

**140
let
gasilstva
na
Slovenskem**

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje - letnik XXXV - april - 4 / 2009

O kom/čem pišemo?

Volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament

Predvolilna kampanja v Grosupeljskih odmevih

stran **3, 4**

Mojca Hribar:

»Roma džan angle« Romi grede naprej! Tudi v Grosupljem.

stran **32**

Marija Samec:

Adamičev večer

stran **34**

V Šmarju - Sapu imajo nov poslovilni objekt

V Šmarju - Sapu so konec februarja otvorili poslovilni objekt, ki so ga začeli graditi pred petimi leti. Stara vežica namreč ni več zadoščala potrebam, stoji pa tudi pod daljnovodom, kar je lahko nevarno.

Leta 2000 se je tako rodila ideja za obnovo stare vežice ali novogradnjo. Prav zaradi daljnovoda, zakonodaja namreč prepoveduje zbiranje pod njim, upravna enota ni izdala dovoljenja za obnovo starega objekta. Leta 2002 je bil imenovan gradbeni odbor, ki si je ogledal bližnje novo zgrajene poslovilne objekte. Leto kasneje je bil izveden javni arhitekturni natečaj, nato pa so delavci Gradbenega podjetja Bežigrad začeli z deli. Poslovilni objekt ima dva poslovilna prostora, velik predprostor za svojce, dve čajni kuhinji, prostor za duhovnika in sanitarije. Ima pa tudi prav posebno zunanost, saj je fasada narejena

iz lesa. Naložbo, vredno dobrih 400.000 €, sta sofinancirali Krajevna skupnost Šmarje - Sap in Občina Grosuplje.

Predsednik krajevne skupnosti Šmarje - Sap, Janez Tomažin, je v govoru predstavil zgodovino nastajanja objekta, grosupeljski župan Janez Lesjak pa je poudaril pomen poslovilnih objektov v zdajšnjih časih. Vežico je predstavila tudi arhitektka Maruša Zorec. Otvoritev je pospremil kulturni program članov trobilne zasedbe Corus, Moškega pevskega zbora Šmarje - Sap, povezovala pa ga je Simona Zorc Ramovš. Kot posebnost smo v Šmarju - Sapu pri otvoritvi poslovilnega objekta lahko občudovali tudi baletno točko. Kot se za novogradnjo spodobi, jo je blagoslovil tudi domači župnik dr. Bojan Korošak.

Helena Miklič

SERVIS IN PRODAJA KOLES **NOVI MODELI KOLES**

Delovni čas za stranke od ponedeljka do petka od 7. do 9. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

YC **HH** **2009**

Sprinter
CYCLES ŠKERLJ

Pod gozdom c. IV/20
Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

Na združeno stari prijatelj!

Vaša zvesta znanka
VINSKA KLET TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem
(NASPROTI TRŽNICE)
VAS VABI NA
VELIKO RAZPRODAJNO AKCIJO
VINA SAUVIGNON

DNEVI SAUVIGNONA **PLAČAŠ 4 l, DOBIŠ JIH 5 €!**

Liubljanska cesta, Tržnica, Adamičeva cesta, Obrtniška cesta, Cesta na Kroc

Umetnostno sa zadržaj je opozarja. Ne pomezno pitje alkohola s škodljive zdravlju.

DOBER KRUH JE ŠE BOLJ DOMA V GROSUPLJEM

Po več kot letu dni, odkar je Pekarna Grosuplje postala Mercatorjeva domača pekarna, se njen delež na Mercatorjevih krušnih policah vztrajno povečuje. S pekarnino dejavnostjo je neposredno povezanih okrog 240 zaposlenih z območja občine Grosuplje in sosednjih občin. V petnajstih mesecih je sveže zadišalo osemnajst novih izdelkov.

Po vključitvi pekarnine dejavnosti v Poslovni sistem Mercator so bile spremembe predvsem organizacijske narave, zaposleni v Grosupljem so namreč vključeni v več sektorjev v Poslovnem sistemu Mercator, ter seveda v načinu trženja izdelkov. Lastniško je Pekarna Grosuplje v pretežni lasti Poslovnega sistema Mercator že tri desetletja, po uspešnem obdobju delovanja na zunanjem trgu pa so njeni izdelki in blagovna znamka na začetku preteklega leta postali prednost le najboljšega sosedda. Danes jih tako najdete na krušnih policah Mercatorjevih živilskih prodajal po vsej Sloveniji, prodajo pa širijo tudi na Hrvaškem.

TEHNOLOŠKE PRIDOBITVE IN VELIKO NOVOSTI V PONUDBI

» V prvem četrtletju letošnjega leta smo v Mercatorjevih prodajalnah prodali skoraj za desetino več izdelkov kot v istem obdobju lanskega leta, » pove Miran Hribar, direktor Sektorja Proizvodnja. » Nadaljevali smo uspešno poslovanje, izboljšali produktivnost, leto 2008 pa je prineslo tudi nekaj kar pomembnih investicij. Pridobili smo dodaten sklop nove etažne peči, vzhajalno komoro za kruh in pecivo ter linijo za izdelovanje pekovskega peciva. Organizacijsko smo nekoliko drugače razporejeni, sicer pa je število zaposlenih ostalo nespremenjeno. Še vedno smo tudi veseli vsakega

šolanega peka, ki bi se nam želel pridružiti. Kljub slovesu slovenskega in grosupeljskega kruha je dobrih pekov vedno premalo.«

Načrtovano postavitev proizvodnega obrata, ki bi poleg pekarskega dela zajemal tudi novo dejavnost proizvodnje delikatesnih izdelkov, so zaradi nepredvidljivega gospodarskega okolja začasno ustavili. V razvoju novih izdelkov pa je pekarna obdržala svojo pregovorno ambicioznost.

Širok izbor so v dobrem letu dni obogatili s 15 novimi vrstami krušnih izdelkov in peciva. Med drugim so priljubljeni Sosedov kruh pripravili brez aditivov, družino temnih hlebcev pa obogatili s Koroškim kruhom, ki je prvi rženi kruh brez aditivov. Belemu in polbelemu so dodali še Krajcarja s semeni. Letošnji novosti, ki sta razveselili sladokusce, sta Nedeljski kruhek in Pomladni kruh s pehtranom. V pripravi pa so že nove.

TRDNO POVEZANI Z DOMAČIM OKOLJEM

Od nekdanj močno sodelovanje z lokalnim okoljem se je prav tako ohranilo. Zdaj je njegov nosilec Poslovni sistem Mercator, ki nadaljuje podporo športnim in kulturnim organizacijam ter humanitarnim pobudam v pekarninem domačem okolju. Povezani moramo biti, kolikor je le mogoče, in se razvijati skupaj, so prepričani.

Novi izdelki za ljubitelje kruha.

Miran Hribar, direktor Sektorja Proizvodnja v Poslovnem sistemu Mercator.

NAREJENO Z LJUBEZNJO

Predvolilna kampanja v Grosupeljskih odmevih za volitve poslancev v Evropski parlament

7. junija 2009 so predvidene volitve poslancev v Evropski parlament. Tako kot številna druga javna glasila v Sloveniji se bodo tudi Grosupeljski odmevi vključili v informiranje občanov v zvezi z volitvami. V ta namen bomo pripravili tudi tokrat posebno brezplačno volilno prilogo k redni številki časopisa Grosupeljski odmevi, ki jo nameravamo izdati sredi tedna tik pred volitvami.

Pravila brezplačnega političnega oglaševanja kandidatov v Grosupeljskih odmevih:

1. IZVEDBA VOLILNE PRILOGE IN VRSTNI RED PREDSTAVITEV:

- Grosupeljski odmevi bodo poskrbeli za VOLILNO PRILOGO k redni številki časopisa.
- Priloga bo umeščena na sredino časopisa.
- Čas izida časopisa bomo prilagodili redni številki tako, da bo časopis izšel v zadnjem tednu pred volilnim dnevom.
- V volilni prilogi bodo objavljena tudi vsa sporočila Okrajne volilne komisije, Upravne enote in Občine Grosuplje, ki so povezana z volitvami.
- Vrstni red objave sporočil političnih strank bo grafično sledil abecednemu vrstnemu redu poimenovanj kandidatnih list političnih strank (ali posameznikov) v slovenščini.
- Sporočila in slike bodo objavljene na črno-belih notranjih straneh časopisa in bodo mogoča samo z navedbo naročnika.
- V predvolilni številki časopisa politične stranke in kandidati ne bodo imeli drugih brezplačnih sporočil.

- Na nezapolnjenih straneh v volilni prilogi se bodo lahko objavili nepolitični oglasi ali drugi nepolitični prispevki.

2. TEHNIČNA IZVEDBA:

- Po oceni urednika oziroma oblikovalca je lahko natis volilne priloge izdelan v katerikoli enoviti temnejši barvi (črna, modra, rjava ali podobno).
- Besedilo za objavo bodo naročniki pripravili na disketah, CD-jih ali jih bodo poslali po elektronski pošti v *.doc ali *.rtf zapisu. Besedila bodo natisnjena tudi na papirju, podpisana z dodanim žigom in oddana pravočasno skupaj z drugim gradivom.
- Zraven bodo stranke priložile po en logotip svoje stranke in/ali stranke, ki kandidate podpirajo.
- Fotografije, risbe, grafike ali slike bodo poslane na navadnem fotografskem papirju, na materialih, ki omogočajo ploskovno skeniranje. Lahko pa tudi v digitalni obliki s tehničnimi zahtevami, ki so objavljene v kolofonu. Gradivo bo oblikovano po matrici Grosupeljskih odmevov.

3. VELIKOST NAMENJENEGA ČASOPISNEGA PROSTORA:

- VSAKA KANDIDATNA LISTA LAHKO IZKORISTI NAJVEČ 2 NETO A4 STRANI V VOLILNI PRILOGI.
- Naročniki oglasov lahko tudi sami oblikujejo svoje DIGITALNE oglaševanje v dimenzijah 2 x po 18,6 cm širine in 25,5 cm višine. Digitalni zapisi so lahko narejeni v *.PDF formatu

(lahko pa tudi v *.JPG ali *.TIF brez stiskanja).

4. ODGOVORNOST, NASLOVI IN ROKI ZA ODDAJO VOLILNEGA GRADIVA:

- Propagandna gradiva pripravijo naročniki in za njihovo vsebino tudi odgovarjajo po zakonu.
- Vse gradivo bo oddano na urednikov naslov, na naslov uredništva Taborska 2, Grosuplje) ali v PP 10 na Pošti Grosuplje 20 dni pred volitvami, vključno z nedeljami, dnevom predvolilnega molka in z volilnim dnevom.
- Če posamezne stranke oziroma kandidati ne bodo (pravočasno) poskrbeli za gradivo, se časopisni prostor nameni rednim temam iz programske zasnove.

Na seji uredniškega odbora v četrtek, 16. 4. 2009, smo se odločili, da za volitve poslancev v državni zbor, ki bodo 7. junija 2009, pripravimo, tako kot do zdaj, brezplačno predvolilno prilogo k redni številki časopisa. Dogovorili smo se tudi, da morajo biti tehnične in estetske rešitve enakovredne (ali boljše) v primerjavi z rešitvami ob volitvah v dosedanji praksi Grosupeljskih odmevov in jih je mogoče izvesti z upoštevanjem dosedanjih tehničnih možnosti in izkušenj. Volilna priloga bo natisnjena v eni barvi (temno modra). Za vsa dodatna pojasnila v zvezi s tehnično izvedbo pa se lahko predstavniki političnih strank ali kandidati obrnejo tudi na odgovornega urednika.

**»Za prijazno Grosuplje«
odgovorni urednik Jože Miklič**

Gasilstvo skozi zgodovino

V naslednjih nekaj številkah Grosupeljskih odmevov bomo objavljali tudi nekaj utrinkov iz gasilske zgodovine – nekaj jo bo iz 100 letnice Prostovoljnega gasilskega društva Grosuplje, nekaj pa iz 140 letnice delovanja gasilcev na Slovenskem. Prvi je iz članka Gasilstvo kot družbena organizacija S.(reška) D.(imca), ki je bil objavljen v Gasilskem vestniku lna str. 130 in 131 leta 1955 in govori o tistem delu zgodovine, ki je želela tudi gasilstvo podrediti svojemu političnemu delovanju.

Jože Miklič

Verska znamenja na gasilskih domovih

Po nepopolnih podatkih je v Sloveniji še na 87 gasilskih domovih najti slike oziroma kipe Florjana, »zaščitnika« gasilcev. V 23 gasilskih domovih so križi, 43 gasilskih

društev pa ima še vedno prapore s podobo sv. Florijana. Ponekod pa so na gasilskih domovih še vedno napisli: »Bogu v čast — bližnjemu v pomoč«.

Zaradi odstranjanja teh nabožnih rekvizitov iz gasilskih domov nastajajo v posameznih društvih trenja med naprednimi in nazadnjaškimi silami. Klerikalno usmerjeni člani groze z izstopom »če boste odstranili kip sv. Florijana«. Vsi primeri pa kažejo, da je zastraševanje z odstopom brez podlage. Nasprotno, društva se notranje utrde. Da so slike v glavnem izgubile iz gasilskih domov je zasluga zavednih članov v gasilskih društvih in pa okrajnih gasilskih zvez, ki so skupaj s političnimi organizacijami zaostrele odstranjevanje verskih znamenj. Žal pa je tudi precej primerov, ko se bore proti temu le posamezniki brez podpore političnih organizacij.

Množične organizacije in gasilstvo

Eden izmed glavnih vzrokov neugodnega političnega razvoja prostovoljnih gasilskih društev je premajhno zanimanje okrajnih in lokalnih političnih forumov za gasilstvo. Stališče večjega dela lokalnih političnih organizacij, zlasti osnovnih enot ZKJ in SZDL, je v odnosu do gasilstva skoraj povsod slabo. Čeravno dobro poznajo negativno politično usmerjenost gasilskih društev, se vendar v gasilsko problematiko prav malo spuščajo, ponekod pa je docela zanemarjeno. Razvoj gasilstva prepuščajo skoraj izključno vodstvom gasilskih društev in pa višjim gasilskim forumom. Tak odnos političnih organizacij samo pospešuje širjenje mnenja, da so gasilci strokovnjaki, ki se jim s politiko ni treba baviti.

Volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament

Predsednik Republike Slovenije je razpisal volitve 7 poslancev in poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament, ki bodo 7. 6. 2009. Odluk je objavljen v Uradnem listu RS, št. 18/09. Poslance v Evropski parlament se voli za dobo petih let na podlagi splošne in enake volilne pravice neposredno in s tajnim glasovanjem. Z območja Republike Slovenije se poslanci izvolijo na podlagi list kandidatov po proporcionalnem načelu. Mandati se med liste delijo po dN'Hondtovi metodi. Območje Republike Slovenije je ena volilna enota. Na listi, za katero je glasoval, lahko volivec odda en prednostni glas.

Pravico voliti in biti izvoljen za poslanca iz Republike Slovenije v Evropski parlament ima oseba, ki bo najpozneje 7. 6. 2009 dopolnila 18 let starosti, je državljan Republike Slovenije in ima pravico voliti in biti izvoljena za poslanca Državnega zbora Republike Slovenije (ne glede na stalno prebivališče) ali državljan katere izmed drugih 26 članic Evropske unije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in če je vpisan v evidenco volilne pravice teh oseb.

Pravico voliti in biti izvoljen za poslanca iz Republike Slovenije v Evropski parlament nima državljan Republike Slovenije, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Slovenije in uresničuje volilno pravico za volitve v Evropski parlament v drugi državi.

Listo kandidatov lahko predlagajo politične stranke ali skupine volivcev. Politična stranka oziroma skupaj dve ali več političnih strank določi listo kandidatov po lastnih pravilih, s tajnim glasovanjem, pri čemer mora biti predlog liste podprt bodisi s podpismi 4 poslancev (če politična stranka samostojno nastopa na volitvah), oziroma 6 poslancev (če gre za skupno listo dveh ali več političnih strank), bodisi s podpismi 1000 volivcev (če samostojno nastopa) oziroma 1500 volivcev (če gre za skupno listo).

Listo kandidatov, ki jo določijo volivci, mora podpreti s podpismi najmanj 3000 volivcev.

Vsak poslanec in vsak volivec lahko da podporo samo eni listi kandidatov. Podpora s podpismi se daje od 16. marca 2009 do vključno 8. maja 2009 na obrazcih, ki jih je predpisala Državna volilna komisija (Uradni list RS, št. 14/09). Volivci dajejo podporo listi kandidatov pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj stalnega prebivališča.

Izvedba volitev

Volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament vodijo in izvajajo volilni organi, to je Državna volilna komisija, volilne komisije volilnih enot in okrajne volilne komisije. Glasovanje na voliščih in ugotavljanje izida glasovanja na voliščih vodijo volilni odbori.

Pravico uresničuje volivec osebno, z glasovanjem. Nihče ne more glasovati po pooblaščenju.

V postopku volitev poslancev Republike Slovenije v Evropski parlament se lahko glasuje na naslednje načine:

- splošno glasovanje na voliščih v Republiki Sloveniji, 7. 6. 2009, od 7. do 19. ure,
- predčasno glasovanje 2., 3. in 4. junija 2009, od 9. do 17. ure, na sedežu OVK, Kolodvorska cesta 2, Grosuplje (Upravna enota),
- glasovanje po pošti na območju Republike Slovenije za osebe, ki bodo na dan glasovanja, 7. 6. 2009:
  - v bolnišnici ali zdravilišču,
  - so oskrbovanci v domu za starejše občane, pa nimajo stalnega prebivališča v domu,
  - so na prestajanju kazni zapora ali v priporu,
 in bodo najpozneje do 28. maja 2009 vložile zahtevo za glasovanje po pošti pri okrajni volilni komisiji,
- glasovanje po pošti iz tujine, če volivec najpozneje do 8. maja 2009 sporoči Državni volilni komisiji, da želi glasovati na ta način,
- glasovanje na domu, 7. 6. 2009, za osebe, ki se zaradi bolezni ne bodo mogle zglasiti na volišču, če bodo najpozneje do vključno 4. 6. 2009 sporočile okrajnim volilnim komisijam, da želijo glasovati na domu,
- na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije,
- državljan Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v tujini in so vpisani v evidenco volilne pravice teh oseb, lahko glasujejo na posebnem volišču na

območju Republike Slovenije, določenem po določbah 79.a člena ZVDZ (volišče za volivce, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja), če to sporočijo OVK najpozneje 3 dni pred dnevom splošnega glasovanja.

Volivci, ki želijo glasovati na volišču, ki je dostopno invalidom, morajo okrajni volilni komisiji sporočiti svojo namero, da bodo glasovali na takem volišču in ne na volišču območja, za katerega so vpisani v volilni imenik (3 dni pred dnem glasovanja).

Volivci, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja, morajo do 4. 6. 2009 sporočiti okrajni volilni komisiji, na območju katere so vpisani v volilni imenik, da želijo glasovati na volišču v drugem okraju. Enako storijo tudi volivci, ki so vpisani v volilni imenik za območje jurisdikcije diplomatsko-konzularnega predstavništva Republike Slovenije (izseljenci) in bodo na dan glasovanja, 7. 6. 2009, v Republiki Sloveniji ter želijo glasovati na volišču v Sloveniji.

Sestava okrajne volilne komisije Grosuplje

4. VOLILNA ENOTA, 3. VOLILNI OKRAJ

sedež: Kolodvorska cesta 2, Grosuplje, tel. št. 7810 917, 7810 910, fax: 7810 919

Predsednik:

Franc Krivic

Namestnica predsednika:

Katarina Marolt Kuret

Članica:

Milena Strnad

Namestnica članice:

Majda Kadunc

Član:

Bojan Zupančič

Namestnik člana:

Davorin Kastelic

Članica:

Alja Gabrijel

Namestnik članice:

Janez Dolinšek

Tajnik OVK:

Andrej Struna

Namestnica tajnika:

Dragica Urbas

Grosuplje, 25. 3. 2009

Andrej Struna, tajnik OVK

Republika Slovenija

Okrajna volilna komisija

Grosuplje

Na podlagi 4. člena Zakona o volitvah poslancev v evropski parlament (Uradni list RS, št. 40/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter Odloka o razpisu volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (Uradni list RS, št. 18/2009) je Okrajna volilna komisija Grosuplje sprejela naslednji

4. volilna enota, 3. volilni okraj

SKLEP o določitvi volišč in njihovih območij

Številka: 041- /2009- (20)

Datum: 25. 3. 2009

Za izvedbo volitev poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament, ki bo v nedeljo, 7. junija 2009, je Okrajna volilna komisija Grosuplje na seji dne 25. 3. 2009 določila naslednja volišča in njihova območja:

ZAP. ŠT.	oznaka volišča	IME VOLIŠČA	SEDEŽ VOLIŠČA	OBMOČJE VOLIŠČA
Od 1. do 8 in 47		V OBČINI DOBREPOLJE		OBČINA DOBREPOLJE
9.	403010	ZGRADBA OBČINE GROSUPLJE I.	Taborska c. 2, Grosuplje	Stranska pot I/1A, 1B, 1C, 1D, Pod gozdom c. I. do VIII, Stritarjeva c.
10.	403011	ZGRADBA OBČINE GROSUPLJE II.	Taborska c. 2, Grosuplje	Brezje pri Grosupljem, Brvace, Adamičeva c. od št. 1 do 15, Kadunčeva c., Kolodvorska c., Levstikova c., Partizanska c. od št. 4 do 16 (desna stran), Taborska c. od št. 1 do 24a in 24 v, razen 17, 19, 21, Trubarjeva c. od št. 1 do 15 (razen 13), Industrijska cesta 3,5,9
11.	403012	OSNOVNA ŠOLA LOUISA ADAMIČA	Tovarniška 14, Grosuplje	Adamičeva c. od št. 24A do 42, Cesta na Krko, Hribska pot, Jurčičeva c od št. I do III, Jurčičeva pot, Partizanska c. od št. 18 do 39 (razen 19 in 21), Pod hribom c. I-III, Prečna pot od št. 1 do 15 (leva stran), Pri nadvozu, Rožna dolina, Taborska c. 17, 19, 21, 23 in od 25 dalje, Tovarniška c., Trubarjeva c. 13,17, Veselova c. I do III, Jakhlova c., Obrtniška c., Župančičeva c., Kovačičeva c., Kersnikova c., Gasilska c., Industrijska c. 1 do 1 k, Cesta Toneta Kralja, Kosovelova cesta
12.	403013	STARA OSNOVNA ŠOLA	Adamičeva cesta 29, Grosuplje	Adamičeva c. od št. 16 do 24b in neparne št. od 25 do 57, Brinje c. I in II, Ljubljanska c. od št. 1 do 50 (razen 49), Ob Grosupeljščici 1,1A,2,4,6,6A,8,8A in 19, Partizanska c. od št. 1 do 21 (neparne št.), Prečna pot od št. 2 do 12 (parne št.), Pri mostu, Stranska pot I do III (razen Stranska pot I/1A, I/1B, I/1C in I/1D), Za gasilskim domom, Murnova c., Ulica Ane Galetove, Kajuhov dvor, Metelkov dvor, Valvazorjev dvor, Preska, Bevkova c., Slomškova ulica (razen hšt. 1, 4, 6, 8), Hribarjeva c. 17, 19, Pod gozdom cesta III/26, in 28
13.	403014	DOM OBRTNIKOV GROSUPLJE	Ob Grosupeljščici 1 B, Grosuplje	Ljubljanska c. od št. 43 do 83 (razen št. 50), Ob Grosupeljščici 1 B in od št. 3 do 28 (razen 6, 6A in 8), Perovo, Jerova vas, Erjavčeva c., Hribarjeva c od št. 1 do 14., Kozakova c., Kozinova c., Prešernova c., Rodetova c., Seliškarjeva c., Šuligojeva c., Vodnikova c., C. Cankarjeve brigade, Hrastje pri Grosupljem, Pod jelšami, Maistrova ulica, Slomškova ulica 1, 4, 6, 8
14.	403015	ČEBELARSKI DOM SPODNJE BLATO	Spodnje Blato 20 a	Spodnje Blato, Spodnje Duplice, Gatina, Praproče pri Grosupljem
15.	403016	GASILSKI DOM VELIKA ILOVA GORA	Velika Ilova Gora 10 a	Mala Ilova Gora, Velika Ilova Gora, Gabrje pri Ilovi Gori
16.	403017	GASILSKI DOM VELIKO MLAČEVO	Veliko Mlačevo 6 a	Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo
17.	403018	GASILSKI DOM ZAGRADEC/GROS.	Zagradec pri Grosupljem 33	Zagradec pri Grosupljem, Lobček
18.	403019	AHLIN JOŽE VELIKA STARA VAS	Velika Stara vas 4	Velika Stara vas, Mala Stara vas, Dobje, Gradišče, Dole pri Polici
19.	403020	GASILSKI DOM POLICA	Polica 41	Polica, Blečji Vrh, Kožljevec, Peč, Zgornje Duplice, Dolenja vas pri Polici, Gorenja vas pri Polici, Mali Konec, Troščine

ZAP. ŠT.	oznaka volišča	IME VOLIŠČA	SEDEŽ VOLIŠČA	OBMOČJE VOLIŠČA
20.	403021	DRUŽBENI DOM RAČNA	Velika Račna 24 b	Velika Račna, Predole, Mala Račna, Čušperk
21.	403022	ZADRUŽNI DOM SP. SLIVNICA	Spodnja Slivnica 16	Spodnja Slivnica
22.	403023	GASILSKI DOM ŠKOCJAN	Škocjan 1	Škocjan, Male Lipljene, Velike Lipljene, Železnica, Medvedica od 10 - 21, razen 17, Rožnik
23.	403024	GASILSKI DOM PONOVA VAS	Ponova vas 27	Ponova vas, Cerovo
24.	403025	OSNOVNA ŠOLA ŠT. JURIJ	Št. Jurij	Št. Jurij, Mala vas, Udje, Vino, Bičje, Podgorica pri Podtaboru, Pece, Vrbičje, Gornji Rogatec, Medvedica od št. 1 - 9
25.	403026	KRAJEVNA SKUPNOST ŽALNA	Žalna 42	Žalna, Plešivica pri Žalni
26.	403027	GASILSKI DOM VELIKA LOKA	Velika Loka 2	Velika Loka, Mala Loka pri Višnji Gori
27.	403028	GASILSKI DOM LUČE	Luče 22 a	Luče
28.	403029	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP I.	Šmarje-Sap, Ljubljanska c. 49	Ljubljanska c. od 1 do 19, razen št. 18, Nad predorom, Rimska c., Mali Vrh pri Šmarju, Veliki Vrh pri Šmarju, Gajniče, Tlake
29.	403030	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP II.	Šmarje-Sap, Ljubljanska c. 49	Aškerčeva c. 20,22,24, 26,28,29,30,32 in 34, Gregorčičeva c., Jurčičeva c., Lahova c., Ljubljanska c. od št. 18 do 71 (razen 19 in 58), Murnova c., Partizanska c. od št. 4 do 20A, Pokopališka c., Šuligojeva c., Trdinova c., Huda Polica, Lipoglavska c. od 21 do 29
30.	403031	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP III.	Šmarje-Sap, Ljubljanska c. 49	Adamičeva c., Aškerčeva c. od št. 1 do 11, Jakhlova c., Kračmanova c., Lipoglavska c. od 1-19., Ljubljanska c. od št. 58 do 127, Partizanska c. od št. 1 do 5, Trubarjeva c., Paradišče, Podgorica pri Šmarju, Cikava, Sela pri Šmarju, Zgornja Slivnica
Od 31. do 37, 45. in 46		V OBČINI IVANČNA GORICA		Občina Ivančna Gorica

KMETIJA ZUPANČIČ
ZUPANČIČ VIDA
 Vrh 19
 1294 VIŠNJA GORA

**DOMAČE, SLADKE
 JAGODE**

TEL: (01) 788 42 90
 GSM: 031 555 058

II.

Okrajna volilna komisija Grosuplje določa tudi posebna volišča in sicer:

- Volišče št. 901 za predčasno glasovanje dne 2., 3. in 4. 6. 2009 s sedežem na Upravni enoti Grosuplje, Kolodvorska 2, Grosuplje, v II. nadstropju,
- Volišče, dostopno invalidom, št. volišča 950 s sedežem: OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, Tovarniška 14, Grosuplje,
- volišče št. 970 – OMNIA za volivce, ki nimajo stalnega prebivališča na območju okraja, in sicer s sedežem na Upravni enoti Grosuplje, Kolodvorska 2, Grosuplje v II. nadstropju.

III.

Ta sklep se posreduje Upravni enoti Grosuplje, Državni volilni komisiji in objavi v lokalnih časopisih.

Franc Krivic, univ.dipl.prav.
 PREDSEDNIK

OKRAJNE VOLILNE KOMISIJE GROSUPLJE

OBČINA GROSUPLJE OBČINSKI SVET

V skladu z 18. členom Statuta Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 42/99 in 36/02) in 11. členom Odloka o nagradi in priznanju Občine Grosuplje (Ur.l. RS, št. 16/07), objavljam

RAZPIS

o nagradah in priznanjih Občine Grosuplje za leto 2009

1. člen

Nagrade in priznanja se podeljujejo najzaslužnejšim posameznikom, podjetjem, zavodom, društvom in drugim organizacijam za uspehe in dosežke, ki imajo trajen pomen za razvoj, ugled in promocijo občine na javnem, kulturnem, gospodarskem, družbenem, znanstvenem, vzgojno-izobraževalnem, ter drugih področjih.

Podeljena bodo naslednje nagrade in priznanja:

- NAGRADA OBČINE GROSUPLJE Z ZLATIM ZNAKOM OBČINE GROSUPLJE,

- PRIZNANJE OBČINE GROSUPLJE Z ZLATIM ZNAKOM OBČINE GROSUPLJE,

- PRIZNANJE OBČINE GROSUPLJE S SREBRNIM ZNAKOM OBČINE GROSUPLJE,

- PRIZNANJE OBČINE GROSUPLJE Z BRONASTIM ZNAKOM OBČINE GROSUPLJE.

2. člen

Nagrade in priznanja se podeljujejo enkrat letno, ob občinskem prazniku, 25. junija.

Podeli se največ ena nagrada Občine Grosuplje z zlatim znakom Občine Grosuplje, ki se sestoji iz: listine, zlatega znaka Občine Grosuplje in denarne nagrade.

Denarna nagrada se podeli samo posameznikom.

Komisija lahko odloči, da se denarna nagrada ne podeli.

Pravne osebe, zavodi in druge organizacije prejmejo le listino in zlati znak Občine Grosuplje.

Podeli se lahko največ eno priznanje občine v obliki:

a) listine in zlatega znaka Občine Grosuplje,

b) listine in srebrnega znaka Občine Grosuplje,

c) listine in bronastega znaka Občine Grosuplje.

3. člen

Predlog za podelitev nagrad in priznanj lahko podajo občinska uprava, pravne osebe, zavodi, društva, krajevne skupnosti, druge organizacije in skupnosti, politične stranke, člani občinskega sveta ter občani občine Grosuplje.

Predlog mora biti podan na predpisanem obrazcu, kjer morajo biti obvezno izpolnjeni vsi zahtevani podatki, ker bo v nasprotnem komisija takšno vlogo štela za nepopolno.

Predpisani obrazci bodo na voljo na vložišču Občine Grosuplje, Taborska cesta 2 in na občinski spletni stani: <http://www.grosuplje.si>.

O podelitvi nagrade in priznanj bo odločal Občinski svet Občine Grosuplje na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

4. člen

Rok za oddajo pisnih predlogov z obrazložitvijo na predpisanih obrazcih je do ponedeljka, 25. maja 2009.

Predloge posredujte na naslov: OBČINA GROSUPLJE, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje – s predpisom "Nagrade in priznanja".

OBČINA GROSUPLJE - KOMISIJA ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA

PRESEDIK
mag. Božo Predalič

Ženski odbor SDS Grosuplje ob materinskem dnevu

Članice Ženskega odbora SDS Grosuplje smo ob 25. marcu - materinskemu dnevu, ki izpostavlja hvaležnost za materinsko poslanstvo, njeno ljubezen in pomen starševstva, izkazale spoštovanje do naših starejših članic SDS naše občine. Že drugo leto zapored smo jih obiskale na njihovem domu in jim podelile rožico.

Ženski odbor SDS deluje kot interesna organizacija v okviru Slovenske demokratske stranke in se zavzema za odpravljanje neenakosti v politiki zaposlovanja žensk, trudi se za zagotavljanje enakih možnosti na delovnem mestu, kar pomeni, da bi prejemale ženske za enako delo enako plačilo in imele tudi enake možnosti za svoje poklicno napredovanje. Odbor se tudi zavzema za večje sodelovanje žensk v postopku političnega odločanja, za večji odstotek zastopanosti žensk v predstavnih in izvršilnih organih, zato tudi ženske spodbuja, da se dodatno politično izobražujejo. Odbor se vključuje tudi v reševanje socialnih problemov, zavzema se za pravičnejšo stanovanjsko politiko, posebno za mlade družine, za izboljšanje zdravstvenega varstva žensk, otrok, mladine in ostarelih ter invalidnih oseb. Posebno skrb pa Odbor namenja odpravljanju vseh vrst nasilja nad ženskami in otroki ter odpravljanju vseh oblik zasvojenosti.

Marina Rački
Predsednica ŽO SDS Grosuplje

Poročilo o kakovosti pitne vode v občini Grosuplje v letu 2008

Javno komunalno podjetje Grosuplje je v letu 2008 izvajalo notranji nadzor v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06), v letu 2008 pa je bil sprejet tudi Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občine Grosuplje (Uradni list RS št. 112/08), s katerim so natančneje opredeljeni načini oskrbe s pitno vodo ter pravice in dolžnosti uporabnikov in upravljavcev na območju občine Grosuplje.

Notranji nadzor nad ustreznostjo pitne vode se je izvajal na območju občine Grosuplje na vodovodnih sistemih Grosuplje, Podtabor, Šmarje, Žalna, Sevnik in Velike Lipljene. Na območjih, kjer se izvaja lastna oskrba s pitno vodo iz zasebnih vodovodov, so notranji nadzor izvajali zasebni upravljavci vodovodnih sistemov.

V okviru notranjega nadzora so se opravljali sanitarno higienski pregledi vodovodov (zajetij, rezervoarjev, vodovodnih naprav, ožje okolice objektov), pregledi nekaterih kritičnih predelov vodovarstvenih pasov, terenske meritve in odvzemi vzorcev pitne vode za mikrobiološke in fizikalno kemijske laboratorijske preskuse.

Iz slike 1

je razvidno, da skupna letna količina distribuirane pitne vode na območju občine Grosuplje narašča, tako je v letu 2008 znašala 886.013 m³, od tega se 17 % distribuirane vode porabi za izvajanje gospodarskih dejavnosti, 83 % pa se porabi za gospodinjstve. S pitno vodo iz javnih vodovodnih omrežij se oskrbuje 18.085 prebivalcev. Za zagotovitev zdravstveno ustrezne pitne vode se voda pred distribucijo ustrezno pripravi – razkuži.

Razkuževanje pitne vode na vodovodnih sistemih se izvaja s kloriranjem, predvsem iz preventivnih razlogov, zaradi preprečevanja morebitnih hidričnih epidemij. Cevi javnih vodovodov od zajetja do potrošnika so dolge in obstaja možnost, da se v sicer neoporečni vodi razvijejo škodljivi mikroorganizmi, zato je za uničevanje le-teh v vodovodnem omrežju potrebno vodo klorirati. Kloriranje pitne vode se je v letu 2008 izvajalo na vseh javnih vodovodnih sistemih (na sistemu Šmarje - Sap od meseca septembra 2008 dalje).

Pooblaščen strokovna institucija, ki spremlja kvaliteto pitne vode v okviru notranjega nadzora na območju občine Grosuplje, je Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana. Ta opravlja preglede, odvzema vzorce in izdaja poročila o izidu mikrobioloških in fizikalno – kemijskih preiskavah pitne vode. Poročila so javne listine in so na vpogled pri upravljavcu vodovodnega sistema.

V Tabeli 1 (na sosednji strani)

je predstavljena izvedba mikrobioloških in kemijskih preiskav pitne vode po sistemih za leto 2008, v okviru katere je razvidno število odvzetih vzorcev in število neskladnih vzorcev po posameznih sistemih.

Vodovod Grosuplje

Terenski pregled vodovoda smo opravili sedemkrat, in sicer 2-krat v suhem, stabilnem vremenu, 4-krat v času močnejših padavin (dežja) in 1-krat v času močnega sneženja.

Skozi celo leto je vodovod deloval nemoteno. Vode je bilo dovolj. Vsi vodovodni objekti in njihova najožja okolica so ustrezno očiščeni

in vzdrževani. Čiščenje in vzdrževanje se je izvajalo po planu, ki je sestavni del HACCP načrta. Na vodovodu vodo dezinficiramo s klorom. V letu 2008 smo se odločili za kloriranje pitne vode z nižjimi vrednostmi klora, zato smo ob skoraj vseh pregledih, na omrežju, ugotovili nizke vrednosti prostega preostalega klora v pitni vodi, in sicer od 0,03 do največ 0,21 mg/l pitne vode.

Mikrobiološko preskušanje: Rezultati kažejo, da s Pravilnikom o pitni vodi, glede na preskušane parametre v letu 2008, od skupaj odvzetih 36 vzorcev pitne vode, ni bilo skladnih 6 vzorcev. Štirje neskladni vzorci so bili ugotovljeni ob 1 pregledu. Vzorce smo odvzeli v stabilnem vremenu, in sicer iz omrežja. V treh vzorcih je bila ugotovljena prisotnost koliformnih bakterij, v četrtem pa je bilo ugotovljeno preseženo skupno število bakterij pri 36°C.

Fizikalno kemijsko preskušanje: Rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode za redne in občasne preskuse skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Vodovod Podtabor

Terenski pregled vodovoda smo opravili štirikrat, in sicer 3-krat v suhem, stabilnem vremenu in 1-krat v času močnejših padavin. Skozi celo leto je vodovod deloval nemoteno. Vode je bilo dovolj. Vsa vzdrževalna dela in čiščenje so potekala tako, da ni bilo večjih motenj v oskrbi s pitno vodo in ni prihajalo do onesnaženja pitne vode. Sistem se v primeru povečane motnosti prične oskrbovati s pitno vodo iz sistema Grosuplje. V ta namen je bilo v letu 2008 izveden dodaten sistem avtomatskega črpanja iz sistema Grosuplje.

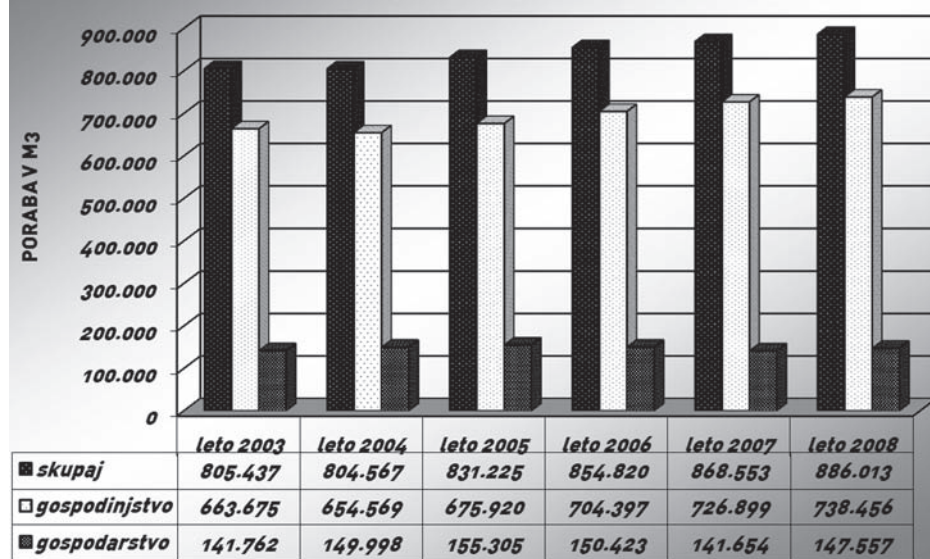
Mikrobiološko in fizikalno kemijsko preizkušanje: Rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode, glede na preskušane parametre, skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Vodovod Šmarje - Sap

Terenski pregled vodovoda smo opravili šestkrat (4 redni, 2 izredna pregleda), in sicer 4-krat v suhem, stabilnem vremenu in 2-krat v času močnejših padavin.

Do jeseni se je na sistemu izvajala dezinfekcija pitne vode z UV presvetlitvijo. V tem času je bila od petih pregledov kar štirikrat pitna voda neskladna zaradi ugotovljene prisotnosti koliformnih bakterij. Kljub izvedenim ukrepom za odpravo neskladnosti se stanje ni izboljšalo, zato smo v mesecu septembru uvedli pripravo pitne vode s klorom. Od uvedbe

Slika 1: Pregled prodaje vode v občini Grosuplje

dezinfekcije pitne vode s plinskim klorom dalje so vsi vzorci na sistemu ustrezni.

Mikrobiološko preskušanje: Rezultati kažejo, da s Pravilnikom o pitni vodi, glede na preskušane parametre v letu 2008, od skupaj odvzetih 25 vzorcev pitne vode, ni bilo skladnih 10 vzorcev.

Neskladni vzorci so bili ugotovljeni ob 4-ih pregledih, ki smo jih opravili v suhem, stabilnem vremenu. Vse vzorce smo odvzeli iz omrežja.

V vseh štirih primerih je vzrok neskladnosti pitne vode oskrba sistema z mikrobiološko onesnaženo pitno vodo ob neučinkoviti dezinfekciji z UV presvetlitvijo, zato je bil takoj po ugotovljeni ponavljajoči se situaciji uveden nov sistem dezinfekcije s plinskim klorom, od takrat je pitna voda v celoti ustrezna.

Fizikalno kemijsko preskušanje: Rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode za redne in občasne preskuse skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Vodovod Sevnik

Terenski pregled vodovoda smo opravili trikrat, in sicer 2-krat v suhem, stabilnem vremenu in 1-krat v času močnejših padavin. Skozi celo leto je vodovod deloval nemoteno. Vode je bilo dovolj. Ob pregledu objektov z okolico v letu 2008 nismo ugotovili večjih neskladnosti. Vsi vodovodni objekti in njihova najozja okolica so ustrezno očiščeni in vzdrževani. Čiščenje in vzdrževanje se je izvajalo po planu, ki je sestavni del HACCP načrta. Na sistemu se v času večjih padavin pojavi povečana motnost, v tem času se dotok avtomatsko začasno prekine.

Mikrobiološko preskušanje: Rezultati kažejo, da s Pravilnikom o pitni vodi, glede na preskušane parametre v letu 2008, od skupaj odvzetih 11 vzorcev pitne vode, ni bil skladen 1 vzorec.

Od štirih vzorcev, ki smo jih odvzeli v suhem vremenu, je bil neskladen 1 vzorec, in sicer zaradi ugotovljenega preseženega skupnega števila bakterij pri 36°C. Vzrok je najverjetneje odsotnost prostega preostalega klora v pitni vodi in neustrezno vzdrževanje vodovodnega priključka.

Fizikalno kemijsko preskušanje: rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode za redne in občasne preskuse skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Vodovod Velike Lipljene

Terenski pregled vodovoda smo opravili petkrat (3 redni, 2 izredna kontrolna pregleda), in sicer 2-krat v suhem, stabilnem vremenu in 3-krat v času močnejših padavin.

Sistem je v letu 2008 sicer deloval nemoteno, le v poletnem času, ob obilnih padavinah se je pojavila povečana motnost pitne vode

(pritožba uporabnikov pitne vode). Kljub dezinfekciji pitne vode s klorom smo v tem obdobju občasno uvedli ukrep dodatnega prekuhavanja pitne vode za prehrabne namene. V jesenskem času se je saniralo zajetje Železnica in s tem preprečil vdor površinskih voda, zato v prihodnje upamo na boljše stanje motnosti pitne vode. Na sistemu se v času večjih padavin pojavi povečana motnost, v tem času se dotok avtomatsko začasno prekine.

Mikrobiološko preskušanje: Rezultati kažejo, da s Pravilnikom o pitni vodi, glede na preskušane parametre v letu 2008, od skupaj odvzetih 13 vzorcev pitne vode, ni bil skladen 1 vzorec.

Ob pregledu v času močnega deževja in povečane motnosti pitne vode od treh odvzetih vzorcev pitne vode ni bil skladen 1 vzorec, zaradi ugotovljene prisotnosti koliformnih bakterij in bakterij *Escherichia coli*. Zaradi obilnih padavin je na sistemu prišlo do nekoliko povišane motnosti pitne vode, kar je posledično vplivalo na porabo klora v pitni vodi (ugotovili smo ničelne vrednosti prostega preostalega klora) in neučinkovitost dezinfekcije.

Fizikalno kemijsko preskušanje: rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode za redne in občasne preskuse skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Vodovod Žalna

Terenski pregled vodovoda smo opravili štirikrat (3 redni, 1 izredni kontrolni pregled), in sicer 3-krat v suhem, stabilnem vremenu in 1-krat v času daljših snežnih padavin.

Skozi celo leto je vodovod deloval nemoteno. Vode je bilo dovolj. Vsi vodovodni objekti in njihova najozja okolica so bili ustrezno očiščeni in vzdrževani.

Tabela 1: Mikrobiološke in kemijske preiskave pitne vode po sistemih – notranji nadzor 2008

Ime sistema	Število prebivalcev	Distribucija m ³ /leto	Dezinfekcija	mikrobiološka preskušanja								kemijska preskušanja						
				redne	občasne	redne	Ime preseženega parametra*		Št. vzorcev z E.coli	Število vzorcev	Št. neskladnih vzorcev	Ime preseženega parametra		Neskladni po prilogi B				
							občasne	redne				občasne	redne		občasne	občasne		
Grosuplje	11259	604.419	da	34	2	6	4KB,1KB in EC,1SK37	0	0	1	0	13	2	0	0	0	0	0
Šmarje Sap	2891	105.146	da	25	0	10	8KB,2KB in EC	0	0	2	0	4	2	0	0	0	0	0
Žalna	396	18.232	da	10	1	0	0	0	0	0	0	3	4	0	0	1	NVO	1
Velike Lipljene	383	18.001	da	12	1	1	1KB in EC	0	0	1	0	4	1	0	0	0	0	0
Sevnik	358	13.622	da	10	1	1	1SK37	0	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0
Podtabor	2798	125.943	da	16	0	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0	0	0	0

*Legenda:

EC - E. coli, CP - clostridium perfringens, KB - koliformne bakterije, SK22 - št. kolonij pri 22°C, aeruginosa, NVO-nesprejemljiv vonj in okus, SK37 - št. kolonij pri 37°C, EN - enterokoki, PA - Pseudomonas

Mikrobiološko preskušanje: rezultati kažejo, da so bili s Pravilnikom o pitni vodi, glede na preskušane parametre v letu 2008, skladni vsi odvzeti vzorci pitne vode.

Fizikalno kemijsko preskušanje: rezultati kažejo, da so bili vsi odvzeti vzorci vode za redne in občasne preskuse, glede na preskušane parametre, skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi, razen 1 vzorec (iz rezervoarja), in sicer zaradi nesprejemljivega vonja in okusa.

Na vseh vodovodnih sistemih se je v letu 2008 dogradilo avtomatsko procesno vodenje ključnih objektov in naprav, tako da sedaj na vseh sistemih pitne vode spremljamo posamezne parametre (prisotnost klora v pitni vodi, motnost pitne vode, nivo pitne vode, pretok pitne vode ...), kar bistveno skrajša reakcijski čas v primeru napak na sistemih in omogoča učinkovitejše spremljanje skladnosti pitne vode. Tudi v prihodnje bo Javno komunalno podjetje Grosuplje skupaj z Občino Grosuplje nadaljevalo z deli za izboljševanje kakovosti pitne vode in zagotavljanje ustreznosti oskrbe.

Pri zagotavljanju kakovosti pitne vode se pričakuje in računa na sodelovanje vseh uporabnikov pitne vode, saj je stanje pitne vode odvisno od kakovosti vodonosnika, v katerem podzemna voda odteka proti zajetju. Za prihodnjo oskrbo z vodo je potrebno v čim večji meri zmanjševati obremenjevanje tal z različnimi onesnaževali na vseh področjih (kmetijstvo, promet, urbanizacija, industrija), kot tudi območjih (urbaniziranih in kmetijskih).

Pripravil Matija Kastelic, vodja sektorja za varstvo okolja

Direktor Tomaž Rigler

Čistilna akcija v KS Mlačevo

Tudi letos je Krajevna skupnost Mlačevo na priporočilo Občine Grosuplje organizirala s pomočjo treh prostovoljnih gasilskih društev (Malo Mlačevo, Veliko Mlačevo in Zagradec) čistilno akcijo na svojem območju. Akcijo so letos izvedli že 29. marca, kar je sovpadalo tudi s čistilnimi akcijami, ki jih več ali manj vsi naredimo okoli svojih hiš, ko sneg in zima nekoliko popustijo, pa tudi lepo je, če pred velikonočnimi prazniki tudi kraji dobijo nekoliko lepšo podobo – vsaj na zunaj.

Zbrani iz treh vasi, se se razdelili in odšli pobirat smeti ob glavnih cestah in vaških poteh, nekaj pa jih je odšlo tudi na predel Radenskega polja neposredno ob Zagradcu, kjer so pri mostu poleg nanešenih smeti počistili tudi naplavljenno vejevje, ki je oteževalo pretok vode. Očistili so tudi nekaj peskolovov meteorne kanalizacije ter pometli okoli gasilskih domov, avtobusnih postajališč in uredili nekaj vaških jeder.

Čistilne akcije se je tudi letos udeležilo precej mladih iz Malega in Velikega Mlačevega ter Zagradca, ki so jim zagraški gasilci pripravili prikaz in poizkus vaje gašenja začetnih požarov z gasilniki na prah. Žal, se le z Lobčka akcije ni udeležil nihče.

Po končani čistilni akciji pa so se zbrali v gasilskem domu v Zagradcu, kjer je naš ljubiteljski kuhar Nace s svojimi pomočnicami vse dopoldne pripravljal in skuhal zelo okusen divjačinski golaž, za katerega je sestavine plačala krajevna skupnost.

Jože Miklič

Čistilna akcija na Radenskem polju

je potekala 18. 4. 2009 med 9. in 12. uro. V akciji je sodelovalo 64 prostovoljcev (Krajinski park Radensko polje - v ustanavljanju - Center Grajski vrt Boštanj d.o.o, TD Boštanj, Ribiška družina Grosuplje, Krajevna skupnost Račna, Gasilsko društvo Čušperk in Gasilsko društvo Račna, Študentski klub Groš iz Grosuplja ter drugi posamezniki).

Čistili smo ob regionalni cesti Veliko Mlačevo - Račna, Območje Radenskega polja ob vodotokih in na poplavnih območjih Radenskega polja, območje Račne in Čušperka ter Blagajevo pot okrog boštanjkega griča. Akcija je zelo dobro uspela, saj smo pobrali 3 velike zabojnike odpadkov, kjer ni manjkalo niti starega pohištva, nevarnih odpadkov, pločevink, plastike ter železa. Na Radenskem polju je veliko tudi divjih odlagališč gradbenega materiala, ki pa ga, razen manjših kosov tokrat nismo odstranjevali, ker je za to potrebna težka mehanizacija.

Vode (Dobravka, Zelenka in Šica) na Radenskem polju so bile v času čistilne akcije sicer še vedno visoke, zato bo potrebno, ko bo voda poniknila v podtalje, organizirati še dodatno akcijo odstranjevanja odpadkov, ki jih zdaj vode še spretno skrivajo v svojih nedrjih.

Vsem prostovoljcem se iskreno zahvaljujemo za pomoč.

Tina Mikuš

Dr. Sonja Jeram, dipl. biol.

Pesticidi so snovi, ki jih uporabljamo za zatiranje škodljivcev (žuželk, plevelov, gliv, mikroorganizmov). Evropska zakonodaja loči biocide (Direktiva 98/8/EC) in fitofarmacevtska sredstva (FFS) (Direktiva 91/414/EC). Biocidi so sredstva za zatiranje škodljivcev, ki ne ogrožajo rastlin, fitofarmacevtska sredstva - pesticidi pa so namenjeni prav zaščiti rastlin. Odgovorna ustanova za področje biocidov v Sloveniji je Urad RS za kemikalije (URSK), za fitofarmacevtska sredstva pa Fitosanitarna uprava RS (FURS).

Tako biocidi kot fitofarmacevtska sredstva sestojijo iz aktivnih snovi in dodatkov, ki skupaj tvorijo različne pripravke. Nevarnost snovi/pripravka

Okrogla miza »Življenje s komarji na Radenskem polju«, Grad Boštanj, 23. 1. 2009

Pravila ocenjevanja pesticidov

za ljudi in okolje določamo na podlagi obsežnih toksikoloških in ekotoksikoloških študij. Te študije so praviloma izvedene v standardnih laboratorijskih pogojih v skladu z mednarodno sprejetimi smernicami in načeli dobre laboratorijske prakse. Namen harmoniziranega pristopa je možnost primerljivosti in izmenjave podatkov na mednarodnem nivoju. Vsak pripravek ima natančno predpisan način uporabe, tako da na podlagi scenarija rabe lahko ocenimo izpostavljenost neki snovi. Oceno izpostavljenosti za fitofarmacevtska sredstva pripravimo za izvajalca škropljenja, za naključno prisotno osebo in za delavca, ki bo na kmetijski površini po škropljenju opravljal nujna dela. Oceno je potrebno pripraviti tudi za potrošnika, osebo, ki bo uživala tretirano sadje ali zelenjavo. Prav tako oceno izpostavljenosti opravimo za okolje in prostoživeče živali. Ugotavljamo koncentracijo snovi v zraku, zemlji in vodi ter obstojnost te snovi v posameznem segmentu okolja.

ostale organizme v okolju. Sredstva, ki jih uporabljamo za zatiranje škodljivcev v okolju, morajo biti hitro in dobro razgradljiva, ne smejo imeti razgradnih produktov ali metabolitov, ki bi se kopičili v okolju oziroma v organizmih.

Težko si predstavljamo, da bi za aktivne snovi in pripravke poznali prav vse lastnosti, zato moramo sredstva uporabljati le v izjemnih primerih in strogo v skladu z navodili za uporabo.

Iz preteklih izkušenj vemo, da je imelo biocidno sredstvo za zatiranje komarjev (DDT) nesprejemljive učinke na okolje zaradi kopičenja v organizmih. Žal v času rabe teh lastnosti DDT še niso poznali, zato so sredstvo kot »nenevarno« uporabljali v neizmerno velikih količinah. DDT se še vedno uporablja predvsem v revnejših predelih sveta, kjer so komarji prenašalci nevarnih bolezni, kot je na primer malarija. Kontrolirana raba predstavlja danes manjše tveganje za okolje kot v preteklosti. Kljub učinkovitosti DDT poskušajo raziskovalci poiskati manj tvegan način zatiranja komarjev. Vse bolj pogosto se v ta namen uporablja bakterija *Bacillus thuringiensis israelensis*.

Bacillus thuringiensis israelensis (Bti) je bakterija, ki v neugodnih pogojih proizvaja spore in kristale Bti protoksina. Ko larva žuželke kristal zaužije, se beljakovina v tankem črevesju, kjer je pH vrednost bazična, raztopi. Protoksin cepi poseben encim, proteazo, ki tvori strupene fragmente. Bti toksin se veže na epitelne receptorje v prebavilih larv žuželk. Toksin omogoči tvorbo manjših por v membrani celic, kar posledično povzroči razpad celic, larve žuželk pa poginejo zaradi stradanja. V prebavilih se pH nato zniža, je torej kisel, in omogoči kalitev spor ter razmnoževanje bakterij v mrtvi larvi. Sesalci v celicah prebavnega trakta nimajo receptorjev za Bti toksin, pH pa je v kislem območju, zato sklepamo, da Bti za ljudi ni nevaren.

Tveganje za pojav škodljivih učinkov pri človeku ali okolju je odvisno od velikosti in časa izpostavljenosti ter od nevarnih lastnosti snovi, ki smo ji izpostavljeni.

Tveganje za pojav škodljivih učinkov ocenimo tako, da primerjamo mejno sprejemljivo vrednost aktivne snovi, določeno s toksikološkimi študijami, s količino snovi, ki ji bomo potencialno izpostavljeni. Ko je dovoljena mejna vrednost presežena, tveganje za zdravje človeka ali okolja ni sprejemljivo. Oceno tveganja izdelamo za posamezno aktivno snov v pripravku, pomembno pa je preučiti tudi učinke pri izpostavljenosti več snovem hkrati.

Idealno sredstvo za zatiranje škodljivcev bi uničilo samo tarčne organizme, ostalih izpostavljenih organizmov pa ne bi prizadelo. Žal takih sredstev zaenkrat ne poznamo. Izbiramo torej tista sredstva, ki so zelo učinkovita za zatiranje ciljnih organizmov in čim manj škodljiva za

**Komarji skozi očala
karikaturista Gabrijela**

Svetovna zdravstvena organizacija meni, da je raba Bti varna na kmetijskih površinah, v rastlinjakih, gozdovih in na vodnih površinah, seveda pod pogojem, da strogo upoštevamo navodila za uporabo. Aktivna snov ob stiku s kožo sicer lahko povzroči preobčutljivost, pripravke VectoBac WG, ki te mikroorganizme vsebuje, pa ni razvrščen kot nevaren. Toksikološke študije in ocene so sicer že precej stare, zato bi bilo prav ponovno oceniti nevarnost z modernimi pristopi. Potrebno bi bilo razviti posebne metode za testiranje bakterij, saj trenutno uporabljamo kar toksikološke metode, ki so bile razvite za testiranje kemikalij. Vprašanje namreč je, ali s temi metodami uspemo odkriti ključne lastnosti nekega mikroorganizma.

Tako za aktivno snov kot za pripravek veljajo enaki opozorilni stavki: Hraniti izven dosega otrok; Hraniti ločeno od hrane, pijače in krmil; Med uporabo ne jesti, ne piti in ne kaditi; Preprečiti stik s kožo; Ob stiku s kožo takoj sprati z obilico vode; Nositi primerne zaščitne rokavice. To so opozorila, ki jih je vredno vedno upoštevati.

Kritične točke rabe Bti

- Zaenkrat ni dokazov, da bi v naravi prišlo do izmenjave genetskega materiala med sevom bakterije *Bacillus thuringiensis israelensis* s sorodnimi bakterijami.
- Potrebno je razviti metode za detekcijo aktivne snovi na nivoju seva (pomembno je, da je v pripravku le en sev bakterije).
- Kot kaže, je verjetnost razvoja odpornosti komarjev na Bti majhna, vendar bi bile potrebne nadaljnje študije, previdnost pa je seveda kljub vsemu nujna.
- Sončna svetloba in organske snovi v vodi zmanjšajo učinkovitost aktivne snovi.
- Omejiti je potrebno onesnaževanje pitne vode in kmetijskih pridelkov.
- Potrebno bi bilo raziskati odnos med odmerkom in učinkom in določiti sprejemljiv dnevni vnos preko živil in pijače.
- Pomanjkljivo je poznavanje usode spor v zraku pri večkratni rabi.

- Potrebno bi bilo razviti tudi metode za natančnejšo oceno poškodb v prebavilih drugih organizmov.
- Potrebno bi bilo bolje preučiti učinkovitost različnih vrst pripravkov.
- Nove študije kažejo, da raba tega sredstva močno zmanjša maso vodnih žuželk, dolgotrajne posledice za vodni ekosistem niso poznane. Zato bi morala biti raba te snovi pod strogim nadzorom.

Upravljanje tveganja

V primeru, da ocenimo, da tveganje za človeka ali okolje ni sprejemljivo, moramo upoštevati tudi korist, ki jo raba nekega pesticida ali biocida predstavlja (sociološko-ekonomska analiza). Vprašati se moramo na primer, ali bi bila v primeru nevarnosti pojava epidemije neke bolezni raba Bti upravičena kljub predvideni povzročeni škodi v okolju? To je potrebno preučiti za posamezne primere. Natančno moramo poznati naše okolje, da lahko predvidimo škodljive posledice in ocenimo, kdaj je raba določenega sredstva upravičena in kdaj ne.

Posebej pozorni moramo biti, ko neko snov, ki je odobrena v drugih državah Evropske unije, ocenjujemo za rabo v Sloveniji. Upoštevati moramo specifičnost naših okoljskih razmer. Slovenija ima v primerjavi z drugimi državami EU pogosto bolj stroge zahteve za rabo pesticidov zaradi nevarnosti spiranja snovi v podtalnico, ki se uporablja kot pitna voda.

Razmišljati moramo v smislu trajnostne rešitve problema v našem okolju za naše ljudi. Slovenija ima vsekakor izjemno biološko raznovrstnost, ki je ne smemo okrniti, če želimo živeti v zdravem naravnem okolju.

Viri

1. Stark JD. 2005. A Review and Update of the Report "Environmental and health impacts of *Bacillus thuringiensis israelensis*" 1998 by Travis R. Glare and Maureen O'Callaghan. Report for New Zealand Ministry of Health.
2. World Health Organisation. 2005. Review of VectoBac DT. WHOPES. Geneva.
3. World Health Organisation. IPCS, INCHEM. 1999. Environmental Health Criteria 217; Microbial Pest Control Agent, *Bacillus thuringiensis*. Geneva.
4. Evaluation Report. Dossier According to Biocidal Directive 98/8/EC. *Bacillus thuringiensis israelensis*, Serotype H-14 Strain AM65-52. RMS Italy. July 2008.
5. Advisory Committee on Pesticides. Evaluation on: Bti. 1992. Pesticide Safety Directorate (PSD). York, UK.
6. Advisory Committee on Pesticides. Evaluation on: Bti. 1994. Pesticide Safety Directorate (PSD). York, UK.

SAMOPLAČNIŠKA ZOBNA ORDINACIJA

v Centru Dolfke Boštjančič na Igu

PRENADENT D.O.O.

vas vabi in vam ponuja
estetsko sanacijo zobovja s plombami, prevlekami
iz najkvalitetnejšega porcelana, implantanti ter
protezami, beljenja in vse preventivne posege
pri odraslih in otrocih.

**Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo
najnovejšega LASERSKEGA SISTEMA.**

Naročanje po telefonu 040 / 934 000

vsak delavnik med 8. in 18. uro

Bio - terorizem

V Sloveniji se že vrsto let dogaja barbarski bioterorizem. Umiranja rib v rekah smo se že privadili, običajni so pomori ptic, vse manj je žabjega regljanja, manj prepoznavno je umiranje živali, ki niso blizu našim očem in našim srcem ali pa o njih nič ne vemo. Zdaj umirajo čebele, množično padajo z neba, pred našimi očmi. Pomori se vrste drug za drugim, brez krikov bolečin, brez potokov krvi. V tej nemi grozi smo priče nenehnemu sprenevanju odgovornih, plačanih, da delajo v interesu preživetja. Zato je nujen širši pogled, moramo ga razširiti, da oživimo naša otopela čustva in ohromelo odgovornost....

V Sloveniji se vsak dan dogaja, da novodobni heretiki izgubljajo službe ali pa ne morejo dobiti zaposlitve, ker telefoni centrov moči sežejo v zadnjo slovensko vas. Taka drža oblastnikov je presenetljivo podobna drži Poncija Pilata. Samovšečni nastopač in arogantnejš je Jezusa našemil v kralja, ga okronal s trnovo krono, ga dal bičati in ga razstavil v posmeh ljudem. Ecce homo! Oholi Rimljan je imel v mislih zgolj komedijo zasmehovanja in ponižanja, toda drhal, skupaj s farizeji, je začela kričati: »Križaj ga!« In so ga križali. Namesto komedije je nastala tragedija. Jezus je bil križan kot terorist. Pilat se je sicer vprašal: »Kaj je resnica?« Vendar ni počakal na odgovor, ampak je šel in si umil roke. Toda Jezus nam je zapustil nedvoumno navodilo. Rekel je: »Če boste molčali, bodo kamni govorili!«

Anton Komat, 7. 3. 2009

Popravila (AVTO)cest skozi očala karikaturista Gabrijela

Nov način prevzema blata iz greznic in malih čistilnih naprav in odpadne vode iz nepretočnih greznic za gospodinjstva v občini Grosuplje

Lastniki greznic in MČN lahko po novem naročijo praznjenje svoje greznice ali malih čistilnih naprav na dežurni telefonski številki (01) 7888 910 ali po elektronski pošti na elektronski naslov prevzemblata@jkpg.si.

V letu 2008 je bil v Občini Grosuplje sprejet Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 112/08), ki na novo opredeljuje način izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Ena od bistvenih sprememb, ki jih prinaša novi odlok je tudi prevzem blata iz greznic in malih čistilnih naprav (v nadaljevanju: MČN) ter praznjenje nepretočnih greznic. Lastniki greznic in MČN so dolžni le te sprazniti najmanj enkrat na 4 leta, storitev praznjenja greznic in MČN ter prevzem blata pa lahko izvaja izključno pooblaščen izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, oziroma Javno komunalno podjetje Grosuplje.

Javno komunalno podjetje Grosuplje je v letošnjem letu v ta namen pridobilo novo komunalno vozilo namenjeno izključno praznjenju greznic in MČN, zato poziva vse lastnike greznic in MČN, da naročijo

praznjenje svoje greznice ali MČN na telefonski številki (01) 7888 910 ali po elektronski pošti na elektronski naslov prevzemblata@jkpg.si (v primeru naročanja preko elektronske pošte izpolnite obrazec »Praznjenje pretočnih greznic ali MČN« objavljen na spletni strani www.jkp.si pod rubriko »Obrazci«).

Javno komunalno podjetje Grosuplje bo blato iz greznic ali MČN ter komunalno odpadno vodo iz nepretočnih greznic prevzemalo v skladu s predhodnim dogovorom s stranko. Odvoz bo izveden neposredno na sprejemnico grezničnih vod na Čistilni napravi Ivančna Gorica.

Vse lastnike greznic in MČN hkrati obveščamo, da vsem ostalim nepooblaščenim izvajalcem ni dovoljeno praznjenje greznic in MČN na območju Občine Grosuplje, saj nimajo organiziranega čiščenja prevzetega blata in odpadne vode. Poleg omenjenih storitev bo Javno komunalno podjetje v prihodnje izvajalo tudi ostale storitve čiščenja na internih kanalizacijskih omrežjih in pripadajočih objektih. Vse storitve lahko stranke naročijo na zgornji telefonski številki ali elektronskem naslovu. Vse dodatne informacije se lahko pridobijo na telefonski številki (01) 7888 932 ali elektronskem naslovu prevzemblata@jkpg.si.

**Vodja sektorja za varstvo okolja
Matija Kastelic**

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

Če želite svojo nepremičnino VARNO prodati, podariti, izročiti ali jo pridobiti, vam priporočamo, da se o svoji nameri prej POSVETUJETE PRI NAS!

Prva regijska javna tribuna SDS na Vidmu

V Jakličevem domu na Vidmu je bila v začetku aprila prva javna tribuna Slovenske demokratske stranke pred bližajočim se devetim strankarskim kongresom. Slogan letošnjega kongresa je »Dan za prihodnost«.

V Jakličevem domu na Vidmu se je zbralo

več kot 200 podpornikov opozicijske Slovenske demokratske stranke. Uvodoma je predsednik stranke Janez Janša izpostavil problem kadrovanja, visokih trošarin na gorivo, podražitev vinjet in izdajanje odločb izbrisanim. »Še kakšen teden ali dva pa bo kadrovski števec, ki beleži politične zamenjave, prenehal delovati, saj bodo zamenjali vse, ki so bili imenovani v preteklem mandatu«, je povedal Janez Janša. To in pa druge poteze nove vlade po njegovem kažejo povsem drugačno sliko, kot so jo njene stranke obljubljale pred volitvami.

Na javni tribuni je tudi zavrnil nekatere navedbe, da je njegova vlada sedanjosti pustila prazno blagajno. Po njegovem je Slovenija glede na zadolženost države leto 2008 končala kot druga najmanj zadolžena

država v Evropi, prav tako pa z eno najnižjih stopenj nezaposlenosti v EU.

Glede izbranih Janša meni, da bi se na koncu lahko zgodilo, da bodo odškodnine izbranim plačevali tisti, ki niso nič krivi, ne pa tisti, ki so za izbris dejansko krivi. Dodal je še, da si večina izbranih statusa leta 1992 ni želela urediti.

Podpredsednik stranke Milan Zver je ocenil, da je vlada Boruta Pahorja pri sprejemanju protikriznih ukrepov prepočasna in preveč restriktivna.

Predsednica Gospodarskega foruma SDS Zofija Mazej Kukovič pa je ocenila, da sedanji protikrizni ukrepi sploh niso ukrepi, saj podjetij v ničemer ne spodbujajo k razvoju.

Na javni tribuni so sicer sodelovali še podpredsednik stranke Milan Zver, mednarodni tajnik stranke Anže Logar, Mirko Zamernik, udeležili pa so je tudi vidnejši predstavniki stranke na lokalnem nivoju, med njimi škofljiški župan Boštjan Rigler, velikaški župan Anton Zakrajšek, glavni tajnik in podžupan Ivančne gorice Dušan Strnad in predsednik grosupeljske SDS Dušan Hočevnar. Prva regijska javna tribuna na Vidmu je ena iz niza tovrstnih javnih tribun, ki jih želijo v SDS izpeljati pred majskim kongresom, z njimi pa želi stranka po besedah Janše okrepiti stik s svojim članstvom.

Helena Miklič

Socialni demokrati: Pogumno in odločno naprej

Socialni demokrati smo imeli 22. marca 2009 v Mariboru 7. kongres, na katerem smo za predsednika stranke z veliko večino glasov v naslednjih štirih letih ponovno izbrali Boruta Pahorja. V zahvalnem nagovoru se je Borut Pahor delegatom in delegatkam zahvalil za veliko podporo: »Hvaležen sem kongresu, tudi tistim, ki se s tako politiko ne strinjajo in dvomijo v njen uspeh, da razumejo mojo naravnost, da vodim konsenzualno politiko.«

S sprejetim predlogom sprememb statuta se je število podpredsedniških mest v stranki SD podvojilo. Tako so delegatke in delegati izglasovali dva podpredsednika in podpredsednici. Novo izvoljeno vodstvo Socialnih demokratov tako poleg predsednika in glavnega tajnika sestavljajo še podpredsednika stranke dr. Patrick Vlačič in Miran Potrč, podpredsednici Alenka Kovšca in mag. Majda Potrata. Za predsednika konference je bil izvoljen

dr. Andrej Horvat, za podpredsednico tega najvišjega organa med dvema kongresoma pa Damjana Karlo.

Na 7. kongresu SD v Mariboru smo delegati in delegatke med drugim sprejeli predlog spremembe logotipa stranke. Kratica stranke na rdečem polju sledi zgledom drugih evropskih socialnih demokracij, s čimer SD poudarja svojo pripadnost najmodernejšemu toku evropskih socialnodemokratskih in socialističnih strank.

Pred kongresom so bile tudi izvedene volitve za lokalna predsedstva socialnih demokratov. Tako je bil za predsednika območne organizacije SD Grosuplje (občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje) izbran Miloš Jovanović.

V občini Grosuplje je predsednik občinskega odbora SD postal Franc Dobnikar.

V občini Ivančna Gorica je predsednik občinskega odbora SD postal Luka Šeme, v občini Dobrepolje pa je bil za predsednika

občinskega odbora SD izvoljen Anton Grandovec.

Predsednik Nadzornega odbora OO SD Grosuplje je postal Darko Lamprecht.

Socialni demokrati smo dobili vlogo kreiranja politike naše družbe v tem mandatu. Imamo znanje, sposobnost in pogum, spoprijeti se moramo z vsemi izzivi, v katerih se je znašla ne samo Slovenija, ampak celoten svet. Z našimi občutki za enakopravnost, pravičnost, posebej pa v skrbi za malega človeka bomo še naprej delovali tudi v lokalnem okolju. Predvsem se bomo osredotočili na problematiko starejših občanov, problematiko predšolskega varstva, zdravstva in nakopičene prometne probleme.

Leto krize je potrebno izkoristiti kot leto priložnosti, tako da bo Slovenija iz krize izšla bolj urejena in močnejša.

Miloš Jovanović,
predsednik OO SD Grosuplje

Skriti spomini Jelke Šparovec

1. del

Slovenski eksodus

1945

Proti pomladi leta 1945 so se že slišali topovi proti Sostrem. Vse dni in noči so visoko letala ameriška letala, ki so bombardirala Nemčijo. Neštetokrat smo opazovali te jate srebrnih ptic. Vsak dan so preletavali Titovi lovci z rdečo zvezdo, ki so vedno streljali, če so videli kakšnega človeka na polju. Grozno smo se jih bali. Kadar smo jih zaslišali, smo se takoj poglobili po tleh.

Naš Jože (brat Jelke Šparovec – op. uredništva) je iz Rakeka hodil na pohode po vsej Notranjski in Dolenjski. Večkrat je v družbi prihajal v Grosuplje in počivali so na domačiji sredi Grosupljega. Gospodar jih je vedno nahranil, oficirje pa je povabil v hišo. Jože je vedno sporočil, da je v Grosupljem. Eden od nas je takoj šel k njemu – največkrat sem bila to jaz. Nekega dne so prileteli titovci in zmetali nekaj bomb na Koščakove hleve in dvorišče. Na srečo so domobranci ravno odšli. Nastalo je kup ruševin, ubita pa sta bila gospodar in sosedova teta.

Jože je imel srečo. Na vseh pohodih ni bil nikoli ranjen.

Prišel je maj leta 1945. Skozi vas so začeli prihajati vozovi z bežečimi ljudmi. Prišel je tudi Jerinov gospodar, ki je bil v Škocjanu za župnika. Povedal je, da kraje zasedajo partizani z Rusi in da se morajo vsi domobranci umakniti. Bežeči ljudje

so povedali, da partizani vse bele družine pobijajo. Strahotno smo se ustrašili teh novic in se odločili, da tudi mi zapustimo dom. Na voz smo naložili najnujnejše in 7. maja zvečer šli na Šmarje proti Ljubljani.

Cesta je bila polna ljudi, zato smo se težko vključili v kolono. Po levi strani ceste pa so vozili Nemci s tovornjaki in tanki. Sredi noči smo prišli k teti na Rudnik. Drugi dan so se odpravljali tudi domobranci z »bloka«. Vzeli so nas s seboj. Veliko je bilo tudi drugih civilistov. Ata in najmlajši brat Ciril sta ostala pri teti. Ata je bil namreč bolan na srcu in je bil nesposoben za potovanje. Zato je objel mamo in ji rekel: »Pojdi z otroki in rešite se vsaj vi, jaz sem bolan in bom itak umrl.«

Odšli smo skozi Ljubljano in se v Dravljah ustavili na dvorišču velikega posestva dr. Meršola. Še ponoči smo nadaljevali pot proti Trziču, kamor smo prišli 8. maja proti večeru. Nekaj časa smo stali, ker so nam Nemci branili naprej, saj so sami hoteli priti čim prej na drugo stran Karavank.

Šele drugo jutro smo nadaljevali pot proti Ljubelju. Od tam so nas partizani že obstreljevali z minometi in strojnimi. Vse štiri (tri sestre in mati) smo se ravno oddaljile od našega voza, ko je nanj padla granata. Vse je razneslo – voz in konje. Ostale smo samo ob tem, kar smo imele na sebi, toda žive smo bile.

Čedalje težje smo se premikali proti predoru na Ljubelju. Med hojo sem se ozirala nazaj in za nami videla dolgo reko vozov in avtomobilov. Nastala je noč. Držati smo se morali za roke ter se eden

za drugim plaziti po grabnu, ker nas Nemci sploh niso več pustili na cesto. Sestra Kristina se je onesvestila. Nekaj časa sva jo z mamo vlekli, toda obnemogli sva. Mame se je usmilil neki domobranec in sestro dal na voz. Vse tri smo se držale bližine tega voza.

Prišla je vest, da Nemci nikogar drugega ne pustijo skozi tunel kot samo svojo vojsko. Zato so srbski četniki, ki so bili med nami v koloni pognali v zrak nemški tovornjak ter naperili mitraljeze v Nemce. Nemci si niso mogli privoščiti, da bi se streljali s četniki, zato so popustili in kolona se je začela pomikati naprej. Še pred tem pa je Rupnikov bataljon kar trikrat jurišal skozi predor, kajti partizani so hoteli preprečiti pot na Koroško.

Končno smo tudi me prispele do predora. Ta predor so zgradili Nemci in ni bil še razsvetljen. S stropa je kapljalo, kot da pada dež. Po tleh je bila voda, velike kotanje in kamenje. Včasih sem bila do kolen v vodi. Oblečena sem bila samo v oblek'co s kratkimi rokavi ter obuta v opanke brez nogavic. Ob poti je bil še sneg. Noč je bila mrzla. Skozi tunel so šle tri kolone. Bilo je strašno vpitje in tema kot v peklu. Dostikrat smo se ustavili in na mestu stali celo uro ali več.

Končno se je zasvitalo in prišli smo iz tega pekla. Kristina je vseskozi ležala brez znakov življenja in se k sreči ne spominja tega pekla. Prav tako se ničesar ni spominjala Rezka. Rezka je sicer hodila z nami, vendar vso pot ni nič govorila. Pot smo nadaljevali peš med gorami. Tudi tukaj so nam onemogočali napredovanje. Bile smo prezeble, strašno zaspane in lačne, toda morale smo nadaljevati pot.

Kar naenkrat je mama pogrešila Rezko. Nikjer je ni bilo. Iskat sem jo šla po poti nazaj. Dolgo sem hodila, da sem jo zagledala. Sede je spala. Prijela sem jo za roko in skupaj sva nadaljevali pot. Nič mi ni odgovarjala. Bila je tiho. Nič se ni pritoževala in nič ni prosila. Bila je zamaknjena.

Končno smo prišli v Borovlje. Na poti so nas ves čas obstreljevali partizani. V Borovljah smo se ustavili. Šle smo prosit vodo po hišah, toda nihče nam ni dal piti. Povsod so nam rekli, da ne razumejo slovensko. V Borovlje so se pripeljali Angleži. Tam so po tolmačih povedali, da nas bodo zaščitili, da bodimo brez skrbi in da naj nadaljujemo pot do Celovca.

Ob poti so sedeli partizani, vendar noben strel ni več padel, ne z domobranske ne s partizanske strani. Na hribu pred Celovcem so Angleži začeli razoroževati domobrance. Kdor je imel puško, jo je moral izročiti. Le oficirjem niso vzeli pištol.

Begunci vstopajo v nedokončan ljubeljski predor, ki so ga prisilni delavci gradili za lažji dostop nacistične vojske do Jugoslavije in Grčije.

Ko smo se bližali Celovcu, smo zavili na levo. Kako uro od Celovca je bila velika graščina Vetrinje, kamor so nas usmerjali Angleži. To je bilo ogromno polje, kjer smo se nastanili. Vmes je tekla tudi manjša rečica. V bližini pa je stalo velikansko grajsko poslopje, ki ga je gospodar dal na razpolago. V njem so bili bolni begunci in majhni otroci. Ko smo prispeli na ta travnik, sem padla na tla in zaspala.

V taborišču iz smrečja

Kmalu so začeli postavljati šotore iz smrekovega lubja. Obelili so gozd graščaku. Domobranci so naselili ločeno od civilistov. Vsak bataljon je imel svoj prostor. Nekateri so imeli vso opremo s seboj in tudi vozove so pripeljali.

Bratov polk ni hodil po cesti, pač pa po gozdovih, zato je imel vsak vojak s seboj samo osebno opremo. V bližini domobrancev so bili tudi slovenski in srbski četniki. Na drugi strani reke so bili ustaši, ki so bili dobro zastraženi od Angležev. Med njimi in nami ni bilo nobenih stikov.

Angleži so nas opozorili, naj ne hodimo izven taborišča, ker nas ne bomo mogli varovati pred partizani. Nekaj dni so se namreč partizani vozili okoli s tovornjaki in nas zmerjali. Kmalu pa smo izvedeli, da se morajo vsi partizani vrniti nazaj v Jugoslavijo. Res so izginili.

Civiliste so začeli razvrščati po občinah. Začeli so nam dajati hrano, ki je bila dobra, še posebno njihovi piškoti. Žal pa je to trajalo le nekaj dni. Potem pa so se Angleži zamenjali in razmere so se hudo poslabšale. Tudi hrana je postala takšna, da je ni bilo mogoče jesti. Mnogi civilisti so s seboj pripeljali hrano, obleko in posodo ter si kuhali sami.

Me štiri nismo imele ničesar, saj je bilo vse na vozu, na katerega je padla granata. Brat Jože nam je dal eno italijansko odejo. V gradu je dobil karton in trioglato majhno celtno. Nabral je tudi smrekove veje. Sestavili smo nekakšen šotor in povrh pripeli celtno, ki je pokrivala samo glave. Na dno pa smo dali smrečje, na katerem smo ležale.

Skoraj vsak dan pa je deževalo. Čepele smo pod tisto celtno, toda tudi od tal je prihajala voda, ker je bila tam sama ravnina. Mraz in lakota sta nas čedalje bolj pestila.

Mama je nekje našla dve veliki prazni konzervi in v njih kaj skuhalo. Včasih je dal kdo kakšno pest fižola ali kakšen krompir, kar je mama skuhalo brez soli. Jedle smo kar z roko. Zaradi lakote so začeli klati konje. Vse naokoli se je širil grozen smrad. Toda prositi sem šla konjsko meso, ki smo ga skuhalo brez vsega. Ne morem povedati, kaj pomeni imeti v želodcu samo konjsko meso.

Potem je zbolela Kristina. Dobila je vnetje rebrne mreže. Prišel je dr. Meršol in jo spravil v šrambo na gradu, kjer je ležala na polici. Zdravnik ji ni mogel dosti pomagati, saj ni imel zdravil.

V gradu je bila tudi velika cerkev, kamor pa nismo smeli, saj nas oskrbnik ni pustil. Vem, da sem se eno nedeljo zrinila v cerkev, vendar so me grajski hlapci nagnali ven.

Posestvo Vetrinje je mejilo na Vrbsko jezero. Povsod je bilo veliko hiš. Enkrat sem se sprehajala po vasi in zagledala pekarno, iz katere je nebeško lepo dišalo. Kar zavrtelo se mi je od tega vonja, zato sem šla prosit kruh. Nagnali so me ven in ničesar dali.

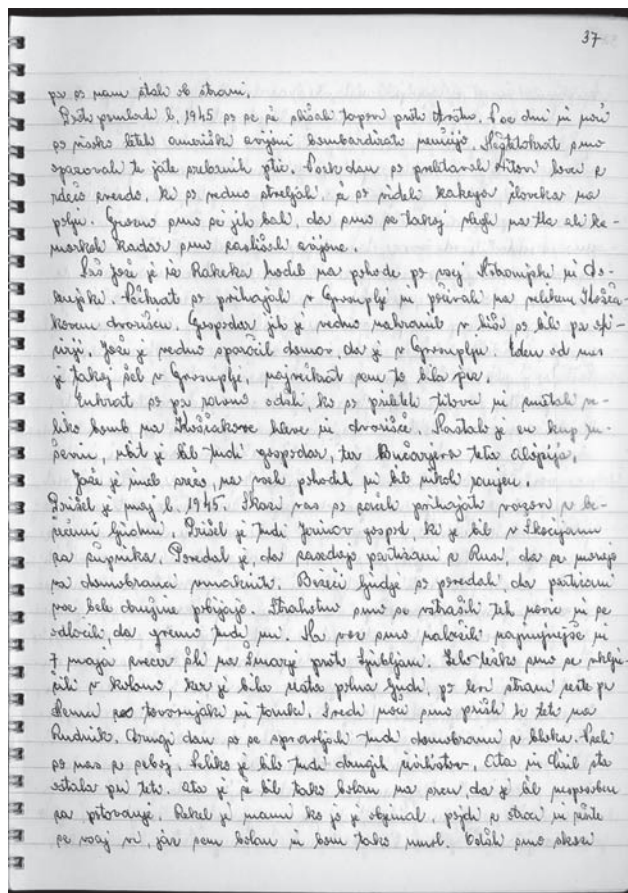
Da nismo trpele prevelikega pomanjkanja, nam je brat Jože prinašal svojo porcijo hrane, zato mislim, da je bil sam vsak dan lačen.

Svete maše so bile kar na prostem. Tudi spovedovali so na prostem. Našo občino je upravljal pater Jakob. Pomagal je, kolikor je bilo v njegovi moči. Začeli so dajati nekaj metrskega blaga. Tako je mama dobila nekaj mehkega belega »borhenta«, kotenine in zelenkastega blaga, ki ga je bilo precej metrov. Mama je na roke sešila Jožetu dve srajci. Iz »borhenta« oz. flanele pa smo si naredile močne »vločke«. Sešila je tudi nahrbtnik, kamor je spravila naše premoženje. Ob večerih, kadar ni deževalo, pa smo vse štiri pele. Jaz in mama sopran, Rezka in Kristina pa alt. Neki večer smo pele pesem, ob kateri je v okolici nastala tišina, potem pa smo zaslišale ploskanje in jok. Pesem se takole glasi:

*Al' na tujem tudi, zvezda, me poznaš,
ker na mene doli kot doma migljaš.
Zgodnja zbujevalka, dne oznanjevalka,
al' me še poznaš, al' me še poznaš?*

*Jaz poznam te dobro, tebe, zvezdica,
stara mama so te mi zaznamovala.
Kadar 's prisvetila, me iz sna zbudila,
daleč tam doma, daleč tam doma.*

Ob tej pesmi smo jokale tudi me. Saj sta doma ostala ata in brat Ciril. Posebno žalostna je bila mama, zato je kar naprej molila. Ker je bilo zelo mraz, mi je neko dekle iz Begunj dalo pulover s dolgimi rokavi. Mama pa je k sreči ohranila plašč. S seboj je imela tudi nekaj denarja in zlatino, kar je zašila v plašč.

Najhuje je bilo v Vetrinjah zaradi stranišč in nehigiene, zato se je začela driska. Umivali smo se kar v potoku, ki je tekel okoli taborišča. Za pitje pa so vodo prekuhávali. Stranišča so izkopali na polju ter jih ogradili s smrekovimi vejami. Toda tja jih je naenkrat hodilo več. Stranišča so bila tudi na gradu, vendar je bila vedno velikanska vrsta.

Vse to je trajalo od 10. do 30. maja 1945.

Begunci so se najprej namestili na Vetrinjskem polju v Avstriji. Zgradili so si preproste peči in zatočišča iz lubja. Humanitarni delavci so taborišče opisali kot fantastično skrupulo.

K spominom Jelke Šparovec

Ko v naših krajih najlepše zacveti pomlad, se mnogi naši občani še vedno spominjajo tudi težkih dni ob koncu druge svetovne vojne.

Pred kratkim so med skoraj 600 prikritimi množičnimi grobišči na Slovenskem v opuščnem rudniškem Barbarinem rovu v Hudi jami pri Laškem odkrili na stotine po drugi svetovni vojni pobitih in s skoraj neprebojnimi blokadami v rudniških rovih zatrtih nasprotnikov komunizma. Kdo točno so tam pobiti, v tem trenutku še ni možno reči. Z gotovostjo pa lahko rečemo, da SO BILI POBITI PO DRUGI SVETOVNI VOJNI in da so se tako ali drugače znašli PRED OKRUTNIM KOMUNIZMOM, ki ga je končno tudi Evropa, tako kot fašizem in nacizem, začela obsojati kot totalitarizem.

Prav tako je pred kratkim umrla gospa Jelka (Gabrijela) Šparovec, ki jo je vojna doletela še kot otroka, bolj po naključju kot ne pa se je zaradi družinske vrednostne in nazorske opredelitve, ki je zavračala komunizem, saj je iz njega izvirala grožnja, da bodo kmetu vzeli zemljo in Boga, znašla tudi med begunci, ki so maja 1945 romali čez Karavanke, a so jih z zločinsko pretvezo prevarali tudi Angleži, ko so jih vrnili nazaj med okrutneže z nečloveško podobo.

Spomine je gospa Jelka Šparovec začela pisati že (ali pa šele) sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja in jih je pisala po odlomkih. Včasih jih je napisala na dušek na kar nekaj na drobno in dokaj čitljivo izpisanih strani, včasih pa le kakšen odstavek sem ter tja o težkih in izjemno pretresljivih dogodkih. Vse objavljeno v nadaljevanjih pa ni namenjeno razvrednotenju tistega dela partizanskega domoljubnega boja, kjer so trpeli in umirali za ideale in domovino. To velja tako za ene

kakor druge. Namenjeno je le temu, da bi se mi znali končno zavedati, kako je bila desetletja potvorjena naša zgodovina, saj niso bili upoštevani najbolj osnovni principi zgodovinopisja.

Če bi danes pri nas želeli zgodovinarji dati samo nekaj najbolj osnovnih pojmov zgodovine Slovencev v 20. stoletju skupaj, bi prišli do precej drugačne slike, kot je splošno znana glede dogodkov v zvezi z drugo svetovno vojno, tako pred njo, med njo in po njej. Mnogim Slovincem pa je prav ta podoba bila jasna že pred drugo svetovno vojno, saj jim poleg fašizma in nacizma tudi komunizem ni prinašal nič dobrega. O tem priča tudi takratno časopisje.

Najprej nekaj za razumevanje logike v zgodovini oziroma posledičnega časovnega sosledja! Kam opredeliti komunizem?

Recimo, da celo zanemarimo, kaj vse je počel že Lenin v oktobrski revoluciji, pa nato k temu dodamo Stalinove čistke in pobijanja lastnih narodov v milijonih. Lahko pa kljub temu ugotovimo, da je bil Hitler čisto navaden vajencen nasproti Stalinovi pokvarjeni naturi, ki je (tako je že dolgo znano, zakaj) izvirala iz mladostne frustriranosti.

Je pa res, da so jasno sliko v zvezi z komunizmom v praksi že pred 2. svetovno vojno komunisti na Slovenskem (in drugod) hoteli zabrisati. Zato so jo najprej zapackali s (PIF) Protiimperilaistično fronto in nato z (OF) Osvobodilno fronto. Naprej so sledila pobijanja predvsem zavednih Slovencev prek VOS-a že sredi leta 1941 pa vse do (spomladi) naslednje leto, ko še ni bilo nobenega domobranstva. Posledično so se zato začele organizirati med drugimi tudi vaške straže (prva v Šentvidu nad Ljubljano šele 23. 4.

1942, prva na Grosupeljskem pa 26. 8. 1942 na Boštanjul). Šele precej za tem je nastalo domobranstvo.

Znana so tudi posebna naročila Edvarda Kardelja ter drugih v VOS-u in nato ukazi OZNE od začetka leta 1944. Tako je (skoraj) nepismeni Ivan Maček Matija pod Stražnim vrhom na robu Kočevskega roga in Bele krajine po navodilih Tita (in Rankovića), ki jih je dobil v Drvarju, ukazal leta 1944 takoj po osvoboditvi Beograda noč in dan pisati sezname, koga bo treba po vojni likvidirati. Kar 17.000 se jih je znašlo na tem seznamu. A najprej je bilo treba narediti razrednega sovražnika, nato pa ga je bilo treba tudi iztrebiti. Vse to so komunisti načrtovali že pred drugo svetovno vojno, kar so nato stopnjevali še posebej po napadu Hitlerja na Sovjetsko zvezo s svojimi znamenitimi trojkami v VOS-u in Zdenko Kidrič na čelu, ki je že pred vojno (kot številni drugi komunisti) končala partijsko šolo Džerdžinski v Sovjetski zvezi.

V povojnih pobjah pa ni šlo le za maščevanje partizanske vojske nad domobranci, temveč za sistematično likvidacijo potencialnih političnih nasprotnikov na dolgi rok. Poleg tega je Tito v soboto, 26. maja 1945, ob 10. uri, zelo natančno v svojem govoru Ljubljancem »pojasnil«, kaj se je oziroma se še bo zgodilo z nasprotniki. 25. junija 1945 pa je Edvard Kardelj predsedniku slovenske vlade Borisu Kidriču v posebni depeši položil na srce, »naj pohitijo s čiščenjem«, ker da bo kmalu proglašena nova amnestija in bodo osumljence prevzela redna sodišča.

V tem pogledu je dovolj zgovorna tudi Mačkova izjava pred parlamentarno preiskovalno komisijo, ko je dejal, da je

bilo »pustiti pri življenju vrnjene izdajalce tveganje, ki ga ni hotel nihče prevzeti«. Če vemo, da so Jugoslovani s Titom na čelu imeli že nekaj dni po koncu vojne velik spor z zavezniki zaradi partizanskih grdobij v Trstu in drugod in je le malo manjkalo, da ni prišlo do oboroženega napada, je taka izjava logična, ni pa opravičljiva. Mu je zaradi te »strahopetnosti« zato nekdanja občina Grosuplje podelila naslov častnega občana? Povojne poboje na Slovenskem so dosledno organizirali, temeljito popisali, sistematično izvajali in opravili po ukazu ali vsaj ob vednosti najvišjega jugoslovanskega vojaškega in partijskega vrha z vrhovnim poveljnikom na čelu. Slovenski vodilni komunisti pa so bili o vsem tem zelo dobro obveščeni. Med vojno sestavljene sezname najbrž res niso docela upoštevali, so pa bili izvršeni prav v tem duhu in dopolnjeni celo na ta način, da so prihajali v taborišča ljudje iz posameznih okolij, ki so s prstom izza oken kazali, koga je treba pobiti. Poleg domobranskih vojakov, katerim sodba naj ne bi bila izrečena (krivde jim še do danes nihče ni pravnomočno dokazal), so pobijali tudi njihove nedolžne svojce, prijatelje, dekleta domobranskih fantov, nedolžne otroke in dojenčke, pa tudi čisto naključne civilne žrtve.

Resnico o teh zločinih pa še danes želijo zabrisati nekateri in jo razglašajo za drugorazredno temo in vlečejo na dan pobude, ki ponovno jemljejo dostojanstvo že tako dovolj ponižanim še živim žrtvam slovenskega holokavsta. Tisti, ki so se še včeraj sprenevedali, da niso vedeli, če so se povojni poboji na Slovenskem sploh dogajali, pa danes točno vedo, da jih je ukazal Tito. Hkrati mu isti somišljeniki hočejo postavljati spomenike in so zdaj že v Ljubljani celo ponovno poimenovali novo (še ne v celoti zgrajeno - kakšen višek cinizma - s tem se nakazuje celo neke vrste bodočnost) avenijo ter mu pripenjajo naslove velikega človeka in ne vem kaj še vse.

V Sloveniji je bilo poleg Poljske in Rusije največ pobitih ljudi glede na število prebivalstva. Koliko so jih pobili Italijani, koliko Nemci? Koliko pa smo se pobili sami med seboj? Vseh skupaj je bilo okoli 100.000. Mar res ni bilo državljanske vojne? Preveč žrtev je vseh skupaj, da bi jih lahko pozabili, ne da bi za vse poskrbeli za dostojen pokop. Vsi na kateri koli strani pa niso bili zločinci!

Prav tu pa se spet pojavlja resno vprašanje, kje sta naša slovenska poštenost, civiliziranost in kultura ter hkrati pieteta do vseh žrtev vojne, še posebej do nič krivih in do živih, ki se jim še do danes niso rane zacelile. Ali se bomo v tem kriznem času Slovenci spet razdvojili in se šli novo revolucijo? Kdo v takih časih zmaga? Jasno: nasilje z nekimi novimi virtualnimi aplikacijami in starim totalitarnim obrazom.

In zakaj gospa Jelka spominov v času svojega življenja ni želela objaviti? Odgovor

je preprost: Zmanjkalo ji je moči. Preveč je pretrpela, da bi si ne predstavljala, kaj so sposobni nekateri ljudje in kaj ji še vedno lahko storijo za časa življenja. Zdaj uživa svoj mir in pokoj ter upamo, da tudi vse tisto, za kar si je z glasbo, molitvijo in svojo neponovljivo zgodbo zaslužila pri Najvišjemu.

Naj pa povemo, da spominov v nadaljevanjih ne bomo objavili v celoti, ker bi bila resnica, ki bi še vedno prizadela nekatere, preveč boleča, pa tudi v objavljenem delih njenih skritih spominov bomo nekatera imena zakrili zaradi varstva osebnih podatkov. Kljub temu so dogodki navedeni takšni, kakršne je zapisala pokojna gospa Jelka Šparovec in kakršne so nekateri posamezniki že objavili tudi v različnih gradivih, knjigah in jih je možno preveriti tudi z nekaterimi zgodovinskimi dokumenti.

Njena izpoved ima poleg dokumentarnosti še posebno težo. Napisala jo je roka iz naših krajev, kjer je bilo glede na število po vojni pobitih zelo veliko žrtev - lahko rečemo, če ta žalosten delež primerjamo z ostalimi občinami v Sloveniji, da v enem izmed največjih deležev glede na število prebivalstva.

In prav prihajajoči prazniki so lahko tudi primeren čas, da razmislimo o naši preteklosti, sedanosti in naši prihodnosti. Zaradi tega in takega razmišljanja pa ni treba nikomur zgubljeni dostojanstva. Samo korak vase in odprtost za razumevanje sta potrebna. Do svobode bomo prišli z odprtostjo, z zakrknjenim in kamnitim srcem se nikamor ne pride. Če pa se bomo tega travmartičnega dela slovenske zgodovine lotevali spet samo s čustvi in ga le enostransko pogrevali še kar naprej, potem ni nobenih možnosti, da bomo sploh kdaj zadihali z obema kriloma svojih narodovih pljuč.

Nedvomno je bilo na obeh straneh narejenih tudi velikohudodelstev in celozločinov. Vendar pa so najbolj dvolični prav tisti, ki v zadnjih letih še vedno govorijo o premetavanju kosti

kljub nekaterim strokovnim utemeljitvam zgodovinarjev in uradnih preiskovalcev, a hkrati povečujejo le NOB kot celoto vključno s komunizmom (revolucijo so nekaj časa zavračali) in nočejo nič slišati niti o tem, da so najbolj komunisti omadeževali NOB, ker so ga izkoristili za svoj pohod na oblast.

Še več! V zadnjih letih zagovorniki komunizma (ki so zamenjali že toliko imen, da jih je celo težko vse naštet) celo povezujejo osamosvojitve Slovenije, ki naj bi jo menda predvsem oni omogočili. Višek tega cinizma pa se danes prepozna v vsakodnevnih velikih divjih lastninjenjih, ki ga obvladujejo pretežno bivši komunisti, njihovi potomci ter njihovi priskledniki.

Upam, in močno si želim, da nam bodo zapisani spomini Jelke Šparovec dali tudi vedeti, da v vsakem človeku (pre)bivajo angeli in demoni. S to objavo pa si prizadevam, da se slednji nikoli več ne prebudili!

Jože Miklič

Redni letni občni zbor Gasilske zveze Grosuplje

Grosuplje, 3. 4. 2004 – V dvorani gasilskega centra Grosuplje so se poleg vodstva zveze z upravnim in nadzornim odborom ter različnih delovnih komisij zbrali tudi predstavniki iz vseh 18 prostovoljnih gasilskih društev v zvezi in predstavniki gasilskih zvez iz regije Ljubljana II, pod katero so združene poleg Gasilske zveze Grosuplje (GZ) tudi GZ Dobropole, Ivančna Gorica, Kočevje, Loški potok, Ribnica in Škofljica. Občnega zbora se je udeležil tudi grosupeljski župan Janez Lesjak, ki je delo gasilcev posebej izpostavil in se ponovno zahvalil za vse opravljeno.

Jože Miklič

V delavno predsedstvo so bili izvoljeni za predsednika Jože Kocjan (Ponova vas), člana Zala Kadunc (Grosuplje) in Primož Jamnik (Velika Ilova Gora), za zapisnikarja pa Božo Knez, ki je na občnem zboru bil, zaradi zadržanosti predstavnika iz Gasilske zveze Slovenije, hkrati tudi poročevalec le-te.

S svojim poročilom je začel predsednik GZ Grosuplje Andrej Bahovec, nadaljevali pa so poveljnik GZ Janez Pezdirc, blagajnik GZ Franc Skubic, predsednica komisije za članice v GZ Majda Kastelic, predsednica mladinske komisije v GZ Monika Kastelic, predsednik komisije za delo z veterani Anton Krašovec ter predsednik nadzornega odbora GZ Alojz Kastelic, ki na delovanje zveze ni imel pripomb.

Gasilci v občini Grosuplje so lani veliko postorili na različnih področjih, tako na izobraževanju, vajah, tekmovanjih ter raznih materialnih poslih, da so lahko vzdrževali in posodabljali svojo opremo, orodje in gasilske domove. Imeli pa so tudi 53 intervencij, med katerimi je bila največja požar v podjetju za predelavo plastike Omaplast v gospodarski coni pod Slivniškim hribom, pa tudi z neurjem so imeli kar precej opravka.

O večini vseh teh dejavnosti smo v Grosupeljskih odmevih poročali mesečno, kar so si lahko pozorni bralci tudi prebrali.

Velika obveznost za zvezo pa je zagotavljanje finančnega načrta, o katerem običajno ne pišemo prav pogosto. Večje investicije so bile nabava gasilskega vozila GVM v Račni, GVC v Grosupljem, vozilo GVM v Žalni in gradnja novega gasilskega doma na Malem Mlačevem. Za investicijsko vzdrževanje so bili namenjeni večji izdatki za obnovu doma PGD Velika Ilova Gora in nadgradnja vozila GV1 v Čušperku. Sredstva za redno dejavnost in sredstva za načrtovano gasilsko opremo so bila realizirana v celoti. Realizirana so bila tudi sredstva za zavarovanje članov, vozil, gasilskih domov ter za gorivo v gasilske namene.

Prihodke za leto 2008 so planirali nekaj manj kot 161 tisoč €, realizirali pa so dobrih 180 tisoč €. Za redno dejavnost so potrošili nekaj nad 70 tisoč €, za investicijsko vzdrževanje 16 tisoč €, za nove investicije 58 tisoč €, za nabavo opreme 25 tisoč €, v blagajni ob koncu leta pa je bilo skoraj 19 tisoč €, a se je znesek že kmalu po novem letu precej zmanjšal zaradi (pogodbenih) obveznosti zveze. Za poseben dodatek v zvezi z dividendo pa si poglejte navedbo v satiričnih zapisih JØežka Zagraškega, saj kam drugam, kot tja, taka dejanja ne spadajo.

V lanskem letu so poskrbeli tudi za (dokončanja) nekaterih že v preteklem mandatu začelih izobraževalnih tečajev, v mesecu oktobru 7 meddruštvenih gasilskih

vaj ter centralno nočno vajo gašenja industrijskega velikega požara, na katerem so sodelovala vsa gasilska društva z vso razpoložljivo gasilsko opremo.

Na državnem tekmovanju na Ravnah so bili pionirji iz Čušperka 1., 7. so bili veterani iz Grosupljega, 8. pa mladinci iz Čušperka. Očinskega tekmovanja se je iz GZ Grosuplje udeležilo 63 gasilskih ekip iz 17 društev. »Tukaj, na tem občnem zboru, pa tudi redno, bomo apelirali na tisto 18. gasilsko društvo, da se v letošnjem letu to društvo pridruži in pošlje kakšno ekipo na tekmovanje,« je dejal poveljnik GZ Grosuplje Janez Pezdirc. Naj pojasnimo, da gre za PGD Zagradec.

Različna društva pa so organizirala in se udeleževala tudi drugih tekmovanj v zvezi, na meddruštveni in regijski ravni. Poleg še nekaterih drugih operativnih nalog pa so na zvezi poskrbeli tudi za izdelavo novega gasilskega načrta javne gasilske službe občine Grosuplje, ki ga je usklajenega med društvi podpisal župan, ki je po zakonu odgovoren za organizacijo gasilstva.

V gasilskih vrstah društev GZ Grosuplje je tudi vedno več žensk. Lani so organizirale samostojno vajo v mesecu požarne varnosti, pa tudi na tekmovanjih jih večkrat srečujemo. Še posebej je treba tu naštetih ekipe iz Škocjana, Šmarja – Sapa, Gatine,

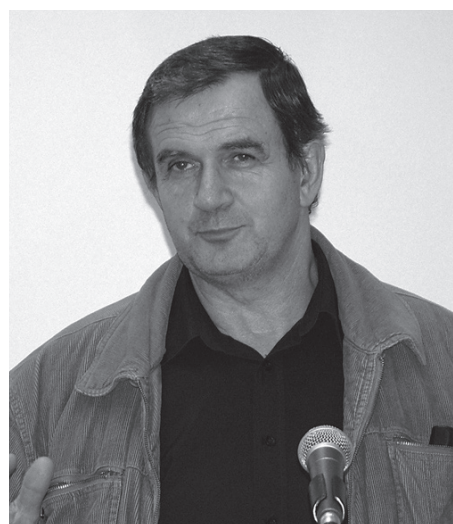

Police, Grosupljega, Ponove vasi in Velike Loke, pa tudi Račne ter Velike in Male llove Gore.

Med mladimi je bilo veliko zanimanja za gasilski kviz in orientacijski pohod. Nekateri boljše ekipe na občinskem orientacijskem pohodu iz PGD Zagradec, Polica in Št. Jurija so se nato udeležile državnega tekmovanja v orientaciji in dosegle solidne rezultate. Seveda pa v »mladinskih kategorijah« še vedno močno prednjačita PGD Čušperk in Račna, vendar jih Žalci in Šmarčani že močno dohitujejo. 29. 11. je 26 mladincev opravilo testiranje za čin mladinec, 49 starejših pionirjev in 50 mlajših pionirjev. Organizirali so tudi izlet za člane mladinske komisije in mentorje iz gasilskih društev.

Veterani so po svojih zmožnostih še vedno aktivni po različnih gasilskih društvih, nekateri pa se celo udeležujejo tekmovanj na različnih ravneh. Vsako leto pa se v drugem društvu srečajo na svojem rednem srečanju v jeseni in se seznanijo z delovanjem gostitelja, kulturnim programom in pogostitvijo.

Vodstvo zveze je predstavilo tudi načrt dela za leto 2009, ki so ga delegati nato soglasno podprli, a bomo o posameznih realiziranih dejavnostih v tem letu v Grosupeljskih odmevih raje pisali sproti.

Mednarodna izmenjava v okviru programa »Mladi v akciji«

CARE FOR ENVIRONMENT IS CARE FOR LIFE

Grosuplje, 9. – 17. maj 2009

V Grosupljem bo začetek maja še posebej pester, zahvaljujoč mednarodni izmenjavi, ki bo v naš kraj vnesla nekaj evropskega duha, svetovljanstva, strpnosti in povežala mladino, lokalno sfero, znanje, izkušnje in pozitivno energijo v pisan mozaik druženja.

Mednarodno izmenjavo z naslovom »Care for environment is care for life« organizira Študentski klub GROŠ iz Grosupljega (www.klub-gros.com). Klub v lokalnem okolju deluje že 10. leto in skrbi za pestro zabavno, izobraževalno, glasbeno in študentsko delovanje v Grosupljem. Svojim članom, ki so tako študentje kot dijaki, nudi popuste pri različnih storitvah, brezplačno kopiranje in uporabo interneta, delno tudi sofinancira članarine, recimo v knjižnici ali kakem drugem društvu, nudi brezplačno rekreacijo v telovadnici, skrbi pa tudi za aktivno preživljanje prostega časa mladine - skoraj vsak mesec organizira različne projekte (bovling, adrenalinski podvigi, izleti), v samem prostoru pa se odvijajo koncerti, večeri komedij, filmski večeri, sobotne tematske zabave, družabni četrtkovi večeri s potopisi. V klubu se tudi odzivamo na pobude drugih društev in skupaj sodelujemo pri različnih akcijah in projektih.

»Care for environment is care for life« je izmenjava, organizirana v okviru programa »Mladi v akciji«, ki je podprta tudi s strani EU. Izmenjave se bodo udeležili mladi iz petih evropskih držav: **Turčije, Estonije, Litve, Italije in Poljske**. Iz posamezne države bo prišlo po 5 nadobudnih študentov/šudentk in sodelovalo na enotedenski izmenjavi, ki bo trajala od **9.-17. maja** v Grosupljem. Udeleženci bodo nastanjeni v Centru **Grajski vrt Boštanj**. Za vse sodelujoče bo poskrbljeno tudi kar se tiče prehrane in vseh prevozov, saj mora v okviru programa »Mladi v akciji« država gostiteljica zagotoviti zajtrke, kosila, večerje, transferje, material za delavnice, skratka vse in še več. Program »Mladi v akciji« (www.mva.si) spodbuja sodelovanje in povezovanje mladih iz cele EU. Poudarek je predvsem na tem, da se vključujejo tudi države z manj priložnostmi. Povezovalna nota izmenjave bo kulturni dialog, uporaba angleščine, kvalitetno sporazumevanje in nabiranje novih izkušenj.

Rdeča nit izmenjave je, kot že naslov pove, skrb za okolje. Ker je obenem to tudi skrb za življenje, ne samo naše, ampak življenje vseh, bo na izmenjavi teklo veliko delavnic na to temo: predavanje o parku Boštanj, diskusije o energiji in uporabi alternativnih virov, šivanje eko nakupovalnih vrečk, izdelava eko fotografskih albumov, veliko športnih aktivnosti, prikaz življenja v naravi (taborniške veščine), poleg tega bomo udeležencem pokazali tudi nekaj koščkov naše dežele: obiskali bomo Triglavski narodni park, Ljubljano, Županovo jamo in okoliške kraje. Vmes bomo aktivno vadili angleščino, evalvirali dosedanje delo, imeli spoznavne igre, si izmenjevali izkušnje in znanja iz posameznih držav in se ob vsem tem druženju tudi prijetno zabavali.

Skrb za okolje – skrb za življenje ne poznata meja!

Ujemi me – skavtsko druženje

Ujemi me, u-u-u u- u-u-jeeemi me! Pesem, ki nam je v soboto, 4. aprila, ves dan odmevala v ušesih. Skavti ljubljanske regije smo se namreč udeležili že ustaljene skavtske »zabave«, kjer smo se zopet družili najmlajši in najstarejši. Ujemi me je dan, zapolnjen z dobro voljo, izzivi, prijateljstvi, smehom, ki ga je pripravila skavtska organizatorska ekipa, tokrat v Zavrstniku pri Litiji. Program se je pričel že z jutranjo uro, nadaljeval pa se je vse tam do pete ure popoldan. Tema letošnjega Ujemi me je bila postavljena v čas barona Janeza Vajkarda Valvasorja, znanega predvsem po delu Slava vojvodine Kranjske. Spomnimo se ga lahko s starega bankovca za dvajset tolarjev.

Organizatorska ekipa je poskrbela za pester in razigran dan, pripravili so različne aktivnosti - delavnice, razne igre in na samem koncu še veliko igr, kjer smo se med seboj pomerili. Vse je delovalo še bolj pristno, ko smo zagledali naše soskavte, oblečene v stilu Valvasorjevega časa, torej v baročnem stilu. Ob zaključku dneva in druženja smo še zapeli ter zaplesali, seveda zadovoljni, da smo srečali stare prijatelje in si pridobili kakšnega novega. Lepo je bilo videti toliko različnih barv rutič skupaj, ki kljub različnosti predstavljajo

celoto - skavtstvo. Ko si pogledal okoli sebe, nisi mogel skriti nasmeha ob misli, da vsi otroci oziroma mladi, ki so te obdajali, počnejo nekaj dobrega zase, da skušajo na aktiven način živeti življenje. Čas, ki ga imamo na razpolago, moramo nameniti (v veliki meri) tudi lastnim željam in stvarim, ki nas pripeljejo do občutka sreče ter zadovoljstva, na kar se moramo spomniti čisto vsak dan.

Maja Obolnar,
skavtinja stega Grosuplje

Taborniki novim dogodivščinam naproti

Za taborniki rodu Louis Adamič iz Grosupljeja je letos malce drugačen občni zbor.

V sredo, 18. marca, smo se grosupeljski taborniki zbrali na občnem zboru. Tokrat smo se odločili, da vse skupaj izvedemo malce drugače – zbrali smo se v dvorani Kulturnega doma Grosuplje, občnemu zboru pa dodali še slavnostni del s podelitvijo veščin, znanj, rutic in krojev.

Občni zbor se je najprej seznanil z delom in poslovanjem društva v zadnjem letu. Izvedli smo kar nekaj pomembnih akcij, člani pa so sodelovali pri različnih aktivnostih tudi na državnem in svetovnem nivoju. Letno

taborjenje je tokrat potekalo v Logarski dolini, sodelovali pa smo s taborniki iz Cerknega. Izvedli smo tudi aktivnosti ob dnevu tabornikov, jesenovanje, jesenski zbor, čajanko in rodovo sankanje.

Pomembna je bila tudi delovna akcija urejanja taborniške sobice in njene okolice, saj so tako naši člani pridobili ustrezen prostor za aktivnosti tako v sobici kot tudi na prostem.

Po pregledu poročil smo izvolili novo rodovo upravo, ki jo bosta odslej vodili starešina rodu Jana Škrjanec in načelnica Petra Žejavac.

Ob tej priložnosti gre zahvala za vloženo energijo Petri Hribar, ki je bila starešina rodu zadnje dve leti.

Med občnim zborom so naši najmlajši ustvarjali na delavnicah, po končanem občnem zboru pa smo si pogledali tudi film z utrinki iz akcij zadnjih let, kar je bil lep uvod v slavnostni del, ki je bil še pred nami.

Po koncu uradnega dela smo se torej posvetili še bolj zanimivim zadevam – najprej smo podelili veščine in znanja, ki so jih člani pridno osvajali med letom, nato so nekateri člani prestopili v višje starostne veje, dobili značke za okrogle jubileje taborništva, končali pa smo s podelitvijo krojev.

Vodstvo rodu se zahvaljuje vsem prisotnim, da so prišli in prispevali svoj košček v mozaiku tega občnega zbora.

Poročilo o delu Združenja borcev za vrednote NOB Grosuplje

Več kot 300 članov Združenja borcev za vrednote NOB, delujočih v Krajevnih organizacijah Grosuplje in Šmarje - Sap, je na letnih zborih članov sprejelo poročilo o delovanju v letu 2008 in plan dela za leto 2009.

Na zborih članov lahko z veseljem ugotovljamo, da se število naših članov povečuje, kljub temu, da se vsako leto za vedno poslovijo vedno več tistih članov, ki so bili neposredni udeleženci narodno osvobodilnega boja.

Sprememba statuta združenja sedaj omogoča, da se lahko včlani vsakdo, ki spoštuje vrednote NOB in je pripravljen ohranjati spomin na pogumno odločitev tistih Slovencev, ki so se z orožjem v roki uprli okupatorjem in njihovim pomagačem.

V združenje prihajajo mlajši člani, ki si prizadevajo za ohranjanje spominskih obeležij, skrbijo za pomoč ostarelim članom in pripravljajo različne spominske prireditve.

Pri našem delu sodelujemo z organizacijami, katerih člani so v naši novejši zgodovini tudi vedeli, kako se je potrebno boriti za svojo domovino in nam tudi izbojevali našo samostojnost.

Povezovanje, sodelovanje in skrb, da ne bi ponovno prišlo do takšne delitve slovenskega naroda, kot smo to doživeli v letih 1941–1945, je naše osnovno vodilo.

Zavedni Slovenci so zagotovilo za našo prihodnost. Pogrevanje starih ran, ki ga je vsem narodom prinesla II. svetovna vojna, ne prispeva h krepitvi naše enotnosti.

Vsem, ki so se v naši zgodovini prizadevali za ohranitev slovenskega jezika, kulture in samostojnosti brez hlapčevanja tujcem, smo dolžni ohranjati spomin na njihova svobodoljubna dejanja.

Prav zato smo za leto 2009 pripravili program več prireditev, na katere vabimo vse, ki bi se želeli spomniti tragičnih medvojnih dogodkov in vseh žrtev vojn.

Vabimo vas, da se nam pridružite na naslednjih prireditvah in pohodih:

Ponedeljek, 27. aprila, ob 11. uri, v Zalogu pri Škofljici

Spominska prireditev ob 100-letnici rojstva pesnice Ane Gale
Na prireditve se bomo odpravili tudi pohodniki. Zbirališče pohodnikov je v Šmarju - Sapu, pred križiščem odcepa na Veliki Vrh ob 9. uri.

Sobota, 25. aprila 2009, ob 10. uri, v Radohovi vasi

Spominska slovesnost pri spomeniku z grobnico padlim talcem in borcem v Radohovi vasi.

Sobota, 2. maja 2009, ob 11. uri, pri spomeniku pred vrtcem v Šmarju - Sapu

Prireditev v počastitev obletnice bojev pri osvobajanju grosupeljske doline.

Sobota, 18. julija 2009, ob 11. uri, pri spomeniku padlim aktivistom na Debečah

Ob 9. uri pričetek spominskega pohoda izpred spomenika v Stični do Pristave.

Sobota, 10. oktobra 2009, ob 15.30. uri, na Velikem Korinju

Spominska slovesnost pred spomenikom padlim slovenskih in italijanskim partizanom.

Sobota, 17. oktobra 2009, ob 11. uri, na Ilovi Gori -

spominska slovesnost pri grobnici padlih v bojih na Ilovi Gori
Ob 7.30 pričetek pohoda spominov iz Zagradca pri Grosupljem.

Predsednik ZB NOB Grosuplje Franc Štibernik

Novice iz Društva upokojencev Šmarje - Sap

Januar:

Vodstvo društva je opravilo zahtevno pisarniško delo.

Na ZDUS in MZUS mo oddali obsežnost statistično poročilo za lansko leto. Blagajničarka je dokončno oblikovala zapis o finančnem poslovanju. Svoje delo sta opravila inventurna komisija in nadzorni odbor. Poverjeniki so pobrali članarino in smo se lahko že na novo prešteli. Imamo 332 članov.

V Izolo smo poslali rezervacijo termina za letovanje v letu 2010.

Veliko si nas je na Grosupljem ogledalo gledališko predstavo Dohtar pod mus.

Prireditev ob materinskem dnevu v Veliki Loki

Velika Loka, 29. marca 2009 - Na zadnjo nedeljo v marcu so krajanje Velike in Male Loke pripravili sedaj že tradicionalno prireditev v počastitev materinskega dne. Dvorana tamkajšnjega gasilskega doma je bila znova polna do zadnjega kotička.

Za to priložnost so otroci odigrali skeč z naslovom Šola pod mostom, v katerem so prikazali učenje v šoli na malo drugačen način. Nekaj nastopajočih se je svojim materam in drugim gostom predstavilo s pesmijo, razkrili pa so tudi, kako se ženske in moški med seboj razlikujejo. Poleg otrok so za to priložnost člani gledališke skupine Gledališče pod mostom pripravili kratko igro »Bilo je včasih«, Zlata Brlan pa je na humoren način predstavila dan ene od predstavnic nežnejšega spola.

Tokratno prireditev so organizatorji popestrili s cvetjem za matere ter z zakusko za vse obiskovalce. Predsednik Gledališčapodmostom, Stane Zabukovec, pa je za njihov trud pri sodelovanju z gledališko skupino in gasilskim društvom izročil majhne pozornosti trem članom, in sicer: Klari Brlan, Dragici Poreber in Janezu Rošanu.

Kristina Zajc

Veselje je pogledati veliko in veselo družino vztrajnih rekreativk v domači telovadnici.

Februar:

V januarju in februarju smo se udeležili več zdravstvenih predavanj v Mestni knjižnici Grosuplje.

Pevke vsakih 14 dni vadijo ob spremljavi harmonikarja Toneta. Skupaj praznujejo rojstne dneve članic. Pravzaprav so vsake vaje kot mali koncert, saj pojejo tudi za svojo dušo. Naši šahisti so v goste povabili šahiste DU Ivančna Gorica. Kar tri ure so igrali. Zmag niso preštevali.

Konec meseca smo imeli v domači gostilni pustovanje. 55 nas je bilo. Postrežba v redu, glasba tudi. Med maškarami je bil tudi zidar s čisto lopato. Vse je čisto, je zatrjeval.

Marec:

Šahisti so bili na gostovanju v Ivančni Gorici. Športno društvo Šmarje nam je kupilo štiri šahovske garniture. Še ure si moramo preskrbeti. Treba se jih je navaditi, da potem na tekmovanjih ni zadrege s pravilno uporabo.

Sicer pa je marec mesec občnih zborov. Po eden iz vodstva društva se odzove vabilu šmarskih društev pa tudi upokojenskih društev v bližnji okolici. Gostov z vzpodbudnimi pozdravnimi besedami so povsod veseli. Predsednica se je v Ljubljani udeležila konference pokrajinske zveze društev upokojencev.

Dosedanji predsednik Marijan Sedmak je bil na to funkcijo ponovno izvoljen. Članica upravnega odbora z našega konca pa je še naprej Malči Žitnik.

Sredi meseca pa smo imeli svoj letni občni zbor.

Prisotnih je bilo 121 članov.

V kulturnem delu so nastopali učenci šmarske šole in naše pevke s harmonikarjem.

Poslušali smo poročila o dejavnostih v lanskem letu:

336 članov smo imeli, od tega jih je 7 v domovih ostarelih, 5 pa jih je umrlo. Skupaj smo dobili 4 tisoč evrov in jih toliko tudi zapravili. Hvala KS in občini za dotacije. Na 5 izletov smo se odpravili na razne konce Slovenije. Spoznali smo kar veliko zgodovinskih, naravnih in

kulturnih znamenitosti. Imeli smo 4 družabna srečanja s plesom. Skupaj smo letovali v upokojenskem hotelu v Izoli, 2-krat tedensko telovadili v šmarski telovadnici. Tekmovali smo v šestih športnih disciplinah na ravni koordinacije Dolenjske, ljubljanske pokrajine in države.

V zimskem času smo imeli tudi krožek ročnega dela. Z obiski in skromnimi darili smo bili pozorni do najstarejših in bolnih. Sodelovali smo s krajevnimi društvi, z upokojenskimi društvi pa tudi od drugod. Delo na terenu so opravili poverjeniki, vodstvo društva pa še pisarniško delo. Imamo občutek, da so si poročila iz leta v leto podobna. To pa tudi ni slabo, saj pomeni, da lepo vzdržujemo vpeljane dejavnosti.

Razpravo na občnem zboru so popestrili naši gostje. Renata Križman, ravnateljica šmarske šole je imela lep, čustven nagovor. Dare Gabrijel, podžupan občine Grosuplje, je pohvalil številčnost in dejavnosti društva. Marjan Sedmak, predsednik ljubljanske pokrajine, je dejal, da so pri borbi za upokojenske pravice vedno v visoki preži. Povabil nas je na srečanje, ki bo junija v Podpeči. Janez Tomažin, predsednik sveta KS, nas je seznanil z delom po naših vaseh. Kar nekaj se je že naredilo in se še bo, da bo le denar. Pozdravili in pohvalili so nas tudi predstavniki DU Lipoglav in Škofljica, Sončnice, domačih turistov, gasilcev in borcev.

Program akcij za letošnje leto:

13. maj - izlet:

Ptuj - mesto, grad, Terme - kopanje, Ptujška gora

24. junij - izlet:

Dolina Vrat, Jesenice - železarski muzej, Brezje

22. julij - izlet:

kopanje na morju

26. avgust - izlet:

Miramar, Trst, Žusterna - kopanje

7. oktober - izlet

v neznanu

Od 4. do 11. 9.:

- letovanje

v Izoli - rezerviranih 45 mest

11. november - martinovanje

26. december - silvestrovanje

Za konec pa še enkrat povabilo:
Pridružite se nam!

Ana Fabjan

Bistrina in poliški vodovod

Seja 7. skupščine Društva za varstvo voda Polica-Bistrina je potekala po predlaganem in sprejetem dnevnem redu. Vsa podana poročila so bila prebrana in soglasno sprejeta.

G. župan Janez Lesjak je pozdravil vse prisotne krajanke. V nagovoru je spregovoril o uradnem stališču Občine do našega zasebnega vodovoda Polica-Bistrina. Poudaril je, da so lahko po predpisih v zasebni lasti le vodovodi do 50 priključkov (gospodinjstev), če pa jih je več, je to že javni vodovod. Javni vodovod pa je v lasti Občine.

Razvila se je živahna razprava, kjer so se soočali argumenti. Krajanke, lastniki celotnega vodovodnega sistema in vseh priključkov, so se zagovarjali, da so s svojimi rokami in za svoj denar, brez pomoči države in občine zgradili vodovod, ki stopa že v četrto desetletje delovanja.

Vsa ta leta se je vodovodni sistem dopolnjeval in dograjeval. Lastniki vodovoda so ustanovili in imenovali Društvo za varstvo voda Polica-Bistrina, pravno osebo, ki jo je registriralo Ministrstvo za pravosodje in je med drugim tudi registrirana za opravljanje oskrbe s pitno vodo v vasi Polica-Gradišče. Društvo ima tudi urejen kataster vodovoda v digitalni obliki, zaveden na Geodetski upravi Republike Slovenije. Za dobro upravljanje vodovoda ima Bistrina organizirane vse potrebne službe v skladu s sanitarno tehničnimi predpisi, kot zahteva Zakon. Od Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije so si pravočasno pridobili vodna dovoljenja, ki veljajo do leta 2015. Če že mora vodovod leta 2015 preiti v last Občine, se Poličani zavedajo, da je voda v lasti države, vendar je vsa infrastruktura v vasi v zasebni lasti krajanov. Prenos iz

zasebne lastnine na javno lastniki pogojujejo z odplačilom vložnega dela in sredstev.

Sejo smo zaključili z mislijo, da počakamo na leto 2015, do takrat pa se še pogovarjamo in iščemo sprejemljive rešitve.

ZGORAJ: Krajanke so prisluhnili predsedniku društva Bistrina.

SPODAJ: Župan Janez Lesjak je nagovoril krajanke in nato tudi odgovarjal na vprašanja.

Materinski dan na Gatini

Ob materinskem dnevu otroška ljubezen do mame dobi svoj pravi izraz in obliko. Tako se je zgodilo tudi na prireditvi v soboto, 28. 3. 2009, v dvorani PGD Gatina.

S pomočjo Marijane Zajc in Andreje Kozlevčar smo v zahvalo svojim mamam pripravili zabavni program. Otvoritveni

nagovor in tekst skozi vso proslavo je vodila Maja Jagodič. Otroci so se svojim mamam zahvalili tako kot najbolje znajo, z lepo besedo, z raznimi glasbami, igrkami, deklamacijami in pesmijo. Po koncu prireditve smo vse slavjenke pogostili še z dobrotami. Na sami prireditvi pa je k dobremu vzdušju pripomogla tudi glasba,

zaigrana ob zvokih Tomaža Čakša.

Na tem mestu bi se rade zahvalile v imenu PGD Gatina vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli, da smo se na prireditvi lepo imeli. Posebna zahvala pa gre vsem nastopajočim in Maji Javornik, ki je pripravila besedilo ob materinskem dnevu.

Andreja Kozlevčar, PGD Gatina

Ljudski pevci s Police so obeležili materinski dan s spevoigro Popoldne na vasi

Od prve spevoigre Pesem na vasi so minila dolga tri leta, ljudski pevci so premierno nastopili ob kulturnem prazniku leta 2006. Imelosomeblizu trideset ponovitev te spevoigre. Delo je napisal in režiral vsem dobro znani

Šmarčan Dušan Mazaj. Žal je njegova pesem odtavala brez slovesa v poletju 2007.

Ljudski pevci smo se prvič zbrali septembra 2004. Torej bomo v letošnjem letu praznovali peto obletnico delovanja. Hitro je minilo,

prehitro. Kam le čas beži? Nekateri člani so nas zapustili, večina jih vztraja že od začetka, veseli smo novih članov in članic.

Drugo spevoigro Po dopustu pa v koruzo smo premierno uprizorili novembra 2007. Takrat nas je na citrah spremljal Tomaž Plahutnik. Ne bom naštevala kje vse smo gostovali, omenila bi samo občine: Grosuplje, Ivančna Gorica, Šmartno pri Litiji, Dolsko, Vrhnika, Ljubljana, Velike Lašče, Žalec in Savinjski dolini.

Naša srca se napolnijo s pozitivno energijo, ko dobrodelno zapuščamo domove za ostarele, polepšali smo jim osmi marec, materinski dan, martinovanje, miklavževanje, božič. Vedno znova nas vabijo, da jih obiščemo. Ponosni smo na to in s svojim delom bomo nadaljevali, priložnostni za skupno prepevanje je vse manj, ljudsko petje pa je vedno bolj razširjeno. Želimo, da se izročilo, dar in modrost naših prednikov ohranja.

Sedaj nas na citrah spremlja gospa Marinka Vahčič. V mesecu marcu smo se predstavili kar trikrat in sicer smo obiskali dom starejših občanov v Tisju v Šmartnem ob Litiji. Pripravili smo kulturni program na občnem zboru vodnega društva Bistrina, kjer nas je na klaviaturah spremljal prof. Edo Adamič, naš stari znanec in prijatelj. Za to priložnost je prof. Adamič uglasbil himno Bistrini, besedilo pa je sestavil član ljudskih pevcev in sedanjí predsednik g. Ivo Puhar.

Ob materinskem dnevu smo se predstavili pred domačim občinstvom v dvorani PGD Polica. Občinstvo se je pridružilo našemu petju, predali so se spominom na staro vaško življenje in ljudske običaje.

Vlasta Strmljan

ZGORAJ: Nastop ljudskih pevcev v Domu starejših občanov Tisje.
SPODAJ: Spevoigra Popoldne na vasi v dvorani PGD Polica.

Materinski dan članic PGD Grosuplje

Tudi letos smo članicam pripravili večer ob materinskem dnevu. Več kot polovica vabljenih članic se je udeležilo prijetnega večera, na katerega smo v goste povabili domačinko doktorico medicine Štefko Zaviršek, ki jim je spregovorila o zdravi prehrani in zdravem načinu življenja. V prijetnem vzdušju so članice izmenjale svoje medsebojne izkušnje, navade kuhanja ter poklepetale o tem in onem. Po končanem predavanju smo zanje pripravili še »zdravo« pogostitev, sproščeno vzdušje pa se je zavleklo kar dolgo v večer.

Vsem članicam pa sta požrtvovalni Zala in Petra izdelali še »unikatne« čestitke, ki so jih razdelile med prisotne, poleg tega pa je vsaka članica prejela še kuharsko knjigo sestre Vendeline, ki jim bo v pomoč pri domači kuhi.

Iztok Vrhovec,
predsednik PGD Grosuplje

90 let Vintarjeve mame ali: "Takrat je bil resnično naš praznik – 1. maj!"

Marija Vintar. Včasih, se spominjam, smo rekli – po domače Centova mama. Pri devetdesetih letih si jesen življenja krajša z branjem knjig. In s spomini, ki kakor iz velike stare skrinje počasi, spomin za spominom, polzijo iz razpok starega lesenega skrinjinega pokrova, ki skrbno skriva bogato zakladnico.

Spominov. Življenja 90-ih let. Zdravje jo počasi izdaja, toda misli so čiste, zbrane. Kot je včasih spretno povezovala zelenje v velikonočne butarice, tako niza spomine, odpira dlani časa izpred mnogo let ...

- Ste kdaj razmišljali, kakšen je recept za življenje, da dočakaš jubilejnih 90 let? - sem vprašala Vintarjevo mamo potem, ko je že bilo za njo praznovanje, takšno, kot si ga zasluži za ta svoj veliki jubilej, pa se ga niti ni veselila, ker, skromna, kot je vedno bila, ni vajena in tudi nima rada velikih slavljenj. Pa se je iskreno posmejala, rekoč: „Fino garat vse življenje, pa slabo hrano jest. Preden sem šla zjutraj v službo, sva z možem na roke zmešala nekaj betona, ko smo gradili tole hišo. Bila so to leta po vojni, ko smo bili odvisni od pridelkov svojih rok, ko ni bilo tudi v trgovini dobro kaj kupiti!“

Potem odpira knjigo svojih pričevanj:

Ob sedanji hiši je stala njena stara rojstna hiša. Majhna. Hiška. Torej, stara Grosupeljčanka. Tistih nekaj starih Grosupeljčanov našteje kot bi jih stresla z rokava: Košemajeva, Korenova, Malnarjeva, Hrenova, Finžgarjeva, Koščakova, Rusova...- bližnja soseščina. Pod hišo so ob cesti stala korita, kjer so kmetje napajali živino, ko so jo vodili na breg. Težko si predstavljamo Grosuplje v takšni podobi!

V družini je bilo pet otrok, ki so zgodaj izgubili očeta. Majhna kmetija je komajda nahranila toliko lačnih ust. Mama je že tedaj kot sezonska delavka delala v tovarni Motvoz in platno, v času, ko so trli lan. Potem je, leta 1937, tudi sama postala tovarniška delavka, rosno mlada, kmalu po osnovni šoli. „To je bil čas, ko smo zaslužili 1 dinar na uro. Si lahko kdo danes predstavlja srečo mladega človeka davnega leta 1937, ko sem imela svoj denar?! Bil je skromen zaslužek, pa je imel v mojih očeh nepredstavljivo vrednost!“ pravi z velikim iskrenim navdušenjem. S skromnim zaslužkom sta z mamo varčevali, da sta dokupili še nekaj zemlje k majhni kmetiji, ki je preživljala družino. Dve kravi, dva prašiča, kokoši in zajci so bili vedno pri hiši, njihve obdelane, čeprav je bilo vse treba obdelovati ročno.

Po vojni je delo v tovarni nadaljevala. „Osem ur smo delali za stroji, potem so nam povedali, koliko je še potrebno očistiti opeke, saj je bila tovarna med vojno požgana, pa smo šli udarniško čistiti opeko. Ko je bilo potrebno, na Stehan kopat pesek za nasutje dvorišča. Koliko udarniških ur smo naredili, brez slabe volje, saj smo vedeli, da delamo za svoj zaslužek. Gradimo za boljši jutri, je bilo naše vodilo takrat, kadar smo bili najbolj utrujeni,“ s kancem nostalgije po mladosti odpira liste knjige svojega življenja.

35 let je delala v tovarni. V treh izmenah. V mokri predilnici, kot so imenovali oddelek. „Vsak dan 8 ur v gumijastih škornjih, mokre, umazane, vse prepojene s paro. Takšne smo zapuščale tovarno, ne glede na zunanje vremenske razmere ... je potem čudno, če me danes, pri 90-ih bolijo vsi sklepi?! Doma me je čakala bolna, onemogla mama, majhna otroka, hiša v gradnji, pa še kmetija... Stroji „v mokri,“ so se ustavili samo za novo leto, 1. maj in praznike ob 29. novembru. Samo takrat smo bili prosti. To je bil način našega življenja – delo, delo, pa še enkrat delo, ne da bi kdaj godrnjali ali pa se sami sebi smilili. Vse to nam je bilo samoumevno. Človek, ki je navajen delati, zmore vse,“ je prepričljiva pri svojih 90-ih letih.

In potem še enkrat odpre skrinjo, zakladnico svojih spominov. Streljaj od njihove hiše stoji grosupeljski zdravstveni dom. „Ko so gradili zdravstveni dom, smo hodili udarniško delat. Tudi ženske smo poprijele za delo. Takrat sem bila noseča, pa sem prav tako pomagala po svojih močeh. Nekoč je prišel dr. Podkoritnik, me pogledal in me vzpodbudil: »No, kar še kakšna mamica naj pride pomagat, pa bo lažje rodila, saj je gibanje potrebno.“

Kljub trdemu delu in skromnemu življenju pa so bili trenutki, ki so kot sončni žarek posvetili v njeno življenje. Takšni so bili prazniki dneva žena ob 8. marcu, ko so žene v tovarni dobile nagelj in kakšen priboljšek ...

„Najbolj pa sem bila vesela, ko sem v tovarni dobila nagrado – jugoslovansko, državno priznanje – medaljo dela v lepi rdeči škatlici. Samo dve delavki sva dobili to priznanje od maršala Tita, ki se je tudi podpisal na list, Troštova Pepca s Perovega in jaz.

To, da je nekdo opazil mojo prizadevnost, da sem bila predana delu in tovarni, ki je meni in moji družini rezala skromen kos kruha, to mi je bilo nekaj najlepšega! Notranje zadovoljstvo za vse tiste noči, ki sem jih prebila ob strojih, v gumijastih škornjih,

premnogokrat utrujena in zaskrbljena, ali majhna otroka spita, ob mislih, kje bom začela jutro doma – v kuhinji, v hlevu ali na njivi ...“ pripoveduje s takšnim žarom v očeh in skoraj razigranostjo v glasu, da spretno skrrije teh svojih 90 let. Kot bi hotela reči: „Takrat smo vedeli, zakaj praznujemo praznik dela. Takrat je bil resnično naš – 1. maj ...“

Sredi prekipajoče pomladi preživlja jesen svojega življenja. Skozi okno. Ob katerem si je ustvarila svoj svet, pronicajo sončni žarki in božajo liste knjig, ki jim je zapisala svoj počitek. Tam ob oknu je njen kotiček. Tam ima na eni strani kup časopisov, da je z vsemi dogodki na tekočem, na drugi strani pa knjige, ki ji odpirajo okno v svet, v katerega si je vedno želela, pa zanj ni imela časa.

„Vsak dan me zjutraj počaka Dnevnik, potem je, odkar izhaja, čisto moj Nedeljski dnevnik, moj časopis, sedaj tudi Jana ... to moram prebrati,“ je odločna, češ da človek pač mora vedeti, kaj se okrog njega dogaja, če že nikamor ne more... In potem me preseneti: „Ah, ubogi so danes otroci! Poleg slovenščine, matematike, bodo morali zdaj delati še izpite (nacionalno preverjanje, op. av.) iz telovadbe. Kdo bi vse to razumel?!“

Vsi se od srca nasmejimo. Kakšna skrb!?

In potem razlaga, da so ob njej rasli tudi vnuki. Ko so prihajali iz šole, je bila prva, ki so ji vse zaupali. In to ji je ostalo. Med njenimi dragimi spomini.

Naj bo topla ta pomlad, pa sončno poletje, da bo lahko prebrala še mnogo knjig in opazovala, kako sončni žarki odslkavajo svoje podobe!

Alenka Adamič

Območno srečanje odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin

Na srečanju, ki je potekalo 3 večere, se je tokrat predstavilo kar 11 zasedb iz občine Grosuplje. Uspešen »krstni« nastop je izvedel nov, 35 članski Mešani pevski zbor Corbis. Najboljše zasedbe se bodo uvrstile na jesensko regijsko srečanje.

Tatjana Jamnik Skubic

Tudi letos je Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica, organiziral srečanje pevskih zborov in skupin, tokrat pod naslovom Rastejo trave in misli. Srečanje se je odvijalo tri večere od 2. do 4. aprila 2009 v

Grosupljem, Šentvidu pri Stični in Videm-Dobrepolju. V treh večerih se je skupaj predstavilo 26 zborov in skupin, od tega 11 iz občine Grosuplje.

Prireditve v vseh treh občinah so z udeležbo

in uvodnim nagovorom podprli župani občin. Grosupeljski župan Janez Lesjak je vsem pevcem in poslušalcem zaželel lep in prijeten večer ter obilo užitkov. V nadaljevanju je povzel, da je pesem nekaj naravnega. Zato: »Pojemo vsi. Tisti, ki

Ženski pevski zbor Magdalena z zborovodjem Emilom Kovačcem se redno udeležuje pevskih srečanj. Tokrat so pevke presenetile z narodnozabavno vižo Slovenija, od kod lepote tvoje.

Moški pevski zbor Samorastnik pod vodstvom Draga Zakrajška nam je skozi pesem razkril tako vedrino kot bolečino. Še posebej je poslušalce navdušila vedra izvedba Jerebove Moj deklíč.

Neutrudne so tudi pevke Ženskega pevskega zbora Lastovke. 18 pevk pod vodstvom zborovodkinje Mojce Intihar se je tokrat predstavilo z venčkom pesmi na temo Harmonija noči.

Viva vox – zborovodkinja Polona Kopač.

Ženski pevski zbor Kopanj – zborovodkinja Sabina Gruđen.

znamo, in tisti, ki znamo malo manj. Eni pojemo na glas, drugi potihoma ... Skozi pesem se družimo in povezujemo. Danes je to še bolj pomembno, ker vedno bolj soliramo, vedno bolj smo (ne)zadovoljni sami s sabo.« Glede krize pa je župan sledečega mnenja: »Pojmo sedaj, ko je kriza. Mogoče bo pa pesem zdravilo za krizo?« Ko bi le bilo tako!

Vse tri večere je zborovsko petje strokovno spremljal in ocenjeval dirigent Stojan Kuret, priznani glasbeni pedagog in dobitnik Gallusove plakete za izjemne dosežke na zborovskem področju. Najboljši zbori se bodo jeseni lahko udeležili regijskega srečanja. Predlog oziroma izbor najboljših do priprave časopisa še ni bil opravljen.

Pevci so 1. del srečanja v avli šole Louisa Adamiča, kot običajno, pripravili lep in domač večer. Poslušalci so bili tudi tokrat navdušeni nad slišanim in videnim. Grosupeljski zbori imajo po večini že dolgo tradicijo, a kljub temu je iz leta v leto opazen napredek v kvaliteti.

Škoda, da se je prireditve udeležilo tako malo Grosupeljčanov.

P.S. Nekaj fotografij iz nastopov naših zborov na uredništvu Grosupeljskih odmevov nismo prejeli.

Moški pevski zbor Grosuplje z zborovodjem Primožem Cedilnikom.

Moški pevski zbor Šmarje - Sap je tokrat zastopalo 16 pevcev pod vodstvom zborovodkinje Mojce Jevnikar Zajc. Pevce in dinamično dirigentko so poslušalci najbolj nagradili s ploskanjem pri izvedbi Kumarjeve Istrske tri.

Mešani oktet Polica z umetniškim vodjem Emilom Kovačcem se je predstavil s pestrim izborom skladb, od koroške narodne do Sweenlickove Adoramus.

Z nastopom je presenetil 35 članski Mešani pevski zbor Corbis, ki je tako nekoliko omilil pomanjkanje mešanih zasedb v občini. Gre pretežno za pevke in pevce zborov Biser in Corona, katerih lepe in ubrane glasove je znal zborovodja Jernej Kralj nadgraditi s kvalitetno izvedbo pretežno ljubezenskih napevov.

Moški pevski zbor Kopanj – zborovodja Venčeslav Zdravec.

Šentjurski fantje – zborovodja Tomaž Tozon.

Uspeh violinistke iz glasbene šole grosuplje na tekmovanju mladih glasbenikov

Na 38. tekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije je Ana Blažević Arko, učenka Glasbene šole Grosuplje, pod mentorstvom prof. Polone Udovič, v disciplini violina, I. a kategorija, prejela 87,33 točke in osvojila bronasto plaketo. Iskrene čestitke!

Glasbena šola Grosuplje

Sprejemni preizkus za vpis v glasbeno šolo

V glasbeno šolo se lahko vpišejo otroci, ki uspešno opravijo sprejemni preizkus in so v okviru priporočene starosti. Ker je število prostih mest omejeno, se sprejme kandidate z boljšimi rezultati. Sprejemni preizkus obsega: izvedbo pesmi po lastni izbiri, posnemanje ritmičnih in melodičnih motivov, razvitost glasbenega spomina, primernost fizičnih predispozicij in zdravstvenega stanja.

Za šolsko leto 2009/2010 bodo sprejemni preizkusi v soboto, 23., in 30. maja 2009, od 9. do 13. ure, na vseh podružnicah.

Seznam inštrumentov, za katere bo možen vpis, bo objavljen na spletni strani Glasbene šole Grosuplje v mesecu maju. Sprejemni preizkusi bodo potekali v Grosupljem, Dobropolju, Ivančni Gorici in Škofljici.

Predhodna prijava ni potrebna.

Goran Gluvič na novo

Ob dnevih slovenske knjige (20.-24.4.) in svetovnem dnevu knjig

Srečala sva se v Mestni knjižnici Grosuplje, kamor redno zahaja in pogosto posega po knjigah, ki jih redki vzamejo v roke. Po tem in po prijaznosti ga vsi poznamo. Ob dnevih slovenske knjige sem ga poprosila za pogovor o njegovem delu in o slovenski knjigi. Začela sva s slovenskim odnosom do knjige.

»Slovenijo je ustvaril jezik in ne kakšna vojaška sila, zato je odnos Slovencev do knjige pretiran. Knjiga mora krožiti, knjiga se mora iztrošiti. Knjigo pustiš na plaži, da jo nekdo drug vzame in prebere. Knjiga ni nekaj, kar naj bi stalo na polici. Saj se ta odnos spreminja s poceni žepnimi knjigami, vendar počasi. Ljudje bi se morali navaditi, da kupijo knjigo v veleblagovnici, ob kruhu in ostalih živilih. Vse je stvar navade.«

Spomnil se je začetkov žepnih knjig v založbi Mondena, kjer je sodeloval kot urednik. Tedaj so začeli z izdajo kriminalk. Izničiti so hoteli prepričanje, da je Slovenija premajhna in da je premalo kriminalna, da bi se kriminalka kot žanr lahko uveljavila. Pa so se odločili ustvariti slovenske kriminalke in jih po nizki ceni v broširani izdaji ponuditi trgu. Obsegale so 64 strani, kar pomeni štiri tiskarske pole. Ameriški način razvlečenega pisanja prinaša vedno nove stranske junake, ki pogosto nimajo nobene zveze z glavnim tokom dogajanja, vključujejo veliko stranskih nepovezanih dogodkov. Najboljša je tista kriminalka, ki prinaša branje za en večer ali, kot so tudi izračunali, za pot z vlakom od Ljubljane do Maribora.«

Žepne knjige se drži sloves pogrošne literature.

»Žepna knjiga ni »plaža«, žepna knjiga mora prinašati kvaliteto literaturo. V 70-ih in 80-ih letih smo že imeli žepne knjige, vendar nismo vztrajali. Veliko denarja in energije bi morali vložiti v reklamo, da bi uspeli. V tujini izhajajo dobre in slabe kriminalke, vsebine prepisujejo od drugih avtorjev, večkrat ponatiskujejo ista dela, ko se generacija bralcev zamenja. Vendar večina bralcev zahteva novosti. Naslov enkrat privabi, vendar če vsebina ne ustreza, če knjiga ni dobra, obleži na policah.«

Zaradi potreb po »konkretni«, ne žepni knjigi, je gospod Gluvič začel obdelovati svoje stare kriminalke. To je naporno delo, počasi gre, kar dve leti porabi za predelavo ene knjige. Spremenil se je čas, ljudje so drugačni, odnosi v družbi so se predrugačili. Pri Mondeni so si za žepne izdaje kriminalk izmislil celo psevdonime (Goran Lim), nove izdaje pa podpisuje s svojim pravim imenom.

V začetku letošnje pomladi je izšla predelana kriminalka **Ljubljana blues**.

»Nekaj prizorov se dogaja tudi v bližini Grosupljega, pri jezeru pod Dobjem, ki ga ni več. V njej nastopa inšpektor Zvone Marc, ki rad bere knjige, in to slovenske knjige, dolge, dolgočasne in težko razumljive. In rad bi odprl

svojo knjigarno. Ko je prvič izšla ta zgodba v žepni knjigi, je bilo razmišljati o zasebni knjigarni še zelo nenavadno, danes je to že realnost. Ko se inšpektor pojavi na prizorišču zločina ali v kakem stanovanju, po knjigah na polici ugotovi, kakšen je bil človek in zakaj je ravnal tako, kot je. Njegov jezik je literaren, prav tako način razmišljanja – v realnem življenju na tak način ne bi mogel delovati. Smrt jemlje realno, celo norčuje se, saj se zaveda, da vseh smrti ne more sprejeti nase.«

Pišete tudi kriminalke za otroke!

»Tudi. Lep uspeh je doživel detektiv Zdravc, ki rešuje probleme, ki se dogodijo na šolskih hodnikih, dvoriščih, v učilnicah. Otroci so ga lepo sprejeli. Pri reševanju zapletenih primerov mu pomaga radirka, ki zgloda kot čisto običajna radirka, pa vendar prinaša srečo. Izhajam iz svojih otroških izkušenj in dogodivščin svojih otrok. Saj se ni toliko spremenilo v vseh teh letih. Mi smo imeli žoge in knjige, zdaj pa brskajo po računalnikih, drugo je vse isto.

S svojimi deli za mladino sem hotel pokazati, da tudi netravmatični otroci potrebujejo svojo literaturo. Toliko je knjig o travmah, o nasilju v družini in med vrstniki. Taka proza se lahko vrne kot bumerang. Mladi preizkušajo tudi tak način življenja. O travmah pišejo pisatelji, ki niso usposobljeni za reševanje takih problemov. Škodo delajo mladini. Skozi šport poskušam pokazati normalno življenje: lepe plati športa in uspehe, pa tudi težke in manj lepe plati, ki pa niso življenjsko usodne.«

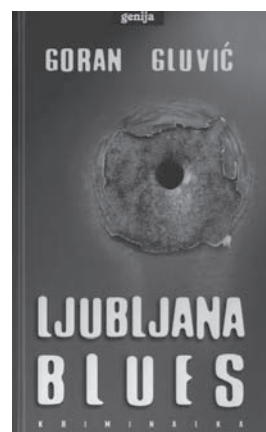
Zadnje čase Vas srečujemo tudi kot igralca, režiserja, pisca scenarijev.

»Igram v sinovih igrah, kadar on režira, kadar pa on igra, jaz režiram. Zadnjo predstavo gledališke skupine GGNeNi Osbornovo delo Ozri se v gnevu sem režiral.«

Pestrost literarnega ustvarjanja Gorana Gluviča je res zavidanja vredna: poezija, proza, dramatika, radijska igra, esejistika, scenariji, režija, šola pisanja ... Ob dnevih slovenske knjige želimo slovenskim avtorjem, da bi lahko dostojno živeli od pisanja. Njihovo delo je še vedno premalo cenjeno in premalo plačano.

Kot povsod drugod v življenju tudi tu prevodna literatura potiska ob rob izvirnoslovensko leposlovje, ki se ga v Mestni knjižnici Grosuplje trudimo popularizirati in ponuditi našim bralcem.

Marija Samec

Poezija v različnih jezikih sveta v Mestni knjižnici Grosuplje

Koščakova soba, četrtek, 26. marca 2009, ob 18. uri.

Grosupeljski pesnik Ivo Frbežar, ki deluje v predsedstvu slovenskega PEN kluba, vsako leto pripelje v Grosuplje zanimive besedne umetnike iz različnih koncev sveta. Letos smo gostili Švicarja, Čeha, Romunko, Francoza in dva predstavnika Ujgurov, naroda, ki živi razseljen na Kitajskem in v več državah okoli nje.

Gospod Frbežar nam je najprej predstavil teme okroglih miz na 41. srečanju PEN klubov na Bledu. Na predlog škotskega PEN-a so govorili o Času osvobajanj, druga tema je bila Vloga javnih medijev in kulture v procesu osvobajanja, tretja pa Podoba ženske v literaturi kot pot do miru.

Direktorica knjižnice Roža Kek je poudarila, da je v naši knjižnici to že peti obisk pesnikov in pisateljev, ki sodelujejo na srečanjih na Bledu. Vodja Urada za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance na Občini Grosuplje gospa Jelka Kogovšek pa je pozdravila goste in jim podarila nekaj promocijskega gradiva o naših krajih.

Najprej se nam je predstavil Švicar **Giorgio Silfer**, urednik, pesnik in pisatelj, ki je predstavil pri nas že malo pozabljeni umetni jezik esperanto. Ustavil se je tudi ob barvah grosupeljske zastave, ki ima iste barve kot esperantska: bela barva pomeni mir, zelena pa upanje. Prebral je pesem Angležinje Marjorie Boulton v esperantu.

Edina ženska, pesnica iz Romunije, **Simona Grazia Dima**, je bila navdušena nad urejenostjo, čistostjo Slovenije, kar kaže na veliko spoštovanje do narave in do pogojev bivanja, tu je srečala tople, odprte ljudi, je navdušeno pripovedovala. Piše postmoderno liriko, vendar še vedno na precej klasičen način. Prebrala nam je pesem Sprehod po parku v romunščini in angleščini. Lirski subjekt v parku kritično opisuje znake krize, nereda, razkroja. Predstavljajo ga s svojo ne

preveč kvalitetno cigansko pop folk glasbo urbani Cigani, katerih kultura je prav tako nizka.

Čeh **Jiří Dědeček**, pesnik, pisatelj in ljudski pevec, predsednik češkega PEN-a, je prebral svojo pesem v češčini in prevod v angleščino ter še eno pesem v srbsščini, za konec pa je zaigral na kitaro in zapel še kubansko pesem Po plesu, za katero je besedilo sam prevedel v češčino.

Francoz **Philippe Pujas** je bil že drugič v Grosupljem. Zopet je opazil lepoto Koščakove sobe in nas očaral z melodično francoščino. Predstavil nam je pravkar izšlo antologijo pesnic in pesnikov iz različnih koncev sveta, ki pišejo v francoščini.

Nazadnje sta se nam predstavila še Ujgura, **Khamit Khamrayev** in **Kaiser Özmon**, predstavnika naroda, ki nima te sreče, da bi imel svojo državo, živijo razseljeni v več državah in po vsem svetu. Kitajci jim dovoljujejo njihov jezik in kulturo, politične svobode pa jim ne dajo. So hunski narod, vsi turški narodi izhajajo iz njihovega rodu. Nekoč so bili bogati, imenitni in slavni, imeli so mesta in gradove, v 3. stoletju pred Kristusom so imeli že svojo abecedo, v 9. stoletju našega štetja so iz nje izpeljali novo pisavo. Iz njihovega rodu so bili Atila, Džingiskan, Timurlenk. Pri njih se prepletajo šamanska, muslimanska in krščanska tradicija. Gospod Khamit Khamrayev živi v Kazahstanu in prevaja v ruščino. Prebral nam je domoljubno pesem, ki jo je prevedel v ruščino. Kaiser Özmon, antropolog, srčni kirurg, predavatelj na ujaritski univerzi, slikar in pesnik, je prebral pesem v ujaritsščini.

Gospod **Ivo Frbežar** je povedal, da bo letos praznoval svoj šestdeseti rojstni dan in ob tej priložnosti bosta izšli knjigi novih pesmi in 3 knjige prevodov: v bolgarščini, srbsščini in hrvaščini. Prebral je pesen Gluhonemi, saj besedilo odslikava stanje v naši družbi. V češčini je pesem prebral še Jiří Dědeček.

Ves večer je avtoritativno, vendar prijetno vodil

in prevajal **Jean Frbežar**, na klavir pa je igral odlični pianist in član Big benda Grosuplje **Rok Weber**.

Gostje so si ogledali še knjižnico in bili navdušeni nad stavbo in ljudem prijaznimi prostori in ljudmi. Kar dolgo so se zadržali še na zakuski in pogovoru. Vse jih je zanimalo, z zanimanjem so prisluhnili vsaki novi temi, čeprav so bili utrujeni od poti in celodnevnega dela na srečanju, pa še pot nazaj na Bled jih je čakala, se kar niso mogli posloviti. Mnogozvočen, prijeten, poučen večer smo doživeli.

Marija Samec

Pridih Mediterana

Mestna knjižnica Grosuplje, torek, 17. aprila, 2009, ob 18. uri

Slikarska šola Unikatna sanjalnica, ki deluje o okviru kulturnega društva Me Vi Art, združuje ljubitelje slikarstva z različnim znanjem slikanja iz okolice Ljubljane, je povedala predsednica in slikarka Metka Gosar Peternel. Od smrti slikarja iz Dalmacije Vaska Lipovca naprej prirejajo razstave v njegov spomin vsakokrat v drugem kraju Slovenije. Vsako leto se jim pridružijo novi člani in vsak nov član prispeva novo sliko za to memorialno razstavo. Letos so že dodali 4 nova dela, pet jih je še v delu, zato upajo, da jih bo kmalu sto.

Slike v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje prinašajo morske motive: ladje, morje, mornarje, ženske, ki čakajo, da se z ladjo vrnejo njihovi možje in fantje. Naslikane so v tehniki akrila in olja. Slike so uokvirili v stare okenske okvirje, ki tudi pomenijo neko vez s preteklostjo, s tradicijo.

Prireditev je popestrila s svojo poezijo pesnica Antonija Baksa Srnel, ki se je sprehodila skozi vse faze ljubezni, od prve romantične, do ustaljene in umirjene. Njen vnuk Igor Srnel pa je korajžno zrecital Pavčkovo pesem Moja mama. Ker so bili motivi na slikah morski, je za kontrast poskrbela mlada citrarka iz Glasbene šole Grosuplje Eva Medved, ki je pod mentorstvom Cite Galič pripravila odlomek iz Cvetja v jeseni in Na planincih.

Marija Samec

»Roma džan angle« - Romi gredo naprej! Tudi v Grosupljem.

Romi gredo naprej/ Roma džan angle je romsko društvo, ki že od novembra 2007 deluje v Grosupljem. Društvo se je ustanovilo na pobudo romske skupnosti iz Grosupljega ob pomoči prostovoljk, ki že od leta 2003 sodelujejo z Romi v tej občini preko projekta Fakultete za socialno delo »Ustvarjanje strategij za preprečevanje in preseganje socialne izključenosti Romov v Grosupljem«, katerega nosilka je dr. Špela Urh.

Namen društva je predvsem prizadevanje za izboljšanje bivanjskega, socialnega in ekonomskega položaja pripadnikov romske skupnosti v občini Grosuplje, zavzemanje za enakopravno vključevanje in integracijo Romov v javno življenje ter zoperstavljanje etnični diskriminaciji.

Naj se predstavimo...

V okviru društva poteka več projektov, s katerimi se romska skupnost iz Grosupljega vključuje v javno in družbeno življenje v tej občini. Dejavnosti pokrivajo več starostnih skupin, od dela s predšolskimi otroki, preko programa za mladostnike, do dela z odraslo populacijo, ki sodeluje z občino predvsem pri urejanju bivanjskih pogojev.

Projekt integracije romskih otrok Korako ku kham (Korak k soncu),

ki ga vodi prostovoljka Lili Zupančič, je namenjen otrokom v starosti od 3 – 10 let in vključuje otroke iz vseh petih romskih naselij. Ker romski otroci živijo v segregiranih romskih naseljih in imajo malo stika s svojimi sovrstniki, se z dejavnostmi projekta lažje vključujejo v lokalno skupnost. Projekt integracije se je pričel konec januarja 2008 z obiskom ur pravljic v knjižnici Grosuplje, iz česar se je razvilo sodelovanje z več institucijami (Kulturni dom Grosuplje, OŠ Louisa Adamiča, Vrtec Tinkara). Dejavnosti vključujejo obiske ur pravljic, ustvarjalne delavnice, ogled risank in lutkovnih predstav. Odziv romskih otrok na dejavnosti v okviru projekta integracije je precej velik, otroci zelo radi sodelujejo na ustvarjalnih delavnicah, zanimajo jih tudi ure pravljic, kjer se spoznavajo s knjigo in na ta način utrjujejo znanje slovenskega jezika. Romski otroci tako pridobivajo nova znanja, se učijo socialnih veščin in aktivno preživljajo prosti čas. S tem, ko se romski otroci vključujejo v lokalno okolje, vplivajo tudi na preseganje predsodkov večinskega lokalnega prebivalstva in omogočajo pozitivne izkušnje medsebojnega druženja romskih

in neromskih otrok. Direktorica knjižnice Grosuplje ga. Roža Kek in knjižničarka ter pravljničarka Maja Okorn sta izrazili navdušenje nad ustvarjalnimi delavnicami, ki potekajo v knjižnici, in si želijo sodelovanj tudi v prihodnje. Na tem mestu se jima še enkrat zahvaljujemo za njuno prijazno sodelovanje in podporo. Vrednost tega projekta pa je zaznalo tudi Ministrstvo za kulturo, ki je program tudi finančno podprlo.

Promocija strpnosti

je projekt, v okviru katerega na osnovnih šolah v Grosupljem potekajo delavnice na temo strpnosti. Pobuda je prišla s strani romske skupnosti, ko so se prostovoljke večkrat srečale z zgodbami romskih otrok, ki so bili diskriminirani s strani lokalne skupnosti, tako s strani učencev kot tudi učiteljev. Stališče našega društva je integracija Romov v skupnost, česar pa ne moremo realizirati samo s spremembami na strani manjšine, ampak je potrebno za to »pripraviti« tudi večinsko prebivalstvo. Glavni namen izvajanja delavnic na temo strpnosti je torej predstavitev učencem drugačne perspektive in načine antidiskriminatornega ravnanja. Gre za razmišljanje in delovanje o tem, kaj lahko učenci sami naredijo, da se bo nekdo, ki je izključen, počutil bolj sprejetega. Na delavnicah se učenci tudi poučijo o škodljivosti rasističnega ravnanja. Učenje poteka na zanimiv, interaktiven in izkustven način.

Program Filmsko večeri (Muvi najt)

je namenjen mladim med 13 in 20 let. Gre za niz filmskih večerov z debatnimi delavnicami, ki mladim Romom omogoča kvalitetno preživljanje prostega časa in druženje z neromskimi vrstniki, s čimer krepijo svoje socialne mreže v lokalni skupnosti. Skozi filme mladi spoznavajo različne teme, ki so aktualne v življenju mladostnikov, preko debat o teh temah pa lahko razvijajo kritično mišljenje in na tak način izrazijo svoje dileme, strahove in želje. Pri izvedbi filmskih večerov sodelujejo, ob pomoči prostovoljke Julije Djaković, romski mladostniki, eden izmed njih pa je povsem samostojno organiziral in izvedel že dva filmska večera, kar pomeni, da je sam poskrbel za oblikovanje in razobešanje plakatov, izposojajo filma in izvedbo dogodka. Za izvajanje te dejavnosti se je društvo povežalo z g. Janezom Šketom, grosupeljskim župnikom, ki je prijazno omogočil izvedbo filmskih večerov v učilnici župnišča.

Ena izmed dejavnosti društva je tudi **pogajanje z občino** o urejanju bivanjskih in infrastrukturnih razmer v romskih naseljih v Grosupljem. Življenjski in bivanjski pogoji v romskih naseljih so izjemno slabi (nobeno naselje nima električne energije, ponekod ni urejena kanalizacija). Za preseganje teh problemov so Romi konec leta 2007 izvolili predstavnike naselij, ki se skupaj s prostovoljko Mojco Hribar udeležujejo tako sestankov delovnih skupin kot tudi sestankov Komisije za Rome na Občini Grosuplje, ki je bila ustanovljena leta 2008 na pobudo župana Janeza Lesjaka. Na ta način Romi lahko sami predstavijo konkretne bivanjske težave, s katerimi se srečujejo, sama Komisija za Rome pa omogoča iskanje rešitev za večstrukturne težave, s katerimi se sooča romska skupnost v tej občini. Delovanje društva in projektov, ki potekajo, smo letos tri prostovoljke predstavile tudi občinskemu odboru za družbene dejavnosti na Občini Grosuplje. Odziv nekaterih udeležencev te predstavitve je bil izredno pozitiven in spodbuden, ga. Jelka Kogovšek je izrazila navdušenje in željo po kontinuiranem sodelovanju z oddelkom za družbene dejavnosti.

V okviru društva vsako leto pripravimo **novoletno obdarovanje romskih otrok** in njihovih družin. Lanismo obdarovanje pripravili v sodelovanju s predstavnico Kulturnega doma Grosuplje, go. Simono Zorc Ramovš, ki je tudi sicer zelo naklonjena sodelovanju z društvom. Tako so si romski skupaj z neromskimi otroki pred obdarovanjem lahko ogledali gledališko predstavo Zvezdica zaspanka, s čimer smo omogočili prijeto druženje Romov in Neromov v lokalni skupnosti. Darila za otroke smo ob pomoči prostovoljk pridobili od donatorjev, s svojimi prispevki pa sta pomagala tudi CSD Grosuplje in Občina Grosuplje. Obdarili smo 70 romskih otrok do desetega leta starosti, ravno tako pa s simboličnimi darilci vse romske družine v tej občini. Poleg tega smo v avli Kulturnega doma razstavili risbe, ki so jih izdelali romski otroci v okviru preventivnih delavnic Tikno them, ki potekajo večkrat na teden v romskih naseljih, in ravno tako izdelke otrok iz naselja Ponova vas.

Koraki v prihodnost

Društvo bo tudi v letu 2009 še naprej izvajalo vse projekte. Seveda pa ne bomo ostali samo pri tem, temveč bomo skušali narediti še korak naprej. Tako sta v pripravi dva projekta, s katerimi želi društvo pri pripadnikih romske skupnosti spodbujati

Razstava velikonočnih jedi že sedmič

Društvo podeželskih žena Sončnica iz Grosupljega je že sedmič pripravilo razstavo velikonočnih jedi.

Galerija Mestne knjižnice Grosuplje, 1. april, 2009, otvoritev ob 10. uri - Za uvod so zapele Ljudske pevke Društva upokojencev Šmarje - Sap ob spremljavi harmonike, na katero je igral gospod Kirm. Pri večini pesmi poznamo dve do tri kitice, one pa zapojejo šest kitic in več. Dodobra so razgrelji v sicer hladnem in deževnem dopoldnevu okoli sto obiskovalcev, ki so se otvoritve razstave udeležili.

Predsednica društva Sonja Boh je pozdravila župana občine Grosuplje Janeza Lesjaka, grosupeljskega župnika Šketa in šentjurskega župnika Hostnika, etnologa doktorja Kuharja, predstavnice sosednjih društev podeželskih žena in vse prisotne. Spomnila se je ustanoviteljice društva Stanke Ahlin in poudarila, da so z dobrim delom zaslužile tudi Priznanje občine Grosuplje z zlatim znakom in Zlati ključ mesta Grosuplje. Do sedaj so razstavljale

v občinski stavbi, letos pa so se odločile za galerijo Mestne knjižnice Grosuplje. Razstavljajo velikonočne jedi, pecivo, slaščice, kruh in tudi izdelke ročnih spretnosti, kot so pirhi, butarice.

Župan občine Grosuplje je pohvalil delavnost članic društva in hkrati potožil, da so na občini kar malo razočarani, da so preselile razstavo. Tam so začele, se izpostavile in predstavile ter postale prepoznavne. Galerija je bila postavljena prav v razstavne namene, zato je prav, da je letos razstava prav tu. Živimo v času političnih, gospodarskih in osebnih kriz ter krize vrednot, zato je prav, da s takimi razstavami obujamo tradicije in jih prenašamo na mladi rod, da bi jih gojili naprej ali pa se vsaj zavedali, da se je to tu dogajalo. Ko nas svet sprašuje, kdo smo in od kod smo, bomo znali odgovoriti na to vprašanje tudi s poznavanjem svojih korenin, ki so pomembne tako za oseben kot za narodov obstanek. Sončnicam pa je zaželel še veliko zadovoljstva pri delu.

Razstavo je blagoslovil grosupeljski župnik gospod Šket. Ob hrani v velikonočnem času

se učimo delati in deliti, nam je položil na dušo. Prijazne gospe Društva podeželskih žena Sončnica pa so postregle z obloženimi kruhki in okusnim pecivom.

Marija Samec

pozitivno izkušnjo prevzemanja vrednotenih vlog v skupnosti. **Projekt So peske želino, dova lako hinju! (Kar želim, to postanem!),** ki ga bo vodila prostovoljka Danijela Gutić, je namenjen predvsem spodbujanju mladih k izobraževanju. Nihče od okoli 40 mladih (med 12. in 22. letom starosti) iz romskih naselij v Grosupljem nima dokončane osnovne šole, s čimer se nadaljuje večgeneracijska socialna izključenost Romov. Zato bi s serijo delavnic, na katerih bodo različni gostje predstavili svojo izobraževalno pot in poklic, ki ga opravljajo, pri mladih želeli vzbuditi željo in motivacijo po zastavljanju konkretnih življenjskih ciljev in pridobivanju znanj in formalne izobrazbe, ki so ključni dejavniki pri preseganju izključenosti. K predstavitvi poklicev bomo povabili predvsem Rome, ki so uspešno zgradili svojo kariero, seveda pa je projekt namenjen vsem mladim v tej lokalni skupnosti. Namen delavnic je tudi informiranje, saj bomo mlade seznanili z možnostmi izobraževanja za odrasle, pridobivanjem štipendij in drugih dejavnikov, ki lahko vplivajo na uspešno izobraževanje.

V letošnjem letu pa v okviru društva nameravamo tudi **prevesti in izdati pravljico v romskem, slovenskem in angleškem jeziku.** Projekt, ki ga vodi prostovoljka Tina Koščak, je namenjen širši javnosti. Knjigo bomo distribuirali knjižnicam in knjigarnam po celi Sloveniji, tako da bo le-ta dostopna vsakomur. Knjiga bo tudi odlični učni pripomoček za učitelje osnovnih šol, ki jih obiskujejo romski

otroci. Primerna bo tudi za vrtnice. V okviru tega projekta bomo pripravili še romsko-angleško-slovenski slovarček, pravljico pa bo opremljena tudi s slikami, ki jih bodo ob pomoči prostovoljk naslikali otroci in mladostniki iz romskih naselij v Grosupljem. Pravljico bomo izdali v samozaložbi, pričakujemo pa pomoč tudi drugih strokovnih sodelavcev.

Za konec še prijazno povabilo

Romsko društvo Romi gredo naprej/Roma džan angle je v lanskem letu organiziralo kulturno prireditev v Osnovni šoli Louisa Adamiča v Grosupljem z namenom pozitivne predstavitve romskega društva in celotne romske skupnosti v Grosupljem. Prireditve je potekala v romskem in slovenskem jeziku in je vključevala devet točk kulturnega programa, pri katerih so sodelovali Romi iz vseh petih romskih naselij iz Grosupljega. Na prireditvi so bili razstavljeni izdelki romskih otrok, ki so jih izdelali v okviru preventivnih delavnic Tikno them (Mali svet) in ravno tako izdelki otrok iz naselja Ponova vas. Prireditve se je udeležilo veliko število ljudi, Romi iz vseh petih naselij kot tudi nekaj gostov iz tujine, ki so po sami prireditvi pokazali veliko navdušenje in izrekli kar nekaj pohval. O prireditvi so poročali tudi mediji.

V letošnjem letu društvo ponovno pripravlja **kulturno prireditev**, ki se bo odvijala v soboto, 23. 5. 2009, ob 18. uri, v Osnovni

šoli Louisa Adamiča. Prostor v osnovni šoli nam je brezplačno odstopila ravnateljica Janja Zupančič, s čimer bo tudi šola prispevala k vključevanju romske skupnosti v lokalno skupnost in tako omogočila aktivno participiranje Romov v družbenem življenju te občine. Romi iz Grosupljega se z veliko vnemo in samoiniciativno ob pomoči prostovoljk pripravljajo na letošnjo kulturno prireditev, prispevajo ideje glede programa, scenografije, načina izvedbe. Letošnja prireditev je izjemnega pomena, saj poleg tega, da dokazuje redno in nadaljevano delo Romov, posredno in neposredno pripomore k boljšemu sobivanju dveh etničnih skupnosti v Grosupljem, tj. Romov in Neromov. Kulturna prireditev bo pripomogla k bolj vrednotenemu občutku Romov v lokalni skupnosti, ki pogosto tega v vsakdanjem življenju ne občutijo. Premiki pa se dogajajo tudi na neromski strani: navdušeni, a vseeno malo skeptični ob prvi romski prireditvi, bo neromsko prebivalstvo Rome lahko videlo kot kreativne in enakovredne ustvarjalce javnega kulturnega življenja domačega kraja. Zato vas na tem mestu prijazno vabimo, da se 23. 5. 2009 udeležite kulturne prireditve romskega društva Romi gredo naprej/Roma džan angle in tudi vi prispevate k boljšemu sožitju Romov in Neromov v tej občini.

Mojca Hribar, prostovoljka in članica društva Romi gredo naprej/Roma džan angle Grosuplje

Nova spletna stran Glasbene šole Grosuplje

Vse zainteresirane obveščamo, da smo na Glasbeni šoli Grosuplje vzpostavili spletno stran na naslovu www.gsg.si, kjer vas bomo redno obveščali o življenju in delu na šoli, prav tako pa bodo svoje prispevke lahko objavili naši učenci.

Razstava veliko- nočnih okrasitev cvetličarne Midve

Spomladin nas že narava sama razveseljuje s soncem in z rožami. Velikonočni prazniki so prva večja priložnost, da tudi stanovanja polepšamo s cvetjem in velikonočnim okrasjem. Lepo je, če je vsako leto na mizah kaj novega ali vsaj postavljenega na nov način. Cvetličarki iz grosupeljske cvetličarne Midve sta se trudili, da sta nam pripravili nekaj namigov za letošnje leto.

V Koščakovi sobi Mestne knjižnice Grosuplje sta razstavili domiselne cvetlične nasade iz narcis, tulipanov, trobentic in resja. Vmes se pojavljajo piščančki, ptički, pirhi in venčki... Lepe ideje za najlepši in najbolj družinski praznik v pomladnem času.

»Rože od pradavnine na različne načine nagovarjajo človeka, vzbujajo pozornost z bujno rastjo, raznovrstnimi oblikami cvetov, pisanimi barvami in izbranimi vonjavami, z lepoto, ki je ni moč spregledati in ob kateri ni mogoče ostati ravnodušen.« (Tine Germ: Simbolika cvetja, 2002).

M. Samec

Adamičev večer

Kulturni dom Grosuplje, 23. 3. 2009, ob 19. uri. - Literarna skupina KD Teater Grosuplje je organizirala srečanje z dr. Janjo Žitnik Serafin, dobro poznavalko Louisa Adamiča. Pogovor z njo je vodila Larisa Daugul, z jazzovsko glasbo pa je dogajanje pospremila jazz zasedba Glasbene šole Grosuplje iz Dobrepolja pod vodstvom Braca Doblekarja.

Dr. Janja Žitnik Serafin se je sprehodila skozi Adamičevo življenje in delo. Občudujemo ga lahko, ker se je uspel kot otrok kmečkih staršev povzpeti s sposobnostmi, ki jih je nadgradil s pridnostjo, do pisatelja svetovnega slovesa. Je utemeljitelj ameriških etničnih študij. Pri nas je bil dolgo časa bolj znan kot pisatelj, prevajalec, borec za zavezniško priznanje Titove Jugoslavije. Več pozornosti je posvetila zadnjim letom njegovega življenja in ustvarjanja.

Zaradi knjižnih uspehov je bil povabljen na večerjo v Belo hišo. Po tem dogodku je na pobudo Uptonja Siclairja popisal ta dogodek in kritiziral politiko Winstona Churchila. Ta ga je tožil in sodbo dobil. Založnik Harper and Brothers je prevzel odgovornost in plačal kazen. Akademik, publicist, esejist in književnik Vladimir Dedijer je trdil, da je kazen plačala Jugoslavija, pa to ni bilo res. Adamič je tako izgubil založnika svojih del. Od tedaj dalje je svoje članke in kritike objavljaval samo v časopisih, ki jih je sam izdajal: The Bulletin of the United Committee of South-Slavic Americans in Today & Tomorrow : A Paper of Information and Opinion.

Leta 1948 se zaplete v politiko in podpira Trumanovega nasprotnika. Protestira proti politiki hladne vojne in v času informbiroja se strinja z »osamosvojitvijo«
Jugoslavije. Adamič je v tem videl vzorčen primer za cel svet, saj so se tako začeli nevrščeni, kjer je Jugoslavija zaradi blokade zahodnih držav začela iskati stike s tretjim svetom, ne glede na politično opredelitev.

Leta 1949 se je zadnjič mudil v Jugoslaviji. Po vrnitvi v Ameriko se je izoliral v svojem domu v Milfordu, napovedal izid knjige Orel in korenine in razkril tudi vsebino. Skriti se je moral celo v nek hotel v New Yorku, da je lahko pisal, saj so mu grozili. Pisal je kritično o Titovi vladavini, zato se je zameril Jugoslaviji, ob informbiroju je ocepil Jugoslavije prikazal v zelo pozitivni luči, zato se je zameril Sovjetski zvezi. Kritiziral pa je tudi ameriško politiko, ki je preganjala vse, ki so imeli kakršnokoli možno zvezo s komunisti, to pa so mu zamerili desničarski povojni emigranti v Ameriki in celo CIA.

4. septembra 1951 so ga našli mrtvega, ustreljenega v požgani hiši v Milfordu. Kdo je zakrivil njegovo smrt, še vedno niso odkrili. Dr. Janja Žitnik Serafin je dobila tudi policijske zapisnike, pa iz njih ni mogla izluščiti nobenega imena.

Zadnje čase se z delom in sporočili Louisa Adamiča ukvarja ameriški univerzitetni profesor književnosti Dan Shiffman, ki je pri založbi ugledne ameriške univerze Princeton izdal knjigo Korenine multikulturalizma. V njej je predstavil poglede Louisa Adamiča o duhovni in kulturni odtujitvi, ki so ju doživljali otroci priseljencev v Združenih državah Amerike med letoma 1930 in 1940. Čeprav si je druga generacija prizadevala, da se polno vključi v ameriški način življenja, so se morali boriti z omejitvami etnične identitete, ki jim jih je postavljala večinska družba. Posebno pozornost je avtor posvetil Adamičevemu romanu Grandsons (1935) in njegovemu opisu ameriških etničnih izkušenj v From Many Lands (1940) ter v What's Your Name? Adamičeva razprava o problemih druge generacije je del njegovega argumentiranja potrebe po novi ameriški genealogiji, ki bi cenila narodovo priseljenko dediščino.

Adamič odpira zelo revolucionaren pogled na večkulturnost, kot ga odkrivamo šele zadnjih štirideset let. Narod je skupnost, ki mora sam sebe vedno znova odkrivati in identificirati. Na tak način so se oblikovale sodobne zveze, kot je Evropska skupnost. Narod ni nekaj, kar je treba ohranjati, kakor običajno razmišljamo, vedno na novo mora ugotavljati, kaj je tisto, kar ga veže v skupnost.

Louis Adamič ni pripadal nobeni struji, nobena struja ga tudi ni posvojila, razmišljal je s svojo glavo in ni se dal ukalupiti, ga je za konec označila dr. Janja Žitnik Serafin.

Marija Samec

Utrinek z razstave v Št. Juriju

Velikonočni blagoslov jedi v Mali vasi

Vsako leto poteka velikonočno žegnanje pri kapelici Srca Jezusovega v Mali vasi. Kapelica se nahaja ob cesti Mala vas – Št. Jurij. Gospodinje vedno prinesejo h kapelici blagoslovit velikonočne dobrote. To je edino velikonočno žegnanje, ki poteka pri kapelici v tem kraju. Mimo kapelice vodi tudi procesija.

Kapelico so zgradili vaščani Male vasi. Kip Srca Jezusovega, ki stoji na oltarju, je podarila Markletova teta Marija Duša. Blagoslovil jo je župnik Matej Sitar l. 1895 ter ob blagoslovu dejal: »To je vaš vaški prijatelj, zaupajte in častite ga.« Leta 1997 so vaščani kapelico na lastno pobudo tudi obnovili.

Za kapelico lepo skrbijo domačini, ki vedno prinesejo cvetje in sveče.

Tanja Kadunc, foto – Tone Podržaj

O OSAMOSVOJITVI : Sama menim, da je gotovo ena od pomembnih stvari kosilo pri Bučarjevih v Bohinju za prvomajske praznike leta 1990, torej 14 dni po drugem krogu prvih demokratičnih volitev v Sloveniji po drugi svetovni vojni. - **dr. Rosvita Pesek**

“Prve stvari smo začeli deliti z drugimi že v otroštvu in od takrat si jih z enako dobrim občutkom delimo vedno več”

Lepo je deliti.

Rdečemu križu Slovenije je v lanskem letu uspelo razdeliti kar 1.448 ton hrane in 33.934 prehranskih paketov družinam in posameznikom iz socialno šibkih sredin. V zaostrenih socialnih razmerah jih letos potrebujemo še več. Prepričani smo, da bomo skupaj z vami tudi tokrat uspešni. Vabimo vas, da podprete akcijo Rdečega križa Slovenije **“Lepo je deliti”** in namenite vašo solidarnost ljudem v stiski.

Že s prispevkom 15 EUR boste omogočili nakup enega prehranskega paketa!

Svoj prispevek lahko nakažete s plačilnim nalogom BN 02 na TRR: 03100-1111112208, referenca 11-989916 ali pa pošljete SMS s ključno besedo **“SKUPAJ”** na 1919.

Hvala za dobroščnost v imenu vseh, s katerimi boste delili. Rdeči križ Slovenije

Več informacij o akciji lahko najdete na www.rks.si/skupaj

Mobiletel in Simobil se odrekata vsem prihodkom iz naslova storitve SMS Donacija za Rdeči križ Slovenije. Uporabniki z SMS sporočilom donirate 1EUR.

Marija Jesih: S stiskami se srečujem vse življenje!

Leta 1961 je, mlada medicinska sestra, z dvema letoma delovnih izkušenj, začela delati v otroškem dispanzerju grosupeljskega zdravstvenega doma in tu ostala vse do upokojitve pred 16-imi leti. To je bilo delo, za katerega pravi, da jo je osvojilo. To je vedno rada delala. Pa naj so bili to čisto neboljani otroci ali pa mlade mamice, zaskrbljene predvsem ob bolnih malčkih.. Enim in drugim je bila potrebna njena pomoč, nasvet, včasih tudi resna, skorajda stroga beseda.

Alenka Adamič

Marija Jesih

„S stiskami ljudi se srečujem že vse življenje,“ pravi, ko sedeva k pogovoru z namenom spregovoriti o njeni prostovoljni dejavnosti, o delu, ki ima čisto posebno mesto in sodi v današnji čas ter v razmere, ki vztrajno pehajo ljudi v stiske, na rob preživetja. V takšnih trenutkih so humanitarne organizacije edini svetli žarek upanja, kamor se ljudje lahko zatečejo po pomoč.

Kar 26 let (od l. 1986 do 2008) je bila predsednica Območnega združenja RK, ki pokriva območje prejšnje občine Grosuplje (Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobropolje), še prej pa od l. 1981 podpredsednica. Iz teh let njenega delovanja bi lahko nastala zanimiva knjiga različnih pričevanj; samo delček le teh je odstrla iz za zastora svojih spominov.

„Lepo je deliti!“ - akcija RK

Na kaj je pomislila, ko je iz medijev pred nedavnim prišla informacija, da so skladišča RK prazna in ko je bil pogled na prazne police skorajda zastrašujoč – kot pričevanje, da smo se tudi v prijazni deželi pod Alpami znašli v nezavidljivem položaju – , sem vprašala potem, ko sva že na hitro prehodili njeno načrtano pot humanitarnemu prostovoljnemu delu v RK.

Tako, kot so bile zgovorne prazne police, na katere so kamermani kar nekajkrat usmerili svoje kamere, tako se je zresnil njen pogled ob mojem vprašanju. Brez premišljevanja, brez iskanja najbolj ustreznih besed, je odstrla svoje razmišljanje: „To sem že prej pričakovala, čutilo se je, ker je bilo že kar nekaj časa večje povpraševanje po hrani, po solidarnostni pomoči, kot jo lahko nudi RK. Moja prva in edina misel je bila misel na ljudi, ki niso po lastni krivdi pristali na dnu bede in revščine, na vse te ljudi, ki jim iz oči gleda bolečina, ko morajo potrskati na vrata humanitarnih organizacij. To so

pogledi, ki se me vedno dotaknejo. Boli me, ko pomislim, kako zaspi mati ob misli, ko ne ve, kaj bo prihodnji dan dala v lonec ... Ob vseh informacijah, ki so prišle v javnost, pa sem le tiho upala, da bodo padle na plodna tla, da bodo vzbudile v ljudeh sočutje in odziv. Tako je tu akcija „Lepo je deliti“, s katero bomo spet lahko pomagali najbolj potrebnim. Treba pa je vedeti, da ljudje težko potrskajo na vrata humanitarnih organizacij – z velikim občutkom strahu, sramu, čeprav za nastalo situacijo po večini niso sami krivi.“

Po besedah sogovornice Območno združenje RK Grosuplje sestavlja 22 krajevnih organizacij; tako se vsa zbrana humanitarna pomoč razdeli mednje; krajevne organizacije, katerih prostovoljci najbolj poznajo razmere na terenu, pa jo delijo najbolj potrebnim. Čeprav – roko na srce, je že nekaj časa več potreb kot možnosti razdelitve tako hrane kot plačila potrebnih položnic.

Se človek po toliko letih dela utruji, ali drugače – kaj vas je pri tem delu držalo toliko let? – nadaljujem najin pogovor. Pogovor o delu za človeka, za ljudi prestrašenih pogledov, ki jim iz oči govorijo temačne zgodbe o stiskah, o mnogih vprašanih brez svetlih odgovorov.

„Z leti, ko ti življenje že naloži nekaj križev in si starejši, se prav gotovo utrušiš.“

Delo v organizaciji RK zahteva celega človeka. Če pomislim nazaj, se je le redko zgodilo, da bi od npr. 22 delovnih dni v mesecu, manj kot 20-krat odšla bodisi na teren, bodisi v pisarno. Toda, to delo je tako potrebno, da se nisem nikoli spraševala, zakaj. Širok je namreč spekter pooblastil, ki jih ima RK: krvodajalstvo, skrb za starejše, bolne, socialno ogrožene, darovanje organov, letovanje otrok iz socialno šibkih družin, izpiti za opravljanje prve pomoči za bodoče voznike motornih vozil, za kar ima RK še vedno koncesijo...

Pri tem delu me je vsak uspeh organizacije vodil naprej, misel, da so ljudje lahko z našo pomočjo vsaj nekaj trenutkov srečnejši, pa je bila dovolj za osebno zadovoljstvo. To je najlepše plačilo vsakemu prostovoljcu. Sam si v tej verigi povsem nemočen. Tako pa je toliko krajevnih organizacij, v vsaki toliko in toliko prostovoljcev, ki opravljajo svoje delo. Ob misli, da je toliko ljudi, ki so pripravljene delati, svoj čas nameniti v dobro tistih znanih in neznanih sokrajanov, ki pomoč potrebujejo, mi nikoli ni bilo žal časa, ki sem ga namenila svojemu delu.. Ko se sedaj soočamo s takšnimi in drugačnimi težavami, se često spominjam svojih prvih let dela v organizaciji RK. Bili so to časi skromnosti, pa vendar ni bilo toliko socialnih stisk, kot jih je sedaj. Delo je imel vsak, ki je hotel delati. Tudi s slabše plačanim delom je lahko zagotovil existenco družini. Bilo pa je več povpraševanja po oblačilih, pa takrat ravno tega nismo imeli na zalogi. Danes so zgodbe drugačne, kar kaže na velike razlike v standardu ljudi – medtem ko so na eni strani, in teh je vse več, velike socialne stiske, ko ljudje bijejo boj za preživetje, pa po drugi strani dobivamo v naša skladišča še zelo kvalitetna oblačila, drage otroške vozičke. Kljub vsemu – vzpodbudne poteze ljudi, ki s svojim darovanjem marsikomu polepšajo dneve,“ je z neprikritim zadovoljstvom na obrazu in svetlim žarom v očeh zaključila ga. Marija.

Rada sem opravljala svoje delo, ker sem vedela, da je potrebno!

Na kaj vas iz časa vašega dela vežejo najlepši spomini?

Samo za trenutek se zamisli, potem odločno pravi: „Rada sem opravljala svoje delo, ker sem vedela, da je potrebno. Posebno zadovoljstvo je, ko nekemu narediš nekaj dobrega. To je notranja sreča, ki se je ne da

zmeriti z denarjem. Delo, pri katerem ne šteješ ur... Teško bi izločila karkoli. Verjetno pa je krvodajalstvo tisti del mozaika celotne zgodbe delovanja organizacije, ki se mi kot film pogosto odvija pred očmi. Krvodajalstvo je namreč edina nenadomestljiva solidarnost. Kri je še vedno nenadomestljiva, življenjska tekočina, do katere brez solidarnosti ne moremo ne s pomočjo kemije, ne kakorkoli drugače, samo človek je tisti, ki lahko tu pomaga – z motom „Jaz zate, ti zame!“ Toliko je naših stalnih krvodajalcev, ob mislih nanje sem vedno ponosna in vesela. So ljudje, ki znajo vedno znova prisluhniti potrebam našega zdravstva, in so dvajsetkrat, tridesetkrat, tudi večkrat darovali to nenadomestljivo življenjsko tekočino. Tudi zaradi njih je bilo lepo delati v tej organizaciji!“

Kako se vas je pred časom „dotaknila“ informacija, ko kar naenkrat ljudje RK niso zaupali več?

„To vprašanje me je zabolelo takrat in me vedno znova zabolijo še danes. Ker so ljudje to informacijo jemali tako, kot da smo vsi enaki, kot da je v RK vse narobe, pa večina pri tem nismo imeli nič. Madež pa je padel in težko ga bo izbrisati! 56 je območnih združenj več kot 1200 krajevnih organizacij v Sloveniji. Na tem terenu dela več tisoč ljudi – prostovoljcev, ki niso imeli in nimamo z republiško organizacijo RK nič. Vedeti je namreč treba, da vsa sredstva in material, ki se zbere na območnem odboru, tukaj tudi ostane in se tukaj tudi razdeli! Del sredstev za delovanje Območnega odbora prispevajo

vse tri občine iz proračunov,“ resnobno razgrne paleto svojega razmišljanja.

Kljub predanosti delu in navkljub svetlim trenutkom, ki so pogosto osvetlili temne sence spoznanj, pa se je odločila krmilo predati mlajšemu prostovoljcu. Dolga leta dela, pa tudi leta, ki se prištevajo rojstnemu datumu, imajo svoja merila. Morda se človek res tudi utruji. „Če nisi človek za to, se težko podaš v to delo, zato je že kazalo, da z zamenjavo ne bo nič. V tem primeru bi seveda še ostala. Toda, da dobrot nikoli ne ostane praznih rok, se je končno izkazalo in moje mesto je prevzel veliko mlajši – Franci Horvat iz Št. Jurija, ki dobro pozna celotno območje, ki ga pokriva Območna organizacija RK, pa tudi delo, ki se mu je zapisal. Tako mi je bilo veliko lažje, čeprav so moje misli še vedno z njimi. Brez tega, se zdi, ne bom mogla. Z leti se je to nekako ukoreninilo vame. Pa nič ne de, veliko je spominov, ki bodo ostali.

A človek, vajej toliko let biti aktiven, ne more kar tako odložiti vsega dela. „Še vedno nisem za seboj zaprla vrat. Delam v komisiji prve pomoči in tako še vedno ohranjam stik z ljudmi in organizacijo samo. Pri Društvu upokojencev Grosuplje pa sem tudi našla delo za ljudi z merjenjem krvnega pritiska in holesterola,“ pove in njen pogled doda, da brez vsega tudi ne bi mogla.

Ko sem jo še povprašala, kaj v življenju je najraje delala, so ji v sončnem popoldnevu zažarele oči ob enem samem stavku: „Najraje sem bila medicinska sestra!“

Kako kot človek z mnogimi življenjskimi izkušnjami spremlja dogodke današnjih dni?

„Veliko o tem razmišljam,“ pravi resnobno in čez nekaj trenutkov nadaljuje: „Križa vrednot! Na tem področju bo treba nekaj narediti, če hočemo, da bodo vsaj naši vnuki lepše živeli. To, da so vrednote tako porušene, porušeni medsebojni odnosi, da človek do sočloveka ne čuti spoštovanja, ta ugotovitev je boleča. Tega se tudi ne da popraviti čez noč, zato bo to dolgotrajni proces, če se bo naša družba tega lotila na pravi način. Če znamo narediti vrsto preobratov, takšnih in drugačnih sprememb, bi se morali spopasti tudi s tem,“ je odločna.

Bila je tudi vodja kriznega centra za begunce v Višnji Gori. Veliko težkih spominov ji je ostalo. Ne da se jih pozabiti. „Ljudje so prihajali, sključeni, z bolečino v očeh, z vrečkami in potovalkami, rekoč: „To smo vzeli, zaprli vrata in smo šli...“

Ob teh mislih je v meni samo ena iskrena želja, da bi se kaj takšnega ne dogodilo nikoli več,“ pravi s tonom glasu, ki izpričuje bolečine doživetega.

Poslovili sva se. Ko sem odhajala, sem ob pogledu na množice hitečih ljudi, ki sem jih srečevala prijetno sončno popoldne, pomislila, koliko je med nami še takšnih, ki so pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za delo, namenjeno ljudem, ki potrebujejo takšno ali drugačno pomoč.

Pa vendarle ugotavljam, da jih sicer ni veliko, a jih je še kar nekaj.

Ob nekem spreminjanju

Pred nekaj leti je Grosuplje dobilo status mesta. Grosuplje je kot večje naselje imelo večino meril in standardov za pridobitev mestnih pravic, vendar so to le administrativni okvirji, ki dajejo nekemu kraju pravico biti mesto. Vendar, da kraj postane ali postaja res mesto z vsemi značilnostmi, vedenjem, utripom, vsebino na vseh področjih življenja, potrebuje določen čas. In Grosuplje v zadnjem času resnično živi pravo meščansko življenje. Resnično se je celotno družbeno - kulturno dogajanje tako razmahnilo, da je človek kar ponosen na vse aktivnosti, ki se v kraju dogajajo.

Številne kulturne manifestacije od glasbenih, pevskih, slikarskih do dramskih, kvalitetnih filmskih predstav, raznih produkcij glasbenih in šolskih ansamblov in posameznikov, pričajo o izjemnem, kulturnem utripu. Ne pozabimo na številne

telesno kulturne dejavnosti, kjer akterji dosegajo tudi v državnem merilu visoke dosežke.

Vse omenjeno nakazuje, da so v Grosupljem ljudje, ki znajo in zmorejo, želijo in ustvarjajo, mobilizirajo in motivirajo občane oz. meščane vseh starosti, da smo akterji ali potrošniki kulturnih dobrin. S temi aktivnostmi postajamo širši, boljši, kulturno bogatejši, notranje svobodnejši in vsebinsko večplastni. Kako lepo je v istem kraju doživljati lonesca, zborovsko petje, izjemno multimedijsko bogastvo knjižnice, zvoke frajtonarice, produkcijske izvedbe mladih glasbenikov - ki jim niso tuji velikani - Bethoven, Haydn, Vivaldi, do zvokov čistega jaza - res človek občuduje vso paleto raznovrstnosti in izjemne kulturne ponudbe. Naj še naprej, kot pravijo Kitajci, cveti tisoč cvetov, nam in zanamcem pa ustvarjajte še bolj kvalitetno življenje.

Rad bi se ozrl na zadnji letoletni gala koncert v dvorani osnovne šole Brinje. Vzdušje, ki je prevečalo omenjeni koncert, je res bilo navdušujoče. Sam program, izvedba, ansambel in solisti so po mojem mnenju ustvarili tako letoletno razpoloženje, ki se ga ne bi sramoval tudi večji kraj z daljšo koncertno tradicijo. Vendar tudi publika je bila izven serijska. Dojemala je vse odtenke koncerta, dihala je z vsakim solo nastopom, bila darežljiva z zahvalo in se vedla resnično koncertno - gala.

Poimensko ne bi rad izpostavljala niti posameznike, niti institucije, ker bi verjetno koga pozabil in bi mi bilo neprijetno. Vendar vsem, ki kakor koli vplivate na meščansko vzdušje na Grosupljem in kulturni utrip mesta, se resnično zahvaljujem in želim tudi v bodoče podoben kulturno- umetniški naboj. Hvala vam!

Borut Hrovatin

“REŠILI SMO 16.713 DVOŽIVK”

Kot smo že poročali, CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o. in TD Boštanj, tudi letošnje leto nadaljujemo s projektom “Pomagajmo žabicam čez cesto!”. V letošnjem letu sodelujemo z Zavodom Symbiosis.

Postavitev zaščitnih ograj za dvoživke

Postavili smo jo na odseku regionalne ceste Malo Mlačevo – Velika Račna, saj prav tu prihaja, ob spomladanski selitvi dvoživk na mrestišča, do povoza velikega števila dvoživk. Ograja za dvoživke mora biti dovolj visoka (manj kot 50 cm), da jim prepreči pot čez cesto, ograja mora biti napeta in pri tleh zasuta z zemljo, na 15 m razdalje se, za ograjo, vkopljejo vedra, ki služijo kot pasti za dvoživke. Slednja je potrebno dnevno prazniti.

Postavljanje ograje za dvoživke

Postavitev je potekala v večih etapah. Prvi del ograje smo postavili 02. marca, 2009 in sicer v dveh odsekih po 250 metrov. Zaradi izredne učinkovitosti ograje in zaradi pobude krajanov, smo se odločili postaviti še dodatno, »provizorično« ograjo, ki je povezala oba odseka že prej postavljene ograje.

Skupaj smo tako postavili 900 m ograje za dvoživke, kar predstavlja skoraj polovico celotnega območja, kjer dvoživke prehajajo cesto.

Prenašanje žab čez cesto

Že pred postavitvijo ograj smo aktivirali elektronski naslov zabice@radenskopolje.si, na katerega so se nam javljali zainteresirani prostovoljci, ki so želeli pomagati pri prenosu dvoživk. Na pozive po medijih se je odzvalo 40 prostovoljcev. Oblikovali smo raspored večernega reševanja dvoživk na Radenskem polju in tako zagotovili, da je bil vedno nekdo na terenu, ki je reševal živali.

Uvodna akcija prenosa žab, petek, 6.3.2009. Po krajšem predavanju o dvoživkah smo se vsi skupaj odpravili na

cesto, kjer prihaja do povoza dvoživk. Dali smo jim napotke kako popisovati, šteti in prenašati živali čez cesto.

foto: Leon Kebe
Pomoč žabam

Dnevno prenašanje dvoživk

Živali smo prenašali dvakrat dnevno, zjutraj med 7.30 in 9.00 uro ter zvečer med 20.00 in 23.00 uro. Podatke smo beležili na opazovalne liste in jih dnevno vnašali v tabelo. Na opazovalne liste smo zapisovali podatke ulovljenih in povoženih živali. Po skupnem seštevku smo prišli do naslednjih števil: rešili smo 16713 dvoživk, pod avtomobilskimi kolesi pa jih je končalo 2822.

Sodelovali smo tudi z otroci

V petek, 13.3.2009 in četrtek, 2.4.2009, so nas, na Radenskem polju, obiskali otroci iz O.Š. Žalne in sicer vrčevska skupina in prvi razred ter otroci iz podružnične šole Louisa Adamiča, Kopanj. Ogledali so si ograje, ki preprečujejo dvoživkam, da bi prečkale cesto, z namenom, da jih obvarujejo pred povozom. Videli so, kako se lovijo v vkopana vedra, spoznali žabice in jih tudi sami prenesli čez cesto, v mlako. Ob vsem tem pa smo se pogovorili o pomenu dvoživk v okolju. Pred svojim prihodom pa so izdelali opozorilno tablo za »Žabe na cesti«.

Poleg predstavitve ograj za dvoživke in načina reševanja teh živali, smo v mesecu marcu z žabico obiskali otroke enega izmed Ljubljanskih vrtcev, ter jim povedali zgodbo o žabcu Štefanu.

Odstranitev ograje za dvoživke.

V soboto, 4.4.2009, dober mesec po postavitvi prve ograje, smo začeli ograjo pospravljati. K temu nas je spodbudilo dejstvo, da se je selitev bližala koncu. V zadnjih dneh, smo v skupaj 70 vedrih pobrali le nekaj parov dvoživk. Poleg tega so se rjave žabe že začele vračati nazaj v svoja letna bivališča – gozd.

Podatki, ki smo jih dobili, kažejo na veliko potrebo po zagotovitvi trajnih ograj in podhodov za dvoživke na tem območju. Prošnjo za to, bomo naslovili na Direkcijo za ceste Republike Slovenije.

Ob koncu, bi se radi zahvalili vsem, ki so nam bili pripravljene pomagati. To so krajevna enota Grosuplje Zavoda za gozdove Slovenije, lokalni gasilci PGD Račna in PGD Čušperk, Zavod Symbiosis ter ostali prostovoljci. Posebna zahvala gre Lari Kastelic in Janji Gačnik Ibrišević za požrtvovalno pomoč pri izvedbi te akcije.

Miša Pintarič

foto: Leon Kebe
V dežju je največ žabic

Če imate kakršno koli vprašanje nas lahko kontaktirate na spodnji naslov:

CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o., Veliko Mlačevo 59, 1290 Grosuplje

Uradne ure so vsak delavnik od 9:00 – 15:00,

Telefon: 040 655 795 (Miša Pintarič), 040 655 796 (Leon Kebe), 040 655 797 (Tina Mikuš)

Faks: 01 786 50 32 ali 01 786 36 68

e-pošta: info@radenskopolje.si, info@grajski-vrt.si, prenocisca.bostanj@radenskopolje.si

spletni naslov: www.radenskopolje.si in www.grajski-vrt.si

KOLEDAR DOGODKOV
NA RADENSKEM POLJU

• 09.05.2009 AKCIJA

ODSTARNJEVANJE INVAZIVNIH
TUJERODNIH RASTLIN

Na podlagi rezultatov popisa, ki smo ga na Radenskem polju izvedli lansko leto, smo se odločili, da bomo izvedli odstranitev štirih vrst tujerodnih rastlin. Pri odstranjevanju le-teh potrebujemo vašo pomoč! Vsi, ki si želite s svojim delom pomagati naravi se nam pridružite pri tej akciji. Vse informacije lahko dobite na telefonu 040 655 796 ali info@radenskopolje.si

• 13.05.2009 TEMATSKO PREDAVANJE
METULJI RADENSKEGA POLJA

Na predavanju nam bo dr. Rudi Verovnik v sliki in besedi predstavil te leteče dragulje Radenskega polja. Vse informacije lahko dobite na telefonu 040 655 796 ali info@radenskopolje.si

• 8.5.2009 in 15.5.2009 TEČAJ
ZDRAVILNA ZELIŠČA
V VSAKDANJI UPORABI

Vabimo vse, da se nam pridružite na tečaju, ki bo potekal dva petka, 8.5.2009 in 15.5.2009 med 17:00 in 20:00 uro, v galeriji Grad Boštanj.

Na tečaju boste izvedeli naslednje:

- Uporabnost in zdravilnost zelišč
- Kako narediti pripravke (čaje, kapljice, mazila...) proti visokem pritisku, sladkorni bolezni ter za druge tegobe,
- Kako zdraviti prehladna obolenja,
- Katere rastline so rakotvorne,
- Zakaj določenih rastlin ne smemo uporabljati za zdravilne namene,
- Kako narediti zeliščni vrt itd...

(2x po 4 šolske ure).

PRIJAVE SO OBVEZNE. Sprejemamo jih do vključno srede, 6.5.2009 na telefon: 040 655 795 ali elektronski naslov: misa.pintaric@radenskopolje.si

• 23.5.2009

8. TRADICIONALNI SPOMLADANSKI
POHOD PO RADENSKEM POLJU

Pridružite se nam ob spoznavanju lepote Radenskega polja. Vse informacije lahko dobite na telefonu 040 655 796 ali info@grajski-vrt.si in www.radenskopolje.si

VELIKONOČNI SEJEM NA BOŠTANJU

Tudi letos smo, na Cvetno soboto, pod Boštanjem, organizirali Velikonočni sejem. Prikaz tradicionalnih dejavnosti povezanih z veliko nočjo smo organizirali že osmo leto zapored. Pripravili smo vrsto aktivnosti, katerih namen je predstavitev ljudskih običajev ob tem prazniku. Sam sejem je bil namenjen predvsem prijetnemu druženju v duhu pričakovanja Velike noči.

foto: Leon Keber
Pevski zbor Lastovke

Program ob otvoritvi so nam, kakor je zadnja leta že v navadi, s svojim petjem polepšale dame iz Pevskega zbora Lastovke, plesalci iz Kulturnega društva France Prešeren Račna, so nam pokazali tradicionalne slovenske plesne, Nataša Loborec Perovšek pa nam je zapela nekaj zimzelenih pesmi.

foto: Leon Keber
Mojster in učenec

Velikonočne stojnice na razstavnem prostoru sejma so na ogled nudile prikaz izdelovanja lončenih izdelkov, prikaz izdelovanja pletenih košar, ročno izdelovanje zobotrebec, izdelovanje velikonočnih butar iz naravnih materialov in izdelovanje oblancev za butare.

foto: Leon Keber
Otroci spoznavajo žabca Štefana

Najmlajši so na ustvarjalnih delavnicah lahko izdelovali različne predmete z velikonočnimi motivi, velikonočni zajec iz Rotaract kluba Grosuplje pa jim je delil čokoladne pirhe. Srečali so se z žabcem Štefanom in v poučni pravljici spoznali njegove življenjske navade in potrebe, predvsem pa so se naučili kako mu lahko pomagajo.

Obiskovalci so poleg tega lahko odšli na vodeni pohod po Blagajevi poti, si v prostorih podjetja Avtotransporti Kastelec ogledali razstavo starih in prikaz razgradnje odsluženih avtomobilov ali v Galeriji grad Boštanj pogledali film dokumentarni film o Radenskem polju.

Leon Keber

foto: Leon Keber
Velikonočna miza

Feri avto d.o.o.
Ljubljanska 17
1290 Grosuplje
tel. 01/ 787-34-22
GSM 040/ 22-44-07

PRODAJA:

- * REZERVNIH DELOV ZA VSE VRSTE OSEBNIH VOZIL,
- * DODATNA OPREMA,
- * MOTORNA OLJA ZA OSEBNA IN TOVORNA VOZILA,
- * AVTOPLAŠČI

4 X NA DAN DOSTAVA ISKANIH REZERVNIH DELOV V TRGOVINO.

IZDELAVA IN MONTAŽA

SEŃILA OVEN

- ŽALUZIJE
- ROLETE
- TENDE
- LAMELNE ZAVESE
- PLISE ZAVESE

Tomaž Oven s.p.
Pot v resje 1, 1295 Ivančna Gorica

GSM: 031/679-079
Tel./fax: 01/7878-266

svetovanje, izmere
in montaža na domu

**IZDELAVA ZAVES
PO NAROČILU**

**Šiviljstvo
Kastelic Majda s.p.**

Polica 53, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 49 43, 01 786 49 44
GSM 041 347 893

Apoteka Natura

Vabljeni v Apoteko Natura,
saj zdravje in
dobro počutje nista slučaj!

NUDIMO VAM:

- pestro izbiro naravnih prehranskih dopolnil
- veliko izbiro čajev in čajnih mešanic
- medicinsko tehnične pripomočke (tudi na naročilnico)
- naravno kozmetiko
- naravna hladno stiskana olja (arganovo, cedrino, sončnično in konopljinno olje)
- veliko idej za obdarovanja

NOVOSTI:

- hladno stiskano konopljinno olje po zelo ugodni ceni znane slovenske konopljarne
- kozmetika Exstravaganja
- veliko izbiro daril

AKCIJE:

- od aprila dalje vam nudimo 90 % popust na otroške izdelke iz prejšnjih sezon.
- 10 % popust na vse izdelke TerraPoint in BioPoint
- za večje nakupe vas obdarimo z ugodnimi popusti

Vabljeni v Apoteko Natura
ali nas obiščite na spletni strani
www.apoteka.natura.si
ali nas pokličite na 01 786 2 570

Vabljeni!

Ko se ptički ženijo in spustimo luč v vodo

*Kdaj se v naših krajih ptički ženijo?
Vselej sredi marca -
na GREGORJEVO.*

Gregorjevo (12. marec) še danes velja za prvi pomladni dan, čeprav se ne ujema s koledarskim začetkom pomladi. Zaradi žvrgolenja ptičkov po vrtovih in grmovju rečemo, da se na gregorjevo ptički ženijo. Poleg nastavljanja pogač gregorjevo obeležujemo tudi s spuščanjem hišic z lučkami, kar ponazarja začetek daljšanja dneva.

Letos smo v vrtcu Rožle prvič spustili ladjice z lučkami po Grosupeljščici. Opažamo, da je okolica potoka onesnažena, zato smo k čiščenju le-te povabili komunalno podjetje, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Etnologinja ga. Petra Bevek nam je predstavila zgodovino običaja. Z novimi spoznanji smo se lotili izdelovanja »gregorčkov«. Pod spretnimi rokami staršev in otrok so nastale ladjice iz ločja. Ulivali smo tudi lučke v jajčne lupine.

Medtem se je zmračilo in skupaj smo se podali do potoka, kjer smo doživeli čar plavajočih lučk po Grosupeljščici.

Strokovne delavke vrtca Rožle

FizioFit Mediko

Fizioterapija, kozmetika
in pedikura

Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel 01 78 84 631, 78 03 069

www.mediko.si,
e-mail: mediko@siol.net

**Klasična fizioterapija
Manualna fizioterapija
Nevrofizioetrapija
Ročna limfna drenaža
Fizioterapija na domu**

- Višnji Gorl (01 78 84 631)
- v Ljubljani (01 42 73 129).

Ker ste se odločili, da sebe postavite na prvo mesto!

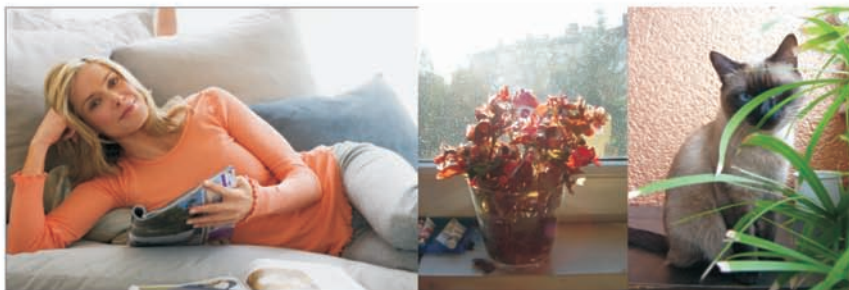

AŽUR

NEPREMIČNINE, DELNICE, SKLADI, MENJALNICA

- ✦ najdemo kupca za vašo nepremičnino
- ✦ najdemo nepremičnino, ki jo želite kupiti
- ✦ uredimo vso dokumentacijo- od sestave pogodbe do predloga za vpis v zemljiško knjigo- v sodelovanju z odvetnico
- ✦ spremljamo vas do zaključka posla

**VARNO.
ZANESLJIVO.
STROKOVNO.**

Kolodvorska cesta 2 Grosuplje T 01 7860 880 F 01 7860 881 M +386(0)31 610 644 E azur@siol.net www.azur-nepremicnine.si

Stara »novica«

»Iz Amerike prihajajo novice, da bodo dame začele nositi klobuke iz lesenih oblancev. Pravijo, da si bo vsaka lahko oblance kar sama naredila, jih primerno pobarvala in zvila v klobuk. Tale na sliki vse to že dela. Pravijo, da je njen mož neznansko dobre volje.«

Domoljub, 7. aprila 1937

Komentar: Glejte, ena izmed mnogih rešitev za današnje krizne čase.

MIZARSKES STORITVE

SIMON BABIČ s.p.
Sp. Slivnica 89, 1290 Grosuplje

gsm: **031/587 825**
simon.babic@amis.net

IZDELAVA in MONTAŽA:

- kuhinj
- spalnic in otroških sob
- dnevnih sob
- garderobnih omar

Pr' Mrtinet

Nudimo vam:

- Otroško igrišče s trampolinom
- Odbojka na mivki
- Sladoledni vrt
- Prostor za zaključene družbe, vrtee in šole

Informacije na telefon: 041 414-200 Tatjana

VABLJENI V LUČE K'MRTINET

Blagoslov kolesarjem na pot

Luče, 28. marca 2009 – Pri Mrtinetovi poslikani in predlani ozaljšani kapelici so se letos že drugič zbrali na pobudo ge. Tatjane – lastnice gostišča Pr' Mrtinet v Lučah - pri blagoslovu kolesarji iz okoliških krajev, predvsem pa iz Grosupljega, ki radi vrtijo pedale.

Pot je sorazmerno položna in primerna tudi za manj izkušene kolesarje, le na cesti je treba biti dovolj pazljiv, kar jim je priporočil tudi žalski g. župnik Andrej Šink, ki je podelil blagoslov vsem zbranim kolesarjem. V kratki božji besedi je poudaril božji sijaj. Tega lahko dosežemo poleg zdravega duha v zdravem telesu tudi z Gospodovim duhom.

»Tam, kjer je Gospodov duh, tam je tudi svoboda. Želim vam, da bi bila ta vaša svoboda tudi čim bolj odgovorna. – Če se ljudje preveč sprostimo, ali celo razpustimo, potem to tudi ni več svoboda. Moja svoboda sega do tja, kjer se začneja svoboda mojega bližnjega.«

To pravilo pa še kako velja v prometu. Zato je poleg blagoslova kolesarjem priporočil tudi odgovorno svobodo, za zdravo in srečno vožnjo pa so skupaj zbrani zmolili Oče naš.

Jože Miklič

NIANS d.o.o.
Ulica Ane Galetove 6, 1290 Grosuplje
Telefon: 01/7860 160

**MEŠALNI CENTER BARV IN LAKOV
ZA HIŠE, AVTE, ČOLNE, MOTOCIKLE.**

V MEŠALNICI VAM SVETUJEMO PRAVO BARVO ZA PRAVO PODLAGO,
ZA ŽELEN PROSTOR, ZA NAČRTOVAN NAMEN.

BODITE PRIJAZNI DO SEBE IN SVOJIH NAJBLIŽJIH,
PREPUŠTITE MEŠANJE BARV RAZLIČNIH DOMAČIH IN TUJIH PROIZVAJALCEV
STROKOVNJAKOM V SODOBNI MEŠALNICI.

V KOLIKOR NISTE ŠE SODELOVALI Z NAMI, SE ZA ZAUPANJE Z MANJŠIM NAROČILOM
PREPRIČAJTE O KAKOVOSTI NAŠIH STORITEV IN IZDELKOV.

Avtoservis Boh d.o.o. in Motomat

Avtoservis Boh d.o.o.

na Malem Mlačevem deluje od leta 2001. Od začetka je bil v njem zaposlen samo en človek, v zadnjem času pa so kar štirje. Predhodne izkušnje si je mojster Boh nabiral najprej v državnem, nato nekaj tudi v privatnem podjetju.

V njem so najprej začeli z dejavnostjo avtomehanike. Zdaj pa poleg servisiranja osebnih in kombi vozil izven garancij opravljajo tudi pripravo vozil za tehnični pregled, hitre servise z menjavo olja, filtrov, izpušnih loncev, zavornih ploščic in svečk, brusijo in popravljajo motorne glave, polnijo klimatske naprave na osebnih in dostavnih vozilih ter opravijo tudi avtodiagnostiko (Box, Texa)

Avtoservis je odprt od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure.

Motomat

Opravljajo tudi avtooptiko z nastavitvami podvozij osebnih in dostavnih vozil. Poleg tega pa se ukvarjajo tudi z vulkaniziranjem, v katerem nudijo montažo, prodajo in shranjevanje različnih vrst gum.

Od velike sobote, 14. 4. naprej, pa so odprli trgovino Motomat na lokaciji v Sončnih dvorih, Brezje 85, ki je založena z raznovrstnimi rezervnimi deli tudi najboljših svetovnih proizvajalcev. Motomat sicer v Sloveniji deluje že 18 let, Avtoservis Boh pa je poskrbel, da so pri njih odprli 6. franšizno trgovino.

Trgovina Motomat je odprta od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure.

In še posebno sporočilo: v mesecu maju trgovina MOTOMAT nudi 10 % popusta za vse izdelke.

Jože Miklič

SALF d.o.o.
Cesta na Krško n.h.
Grosuplje

031 / 213-626

VRTNARIJA GROSUPLJE PRI GROSUPELSKEM POKOPALIŠČU

VABI K SPOMLADANSKIM OBISKOM OD 1. 4. 2009 DALJE
Delovni čas: ponedeljek-petek 8-12h in 13-18h, sobota 8-14h

NUDIMO VAM:

- bogato izbiro balkonskih rastlin,
- enoletnice,
- pestro izbiro trajnic,
- substrate za sajenje.
- Zasajamo tudi CVETLIČNA KORITA.

ROŽICA NAM

ZDRAVJE DA,

OGREJE MISLI IN DUHA.

AVTOCENTER MALO MLAČEVO

AVTOSERVIS BOH d.o.o.

VULKANIZERSTVO

PRODAJA IN MONTAŽA AVTOPLAŠČEV ZNAMK
MICHELIN, FULDA, SAVA, DUNLOP IN GOOD YEAR.
POPUST NA AVTOPLAŠČE DO 35 %.
PRODAJA ALUMINIJASTIH PLATIŠČ.

AVTOMEHANIKA

Popravila vozil IZVEN GARANCIJE
Brušenje in popravilo
motornih glav za osebna
in dostavna vozila.

AVTOOPTIKA

za osebna in dostavna vozila.

Delovni čas:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 17.00,
sobota zaprto.

MALO MLAČEVO 36 tel: 01/ 786-17-52 GSM 041/663 - 436

MOTOMAT

avtodeli

MOLL BATTERIEN

ARVIN TESH

CLEGATE by TYE

BOGE

FERODO

HUTCHINSON

MAHLE

AIRTEX TRANSMISSION

CHAMPION

GOETZE MOTORENTEILE

FAG

CHAMPION

INA

MOOG CHASSIS PARTS. DELI PODVOZJA

Delovni čas:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 17.00,
sobota
od 8.00 do 13.00.

BREZJE PRI GROSUPLJEM 85, 1290 GROSUPLJE TEL (01) 7863 244 GSM 031 628 667

Zakaj poklic trgovec?

Že bežen pogled na razpisana delovna mesta v dnevnem časopisu in na Zavodu za zaposlovanje daje jasna zagotovila, da je prodajalec še vedno najbolj iskan poklic. Tako bo tudi v bodoče, saj je gospodarski razvoj Slovenije usmerjen v razvoj storitvenih dejavnosti, kamor sodi tudi trgovina. Tudi ena od možnih rešitev trenutne gospodarske krize, ki usmerja prebivalstvo v potrošnjo, samo še dodatno narekuje potrebe po tem poklicu. Posebej pa je razveseljivo, da večina velikih trgovcev ponuja štipendije dijakom, ki se odločijo, da bodo prodajalci.

Šolanje za trgovca traja 3 leta, v zadnjem letniku pa se dijak 6 mesecev praktično usposablja pri delodajalcu. V programu so poleg splošnih predmetov, kot so slovenščina, matematika, tuj jezik, umetnost, športna vzgoja, družboslovje in naravoslovje, še strokovni moduli, ki dijaka natančno seznanijo s tem poklicem. Sam pa izbere modul, ki ga podrobneje uvede v prodajo živil, tehnike ali drogerije in tekstila.

Program je v celoti prenovljen. Več kot do sedaj je praktičnega usposabljanja pri delodajalcu in strokovno ekonomskih vsebin. Delovno prakso zagotovi dijaku šola, ki je tudi sicer ves čas šolanja dijaka povezana z delodajalcem. Velik poudarek je tudi na dijakovem osebnostnem razvoju, kar je zelo pomembno za opravljanje tega poklica kot tudi za samozaposlitev ali pa za nadaljevanje šolanja. Če je dijak pri pouku

neuspešen, se zanj izdela osebni izobraževalni načrt, kjer se določijo načini za doseganje boljših rezultatov. Dijak lahko napreduje v višji letnik tudi, če je pri eni programski enoti neuspešen. Šolanje se zaključi z opravljenim zaključnim izpitom, ki sestoji iz slovenščine in seminarske naloge z zagovorom.

Obiskovanje tega programa omogoča mladim pridobiti temeljne kompetence na področju trgovinskega poslovanja in tehnologije, informacijskega sistema in estetskega urejanja tržnega prostora. Dijak pridobi tudi komunikacijske sposobnosti, dobro poznavanje blaga z možnostjo svetovanja kupcem, hitro prilagajanje tehnološkim spremembam in samoiniciativno neprestano izpopolnjevanje.

Poklic je zanimiv in primeren za vsakogar, razen za mlade z večjimigovornimi ali telesnimi motnjami. Zato učenci, če se ne želite takoj izobraževati na malce zahtevnejšem srednjem strokovnem izobraževanju, odločite se za srednje poklicno izobraževanje – za program trgovec. Zagotovo boste uspeli. Delovna mesta so vam zagotovljena, prav tako pa možnost nadaljevanja šolanja.

Na Srednji šoli Josipa Jurčiča Ivančna Gorica smo sponosom spremljali uspešno šolsko delo naših trgovcev in imamo izkušnje, da večina dijakov nadaljuje šolanje v poklicno tehniškem izobraževanju – program ekonomski tehnik. Ta traja 2 leti in se zaključi s poklicno matura in pridobitvijo ustreznega poklica (komercialni referent, knjigovodja, tajnik, bančni referent

ali zavarovalniški asistent). Dijake, ki se izobražujejo pri nas, usposobimo tudi za samozaposlitev, ki je danes pomembna zaposlitvena alternativa.

Maturanti pa se nato lahko odločijo za nadaljevanje šolanja na vrsti višjih in visokih šol, z opravljanjem dodatnega maturitetnega predmeta na splošni maturi pa tudi na številnih univerzitetnih programih. Če se želje po študiju še večje, se lahko po poklicni maturi dijaki vpišejo v enoletni maturitetni tečaj, ki se konča s splošno matura.

Uspešno šolsko delo dijaku pomaga pri ustreznem osebnostnem razvoju. Izobraževanje v programu trgovec je tako zasnovano, da omogoča napredek tudi tistim, ki imajo nekoliko slabše predznanje in delovne navade iz osnovne šole. Predstavljena pot kaže, da v treh letih pridobite poklic, odprte pa so tudi vse možnosti za nadaljnje izobraževanje.

Vse devetošolce vabimo, da pred vpisom v srednjo šolo premislite tudi o tej možnosti za vaše nadaljnje šolanje in se izognete praksi, ki jo opažamo v zadnjih letih, da vse preveč osnovnošolcev izbira prezahtevne srednješolske programe, ki prinašajo šolski neuspeh, kar vodi tudi v večino težav, ki jih imajo mladostniki.

Zaupajte vase in se pridružite ostalim dijakom na Srednji šoli Josipa Jurčiča Ivančna Gorica.

Mira Mikec, univ. dipl. ekon.

Informativni dan na Srednji šoli Josipa Jurčiča

Ko se bližajo tako pričakovane zimske počitnice, so na srednjih šolah organizirani tradicionalni informativni dnevi. Ti so – ob vse bolj priljubljenih dnevih odprtih vrat – ena izmed pomembnih postaj v odločitvi posameznika za to, katero srednjo šolo bo izbral. Ker se v vseslovenskem merilu soočamo z upadom števila devetošolcev, je konkurenca na trgu srednjih šol toliko bolj intenzivna, saj je vsak kandidat za vpis pomemben, da ne rečemo celo zaželen.

Na naši srednji šoli se na informativne dneve dobro, skrbno in zavzeto pripravljamo takorekoč od začetka šolskega leta, ko se pripravljajo programi, predstavitev in ideje za promocijo šole. Tako se na informativnem dnevu poleg običajnih informacij o šoli, posameznem programu, vpisu in še čem, naši bodoči dijaki in dijakinje neposredno vključijo v običajno dogajanje na šoli. Spoznajo šolske prostore, bodoče

profesorice in profesorje, srečajo se s širokim repertoarjem možnosti za dodatno izobraževanje in za popestritev prostega časa. Dva dneva, ki ju posvetimo obisku naših bodočih dijakinj in dijakov, sta tako prerez vsakodnevnega šolskega vrveža na Jurčiču kot tudi bogata predstavitev kulturnih in športnih dejavnosti na šoli.

Tudi letos smo informativne predstavitve izvedli trikrat – v petek dopoldne in popoldne ter še v soboto dopoldne. Številčna bera obiska je spet pokazala najbolj množično zanimanje za program gimnazija, sledi program ekonomski tehnik, še vedno pa je precej široko zanimanje za program trgovec. Čeprav smo ponovno pridobili pogoje za vpis v ta program, je njegova realizacija ob tako majhnem zanimanju zelo težko izvedljiva. Odločili smo se, da bomo program izvajali, če se bo vanj vpisalo vsaj kakih 12 – 15 dijakov. Če nam to ne

uspe, pa se lahko zgodi, da bo ta poklicni program pri nas izumrl. In to bi bila za naš kraj velika škoda.

Mikaven program letošnjega informativnega dne so poleg osnovnih informacij o vsem, kar je potrebno vedeti za vpis in delo na naši šoli, dopolnile številne spremljevalne dejavnosti. Mentorji so skupaj s svojimi dijakinjami in dijaki tako predstavili gledališki in debatni krožek, literarno delavnico, pevski zbor in plesne dejavnosti, številne športne aktivnosti, likovno delavnico pa tudi učno firmo in posamezne projekte. Poleg tega pa so bodoči dijaki lahko vstopili v samo bistvo šolskega dogajanja in se podali k pouku.

Ob pogostitvi in sproščenem pomenku pa smo zaokrožili srečanja, ki nam bodo ostala v prijetnem spominu – jeseni pa seveda nasvidenje novi generaciji srednješolcev.

Dragica Šteh, prof.

Koledar kulturnih prireditev - maj 2009

petek, 1. 5., ob 9.30, pred Adamičevim spomenikom in po mestnem drevoredu - Kolodvorska cesta, Občina Grosuplje in ZKD Grosuplje

BUDNICA ZA PRVI MAJ; Pihalni orkester GŠ Grosuplje in mažoretke KD Godba Kočevje, za izven

sobota, 2. 5., ob 20.00, KD Big band Grosuplje, Ameriška ambasada v Ljubljani in ZKD Grosuplje

GLASBA THE TONIGHT SHOWA, jazz koncert, program izvajajo solist John Thomas (ZDA) – trobenta, Big band Grosuplje z dirigentom Igorjem Lundrom ter HGM jazz orkestar Zagreb z dirigentom Sigijem Feiglom; za izven

četrtek, 7. 5., ob 18.00, Galerija Mestne knjižnice Grosuplje; Likovna skupina Paleta, KD Teater Grosuplje in Mestna knjižnica Grosuplje

Tematska likovna razstava: AKT in predstavitev pesniške zbirke **ZA PRGIŠČE LJUBEZNI**; članice likovne skupine, mentorica in avtorica Sandi Zalar, za izven

petek, 8. 5., ob 19.30, PDG Velika Loka, Gledališče pod mostom in ZKD Grosuplje

NN: **DVA PARA SE ŽENITA** (komedija v treh dejanjih), pomoč pri režiji: Jože Marentič, igrajo: Stane Zabukovec, Marija Kogovšek, Klara Bršan, Anica Gruden, Dušan Potokar, Zlata Bršan, Peter Bršan, Janez Roštan, Martin Bršan, Jože Mustar, Cirila Ceglar, Kristina Zajc, Anton Dremelj; za izven

sobota, 9. 5., ob 20.00, avla OŠ Louisa Adamiča; KD Šentjurski oktet

SREČANJE OKTETOV DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA; redno letno srečanje oktetov, program izvajajo »Šentjurski fantje« z gostujočimi okteti: oktet Jurij Dalmatin - Sevnica, oktet Lipa - Trebnje, Šentjernejski oktet - Šentjernej, oktet Valvasor - Litija, Dolenjski oktet - Novo mesto, Grajski oktet - Moravče, oktet Adoramus - Novo mesto, oktet Gallus - Ribnica, oktet Vitis - Metlika; za izven

sobota, 9. 5., Kino ob 20.00, ZKD Grosuplje; **STRATNA ZAPELJIVKA**, ljubezenska komedija

ponedeljek, 11. 5., ob 19.30, ZZB za vrednote NOB Grosuplje, ZKD Grosuplje

Večer partizanskih pesmi; **NA JURIŠ!** koncertni program ŽePZ Carmina Slovenica, zborovodkinja: Karmina Šilec; za izven

četrtek, 14. 5., ob 19.30, Cafeteater in ZKD Grosuplje
Marko Pokorn: **KDO VAM JE PA TO DELU?** (satirična komedija), režija: Jaša Jamnik, igra Boris Kobal; za izven

petek, 15. 5., ob 20.00, Sun Art Music in ZKD Grosuplje
KITARSKA AMBIENTALNA GLASBA, koncertni večer kitarista Uroša Novaka predstavitev video spotov in koncert ob 50-letnici avtorja; za izven

sobota, 19. 5., Kino ob 20.00, ZKD Grosuplje; **ROŽNATI PANTER 2**, komedija

sobota, 23. 5., ob 19.30, JSKD OI Ivančna Gorica in ZKD Grosuplje
»ZRELO JE ŽITO, JE ŽUTA SLAMA.«, regijsko srečanje odraslih folklornih skupin (priključitev koordinacije Primorska), ansambli izbranih folklornih skupin regijske selekcije JSKD R Slovenije, za izven

nedelja, 24. 5., predvidoma ob 18.00, Športna dvorana Brinje, KD Pesem in ZKD Grosuplje

KONCERT OB 20. OBLETNICI, vokalno instrumentalni koncert, program izvajajo člani MoPZ Corona z gosti; za izven

četrtek, 28. 5., Kino ob 20.00, ZKD Grosuplje; **TOŠE**, biografska drama

petek, 29. 5., ob 20.30, Tabor Cerovo, ZKD Grosuplje in KS Št. Jurij

etno koncert **KONCERT SLOVENSkih LJUDSKIH PESMI**: Bogdana Herman (vokal) in Andi Sobočan (cimbale); za izven

sobota, 30. 5., ob 15.00, cerkev na Kopanju, KD Šentjurski oktet in UTŽO Grosuplje

VOKALNI KONCERT: MePZ Glasbena Matica, zborovodkinja Špela Vrtačnik in vokalna skupina Brinke, zborovodkinja Tina Vahčič + zaključek UTŽO Grosuplje, za izven

sobota, 30. 5., Kino ob 20.00, ZKD Grosuplje; **REVNI MILIJONAR**, romantična komedija

* Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa

Rezervacija vstopnic:

ZKD Grosuplje, Adamičeva 16, 1290 Grosuplje,

INFO: 01/786 40 28;

Predprodaja vstopnic na blagajni Kulturnega doma:

17:00 - 19:00 sreda, 19:00 - 20:00 sobota in uro pred predstavo,

Predprodaja v pisarni Zveze kulturnih društev Grosuplje:

12:00 - 16:00 ponedeljek, torek in četrtek.

Salamijada Pr' Mrtinet

Luče, 27. 3. 2009 - Na 7. tradicionalni salamijadi je zmagal Dejan Gobec, ki je komisijo v sestavi dr. Boris Kuhar, Uroš Slak, Stane Kogovšek, Ciril Koščak in Jože Kozinc najbolj prepričal.

Razglasitev rezultatov je vodil Renato Bedene. V svojem je nagovoru povedal, da je komisija ocenjevala po že preverjenih kriterijih na predhodnih salamijadah in da so bile letošnje salame precej boljše od lanskih. Vse salame pa so bile ocenjene zelo blizu skupaj, kar pomeni, da se je kakovost izdelovanja in sušenja salam v našem okolju precej izboljšala in uravnotežila, čeprav je bilo tudi letos vreme kar precej muhasto, še posebej za sušenje.

V končnem seštevku sta si peto in četrto mesto delila Marko Koščak in Anton Štibernik - Slajc, tretje mesto je odnesel Marjan Steklačič na Polico, drugo mesto je pripadlo Tomažu Pajku, prvo pa Dejanu Gobcu iz Luč.

Jože Miklič

bilo je

Nedelja, 5. 4., ob 19.00, Prifarski muzikanti, ZKD Grosuplje
Tamburaška skupina

PRIFARSKI MUZIKANTI,

etno koncert

Včasih se nam zgodi kako prijetno presenečenje. Takole pismo je prišlo do nas: »Prifarski muzikanti smo z veseljem gostovali v Vašem kraju. Veseli smo bili lepega odziva obiskovalcev našega koncerta. Vaš delež pri tem je bil za nas zelo pomemben. Cenimo Vaš trud in Vašo pripravljenost, da nas povabite medse in se vam ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo. Vaši Prifarski muzikanti.«

Sami dodajamo, da smo bili res nekoliko zgubljeni, ker je bilo rezervacij za nedeljski koncert le nekaj manj kot 40. No, pa se je številka obiskovalcev povzpela kar na nekaj manj kot 150. Dvorana je v tej zasedenosti videti že lepo polna. Torej, če si človek želi etno glasbe Prifarcev, tudi sončno vreme ni ovira. Bilo je veliko dobre glasbe in še več vzdušja, ki so ga redko deležni glasbeniki. Tudi zato so nam poslali zgoraj objavljeno pismo.

Petek, 17. 4., ob 19.30, SMG Ljubljana in ZKD Grosuplje

Mark Ravenhill v prev. Jakob J. Kenda:

KOK TI MEN ZDEJ DOL VISIŠ,

mladinska, družinska predstava

Vsi, ki ste rezervirali karte za to predstavo, ste bili razočarani, tako kot mi, ki smo datume usklajevali skoraj 3 mesece in prišli do naslednjega odgovora v petek, 27. marca – ko smo že natisnili naš mesečni koledar in od njih dobili potrditev termina. Pismo njihovega organizatorja objavljamo tudi zato, da si boste lahko predstavljali, da organizacija predstav le ni lahko delo. Kadar je vmes človeški faktor, se vse prevečkrat zaplete. Mladinsko gledališče nam je ponudilo nekaj terminov v maju 2009, ki so za nas neizvedljivi zaradi tekočega majskega programa. Verjetno se bomo dogovorili za novo gostovanje v septembru

ali oktobru 2009, seveda z zgoraj omenjeno predstavo. Objava pisma:

Slovensko Mladinsko Gledališče
Ljubljana 6. 4. 2009

SPOŠTOVANI

Organizirati gledališko predstavo v krajih, oddaljenih od profesionalnih gledaliških hiš, je vse prej kot rutinsko delo, ki ti vzame le malo časa. Rutinsko da, vendar samo do dogovora z določenim gledališčem, kaj bi želeli videti, do realizacije pa blatna pot, ki vodi skozi vrsto nevarnih, spotakljivih in trnovih ovinkov. Tudi takrat, ko si že vse dogovorjen, ko že imaš propagandni material in si že vse obvestil in objavil, si lahko siguren v realizacijo šele, ko igralce zagledaš na odru.

Zakaj je temu tako? Preprosto ni zadovoljivega odgovora! Teaterski organizem je senzualna, razvajena, v določenih primerih tudi nerazumevalna duša, ki bi ti v danem trenutku nudila vse, v določenem pa zahtevala nelogično in nemogoče.

Olajševalna okoliščina v vsem tem spletu problemov in težav pa je, da velikokrat predstava kakšne gledališke hiše ni sestavljena samo iz domačih igralcev, marveč angažira tudi goste.

Takrat pa se lahko dogajajo vse že prej opisane težave z realizacijo že dogovorjenega. Gost ti bo v večini primerov obljubil vse, a le do trenutka (ki pa seveda ni določen), ko se premisli in najde izgovor za premik termina, odpoved predstave in podobno. Težko je omenjene dogovore zavarovati. S pogodbo je najenostavnejše, a kaj, ko jih sodelavci po navadi podpisujejo šele tik pred zdajci, raje pa po že opravljenih akcijah.

Spoštovane krajanke in krajanji Grosupljega. Takšen primer se je nam je na nesrečo zgodil tudi pri vas. Dvakrat prestavljen termin in končno določen za 17. april 2009 predstave Marka Ravenhila: **KOK TI MEN ZDEJ DOL VISIŠ** se je zaradi težav s honorarnimi igralci (v predstavi jih je kar pet) zrušil do te mere, da smo morali gostovanje žal v dogovorjenem terminu odpovedati.

Zvašo organizatorico programa smo poizkušali

narediti vse, da bi predstavo še neko uvrstili v mesec april, a nama žal ni uspelo.

V našem globokem zavedanju krivde vas prosimo, da nam ne štejete omenjeno odpoved v preveliko zlo in vas prosimo za razumevanje ter se vam najiskrenejše opravičujemo!

Še vedno smo pripravljeni priti v vaš lep kraj in vam predstaviti kakšno od naših uspešnic, brž ko se bomo z organizatorjem dogovorili za termin in če ne bo ostala prevelika zamera.

Z globokim spoštovanjem in upanju na sodelovanje vas prijazno pozdravljamo!

Slovensko Mladinsko Gledališče,
Organizator gostovanj in vodja
projekta Dušan Pernat

Info ZKD Grosuplje

dogaja

Srečanje filmskih prikazovalcev in distributerjev v Slovenj Gradcu 26. in 27. marca 2009

Kino Slovenj Gradec je bil letos gostitelj srečanja prikazovalcev in distributerjev. Srečanja se je udeležila večina prikazovalcev in skoraj vsi distributerji (CENEX, FIVIJA, BLITZ FILM, CONTINENTAL FILM, KARANTANIJA FILM), srečanja se ni udeležila le CINEMANIJA.

Izpostavljeni so bili pereči problemi kinematografije. V razpravi je bilo poudarjeno, da v kino hodi le mlajša publika (višji razredi osnovne šole in srednješolci), ki se navdušujejo nad multipleksi in jim je ogled filmske predstave drugotnega pomena, predvsem pa jih privlačijo igralni avtomati in McDonaldsi. Filmska predstava je bolj pitje coca cole in hrustanje kockic ter hamburgerjev. Ob takem vzdušju filmska predstava ni več kulturni dogodek. Nekoliko starejši gledalci se multipleksom izogibajo. To je dokazal kino DVOR (bivši kino SLOGA), ki je lani imel skoraj 20.000 gledalcev, in to predvsem kvalitetnih filmov neameriške produkcije. Med njimi so bili tudi filmi iz tretjega sveta, ki sploh niso bili v redni distribuciji. Letos pa je začel kino DVOR predvajati tudi komercialne filme iz redne distribucije in izkazalo se je, da gre marsikdo raje na predstavo v kino DVOR kot pa v KOLOSEJ, verjetno iz prej naštetih vzrokov. Torej ciljna publika je tudi v primestnih in podeželskih kinematografih srednja in nekoliko starejša generacija pa mogoče tudi kakšen mladenič ali mladenka, ki sta v kino prišla zaradi filma in ne zaradi spremljajočih dejavnosti ob kinu, kot so kokice ali cocacola. Problem je le v tem, da filmske kopije »KO SO VROČA ROBA« po premieri »pograbijo« multipleksi (KOLOSEJ in TUŠI), ko pa film po mesecu ali dveh pride v primestni ali podeželski kino, je pa že za marsikoga zastarel in nezanimiv.

V zadnjem času prihaja nova tehnologija - digitalni kino. Projekcija ne teče več s filmskega traku, ampak z digitalnega nosilca. Pri projekciji s filmskega traku je vsaka naslednja projekcija slabša, slika je vse bolj odrgnjena (»deževna«), zvok je čedalje bolj

popačen. Po 400 do 500 projekcijah filmski trak ni več uporaben za predvajanje. Digitalna projekcija pa je v HD- tehniki in je možnih nešteto projekcij in vsaka je tako kvalitetna kot prva. Pa še to: digitalni nosilci so poceni, zato se jih lahko razmnoži v veliki nakladi ali pa se lahko filmi pošiljajo prek spleta ali satelita. Tako bo lahko istočasno premiera filma v New Yorku, Londonu, Ljubljani, Grosuplju, Dobrepolju, Laščah, Kočevju... Nič več ne bo treba, kot sedaj, čakati, kdaj bo filmska kopija prosta, kajti premiera določenega filma se bo lahko zgodila po celem svetu naenkrat. To pa bo uničilo tudi pirate, ki kinematografom zelo škodujejo, saj je film prej na spletu in v domači DVD-teki kot v kinu. Pa tudi kinematografom, ki delujemo pod ZKD Grosuplje, se ne bo treba usklajevati, kdaj bo kateri kino predvajal film, ker bomo lahko vsi predvajali isti film isti dan in isto uro. Tako ne bo več očitkov, da ima kino Grosuplje boljši termin kot kino Velike Lašče, da ima kino Dobrepolje boljši termin kot kino Kočevje...

Torej filmski trak se poslavlja iz kinematografov. Najprej je bilo slišati, da se bo to zgodilo v sredini leta 2011, vendar je realno pričakovati, da se bo za dve do tri leta zavleklo, predvideva se, da leta 2014 ne bo več filmskega traku. V kinematografih bo potrebno popolnoma in v celoti zamenjati obstoječo tehniko z digitalno. To pa so velika sredstva, ki jih majhen podeželski kinematograf nikakor ne bo zmogel. Zato bomo prikazovalci, distributerji in filmski sklad R Slovenije predlagali Ministrstvu za kulturo, da del sredstev, ki jih namenja za snemanje slovenskih filmov, nameni za opremo tistih kinematografov, ki tega sami ne bodo zmogli. Bolje posneti kakšen film manj, sredstva pa vložiti v reproduktivno kinematografijo. Zakaj snemati filme, če jih ne bo imel kdo predvajati, razen multipleksov, ki se pa že sedaj slovenskih filmov izogibajo, ker prinašajo premalo dobička. Nekaj podobnega so naredili na Irskem, ko je država sofinancirala opremo za digitalizacijo kinematografov. Tako ima Irska že 70 % digitalnih kinematografov, ne samo v mestih, tudi na podeželju.

Eden od predlogov prikazovalcev je bil tudi ta, da bi država uzakonila kinematografe, tako kot to velja za knjižnice. Na določeno število prebivalcev mora biti knjižnica, tako naj bi veljalo tudi za kinematografe.

To je bilo nekaj najbolj perečih problemov, ki smo jih obravnavali na srečanju, ostale teme, ki so bile na dnevnem redu, so bile bolj prijetne.

Programski vodja kinematografov ZKD Grosuplje Tone Steklasa

Glasbeno društvo

STENTBAJ

se predstavi ali »Kultura je doma v Grosupljem«

Pomen (dejavnosti) v lokalnem okolju: »Glasbeno društvo je bilo ustanovljeno leta 2005. Trije grosupeljski glasbeniki

soustanovitelji društva so mnenja, da mladina lahko preživlja kakovostne kulturne dogodke tudi v domačem kraju, v GROSUPLJEM in ne le v bližnji LJUBLJANI!«

»Stentbaj« je društvo, ki deluje v javnem interesu za vzpodbujanje varne neformalne lokalne mreže aktivne mladine, ki si je lahko želi tako občina kot svoj »zdravi« podmladek, kot starši mladih, ki so člani našega društva, saj tako mladi v prostem času ostajajo v lokalnem okolju, kjer preživljajo kakovostne, ustvarjalne in predvsem varne popoldneve in večere. Kot tako se društvo »Stentbaj« s svojim programom uvršča med projekte, ki so in morajo biti v interesu občine, saj je vsebinsko zelo pester in učinkovit (organizira prireditve, nastope doma in v tujini, prireja delavnice, gostovanja, koncerte ipd.) ter preko mladih, ki so naši delujoči člani in prihajajo k nam iz cele Slovenije, hkrati promovira našo občino kot dober zgled celotni Sloveniji.

Po zakonu naše društvo ni vezano na izključno ali pretežno financiranje iz javnih sredstev, ampak pridobiva sredstva za svoje delovanje predvsem iz članarin in tudi z darili, volili, stvarmi, materialnimi pravicami ter pridobitno dejavnostjo, zato upamo, da ima prav zaradi tega prednostne kriterije pri kandidiranju na sedaj odprte občinske razpise.

Ravno komercialna množična kultura in pomanjkanje lokalne socialne in neformalne mreže mladih sta glavni povod, zaradi katerega je vzniknila subkultura v obliki delujočega uspešnega programa društva »Stentbaj«, ki se zgolj zaradi pomanjkanja virov sredstev bori za svoj obstoj.

Moč našega društva se predvsem kaže v nepričakovano visokem številu aktivnih članov društva in hkrati v visoki obiskanosti organiziranih prireditev, koncertov, gostovanj, delavnic, stand up večerov, fotografskih razstav, filmskih kotičkov ipd., ki se odvijajo v nemogoči infrastrukturi najetih prostorov, kjer pa smo (predvsem zaradi visokih zagonskih stroškov, dragih vzdrževalno-upraviteljskih del, kljub neštetim uram vloženega prostovoljnega dela) vedno bliže finančni tiski, ki se ji namesto podražitve članarin izogibamo preko vpeljanega selektivnega obratovalnega časa. Zavedamo se, da s tem umetno ožimo pestrost našega programa in tako prikrajšamo ogromno mladih pri medsebojnem vzpodbujanju k ustvarjalnosti, vendar trenutno ne najdemo drugih rešitev naših težav. Opažamo pa, da prav zaradi krajšega tedenskega obratovalnega časa

prihaja do kontra efekta, kot smo ga s tem pričakovali - obisk in želja mladih po delovanju v našem društvu se povečuje in geografsko gledano vedno bolj širi. Vse to ponovno kaže na to, da so potrebe lokalne mladine precej širše od področja, ki ga pokrivajo občinsko spodbujene formalne kulturne pobude in dejavnosti na »visoki« ravni, saj le-te določenih nalog (predvsem za povečano participacijo in aktivizem mladih) ne morejo opraviti, ker jih določen krog mladih povezuje z represivnim sistemom in jim ne zaupa.

Društvo »Stentbaj« ima neformalni značaj in predvsem ustvarja prostor s kulturo druženja mladih, ki temelji na tem, da mladi sami prepoznajo smiselnost dogajanja in programske ponudbe, da v njej spontano sodelujejo, da prek delovanja razvijajo pripadnost referenčni skupini in gradijo vezi, ki pomenijo kontinuiteto njihovega bodočega sodelovanja v polju vsakdanjega življenja, torej v polju lokalne družbe in civilne družbe v najširšem pomenu.

Obiskanost naših prireditev kaže na to, da kulturno društvo v programskem in izvajalskem pogledu presega splošno kakovostno raven svojega okolja in kaže aktualni in inovativni pristop. Dosedanji dosežki kažejo, da v društvu znamo dobro poskrbeti za mlade, jim dopuščamo svobodo izražanja njihovih potencialov, združevanja in ustvarjanja v atmosferi lokalnih varnih medsebojnih razmerjih mladih. Društvo »Stentbaj« je podfinancirano, prostori in infrastruktura sta v nemogočem stanju, zato se pogosto zatekamo k organiziranju naših prireditev na improviziranih krajih, na javnih mestih ali s koprodukcijami z drugimi institucijami. To je nepojmljivo, saj društvo

deluje kot zavetje mladih pred komercialno kulturo in je pomemben instrument kulturnega ozaveščanja in intelektualnega zrenja. Je tudi pomembna spodbuda h kreativnosti in inovativnosti, zato je to nedvomno segment kulturne produkcije, ki bi potreboval več pozornosti in naklonjenosti občine.

Kulturno - glasbeno društvo **STENTBAJ** je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki jih zanima, se ukvarjajo ali ustvarjajo sodobno glasbo.

Društvo STENTBAJ deluje na posameznih področjih, ki so tesno povezani z glasbo in se deli na tri skupine (sekcije): glasbene skupine, sekcija za avdiovizualno umetnost in fotografijo, sekcija za založniško, distribucijsko in promocijsko dejavnost.

Nameni društva so: skrb za ustvarjanje sodobne, nekomercialne, ustvarjalne glasbe, združevanje tistih, ki jih ta glasba zanima ali se z njo ljubiteljsko ukvarjajo, nadaljevanje etičnega izročila tovrstne glasbe, spodbujanje nastanka novih glasbenih, fotografskih in filmskih del tako doma kot v tujini, možnost izdajanja glasbenih del domačih ali tujih avtorjev, ki so člani tega društva in jih ta glasba zanima oziroma se na kakršenkoli način ukvarjajo z glasbo.

Zakaj je vredno obiskati glasbeno društvo STENTBAJ na Taborski 15a, v Grosupljem

1. Stentbajevci organizirajo preko 40 dogodkov letno, ki so zelo dobro obiskani in odmevni. Naj omenimo koncerte skupin (NIET, ZMELKOOV, LAST DAY HERE, OMAR NABER, STEND UP KOMIKOV »KOMIKAZE«, DRINKERS, ZGREŠENI PRIMERI, THE CLOSHEHRS, B.T.K., ITD ITD).
2. Ni vam potrebno odhajati na kvaliteten kulturni program v Ljubljano.
3. Spodbujajo in krepijo domače prijateljske vezi.
4. So imeli prvi samostojni koncert po združitvi legendarni punkerji NIET (malo kasneje so razprodali Križanke).
5. Spodbujajo grosupeljske glasbene skupine k večjemu ustvarjanju.
6. Imajo kvaliteten program!
7. Imajo veliko kvalitetnih grosupeljskih bendov, ki si zaslužijo več domače podpore!
8. So prijazni in vsako poletje odidejo na skupne počitnice, BODI STENTBAJEVEC TUDI TI!
9. Je čas, da nas obiščeš, odprti smo vsak petek v popoldanskih in večernih urah...
Stentbajevac Maki

Razpisi in pozivi Občine Grosuplje

V prejšnjih Odmevih so bili objavljeni razpisi in pozivi, ki nam vsem skupaj poženejo ritem dela. Tudi zato, ker smo na razpolago društvom in jim pomagamo izpolnjevati obrazce, ki so še vedno nekako tečno nujno delo oz. nujno zlo. Pa vendarle sem pa tja kakšen prizna, po zbranem materialu in dokaznem gradivu delovanja, da je bilo veliko narejenega in da

se vidi, kako in koliko posamezne skupine prispevajo v kulturni utrip mesta in občine. No, v službi ZKD Grosuplje lahko rečemo, da se je ta razpis nekako prijel, vendar smo že na pragu novega, ki smo ga v prvem trimesečju 2009 sestavili skupaj strokovna služba ZKD Grosuplje, predsednik ZKD Grosuplje Jernej Kralj in svetovalka za družbene dejavnosti Mojca Koželj z Občine Grosuplje, Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance. Seveda smo upoštevali vse pripombe članov skupin in tudi naša opažanja, predvsem pri dejavnostih, ki imajo posebne specifične delovanja; posebno mesto pa smo namenili tudi kvaliteti programa, ki ga producirajo skupine.

Po sprejetju proračuna ugibamo, kako in kaj bo z obnovo dvorane. Odobrenih sredstev proračuna 2009 s strani Občine Grosuplje je premalo. Če izpeljemo obnovo v dveh delih, vsaj 30.000 EUR zgubimo za zaščito stolov oz. novozgrajenega v prvem in drugem delu obnove. To pa se nam ne zdi racionalno. Upamo, da smo svetnike dovolj prepričali z rezultati dela, da bodo sprejeli novo pobudo obnove, ki bi jo bilo najbolje v enem kosu premakniti v leto 2010. Sicer pa hodimo okoli po sestankih združenja kulturnih domov Slovenije in vedno znova pretreseni opažamo, da je program, ki ga pripravljamo, primerljiv z najbolj uglednimi tovrstnimi hišami, infrastruktura pa je katastrofalna. Vse naše obnove, vse, kar smo naredili, žal, nikakor ne more spremeniti dejstva, da je od zadnje obnove minilo že več kot trideset let in da so že takrat izbrali le prenavo in ne novogradnje. Sprašujemo se, kdaj in koliko bomo morali biti dejavni, da se bomo znašli med prioriteto za novogradnjo?! Trenutna situacija nam že onemogoča lovljenje vetra, ki smo ga v treh letih delovanja kar dobro razburkali.

Če bo vse po sreči, se bomo v okviru »kulturnega bazarja« za pedagoge vrtcev, osnovnih in srednjih šol v maju 2009 predstavili v Cankarjevem domu s ponudbo, ki jo pripravljamo za najmlajše in šolarje v okviru naše dejavnosti v letu 2009/2010. Gradiva ponudbe in predstavitev so že v delu. Predstavljeni bomo v sklopu ponudbe Zveze kulturnih domov regionalnega pomena. En korak naprej v naši programski ponudbi z jasno širitvijo izven okvira občine Grosuplje. Mogoče nas bodo tudi zato bolj opazile naše grosupeljske osnovne šole kot tudi Glasbena šola Grosuplje.

Info ZKD Grosuplje

napovedujemo

Petek, 1. 05., ob 9.30, pred Adamičevim spomenikom in po mestnem drevoredu - Kolodvorska cesta, Občina Grosuplje in ZKD Grosuplje

BUDNICA ZA PRVI MAJ;

Pihalni orkester GŠ Grosuplje in mažoretke KD Godba Kočevje.

Tako kot je že v navadi, vas vabimo v zgodnje prvomajsko jutro, da z glasbo doživimo praznik, ki z recesijo postaja vse bolj živ. Letos upamo, da bodo z nami člani Pihalnega orkestra Glasbene šole Grosuplje, pod vodstvom Mitje Dragoliča. Na njihove ritme dobo plesale tudi mažoretke iz Kočevja. In da bo pravo vzdušje, bomo vse sodelujoče in gledalce opremili z rdečim nageljnom. Lepo povabljeni!

Sobota, 2. 5., ob 20.00, KD Big band Grosuplje, Ameriška ambasada v Ljubljani in ZKD Grosuplje

JAZZ KONCERT,

program izvajajo: John Thomas, trobenta (ZDA), Big band Grosuplje z dirigentom Igorjem Lundrom in HGM big band Zagreb z dirigentom Sigijem Feiglom
Dva vrhunska glasbena dogodka v enem tednu

Big Band Grosuplje je eden najdejavnějšíh amaterskih jazzovskih orkestrrov v Sloveniji. V desetih letih obstoja je nastopil na preko stopetdesetih prireditvah doma in v tujini (tudi npr. v programu osrednje državne proslave ob dnevu državnosti), sodeluje z največjimi imeni slovenske glasbene scene pa tudi z gosti iz tujine. Letos člani Big Banda praznujejo deseto obletnico delovanja, ki jo bodo zaznamovali s serijo večjih koncertov. Dva izmed njih sta v tej sezoni že bila, sedaj pa vas člani Big Banda vabijo na 3. in 4. koncert.

3. koncert bo 27. aprila 2009, ob 20. uri, v dvorani KS Spodnja Slivnica.

Ta večer bo namenjen izključno glasbi Big Banda Grosuplje: na slavnostnem koncertu ob 10. obletnici delovanja bodo člani orkestra otvorili prenovljeno dvorano, ki bo odslej njihovo novo domovanje. To bo srečanje zdajšnjih in nekdanjih članov orkestra, pa tudi tistih, ki big band vseskozi spremljate in podpirate.

KD Big Band Grosuplje se za pomoč zahvaljuje KS Spodnja Slivnica, PGD Spodnja Slivnica, Glasbeni šoli Grosuplje, Radiu Zeleni val in ZKD Grosuplje.

Na koncertu bo predstavljen prevez

desetletnega dela, s posebnimi presenečenji. Vstop bo prost!

4. koncert v okviru 10. obletnice Big Banda Grosuplje pa bo potekal 2. maja 2009, ob 20. uri, v Kulturnem domu Grosuplje. Glasbo The Tonight Show Banda bodo obudili Big Band Grosuplje pod vodstvom Igorja Lundra, HGM Jazz Orchestra (HR) pod vodstvom Sigia Feigla (A) in solist na trobenti John Thomas (ZDA). To bo zares vrhunski dogodek, z gosti, ki redko zaidejo v naše kraje, zato je prav, da udeležence koncerta podrobneje predstavimo.

Glasba "Saturday Night Show"

The Tonight Show Band je eden najprepoznavnejših ansamblov v Združenih državah Amerike. Deluje v okviru televizijske oddaje Saturday Night Show. V najboljših letih od 1962 do 1990 je orkester vodil znani trobentač Doc Severinsen, ki je s svojimi izjemnimi aranžmaji gledalcem predstavljal najboljšo, kar premore swing. Med široke množice poslušalcev je prinesel big bandovski zvok nepozabnih uspešnic Colea Porterja, Dizzyja Gillespiea in drugih.

Gost na koncertu bo trobentač John Thomas. Svojo kariero je začel leta 1973, svojo vrhunskost pa dokazuje kot profesor in kot prvi trobentač v najbolj znanih svetovnih orkestrih: Count Basie, Chick Corea, Woody Herman, Maria Schneider, Bill Holman, Ella Fitzgerald, Joe Williams in mnogih drugih. Njegovo mojstrsko obvladovanje inštrumenta je mogoče občudovati na stotinah albumov, v televizijskih serijah in na filmskih platnih – nazadnje je snemal glasbo za filmsko uspešnico Ray. Člani Big Banda Grosuplje si štejejo v veliko čast, da bodo lahko nastopili ob tem izjemnem glasbeniku.

HGM Jazz Orchestra Zagreb je bil ustanovljen v okviru Hrvaške glasbene mladine marca 2002 v Grožnjanu na pobudo mladih udeležencev glasbenega seminarja, ki ga vsako poletje organizira jazzovski vibrafonist Boško

Petrović. Vodja Big Banda je že od ustanovitve eden najboljših evropskih poznavalcev ustroja in delovanja big band sestavov dr. Sigi Feigl, člani pa so večinoma študentje glasbe iz različnih evropskih držav. Nedvomno je HGM Jazz Orchestra Zagreb najboljši evropski mladinski ansambel: izjemno vodstvo, superiorno igranje in dosežki tega orkestra govorijo sami zase. Med drugim je orkester kot gost nastopil na konvenciji glasbenikov v New Yorku.

Koncert bo popotovanjeskozičas. Predstavljeni bodo izseki iz ameriške in evropske big band tradicije, prisluhnili pa boste tudi slovenski glasbeni ustvarjalnosti. Koncert je vključen v projekt "Ameriški dnevi", ki ga podpira Veleposlaništvo ZDA v Sloveniji.

Člani Big Banda bodo veseli, če se boste obeh dogodkov udeležili in jim s tem izkazali priznanje za njihovo dosedanje delo.

Vljudno vabljeni na oba glasbena dogodka!

A.Š.

Četrtek, 7. 5., ob 18.00, Galerija Mestne knjižnice Grosuplje; Likovna skupina Paleta, KD Teater Grosuplje in Mestna knjižnica Grosuplje

Tematska likovna razstava: AKT in predstavitev pesniške zbirke

ZA PRGIŠČE LJUBEZNI;

članice likovne skupine, mentorica Sandi Zalar

Za prgišče ljubezni je pesniška zbirka, ki obsega samo osemnajst ljubezenskih pesmi. Najprej sem želela zbirko opremiti s fotografijami aktov, kasneje sem razmišljala, da bi besedila spremljale grafike članov Paleta. Na koncu sem v dveletnem iskanju dodala še nekaj pesmi in zbirko sama ilustrirala. Člani in članice likovne sekcije Paleta KD Teater iz Grosuplje pa so pripravili razstavo velikih aktov in večbarvnih linorezov na temo ljubezni in erotike. Želeli smo biti malo provokativni z mero dobrega okusa. Postavljamo torej na ogled plod trdega slikarskega dela in iskanja slikarjev amaterjev, pesniška zbirka pa je, čeprav v skromni vezavi, iskreno in občuteno delo, ki je namenjeno vsem, ki čakamo na prgišče ljubezni.

Sandi Zalar

Sobota, 8. 5., ob 20.00, avla OŠ Louisa Adamiča; KD Šentjurski oktet

SREČANJE OKTETOV DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA;

redno letno srečanje oktetov: program izvajajo Šentjurski fantje in gostujoči okteti: Lipa Trebnje, Adoranus Novo mesto, Dolenjski oktet Novo mesto, Jurij Dalmatin Sevnica, Gallus Ribnica, Valvasor Litija, Vitis Metlika, Šentjernejski oktet, Vokalna skupina Lipa Litija, Grajski oktet Moravče

Vsako leto se v tej sestavi družijo okteti Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Ker je glasba njihov dom, to počnejo tako, da si prepevajo. Vredno bo slišati njihov zven tudi zato, ker prav manjše zasedbe ponujajo bolj precizen zvok, saj mora biti vsak član tudi solist. Program je vsako leto nov, zato bo vznemirjenosti ob zvokih novo naučenih skladb obilo. In ta vznemirjenost se ne hote seli med publiko in zgodi se tisto, zaradi česar glasba oz. umetnost ostaja neulovljiva v časovni okvir urnih kazalcev. Vsi ljubitelji oktetov – vabljeni v imenu letošnjega organizatorja Šentjurskih fantov, ki delujejo v KD Šentjurski oktet. Sami zase pravijo, da pesem in petje zadnje leto spoznavajo na nov način predvsem zaradi novega umetniškega vodje – Tomaža Tozona.

Ponedeljek, 11. 5., ob 19.30, ZZB za vrednote NOB Grosuplje, ZKD Grosuplje
Večer partizanskih pesmi;

NA JURIŠ!

koncertni program ŽePZ Carmina Slovenica, zborovodkinja: Karmina Šilec

Koncertni zbor Carmina Slovenica, ki ga vodi dirigentka Karmina Šilec, sodi med vodilne ansamble v svetovnem zborovskem gibanju. Kot je zapisal eden izmed uglednih glasbenih strokovnjakov, »zbor Carmina Slovenica obvladuje prostor svetovnih odrov med Berlinom in San Franciscom«.

Prestični ugled zbora potrjujejo številni koncerti po vsem svetu - v Cankarjevem domu v Ljubljani, Symphony Hall-u v San Franciscu, v gledališču Teresa Careno v Caracasu, v Teatru Colon v Buenos Airesu in vse tja do hongkonškega kulturnega centra in tokijskega Metropolitan Art Space.

S »Choregie – vokalnim teatrom« uvaja zbor Carmina Slovenica nov koncept, vključujoč glasbo, gib, igro in druge odrske elemente. Tovrstne odrske produkcije zadnjega časa - CS Light, Scivias, Vampirabile, Iz veka vekov, Slovenski zvoki, Adiemus – so nagrajeni projekti, izvajani na mnogih mednarodnih festivalih in predvajani na EBU in Evroviziji.

Zbor Carmina Slovenica je bil povabljen na številne ugledne festivale, kot so Svetovni glasbeni dnevi (ISCM), Svetovni simpozij za zborovsko glasbo (IFCM), Moskovski velikonočni festival, Dresdner Musikfestspiele, Evropski simpozij za zborovsko glasbo (IFCM), Polyfolia, America Cantat, Choir Olympics, ▶

► Europa Cantat.

Koncertne turneje v skoraj vseh evropskih državah, v Združenih državah Amerike, Kanadi, Afriki, Srednji in Južni Ameriki, na Japonskem in Kitajskem, najvišje nagrade na pomembnih mednarodnih tekmovanjih, kot so »Kathauxmixw« v Kanadi, »Golden Gate« in »Des Moines« v Združenih državah Amerike, »Neerpelt« v Belgiji..., udeležba v mnogih mednarodnih projektih, številna snemanja za radijske in televizijske postaje, devet izdanih zgoščenk, izvrstni odzivi glasbenih strokovnjakov in kritikov - vse to so dosežki, ki pričajo o najvišjem ugledu zbora in ga utrdjujejo.

Ob a cappella glasbi vseh zvrsti zbor Carmina Slovenica izvaja tudi vokalno-instrumentalne projekte, kot so Musica Inaudita - glasba skladateljic redovnic od 9. do 17. stoletja, Mahlerjeva 8. simfonija, Pendereckega Lukov Pasijon, Bachov Magnificat, Corneliusova Maša v D-molu, Pergolesijeva Stabat Mater itd.

Karmina Šilec je v vokalno glasbo vnesla svežino, odprla nove prostore izraza, prepričljivosti, intenzivnosti doživljanja in komunikacije. Z inovativnimi posegi je vokalni glasbi razprla prostor h kompleksnim večzvrstnim umetniškimi dogodkom.

S »Choregie - glasbenim teatrom« uvaja nov koncept, vključujoč glasbo, gib, igro in druge odsrke elemente. V njenih projektih je glasba postavljena v višjo raven: iz glasbe je izvzeta zgodba, v njej se gibno udeležuje pevec in z njim sodeluje tudi oder kot prostor. Pri snovanju projektov je provokativna, drzna, s svojimi idejnimi zasnovami razbija tabuje, tako družbene kot glasbene.

Program koncerta v dvorani Kulturnega doma Grosuplje je zadnji projekt Carmine Slovenice:

NA JURIŠ IN THE MOOD!

Od koračnic do swinga

Avtorica projekta in dirigentka: Karmina Šilec Na juriš in the mood! z glasbo, ki so jo poslušali in izvajali v obdobju boja proti fašizmu.

Od glasbe predvojnega Pariza, preko židovske, francoske in italijanske partizanske pesmi, ameriškega swinga do slovenskih partizanskih pesmi.

Od Boogie Woogie Bugle Boy, Kiss me Good Night, Sergeant Major, Lili Marleen, Let's Remember Pearl Harbour, Je suis swing, do Hej brigade in Na juriš.

Vsi zborovski sladokusci in tisti, ki se želite spominjati dneva zmage nad okupatorjem - toplot vabljene!!

Četrtek, 14. 5. Ob, 19.30, Cafeteater in ZKD Grosuplje

Marko Pokorn:

KDO VAM JE PA TO DELU?

(politična satira - monokomedija), režija: Jaša Jamnik, igra Boris Kopal

Vsebina monokomedije: Tekoča voda v bivališču že od antike predstavlja civilizacijski standard. Življenjski lajtmotiv Joškota Duše, najboljšega filozofa med vodoinštalaterji in najboljšega vodoinštalaterja med filozofi, je, da voda iz pip po Sloveniji nemoteno teče in da odtoki niso zamašeni in je tako vodi omogočeno njeno dialektično kroženje. Zavezan etiki svojega poklica se takoj odzove klicu na pomoč. Svoje delo opravlja vestno in natančno, vedno je pripravljen pomagati, zato so med njegovimi strankami številne znane Slovenke in Slovenci. V predstavi z naslovom »Kdo vam je pa to delu?« Joško Duša medtem, ko pri stranki popravlja vodovodno napeljavo, pripoveduje o sebi in svojem delu in pri tem opiše nekaj najbolj zanimivih doživetij s prehojene poklicne poti. Skladno z duhom sedanjega trenutka je njegova pripoved sproščena in uravnotežena, v njej nastopajo filozofi, umetniki in politiki tako z leve kot desne, največ pa jih je s politične sredice. Tako Joško Duša pripoveduje, kako je zamenjal bojler pri Slavoju Žižku, zakaj Borut Pahor ne uporablja stranišča, kakšno keramiko ima v kopalnici kardinal Rode, zakaj ima minister Rupel slab spomin in zakaj se pri predsedniku Türku nikoli nič ne zamaši. Nenazadnje uspešno reši koncertno zagato v Cankarjevem domu ter da kopico koristnih nasvetov zaskrbljenim staršem zaljubljene mladenke. Tako kot Joško Duša v svoji zgodbi poskrbi, da voda na koncu le priteče, bo Boris Kopal v vlogi vodoinštalaterja poskrbel, da bo predstava nemoteno pritekla do konca.

Ustvarjalci predstave: avtor besedila: Marko Pokorn, režiser: Jaša Jamnik, scenograf: Andrej Stražišar
igra: Boris Kopal

Petek, 15. 5., ob 20,00 uri, Sun Art Music in ZKD Grosuplje

KITARSKA AMBIENTALNA GLASBA

koncertni večer kitarista Uroša Novaka ob 50-letnici avtorja Sunart multi-instrumentalist

Uroš Novak skrivnostno in mistično prebira strune, na meji med realnim in irealnim svetom in s tem ustvarja enkratno glasbeno vzdušje - Ambient, ki nas popelje v notranjost lastnega bivanja, v svet nedotaknjenih misli, slik in plesa. Tako Glasba predstavlja Ritual življenja s Sintezo narave, akustike in elektronike. (Delo 2004)

Ob srečanju z Abrahamom bo v petek, 15. maja 2009, predstavil presek svojega multimedijskega ustvarjanja. Program obsega video posnetke, akustično kitaro, alternativne trenutke in ambientalne skladbe v popotovanju skozi čas (V osemdesetih letih je igral v akustični skupini Epitaf, snemal in koncertiral je med drugimi tudi s kanadsko kantavtorico Jennifer Garrett, s skladateljem Lujem Alelujom in britanskim glasbenikom Johnom McGeejem.) Napisal in izvedel je glasbo za dokumentarne filme: Antarktika, Safaga, Sprehod po nebu in Potapljammo se varno, s svojo skupino Sunart & the Deegees pa je nastopil na vseh pomembnih slovenskih festivalih (Trnfest, Sajeta, Kresbofest ...), akustično psihadelični performans in meditativni zaključek. Vabljeni na Glasbeni posladek!

Uroš Novak

Nedelja, 24. 5., predvidoma ob 18.00, Športna dvorana Brinje, KD Pesem in ZKD Grosuplje

KONCERT OB 20. OBLETNICI,

vokalno instrumentalni koncert, program izvajajo člani MoPZ Corona z gosti

DVAJSET LET MOPZ CORONA - Dvajset let je za povprečnega človeka četrtna življenja.

Za kulturno društvo je dvajset let gotovo znak kvalitetnega in nenehnega dela, pa tudi odraz veliko dobre volje in odrekanja članov društva in njihovih najbližjih. Člani v kulturnih društvih z leti postanejo družina različnih, a v duhu enotnih.

V dvorani Brinje se bomo 24. maja 2009 ob 18. uri potrudili, da bo naših dvajset let primerno zaznamovanih. Vsem grosupeljskim občanom in vsem ljubiteljem Pesmi in pesmi pa ponujam priložnost, da nam s svojim obiskom izrazite odobravanje in priznanje za naše delo. Za preteklih in bodočih dvajset let.

Predsednik KD PESEM Borut Usenik

Petek, 29. 5., predvidoma ob 20.30, Tabor Cerovo, ZKD Grosuplje in KS Št. Jurij etno

KONCERT SLOVENSКИH LJUDSKIH PESMI:

Bogdana Herman (vokal) in Andi Sobočan (cimbale)

Bogdana Herman poje večinoma brez glasbene spremljave v glavnem tiste slovenske ljudske pesmi, ki obstajajo v notnih zapisih - objavljenih ali neobjavljenih, ljudje pa so jih že pozabili. Umetnost avtorskega, ne ljudskega petja, je začela razvijati na pobudo dr. Marka Terseglava in dr. Zmage Kumer pred tridesetimi leti. To je bil logičen nasledek njenega študija slavistike, pa tudi njenega petja protestniških pesmi v šestdesetih letih prejšnjega stoletja in sodelovanja v znamenitemansamblu Salamander, v katerem so tedaj med drugim delovali tudi Lado Jakša, Tomaž Pengov, Jerko Novak, Milan Dekleva in drugi subtilni poznavalci slovenskega jezika, ljudskega izročila in neizčrpnih možnosti osebne interpretacije ljudskega izročila. Poje pesmi iz vseh slovenskih pokrajin ter iz italijanskega, avstrijskega in madžarskega zamejstva. Posebej jo veseli interpretacija ljubezenskih in pripovednih pesmi, v katerih išče prtajene vzporednice evropskega izročila in zgodovine Zemlje.

Sodelovala je v številnih radijskih in televizijskih oddajah doma in na tujem, za radijski in televizijski medij pa je pripravila dve seriji oddaj o ljudskem glasbenem izročilu, ki ju je tudi vodila. Slovenske ljudske pesmi je doslej večstokrat izvajala v slovenskih šolah, knjižnicah, gradovih in cerkvah, pa tudi v devetnajstih državah sveta, katerih skrajne robove zarisujejo Argentina, Kanada, Islandija, Poljska in Ciper. Sodelovala je na Drugi godbi 1996 v Ljubljani, večkrat na festivalu Okarina na Bledu, na TV festivalu Euromusica 1997 v Trondheimu na Norveškem, na 20. EBU Folk Contemporary Festivalu 1998 v Portorožu, na Lunarnem festivalu 2009 na Češkem itd. Intenzivno sodeluje nekoč in danes: z Juretom Torijem (harmonika), z Državico Ptičjestrailno (Etnobanda), z Marko bando, z Andijem Sobočanom, s Tomažem Pengovom, z Ladom Jakšo, z Vladom Kreslinom ...

25-letnico petja slovenskih ljudskih pesmi je obeležila s koncertnimi nastopi v Bruslju - v poslopih Evropskega parlamenta, Evropske komisije in Komiteja evropskih regij maja 2003, 15-letnico države Slovenije leta 2006 pa z nastopom na Sodišču evropskih skupnosti v Luxemburgu.

Svoje poklicno življenje je dopolnila kot svetovalka in učiteljica veččin komuniciranja, za kar se je po končanem univerzitetnem študiju usposabljala doma in v tujini. Še vedno se uči, uči in svetuje.

Andi Sobočan je že zgodaj postal učenec najznamenitejšega prekmurskega cimbalista Miška Baranje. Ob njem pa se ni učil samo igranja na ta inštrument, ampak tudi pedagoške resnice, da potrebuje učenec poleg vztrajnosti tudi spodbudo in pohvalo učitelja. To spoznanje uveljavlja tudi kot učitelj mladih in najmlajših cimbalistov, kar je njegovo veliko poslanstvo.

S cimbalami je sam ali v različnih glasbenih sestavih prekriziral svet; igral je od Japonske ali Švice do Urugvaja. Stalno deluje v Marko bandi in stalno spremlja Vlada Kreslina. Njegovi inštrumenti zvenijo z več nosilcev zvoka.

Koncertni program sta umetnika sestavila po ogledu Tabora Cerovo. Bila sta navdušena in ni jima bilo težko izbrati pesmi, saj ju je pazljivo obnovljena dediščina začarala. Koncert slovenskih ljudskih pesmi bo zvenel z besedo in melodijo: Vora bije, San se šetao, Teče mi, teče, vodica, Če bi jaz bila fčelica, Točila sam črno vino, Marija pa gre čez velko vodo, Naš Ježuš Buh od smrti vstal, Riba Faronika, Spevaj nama, Katica, Vsi so venci vejli, Micika v püngradi roušce beri, Ne 'de mi več rasla, Po bukove, Zrejo je žito.

Bogdana Herman

Tistim, ki si želite slišati cimbele in Bogdanino živo pesem v zvenu Tabora in doživeti okusno gostoljubje šetjurskih žensk in KS Št. Jurij, zagotavljamo: večer bo nepozaben.

Sobota, 30. 5., ob 15.00, cerkev na Kopanju, KD Šetjurski oktet in UTŽO Grosuplje

VOKALNI KONCERT:

MePZ Glasbena Matica, zborovodkinja Špela Vrtačnik in ženska vokalna skupina Brinke, zborovodkinja Tina Vahčič + zaključek UTŽO Grosuplje

V cerkvi na Kopanju bo 30. maja, ob 15. uri koncert zborovske glasbe, in sicer bodo na pobudo novo ustanovljene ŽVS Brinke pod vodstvom Tine Vahčič v goste prišli pevke in pevci MePZ Glasbena matica Ljubljana, kar je že nekaj let tradicija. Zbor vodi zborovodkinja Špela Vrtačnik. Na koncertu bodo sodelovali tudi domačini Zarja in mlada Zarja. Lepo povabljeni!

Jolanda Grom

Info ZKD Grosuplje

Zvezdana Majhen in Pomlad za palčico

Mestna knjižnica Grosuplje, četrtek, 2. aprila 2009, ob 18. uri.

Prvedni pomladi in obdnevu otroške knjige je našo knjižnico obiskala vzgojiteljica, diplomirana psihologinja in vsestranska kulturna umetnica Zvezdana Majhen. Zdaj je upokojena, vendar še vedno ustvarja in deluje tudi kot predsednica ZAMP-a, kjer zastopa pravice avtorjev.

V Grosuplje je prišla na povabilo Vesne Širok s Centra za socialno delo, ki skrbi tudi za krizni center Hišo zavetja Palčica v Grosupljem.

Gospa Širok je povedala, da v Hišo zavetja Palčica pridejo otroci iz neurejenih družin v zelo slabem stanju, s slabimi izkušnjami z odraslimi. Preko pravljic se jim približajo in vzpostavijo stik, ko jih skupaj predelajo. Otroci v sebi nosijo voljo in energijo, da postanejo »Zvezdane« in da nam bodo nekoč pokazali svoje videnje sveta.

Svoj nastop je Zvezdana Majhen začela z odlomkom iz knjige Žuborenje Slovenije, kjer je opisala svoj prihod v rejniško družino, na domačijo krušnih staršev na Imovici blizu Šentvida pri Lukovici. Na kmetiji je doživela topel sprejem, navdušila jo je živina v hlevu in predvsem dedek, ki se je posvetil njeni vzgoji. Tu je preživela prelepo otroštvo, ob dedu, ki ji je pokazal stvaren svet, kakršen je, pa tudi svet, kakršen bi moral biti - bil je namreč večni optimist. Tako je med pripovedovanjem o svojem življenju nizala pesmi iz različnih pesniških zbirk, skozi katere je odkrivala svoj pogled na svet, svoja čustva, misli, opažanja. Rada ima ljudi, rada je v družbi, pridejo pa tudi trenutki, ko je rada sama s svojimi mislimi in ustvarjalnim nemirom. Vse obiskovalce literarnega večera je navdušila z lepimi pesmimi, polnimi domiselnih in domišljenih metafor, prefinjenih občutij vseh razpoloženjskih otenkov in pronicljivih misli.

Prireditev je bila dobrodelna, prostovoljni prispevki so bili namenjeni Hiši zavetja Palčica.

Za glasbeno popestritev so poskrbeli učenci Glasbene šole Grosuplje. Tine Likovič in Filip Suhadolc sta na klavir zaigrala Galop in Francoski valček, njuna mentorica je profesorica Polona Štrubelj. Zala Erčulj in Julija Ilič pa sta na violini zaigrali Odo radosti, njuna mentorica pa je profesorica Irena Pal.

Direktorica knjižnice Roža Kek se je zahvalila pesnici in pisateljici Zvezdani Majhen za lep večer in povabila vse še na ogled razstave njenih del v domoznanski sobi.

Marija Samec

Dr. France Vrbinc in njegovih 85 let

Dr. Franceta Vrbince smo srečali na letošnji podelitvi Tišlerjevih nagrad v Celovcu. Čestitali smo mu za visok življenjski jubilej in pogovarjali smo se o novi knjigi, ki jo je pričakoval že za svoj rojstni dan, pa se je nekaj zataknilo v tiskarni. V začetku marca je knjiga 366 X slovensko le izšla pri celovski Mohorjevi družbi in oba dogodka smo povezali.

Dr. France Vrbinc je naš rojak, saj se je rodil 21. januarja 1924. leta v Šmarju - Sapu pri Grosupljem. Po osnovni (ljudski) šoli v Šmarju je šolanje nadaljeval na škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani in na klasični gimnaziji v Ljubljani. Spada v generacijo, ki jo je druga svetovna vojna močno prizadela. Konec junija 1942 je bil v množičnih italijanskih aretacijah odpeljan v Gonars v Italijo. Po šestih mesecih stradanja in negotovosti je bil odpuščen iz taborišča. Doma so ga zaradi znanja italijanščine mobilizirali vaški stražarji za tolmača. Ko so septembra 1943 njegov rojstni kraj zasedli partizani, je bil spet mobiliziran kot tolmač v delavski četi Cankarjeve brigade. Med nemško ofenzivo je bil ujet blizu Trubarjeve domačije in predviden, da ga pošljejo v taborišče v Nemčijo. V Ljubljani se mu je uspelo oddaljiti od ujetniškega transporta. Po naključju je zanj izvedel domači župan in ga zaradi znanja italijanščine zaposlil kot tolmača in tajnika na občini Šmarje. Postal je spet civilist in kot tak je prišel maja 1945 v Vetrinj na Koroškem. V begunski gimnaziji v Špitalu ob Dravi je leta 1947. maturiral.

Nato se je vpisal na graško univerzo kot študent klasične filologije, pozneje slavistike, primerjalnega jezikoslovja in vzhodnih študij. V Gradcu se je zaposlil kot stavec in lektor za starocerkvenoslovenska besedila pri založbi Aveva. Dobil je avstrijsko državljanstvo in postal znanstveni pomočnik na slavističnem inštitutu graške univerze, kjer je bil leta 1960. promoviran za doktorja filozofije. Nato je bil vodja celovške Mohorjeve tiskarne, nekaj

časa urednik knjižnih izdaj Mohorjeve družbe, sodeloval je pri radijskih oddajah in postal leta 1973. urednik slovenskih oddaj ORF v Celovcu. Pomagal je pri pripravah škofijske sinode, dolga leta bil pevec in tajnik Mešanega pevskega zbora Jakob Petelin Gallus in dejaven kot igralec. Bil je tudi podpredsednik Krščanske kulturne zveze (KKZ). Sodeloval je s šolskimi sestrami, predvsem v Šentrupertu, bil je dober svetovalec in sodelavec pri raznih prireditvah. Vedno si je prizadeval za dobro povezavo s Slovenci na Goriškem in Tržaškem.

Živi v dvojezični vasi v Škocjanu na Koroškem blizu Celovca. Po upokojitvi leta 1985 se je še bolj posvetil prosvetno-kulturnim dejavnostim. Postal je predsednik Katoliške akcije, urednik "Jezikovnih koticikov" v Nedelji (katoliški list krške škofije iz Celovca – pri nas je tak časopis Družina), je ustanovni član in podpredsednik Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik (SNI Urban Jarnik) ter nadzorni odbornik Kulturnega društva v Škocjanu, kjer je tudi aktiven pevec v cerkvenem zboru. Vsa leta je dejaven kot prevajalec in lektor publikacij SNI Urban Jarnik in KKZ.

Za svoje izredne prispevke h kulturnemu življenju koroških Slovencev je prejel veliki častni znak dežele Koroške (1985) in Janežičevo priznanje KKZ (1995).

Kljub letom je še vedno poln energije in načrtov. Zanima ga vse, kar se dogaja v njegovem rojstnem kraju. Udeležil se je šmarskega simpozija kot častni povabljenec. Slikovito je obudil nekaj spominov na ljudi in kraje, kjer je preživel mlada leta in kamor še vedno rad zahaja med sorodnike in znance. Še veliko zdravih in dejavnih let mu želimo.

366 x slovensko – z jezikovnimi koticiki skozi leto

Drugi »jezikovni brevir« so njegovo knjigo poimenovali ljubitelji lepe slovenske besede. Dr. Vrbinc je bil kot begunec pregnan iz domače hiše, svoj novi dom je našel na Koroškem, vendar slovenske besede mu ni mogel nihče vzeti. Slovensko besedo goji s posebno ljubeznijo in z izrednim občutkom za lepoto in izraznost. Zanima ga ustvarjalna moč besede, besede, ki je orodje, s katerim gradimo odnose, se poskušamo približati resnici in pravici, izraziti čustva in občutja. Tenkočutno zaznava odenke povedanega in izbere pravi izraz, pravo besedo ali besedno zvezo.

Konec leta 2003 je izšla pri Družini Vrbinčeva knjiga 366 x slovensko z jezikovnimi koticiki skozi celo leto. Radio Ognjišče je uporabil vsak dan po en jezikovni utrinek v svojih oddajah, ker pa je bilo leto prestopno, je moral dodati

še nov zapis, je povedal dr. Vrbinc, zato se je v novi knjigi odločil za 366 zapisov.

Uvodno besedo v drugo knjigo je napisal njegov sin dr. Miha Vrbinc, ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Prizadevanja za boljšo slovenščino so vseslovenskega značaja, je zapisal. Skupaj s prvo knjigo imamo tako zbranih 730 nasvetov za boljšo slovenščino. V časopisni obliki je Jezikovni koticik objavljen v vsaki številki katoliškega tednika krške škofije Nedelja iz Celovca, najdemo pa jih tudi na spletnem naslovu www.nedelja.at.

Dva primera iz nove knjige dr. Franca Vrbince naj pokažeta, kako lahko izboljšamo svoj jezik:

Ne »smatrajmo«

»Zaradi znanstvene zasnove je ustanovitelj smatral, da bo inštitut mednarodno pomemben ... - Ker se njegovo pričakovanje ni uresničilo, je smatral za potrebno napraviti nov načrt ... - Dotedanji predsednik je smatral, da mora ustanoviti novo glasilo ... - Začel je izhajati časopis, ki so ga smatrali za naslednika nekdanjega glasila ...«

V navedenih stavkih izstopajo oblike »je smatral«, »so smatrali«. Glagol smatrati smo prevzeli iz hrvaščine oz. srbščine in pomeni **imeti (za), misliti, meniti**. V slovenščini ni treba, da bi koga smatrali za naslednika, da bi kaj smatrali za potrebno, ko lahko rečemo, da **imamo** koga za naslednika, ga **štejemo** za naslednika, **mislimo, menimo** o njem, da je naslednik. Namesto da bi kaj smatrali za potrebno, recimo rajši, da **imamo** kaj za potrebno, da **mislimo, menimo**, da je kaj potrebno.

Glagolu **smatrati** sorodne izpeljanke so besede **smoter, smotrni, smotrnost**. Tudi zanje imamo v slovenščini določnejše izraze: »smoter« je lahko **cilj** (življenjski smoter = življenjski cilj) ali **namen** (smoter izobraževanja = **namen** izobraževanja); »smotrni« = **načrten, premišljen, namenski**, »smotrnost« = **načrtnost, premišljenost, namenskost**.

Velika noč

Kristjani so že od nekdaj praznovali dan Kristusovega vstajenja kot *veliki dan*. Ker so sčasoma začeli opravljati glavno velikonočno bogoslužje v noči od sobote na nedeljo, se je premaknilo tudi poimenovanje – **veliki dan** je dobil ime **velika noč**.

Vzdevek *veliki* ima že kar ves teden pred veliko nočjo, zlasti pa so *veliki* zadnji trije dnevi. V jezikovnem pogledu so ta poimenovanja zanimiva zato, ker nastopa v njih pridevnik »velik« v določni obliki: **veliki teden, veliki četrtek, veliki petek, velika sobota**. Glavna značilnost teh oblik je naglašeni **-é-**. Naglas

Napoved Skladovih dogodkov

Maj

Rastoče vrbove skulpture, območno srečanje otroških likovnikov ob svetovnem dnevu muzejev

v ponedeljek, 18. 5. 2009, ob 9. ure dalje, Videm - Dobropolje, JVIZ OŠ Dobropolje
Mladi likovniki bodo imeli posebno priložnost spoznavanja sodobne likovne umetnosti skozi izgradnjo vrbovih rastočih skulptur. Pod mentorskim vodstvom Anice Eržen, Mihaele Ciuha in Svetlane Jakimovske Rodić bodo spoznavali umetnostne tokove ekološkega ustvarjanja. Skulptura v obliki hiške oz. celice bo nastala na dvorišču OŠ Dobropolje, kjer bodo v nadaljevanju zanjo skrbeli dobrepoljski otroci. Skulptura bo namreč potrebovala celoletno nego, obrezovanje in zalivanje.

Medobmočno srečanje odraslih folklornih skupin

sobota, 23. 5. 2009, Grosuplje, Kulturni dom
Odrasle folklorne skupine, izbrane na območnih srečanjih v regijah Osrednje Slovenije in Primorske, bodo prikazale letošnjo produkcijo. Skupine bo strokovno spremljala Branka Moškon.

► si lahko zapomnimo ob primerih: Aleksander Véliki, Karel Véliki, Vélika Britanija, Katarina Vélika, Véliko slano jezero (severnoameriško jezero).

V vélikem tednu imamo po vélikem četrtku, vélikem petku in véliki soboti tudi véliko nedeljo. Za ta dan pa se je ustalilo ime **velíka noč**. Ker gre za nedoločno pridevniško obliko, ni naglašen -e-, temveč -i-, naglas je tu na drugem zlogu. Tako rečemo torej **vélika nedelja** in **velíka noč**. – Teden dni kasneje praznujemo tako imenovano »belo nedeljo«, ki ji ponekod rečejo tudi **mala** (ne majhna) **velíka noč**.

Tako dr. Vrbinc tedensko v Nedelji razlaga in dopoveduje včasih tudi s humorjem, kako povedati lepše, slovensko, odkar so izšli izbrani članki v knjigah, pa z njimi poučuje vse, ki jim ni vseeno, kakšno slovenščino govorijo ali pišejo.

Piscev 'jezikovnih koticov' smo imeli več. Ko sta se poslovila še Janko Moder in Janez Gradišnik, ostaja edini, ki nas uči in opozarja ter ponuja lepše in pravilnejše oblike. Tudi njegovi knjigi bi – ob njem – morali postati naši učiteljici.

Marija Samec

Mavrična kultura za vse

Mladi novinarji in literati pod strokovnim vodstvom novinarke Manice Janežič Ambrožič

V marcu so mladi novinarji spoznavali osnove in nadgradnje novinarskega dela. Srečanje je potekalo na obletnico rojstva Louisa Adamiča v Kulturnem domu Grosuplje. Srečanje 16 mladih novinarjev in literatov grosupeljskih šol je strokovno vodila in povezovala Manica Janežič Ambrožič, ki bo z mladimi šolarji pripravila prilogo Vetrnica v občinskemu glasilu, v Grosupeljskih odmevih. Mlade novinarje je pozdravil urednik Jože Miklič, ki jim je predstavil delo pri nastajanju in urejanju časopisa. Priloga bo izšla v maju.

Mladi gledališčniki so se uspešno predstavili na območnem srečanju v Kulturnem domu Grosuplje

Srečanje otroških gledaliških skupin je potekalo pod strokovnim spremljanjem Maje Gal Štromar. Udeležilo se ga je 12 otroških gledaliških skupin in ena lutkovna skupina iz vseh treh občin. Iz Grosupljega so nastopile:

Gledališka skupina vrtca Kekec Grosuplje z igro Ples v zabojniku, Gledališka skupina OŠ Louisa Adamiča iz Podružnične šole Šmarje - Sap z gledališko igro Pekarna Mišmaš in Gledališka skupina Hiška KD Teater in OŠ Louisa Adamiča s predstavo Zvezdica Zaspanka, Gledališka skupina Brinčki OŠ Brinje s predstavo Moj dežnik je lahko balon, Lutkovna skupina Češnje prav tako OŠ Brinje s predstavo Leti, leti, leti Vili, gledališka skupina Muce iz vrtca Kekec Grosuplje s predstavo Vikin čarobni kaktus in iz Brinje še gledališka skupina s predstavo v angleškem jeziku, Art Trouble.

Na regijsko srečanje, ki bo predvidoma v organizaciji Območne izpostave Kočevje konec aprila, sta bili izbrani Gledališka skupina Hiška z mentoricama Ireno Žerdin in Sabino Gruden ter Gledališka skupina Muce z mentoricama Judito Rajnar in Jožico Omahen. Strokovna spremljevalka Maja Gal Štromar je v oceni za Muce napisala: Da je mogoče pripraviti in izvesti vrhunsko predstavo z zelo mladimi ustvarjalci, je nedvomno dokazala odrska postavitve mentorice Judite Rajnar, ki je svojo, sicer že knjižno izdano pravljico, dramatisirala in jo ugledališčila. Pa ne samo to, lotila se je tudi kostumografije in scenografije, ki je osupljivo dobra, celovita in ubrana, inventivna in lična, ravno prav dopadljiva in učinkovita. (Slika 5 – Vikin čarobni kaktus)

Gledališko predstavo Hiške pa je Maja Gal Štromar pospremila s sledečimi besedami: »Pri tokratni uprizoritvi Zvezdice Zaspanke imamo očitno opraviti z zelo dobro in gledališko izobraženo skupino, ki jim gledališke osnove niso tuje. Gre pa tudi za dovršenost predstave v njenem režijskem delu, glasbenem spremljanju – pod odrom je namreč pravi orkester mladih glasbenikov, ki inventivno spremlja in nadgrajuje odrsko dogajanje, pa tudi v kostumskem in tehničnem smislu je predstava precej dorečena.«

Iskrene čestitke!

Srečanje so si ogledali številni mladi iz grosupeljskih osnovnih šol, ki so bogatejši za izvirno gledališko izkušnjo zapuščali dvorano.

JSKD OI Ivančna Gorica

www.kultura-ustvarjanje.si

Razstave v MKG v marcu in aprilu

V Mestni knjižnici Grosuplje se poskušamo odzivati na vse pomembnejše dogodke v svetu in pri nas. Sprehodite se po naših prostorih, v vsakem nadstropju boste našli kaj zanimivega!

Ženske znanstvenice – 5. etaža

V peti etaži, kjer ima knjižnica shranjeno naravoslovno knjižno in neknjižno gradivo, našim obiskovalcem predstavljamo ženske znanstvenice, doktorice znanosti, ki prispevajo pomemben delež v razvoju znanstvene misli na različnih področjih. Inštitut Jožef Stefan je poskrbel, da so imena znanstvenic in njihovo delo predstavljena na ličnih panojih.

50 let pekla na zemlji za Tibetance – 3. etaža

Minilo je pol stoletja od neuspešne vstaje Tibetancev proti kitajski nadvladi, ko so ti s pobojem na sto tisoče Tibetancev in uničenjem na tisoče templjev v Tibetu ustvarili ozračje nenehnega strahu. Dalajlama je pozval obe strani, naj delata za skupno dobro. Sodelavka Darja, ki se je pravkar vrnila iz Indije, je pripravila razstavo knjig o Tibetu, ki jih hranimo v naši knjižnici, mizo v 3. etaži, kjer ponujamo družboslovno literaturo, pa je okrasila tudi z molilnimi zastavicami.

Grosupeljska pesnica Ana Gale – 1. etaža

V prvi etaži, kjer si lahko izberete slovensko in tuje leposlovje, pa smo pripravili razstavo v spomin na stoletnico rojstva Ane Gale, ženske, učiteljice, delavke, pesnice, pripovednice in domoljubke. V Sevnici, kjer je nekaj let učila, so pripravili spominsko slovesnost 23. aprila, v Mestni knjižnici Grosuplje pa 14. maja.

Nagrajenec Primož Suhadolčan – pritličje

Ob praznovanju 2. aprila - mednarodnega dneva knjig za otroke, smo pripravili razstavo del mladinskega pisatelja Primoža Suhadolčana, ki je prejel nagrado kot avtor najbolj branih slovenskih mladinskih knjig, še posebej za knjigo "Požor, pravljice".

Razstava slik Janeza Zupančiča v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje

Februarja letošnjega leta je bila v prostorih galerije Mestne knjižnice Grosuplje na ogled razstava likovnih del zdravnika in slikarja Janeza Zupančiča, ki si jo je ogledalo izjemno veliko obiskovalcev.

Ta razstava je bila plod marljivega dela v obdobju zadnjega pol leta, pa tudi znanja in izkušenj, ki jih je Janez Zupančič pridobil v letih svojega ustvarjanja. Učil se je iz knjig in zajemal iz bogate zakladnice svetovne in slovenske umetnosti. Omenimo lahko realizem, pa odmeve impresionizma, Couebeta in nadrealizem de Chirica, našega Božidarja Jakca in Rudija Španzla. Gotovo pa mu največ idej, nasvetov in izkušenj prinaša živ stik s prijatelji umetniki, kot sta Tomaž Perko in Jože Trontelj. Močno je nanj vplival cistercijanec Gabrijel Humek, odličen akademski slikar, ki mu je predstavil svet magičnega realizma. Nenavadni sanjski prostori, polni simbolov in temačen kolorit z močnimi kontrasti ter svetlobnimi učinki odmevajo tudi v umetnosti Janeza Zupančiča.

Janez Zupančič je večerni ustvarjalec. Ko se vse umiri, v roke vzame čopič, ki ga po njegovih besedah odvrta od televizije in pretiranega uživanja ogljikovih hidratov. Njegove slike nastajajo počasi, premišljeno, vendar naravnost na platno in brez nepotrebne skiciranja.

Vse slike, ki so bile razstavljene, so naslikane v tehniki akrila, ki je enostavna in omogoča celo paleto različnih učinkov. Lahne poteze s čopičem, ki spominjajo na akvarel, je umetnik postopoma zamenjal s pastoznimi nanosi z lopatko, ki sliko dobesedno gradijo in ji dajo volumen.

Izbor motivov v umetnosti Janeza Zupančiča je pester. Blizu so mu sakralno mistične teme, iz arhitekturnih elementov in različnih simbolov sestavljeni magični prostori, tihožitja, podobe iz narave, pa tudi portreti in akti. Ta razstava je bila le izsek iz pisanega mozaika motivov, v katere se dr. Zupančič pogloblja in jih poskuša izraziti na svoj način. Na splošno lahko rečemo, da si stojita nasproti krajina in interier.

Podobe narave so stalnica v umetnosti Janeza Zupančiča. Pri tem ne gre za plainarizem, saj umetnik ne poskuša v naravi sami zajeti hipne podobe, pač pa ustvarja doma in si pomaga s fotografijo. To mu omogoča, da se lahko osredotoči na posamezen prizor in ga naslika počasi in poglobljeno.

Voda je njegov priljubljeni motiv in izziv. Našo dolensko Krko je ujel v vseh njenih variantah, pa naj bo razposajeno tekoča čez lehnjak ali lenobna in globoka v svojem

spodnjem toku. Zelenje, ki odseva v njeni gladini, nudi celo paleto modrozelenih tonov, ki so mu tako pri srcu.

Na drugi strani poletna polja žarijo v močnih, živahnih barvah. Na debelo nanešeni odtenki tople rumene, oranžne in rdeče nam v spomin priključijo poletno pripeko, čudovita polja sončnic in maka ter vonj zrelega žita. Med travniki in polji pa stoji kozolec, kralj naše stavbne dediščine. Je simbol truda slovenskega kmečkega človeka skozi stoletja. Z likovnega stališča pa je zanimiv, saj daje s poudarjenimi vertikalami in horizontalami značilen estetski poudarek slovenski podeželski pokrajini. Janez Zupančič ga naslika en face, kjer pokončni in vodoravni nosilni tramovi tvorijo stilizirano razpelo. S tem mu da že skoraj sakralni značaj, ki si ga v povezavi s trdim delom za preživetje res zasluži.

Nasprotje poletne pokrajine so podobe zime. Gozd, pokrit s snegom, je zavil v hladne tone, gola drevesa ustvarjajo igro svetlobe in sence na zasneženih tleh. Zimski mraz omilijo topla svetloba in pozlačeni okvirji, ki dopolnjujejo končni učinek slike.

Med interierji lahko ločimo dva tipa. Na eni strani so prostori, ki so odmev Humekovih nadrealističnih prizorov. Janeza Zupančiča navdihuje Plečnikova arhitektura s svojimi čistimi linijami, strogimi pravili zlatega reza in modernistično izvedbo. Prostor sicer zgradi z arhitekturnimi elementi, kjer ima vodilno vlogo steber, vendar ne gre za veren posnetek arhitekture kot take. Močni kontrastni barvni odtenki vijolične, turkizne, rumene in rdeče in premišljeni svetlobni učinki podobo Plečnikove arhitekture spremenijo v nov, duhovni, posvečeni prostor, kjer slišimo, kako odmeva tišina. To je notranji prostor, kamor človek zaide, ko je sam s seboj.

Popolnoma drugačen prostor je kmečka izba. Rustikalna, preprosta, dišeča po svežem kruhu je za nas, otroke moderne dobe, včasih samo še oddaljen spomin in nostalgija. Kruh, pradavni simbol rodovitnosti, preživetja in ljubezni posvečuje te preproste kmečke prostore, da postanejo svetišča domačnosti in toplote.

Poseben kotiček razstave je bil posvečen tihožitjem, v katerih iz temnega ozadja izstopajo podobe zrelega, sočnega sadja. So v trenutek ujeta lepota plodov narave, katerih neizogibna usoda je, da ovenijo in minejo.

Darija Kovačič

Po 7 letih znova skupaj

... a le za dobro uro. Zgodilo se je na prvi aprilski petek, ko so v Šmarju – Sapu oz. v Tlakah znova zaigrali člani šmarskega ansambla Grm.

Osnovnošolca in srednješolec Marjan Grm (vodja, vokal, harmonika), Gregor Deržič (vokal, kitara) in Andrej Štrus (vokal, kontrabas, bariton) so sestavili narodnozabavni ansambel že davnega leta 1992, tj. kar nekaj let pred širšim priznanjem in zanimanjem za to glasbo ter pojavom poplave današnjih (predvsem mladih) NZ zasedb. Ansambel je sprva deloval kot trio, po nekaj letih pa se je ansamblu pridružil Grosupeljčan baritonist Matjaž Kastelec. Takšna zasedba je kmalu posnela nekaj lastnih skladb, takrat še v legendarnem studiu Akademik na Poljanski cesti v Ljubljani, leta 1999 pa so mladi glasbeniki posneli samostojni glasbeni prvenec, ki je izšel pri založbi Zlati zvoki pod zanimivim fantovskim naslovom Odpri mi, ljubica. Zasedba je veliko igrala, nato pa zaradi bolezni v ansamblu začasno prenehala delovati. Po slabem letu je nadaljevala delo v triu in uspešno nastopala tako doma kot v tujini; gostovala je v številnih glasbenih oddajah in na različnih prireditvah. Posnela je tudi nekaj novih skladb in videospot: skladbe kot Štirideset let, Nekaj lepega, Veselo s prijatelji in druge se še vedno vrtijo na radijskih in televizijskih kanalih. Poslušalci narodnozabavne glasbe se članov ansambla spomnijo

predvsem kot odličnih mladih glasbenikov, ki so znali narediti razpoloženje in ki so res uživali v glasbi, ki so jo izvajali. Obsežno predstavitev ansambla najdete tudi v knjigi Vsi najboljši muzikantje - drugi del, znanega pisatelja in tekstopisca Ivana Sivca.

Leta 2002 je zasedba prenehala z delovanjem. Študijske in delovne obveznosti so člane odvedle na samostojne poti ter tako prekinile desetletno druženje, ki je mlade glasbenike med drugim popeljalo iz adolescence v zgodnjo odraslost. Želja po ponovnem snidenju in muziciranju pa je potihem tlela in se po več dobrih priložnostih uresničila v začetku aprila letos, ko so se člani zbrali pri družini Hočevnar v Tlakah. Glasbeniki so veselo zaigrali: v nekaj trenutkih so ujeli občutek za glasbo izpred sedmih let in skoraj brez premora igrali dobro uro. Melodije so se iz spomina vrnilo takoj, besedila pa z malo zamude. Med muziciranjem so se člani spominjali dogodivščin iz časa delovanja zasedbe in ponovno so se zvrstili dogodki kot nekoč pred in med »špili«: Gregor si je npr. spet vzel 15 minut časa (»Ej, sam' še po čike skoč'm, pol pa gremo!«), Marjan je zahteval točnost (»Pohit', ker ne smemo zamujat'; smo zmenen'!!«), Andrej pa dobro uglasenost instrumentov (»Razglašen' ne bomo igral'!!!«). Glasbeno vzdušje je bilo odlično in se je takoj preneslo

na zbrano družbo. Večer je (pre)hitro minil, glasbeni dogodek pa bo članom ansambla in nam prisotnim poslušalcem ostal v lepem spominu.

Rajko Lobe

Zgodbe iz Zambije

Mestna knjižnica Grosuplje, torek, 7. aprila 2009, ob 19. uri

Grosupeljčanka Katarina Vinček se je leta 2007 mudila v Zambiji, kamor je odšla v okviru zdravstvene odprave mladih zdravnikov in študentov ljubljanske medicinske fakultete, da bi nudila pomoč najrevnejšim prebivalcem te afriške dežele. Ta večer je vtise, ki jih je prinesla iz te daljne dežele, podelila z polno dvorano obiskovalcev v Mestni knjižnici Grosuplje. Štiri dekleta so se še v času študija odločile, da gredo v okviru predmeta »tropska medicina« na medicinsko odpravo. Izbrale so Zambijo, organizirale nakup zdravil, pridobile sponzorje, zbrale vsa potrebna priporočila in poletele na jug Afrike. Zambija je na isti zemljepisni širini kot Slovenija, le na južni polobli, vendar je velika za 37 Slovenij. Nekeč je bila britanska kolonija, danes pa je samostojna. V državi živi 11, 5 milijona prebivalcev. Vsako od 73 plemen govori svoj jezik, pismenost je 80 %, ženske so v glavnem nepismene, povprečna starost je 16 let, pričakovana življenjska doba je 36 let (pri nas 74). Vendar so ljudje srečni in tisto, kar mi jemljemo kot veliko tragedijo,

oni sprejemajo kot nekaj naravnega. Mesta so bogata, podeželje pa je revno in v eni takih revnih vasi so pričakali naše štiri zdravnice. Bolnica je bila brez osnovnih pripomočkov za zdravljenje. Električna je bila v sušnem obdobju, ob deževju in grmenju pa so ostali v temi. Zdravnikov v tej deželi primanjkuje, zato tam študenti medicine od drugega letnika dalje delajo samostojno v bolnicah. Pri nas študenti komaj čakajo, da je predavanja konec, tu pa so spraševali profesorja o vsem tistem, na kar so naleteli v praksi in česar niso znali sami rešiti. Plače so nizke, zato zdravniki bežijo v sosednje države. Bolnica je bila v sklopu misijona, ki ga je tu postavil Slovenec Jože Gosar. Najpogosteje so zdravili podhranjenost, zlome, ki so jih otroci utrpeli, ko so skakali z vozov na poti v šolo ali z dreves, ko so nabirali sadeže. Večina bolnikov je bila tudi »HIV pozitivna«. Mlade zdravnice so se lotile izobraževanja predvsem nosečih žensk, da bi znale sebe in svoje otroke obvarovati pred boleznimi, kot so HIV ali malarija. Zanimiv se mi je zdel podatek, da moški verjamejo, da se bodo znebili vseh bolezni, če bodo občevali z devicami, zato je dosti posiljenih 3- do 5-letnih deklic. Večino

primerov so mlade zdravnice rešile same, lahko pa so poklicale tudi zdravnika, ki je delal v tej bolnici.

V nekaj mesecih bivanja v revni zambijski vasici se je nabralo veliko vtisov, prepričljive pa so bile tudi fotografije. Kljub krutim bivanjskim pogojem pa mlada zdravnica spet razmišlja o podobni medicinski odpravi v kak drug konec sveta, ki čaka na pomoč takih entuziastov, kot je Katarina Vinček.

Marija Samec

Izlet v Šentlovrenc

V mesecu aprilu smo bili iz skupine Račk, skupaj z mamicami, očki, sestricami in bratci, povabljeni na izlet v Šentlovrenc. Povabila nas je sodelavka Katarina Lavrih. Izlet je bil zelo zanimiv, ker smo odpotovali z vlakom do postaje Šentlovrenc, kjer naj bi si ogledali kmetijo.

Vsi skupaj smo se dobili na železniški postaji v Grosupljem, kupili čisto prave karte za vlak in vstopili, ko je vlak pripeljal na postajo.

Marsikdo izmed nas se je z vlakom peljal prvič, zato je bila vožnja še toliko bolj razburljiva.

Vlak je ustavljal na postajah, šli smo tudi skozi tunel; joj, je bilo super, ko so se prižgale luči, in končno prispeli do postaje Šentlovrenc, kjer smo morali izstopiti. Počasi smo peš odšli do kmetije, kjer so nas že od daleč pozdravljale ovce. Družbo pa so jim delale tudi lame.

Vsi smo z zanimanjem pristopili k njim. Ovce so nas bile zelo vesele, saj so vedele, da imamo v rokah polne vreče kruha, ki smo ga kar nekaj časa pridno sušili samo za njih. Otroci so ovcam sprva malo s strahom in bolj od daleč dajali kruh, potem pa je bilo to vedno lažje in zabavnejše, ko so ovce kar jedle iz rok in vmes še malo polizale. Tudi ovčjega mladička, ki ga je ujela Miša, so si ogledali in božali čisto od blizu.

Pozdravil nas je tudi domači kuža, ki je bil prav tak kot iz filma Sreča na vrvi, in konj, ki je bil tak, kot ga je imela Pika Nogavička, če bi mu narisali pike.

Katarinina mama nas je zelo lepo in toplo postregla s posebnimi pastirskimi pogačami in rogljički, s toplim čajem in sokom.

Na koncu smo polni lepih vtisov in s sitimi želodčki krenili proti postaji. Vožnja domov je hitro minila ob podoživljanju dogodkov na kmetiji.

Na postaji v Grosupljem smo izstopili. Strojevodja vlaka nam je še v pozdrav zapiskal, skupaj smo pomahali in slovo in odšli domov polni lepih vtisov.

Na koncu bi se vsi skupaj iz skupine Račk radi zahvalili Katarini Lavrih in njenim staršem za čudovito doživetje, ki nam je polepšalo popoldne.

Helena Kocman Nučič, Tatjana Vatovec

Rezultati nacionalnega preverjanja znanja v osnovnih šolah za šolsko leto 2007/2008

Na zadnji seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje smo med drugimi točkami obravnavali tudi Letno poročilo o izvedbi nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2007/2008, ki se je izvajalo v naših osnovnih šolah. Zelo obširno poročilo je pripravila Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja, ki jo vodi dr. Janez Bečaj. Pri pripravi poročila so sodelovale tudi vse predmetne komisije, Zavod RS za šolstvo in šport in tudi Pedagoški inštitut.

Ob natančnem pregledu zelo obširnega in natančnega poročila sem ugotovila naslednje:

- celotno poročilo je napisano zelo natančno in kvalitetno,
- rezultati vsake naloge, vsakega vprašanja so do potankosti analizirani,
- ugotovitve so jasne, kaj učenci bolj obvladajo in kaj jim dela težave,
- ob koncu vsakega predmeta je sklepna ugotovitev, v kateri je jasno zapisano, kaj učenci znajo, kje so težave, na kaj morajo v bodoče biti bolj pozorni učitelji...

Ob zaključku poročila so kar na 9 straneh napisane ugotovitve in ocene Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja. V tej komisiji sodelujejo največji strokovnjaki. Ugotovitve so objektivne, a dovolj kritične. Iz njih se da jasno razbrati, od česa je odvisno znanje učencev v 9. razredu. Na to vplivajo vsi učitelji, ki so učence poučevali v prejšnjih letih, klima in kultura na šoli, delo svetovalne službe, tudi nekateri dejavniki okolja, v katerem je šola. Največji vpliv pa ima ravnatelj, če resnično kvalitetno opravlja svojo funkcijo pedagoškega vodje šole.

In prav zato naj bi bila ta analiza vsem ravnateljem »kažipot« za delo v tekočem letu. Na osnovi te analize naj bi vsi ravnatelji šol skupaj z učitelji pripravili konkretne programe dela za dvig kvalitete učno-vzgojnega procesa, kajti glavna nit celotnega poročila je, da naše učence in učenci slabo obvladajo naloge na višjih miselnih nivojih. Jasno je zapisano, da je učno-vzgojni proces po naših šolah preveč »tradicionalen«. Zavedati se moramo, da tako, kot smo poučevali vrsto let (uvodna razlaga in reševanje nalog iz delovnega zvezka), ne zdrži več. Učitelji morajo svoje delo preusmeriti od poučevanja k učenju. Prav zato pa je potrebno tudi dodatno usposabljanje učiteljev in tudi pomoč nekaterim ravnateljem pri pripravi programa dela.

To analizo, ki je resnično kvalitetna, bi jo po mojem prepričanju morale zelo natančno pregledati vse fakultete, ki usposablajo bodoče učitelje. Tudi tam bi bilo potrebno prav gotovo prenoviti programe, da bi učitelji, ko končajo študij, bili bolj usposobljeni za nove pristope k poučevanju in učenju.

Če v našem učno-vzgojnem procesu ne bomo spremenili načina dela, ne moremo pričakovati v bodoče boljših rezultatov. Razlike so tudi med šolami, med regijami. Tudi v to se morajo šole poglobiti, iskati vzroke, biti samokritične. Na osnovi tega pripraviti programe za nadaljnje delo.

Nikakor pa ni dovolj samo program dela, skozi celo leto je potrebno natančno slediti, kako se ta program realizira, sproti delati samoevalvacije. Zelo velik poudarek mora biti na timske delu in medpredmetnemu povezovanju. Vse to pa zahteva od ravnatelja in celotnega učiteljskega zbora voljo in pripravljenost za spreminjanje samega sebe. To je težka naloga.

In prav zato bi bilo nujno ravnatelje in učitelje razbremeniti vse nepotrebne administracije »sami papirji«, v mnogo večji meri mora biti prisotna diskusija, razprava, pogovori...

Ravnatelji pa bi morali zagotoviti, da se učitelji udeležujejo študijskih skupin, ki jih organizira Zavod RS za šolstvo in šport. Iz poročila je razvidno, da so le te slabo obiskane. V študijskih skupinah učitelji dobijo mnogo potrebnih informacij in navodil za svoje delo, zato bi morala biti udeležba obvezna.

V poročilu je predlagano, da se v bodoče izvaja nacionalno preverjanje tudi v 6. razredu, kar je smiselno. Saj z učenci 9. razreda ne moremo več popravljati stanja, ker greh iz šole. Z učenci 6. razreda pa se v treh letih zadnje triade lahko še marsikaj postori.

Po mojem prepričanju pa je na področju šolstva še ena velika pomanjkljivost, o kateri bi bilo nujno razpravljati. Že pred mnogimi leti smo ukinili pedagoški nadzor in svetovanje šolam, ki ga je nekoč zelo kvalitetno izvajal Zavod RS za šolstvo. Danes ne bo nihče kontroliral, ali so šole pripravile programe dela na osnovi nacionalnega preverjanja znanja, kako se ti programi izvajajo. Je pa v poročilu jasno zapisano, da ravnatelji, ki bodo take programe naredili, bodo nagrajeni z delovno uspešnostjo. Ni pa zapisano, kdo bo programe pregledal, če jih bo kdo, ali bodo le sporočili, da so jih naredili. Prepričana sem, ta naloga spada med najbolj pomembne naloge dela ravnatelja in zato ni potrebna dodatna nagrada. Prav gotovo pa bi bilo potrebno javno pohvaliti mnoge ravnatelje, ki svoje delo opravljajo zelo kvalitetno. Tega je pri nas na vseh področjih dela premalo. Vse preveč se teži samo k finančnemu dodatku.

Z optimizmom zrem v bodočnost, saj nam tako natančna analiza stanja na področju dela osnovne šole daje upanje, da bodo šole znale in zmogle (tudi ob zunanji strokovni pomoči) slediti sodobnim trendom na celotnem področju življenja in dela šole.

Angelca Likovič, članica Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje

Moj vrtec – moj kraj v vrtcu Kekec - skupina Medvedki

Ideja izhaja iz enoletnega dela v projektu »Celosten pristop k državljski vzgoji«, ki smo ga izvajali v našem vrtcu v preteklem šolskem letu. Projektno skupino sestavljamo štiri vzgojiteljice, ravnateljica Majda Fajdiga ter vodja projektne skupine pomočnica Andreja Jaklič Šimnic. Naše delo spremlja strokovna konzulentka Nives Zore iz Zavoda za šolstvo Slovenije. Ker smo menile, da je eno šolsko leto premalo za raziskovanje in uvajanje novosti, nadaljujemo izvajanje tudi v letošnjem šolskem letu.

V času trajanja projekta otroci pridobivajo konkretne izkušnje o demokratičnih načelih, na katerih temelji sodobna družba, ter se skozi aktivne oblike učenja učijo aktivnega državljanstva. Skozi različne izkušnje otroci dojemajo današnji čas v primerjavi s preteklim, življenje otrok nekoč in danes, spoznavajo domači kraj in se seznanjajo s tem, kako je bilo v teh krajih v preteklosti. Vsaka udeleženka si je izbrala enega od elementov državljanstva.

V projekt je vključena tudi naša skupina otrok - Medvedki z vzgojiteljico Nevenko Kocijančič in pomočnico vzgojiteljice Jožico Koleša. Od vseh sestavin kulturnih dediščin sem si izbrala dediščino družinskega življenja – otroštvo naših staršev in starih staršev. Za projekt sem se odločila zato, da se vsi aktivno vključimo v vizijo vrta pri odkrivanju in ohranjanju kulturne dediščine – otroci, vzgojiteljica, pomočnica vzgojiteljice, starši in stari starši. Preko različnih aktivnosti, srečanj, dejavnosti spoznavamo, da se ljudje, okolje, družba in kultura v času spreminjajo. V projektu, ki poteka v skupini že drugo leto, sva vzpostavili nekakšno novo vez med otrokom, staršem in stari staršem, med njihovim otroštvom in otroštvom sedanjega časa.

Ustvarjanje čustvene vezi pa prispeva tudi k medsebojnemu sožitju.

V prvem letu raziskovanja smo dali poudarek na raziskovanju družine preko različnih dejavnosti in tehnik dela. Otroke sva pripeljali do novih spoznanj in dejstev. Oblikovali sva osnove za dojetje časa, zgodovinskih sprememb in spoznavanj, da se ljudje in družba spreminjajo. Spoznali smo različno kulturo družin, kraje bivanja in življenje staršev v otroških letih ter njihovih otrok preko fotografij. Potrebno je bilo veliko raziskovanja, dokumentiranja z zapisi, risbami, fotografijami na plakatih itd. Otroci so se izredno zanimali za dogajanje, zato so bili sposobni daljše koncentracije pri sledenju in aktivnem sodelovanju v vseh fazah dejavnosti. Pozitivna in aktivna interakcija je potekala tudi s starši in samimi starši. Pokazali so velik interes in navdušenje nad dejavnostmi, ki so se odvijale v vrtcu.

Naši predšolski otroci živijo v svetu sedanosti in nimajo predstav, kaj pomenita preteklost in prihodnost. Kljub temu jim lahko s primernimi vsebinami in načinom dela približamo življenje nekoč ter tradicije, ki iz tega izhajajo. Tako oblikujemo njihov odnos do kulture in naravne dediščine tudi v prihodnosti. Ljubezni do tradicije in ljudskega izročila ne moremo otrokom vsiliti, lahko ju le vsadimo s svojim lastnim vzgledom, iskrenim odnosom do ljudi, z razvijanjem sposobnosti za doživljanje in ohranjanje zgodovine z vsemi njenimi običaji. Veliko otroških iger in igrice spada v ljudsko kulturno dediščino. V njih so življenjske izkušnje človeštva, spoznanja, ki so se spreminjala skozi spremembe življenja in razvoja. Otroci se učijo od otrok in odraslih. To so pesmi, igre, izštevanka, rajalno gibalne igre, plesi, pravljičice ..., ki so preživele kot

skupna dediščina skozi generacije.

Naš drugi del projekta, ki poteka v letošnjem letu, temelji prav na tem raziskovanju preteklosti skozi otroštvo naših staršev, starih staršev. Petek je dan, ko se vse te dejavnosti odvijajo v skupini. Medvedkov nahrbtnik vsak izžrebani otrok enkrat tedensko odnese domov, nam pomaga pri zbiranju predmetov, igrač, zapisov iz preteklosti ob pomoči družine. V ta namen imamo urejen kotiček, kjer se otroci lahko igrajo z igračkami, jih ogledujejo, primerjajo, raziskujejo in skrbno pazijo nanje. Vse zapise staršev preberemo in se jih tudi učimo. Obenem spoznavamo tudi razliko med knjižnim jezikom in bogastvom svojega narečnega jezika, ter drugih jezikov z upoštevanjem multikulturalizma. Na ta dan vabimo tudi starše, stare starše, da se nam pridružijo. Prisluhnemo pripovedovanju o njihovem otroštvu, predstavivam iz medvedkovega nahrbtnika. Starši se radi odzovejo našemu vabilu. V primeru, da ne morejo sodelovati, določijo svojega otroka, da nas nauči kakšno njihovo pesmico, izštevanko itn. Vsakega starša nagradimo tudi z ličnim darilcem – medvedkom. Ob zaključku projekta, ki bo v mesecu maju, bomo vse sodelujoče povabili v vrtec na skupno čajanko, kjer bomo skupaj z otroki priredili program in razstavo vsega, kar smo spoznali v teh dveh letih. Mislim, da brez tako aktivnega sodelovanja staršev in starih staršev ne bi uresničili ciljev na naši skupni poti prepoznavanja kulturne dediščine. Zato se jim iskreno zahvaljujem za sodelovanje.

Menim, da otroci in starši potrebujejo le pravo vzpodbudo in motivi za raziskovanje novih vprašanj so tu!

Nevenka Kocijančič

Red je vedno pas pripet

Učenci 1. in 2. razredov na Dislocirani enoti Adamičeva smo se skupaj s svojimi učiteljicami že na začetku letošnjega šolskega leta odločili, da bomo šolsko leto popestrili s sodelovanjem v projektu Pasavček. Osrednja figura projekta je lik Pasavčka, ki na zabaven način opozarja otroke: RED JE VEDNO PAS PRIPET. Glavni cilj našega projekta je bil povečati osveščenost in informiranost splošne javnosti, še posebej otrok od 4. do 12. leta in staršev, o pravilni uporabi otroških sedežev in varnostnih pasov.

Vsebine varne vožnje smo vključili v različne aktivnosti tako v okviru pouka kot izven njega. Izvedli smo akcijo Bili smo pripeti, ko so učenci za vsak dan, ko so bili tako oni kot njihovi starši v avtomobilih pripeti z varnostnim pasom, dobili

štampiljko Pasavčka. Seveda nismo pozabili niti na starše, saj so ravno oni največji zgled svojim otrokom. V ta namen smo zanje pripravili delavnico o pomembnosti uporabe otroških varnostnih sedežev v avtomobilih. Na delavnico smo povabili tudi policista, ki je skušal staršem na podlagi resničnih zgodb pokazati, kako pomembno je, da smo v avtomobilih pripeti z varnostnim pasom.

Celoletni projekt smo zaključili s prireditvijo za starše in zunanje obiskovalce, ki smo jo izvedli 1. aprila. Pred prireditvijo je najprej potekalo delo po delavnicah, v katerih so otroci izdelovali Pasavčka kopitljačka, peli Pasavčkovo himno, se naučili pesmico o uporabi varnostnih pasov v angleščini ter izdelovali Pasavčka velikana. Po zaključenih delavnicah smo odšli v telovadnico, kjer smo že nestrpnost pričakovali začetek prireditve.

Na prireditvi so poleg učencev in učiteljic sodelovali tudi ZŠAM Grosuplje, policija, gasilci, reševalci, predstavniki SPV ter seveda Pasavček, ki so ga otroci zelo toplo sprejeli in se od njega ob koncu prireditve tudi težko ločili.

Upamo, da so starši skupaj z nami v letošnjem projektu Pasavček spoznali, kako pomembno je, da so otroci v avtomobilih nameščeni v varnostnih sedežih ter da so pripeti, sami pa, da so največji zgled svojim otrokom s tem, da so tudi oni v avtomobilih ves čas privezani z varnostnim pasom. Le tako bodo namreč pomembno prispevali k večji varnosti vseh udeležencev v prometu.

Saša Kastelic
Dislocirana enota Adamičeva

Kako privarčevati - davčne olajšave za vzdrževane družinske člane

Društvo »Družinska pobuda« je pred kratkim pripravila objavo z naslovom »DAVČNE OLAJŠAVE ZA DRUŽINSKE ČLANE«.

In kdo je Družinska pobuda, ki pripravlja tako vrsto informacij? Je društvo, ki združuje starše in njihove družine. V društvo so se združili, da si prizadevajo ustvariti razmere v družbi, ki bodo bolj naklonjene družinskemu življenju. Cilji, ki so si jih kot društvo zadali, je družini in otrokom prijazna Slovenija. Bedijo nad izvajanjem in spremembami družinske politike v Sloveniji. Opazujejo, kaj dela vlada in česa ne, ter o vsem obveščajo javnost. Kot organ civilne družbe sodelujejo z vlado pri oblikovanju sprememb družinske politike, če je vlada pripravljena prisluhniti mnenju iz civilne družbe. Z vlado sodelujejo tudi na drugih področjih izvajanja družinske politike. Poleg tega preko medijev obveščajo javnost o problemih družinske politike v Sloveniji. V nadaljevanju zato povzemam praktično pripravljeno gradivo,

Na obisku pri »medvedkih«

Nahrbtnika, ki ga je Luka prinesel iz vrtca kot srečni izžrebanec za sodelovanje pri projektu – otroštvo naših staršev in starih staršev – smo se zelo razveselili in ga napolnili s knjigami ter različnimi igračami, s katerimi smo se igrali, ko smo bili še sami otroci. Z veseljem smo se odzvali vabilu in otrokom igralnice »medvedki« na kratko predstavili nekaj utrinkov iz našega otroštva. V največje veselje nam je bilo gledati nežne obraze otrok, ki so z navdušenjem poslušali in zraven tudi lepo sodelovali. Iz oči vsakega otroka posebej so žarela njihova iskrena čustva in želja po novem.

Otroci so naše največje bogastvo. So naši »sončki«, za katere se je vredno potruditi, saj kar bodo doživeli v otroštvu oz. kar jim bo sedaj nudeno, vse jih bo spremljalo skozi celo življenje. Z največjim veseljem ter s hvaležnostjo opazujemo resnično prizadevanja vzgojiteljic Nevenke in Jožice, ki želita našim otrokom posredovati čim več znanja, vse to pa jima skozi igro odlično uspeva. Za vse to so jima tudi otroci neizmerno hvaležni, saj vedno prihajajo domov srečni. Kadarkoli Luka vprašamo, kako je bilo v vrtcu, vedno odgovori z »luštno«. Ni lepšega, kot slišati od otroka takšen odgovor.

Obisk v vrtcu nam je vzbudil čustva iz našega otroštva, tako da smo se za čas obiska tudi sami vživeli in obudili delček naše preteklosti, našega otroštva, za kar se otrokom in vzgojiteljicama prav lepo zahvaljujemo.

Hvala lepa za darila, za spominsko knjigo, ki ste nam jo podarili po našem obisku pri vas, predvsem pa za vaše vabilo.

Lepo se imejte in čim več se smejte!!

Anica, Matej in babi

povezano z družinskim vprašanjem oziroma družinskim proračunom.

Aktualni »Zakon o dohodnini« staršem daje pravico do davčnih olajšav za vzdrževane otroke. Te se odštevajo od davčne osnove in za leto 2008 na letni ravni po podatkih, ki jih navaja društvo, znašajo:

- za prvega otroka 2.184 EUR,
- za drugega otroka 2.374 EUR,
- za tretjega otroka 3.960 EUR
- in za vsakega nadaljnjega za 1.585 EUR več kot za predhodnega.

Za otroka z večjo motnjo v razvoju se olajšava poveča za 5.729 EUR.

Društvo v svoji objavi navaja, da olajšave starši lahko uveljavljajo že med letom pri izplačilu plač, tako da jim delodajalec že sproti plačuje manj dohodnine, kar se pozna pri višjem izplačilu neto plače. Nekateri starši olajšave iz različnih razlogov ne uveljavljajo med letom ali pa po zaključku leta izračunajo, da bi z drugačnim načinom izrabe olajšav, kot so jo izvedli med letom, lahko plačali manj dohodnine.

Zato je bil do konca meseca januarja čas, da so starši sešteli svoje dohodke v letu 2008 in si izračunali najugodnejši način izrabe davčnih olajšav za otroke.

Če se ta ujema z načinom uveljavljanja olajšav med letom, staršem ni treba narediti nič, saj bo Davčna uprava Republike Slovenije (DURS) pri pripravi informativnega izračuna dohodnine samodejno upoštevala olajšave, kot so jih starši uveljavljali med letom.

Če pa starši ugotovijo, da bi olajšave lahko izkoristili bolje, to lahko storijo tako, da izpolnijo »Vlogo za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane pri informativnem izračunu dohodnine za leto 2008« in jo oddajo svojemu davčnemu uradu do konca meseca januarja tekočega leta (letos je ta rok že potekel), da bodo davčne olajšave optimalno izkoriščene že v informativnem izračunu, ki ga bo DURS pripravila do meseca maja. To je še posebej pomembno, če morajo del že plačane dohodnine dobiti nazaj, saj bodo tako denar dobili vrnjen pred poletjem. Način uveljavljanja davčnih olajšav si lahko spremenijo tudi z ugovorom na informativni izračun, vendar bodo v tem primeru preveč plačano dohodnino dobili vrnjeno kasneje. No, pot preko ugovora na informativni izračun ostane tudi vsem tistim, ki v januarju ne oddajo vloge, sporočajo v Društvo.

V društvu so pripravili nekaj osnovnih pravil, kako najbolje uveljaviti davčne olajšave za otroke.

Če je razlika v dohodkih staršev višja ali približno enaka celotni vrednosti olajšave za vse otroke, naj olajšavo in celoti uveljavlja tisti izmed staršev z višjimi dohodki.

Če je razlika med dohodki staršev manjša, je

potrebno izračunati najugodnejši način delitve olajšave za vzdrževane otroke med oba starša. Pri tem velja osnovno pravilo, da če si starša kakorkoli delita davčno olajšavo za otroke, naj ne prijavljata npr. vsak polovice otrok, ampak vedno oba vse otroke, s tem da vsak od njiju olajšavo uveljavlja le za del leta (npr. eden za 7 mesecev, drugi za 5 mesecev, kar pomeni, da bo prvi v napovedi uveljavil olajšavo od 1. do 7. meseca, drugi pa od 8. do 12. meseca). Tisti, ki ima višje dohodke, v tem primeru olajšavo praviloma uveljavlja za več mesecev kot tisti z nižjimi dohodki.

Če imata oba starša približno enake dohodke, je najpreprostejši način za doseganje največje možne olajšave, če vsak izmed njiju uveljavlja olajšavo za polovico leta za vse otroke.

Izračun optimalnega razmerja delitve olajšave med oba starša je najlažji z uporabo obrazca za izračun dohodnine, ki ga dobite na spletni strani društva. Če je med letom pri plačevanju akontacije dohodnine olajšavo za otroke uveljavljal le eden izmed staršev, bo drugačno razmerje pri uveljavljanju olajšave za otroke pri odmeri dohodnine za celo leto povzročilo, da bo po odmeri dohodnine tisti, ki je olajšavo uveljavljal že med letom, moral nekaj doplačati, drugi pa bo nekaj dobil nazaj. Takšno doplačilo je lahko tudi dokaj visoko (koliko znaša, lahko ugotovite s pomočjo zgoraj navedenih izračunov), zato je pri odločanju o načinu uveljavljanja davčnih olajšav za otroke pametno upoštevati tudi ta vidik. Če se z zgoraj navedenim ne želite ukvarjati ali vam stvar ni povsem jasna, naj olajšavo za vse otroke uveljavlja tisti z višjimi dohodki. Drugi pa naj na obrazcu za davčno napoved označi, da uveljavlja morebitni ostanek olajšave, ki ga prvi ne bi mogel izkoristiti. Enako naredite, če vaši letni bruto dohodki ne presegajo 12.000 EUR.

In še en primer izračuna, ki ga je pripravilo društvo in objavilo na spletnem naslovu za starše z dvema otrokoma in kjer starša zaslužita povprečno plačo. Med letom je olajšavo za oba otroka izkoristil mož. Če bi tako ostalo, bi iz davčnih olajšav v letu 2008 dobila 1.029 EUR. Če pa pri odmeri dohodnine uveljavljata davčno olajšavo vsak za 6 mesece za oba otroka, Zakon o dohodnini staršem daje pravico do davčnih olajšav za vzdrževane otroke. Te se odštevajo od davčne osnove in za leto 2008 na letni ravni znašajo dodatnih 200 EUR. Res je, da bo v tem primeru moral mož doplačati 413 EUR, žena pa bo dobila vrnjenih 615 EUR. Ker pa lahko pričakujeta, da bosta informativni izračun dobila približno istočasno, to ne bo kakšna posebna težava, saj bosta doplačilo lahko pokrila iz prejetega vračila.

Seveda pa je društvo na voljo za vsa vprašanja ali pobude na naslovu

<http://www.druzinskapobuda.si/>.

Matjaž Trontelj

Najboljši človekov štirinožni prijatelj ni stol – ampak pes!

Prebrali smo za vas

V zadnjih nekaj letih tudi v slovenščini najdemo kopico odlične literature za skrbnike psov – nekaj od bogatega izbora smo prebrali za vas.

Mojca Sajovic

Stanley Coren: »Inteligenca psov – pasja zavest in sposobnost razmišljanja« - Ljubljana, Dedal, 1996.

Avtor je psiholog, vaditelj in velik ljubitelj psov, v svoji knjigi, ki je napisana na podlagi dolgoletnih izkušenj in proučevanj, razkriva nekatere neznanke v obnašanju psov. Za uspešno komuniciranje z njimi je priporočljivo poznati tudi zgodovino nastanka udomačenega psa od prazgodovine dalje, razlike med posameznimi pasmami, pa tudi spoznanja sodobne znanosti. Knjiga opisuje dejstva iz pasje duševnosti, ki se jih doslej še nismo zavedali, po prebiranju knjige pa nam postane marsikaj povsem samoumevno in logično.

Stanley Coren: »Kako razmišljajo psi – razumevanje pasjega mišljenja« - Ljubljana, Debora, 2008.

Knjiga na razumljiv način tudi laikom odgovarja na vprašanja, ali imajo psi razum, kako izražajo veselje, strah, bolečino, kako slišijo, vidijo, vonjajo ... Izvemo, kako se socializirajo in česa so se sposobni naučiti. Pri sobivanju s psom vsak dan naletimo na vprašanje, zakaj je pes storil nekaj tako, kot je storil, in pričujoča knjiga je zagotovo izvrsten pripomoček za vse, ki si želijo o svojem štirinožcu izvedeti kaj več.

Celinna del Amo: »Težave s psom«, Ljubljana, Kmečki glas, 1999.

Knjiga predstavlja poglavja:

- vedenje v različnih razvojnih obdobjih,
- temeljni vzgoje,
- težavno vedenje: strah, napadalnost, težave s čistočo, težave pri hranjenju, težave pri spolnem vedenju, težave pri vzreji, težave, povezane z avtomobilom, prisilna dejanja...
- program vadbe za odpravljanje določenih težav.

Za vsako težavo avtorica sistematično navaja opis težave, vzrok, preprečevanje in predlog za odpravljanje. Pregledna, uporabna in dobro opremljena sodobna knjiga.

Stanley Coren: »Govorite po pasje – umetnost sporazumevanja med človekom in psom« - Ljubljana, Debora, 2001.

Iz spremne besede Miroslava Zidarja: "Mirno lahko rečem, da je Corenov vodič k umetnosti sporazumevanja med človekom in psom – pa tudi med psi samimi – zakladnica znanja, ki bi morala biti, če že ne v glavi, pa vsaj pri roki vsakemu lastniku psa, še sploh pa tistemu, ki se hoče lotiti vzgoje ali šolanja psov." Če še dodamo, da je prevod delo Branka Gradišnika, postane branje knjige pravo doživetje pri odkrivanju novih svetov in – novih izrazov.

Gina Spadafori: »Psi za telebane« - Hungry minds, inc., 2001.

V seriji znanih uspešnic priročnikov »za telebane« je prišla na vrsto tudi knjiga za skrbnike psov, predvsem primerna za začetnike, v njej pa bodo tudi izkušeni skrbniki psov našli dovolj zanimivega branja. Vsebuje sistematično razvrščeno množico informacij in nasvetov, med katerimi je pretežni del posvečen prihodu pasjega mladiča v družino in posledično seveda nepogrešljivi nasveti, kako najti vzreditelja, izbrati mladiča.

Petra Grell – Hansohm: »Domača pasja kuharica« - Ljubljana, Kres, 2002.

Malo za šalo in veliko zares: tudi kuža rad dobro in zdravo je. Poleg podatkov o vsebnosti in značilnostih hrane, o prehranskih potrebah v posameznih obdobjih ... še kup slastnih receptov – tudi za praznične jedi. Sodobna spoznanja o pasji prehrani se spet vračajo na pripravo domačih obrokov, zato bo ta kuharica za vse, ki želijo svojemu psu dolgo in zdravo življenje, dobrodošel pripomoček.

Desmond Moris: »Zakaj pes maha z repom - resnice in zmote o vedenju psov« - Ljubljana, Mladinska knjiga, 1990.

Zakaj psi lajajo? Zakaj prestrašen pes stisne rep med noge? Zakaj mladi psi grizejo copate? Ali imajo psi šesti

čut? Zakaj nekateri psi lovijo lasten rep? Zakaj ptičar pokaže lovcu divjad? Odgovore na ta in še mnoga druga vsakdanja vprašanja najdete med nevsakdanjimi trditvami Desmonda Morisa.

Monika Wegler: »Pasji mladički odkrivajo svet« - Ptuj, In obs medicus, 2006.

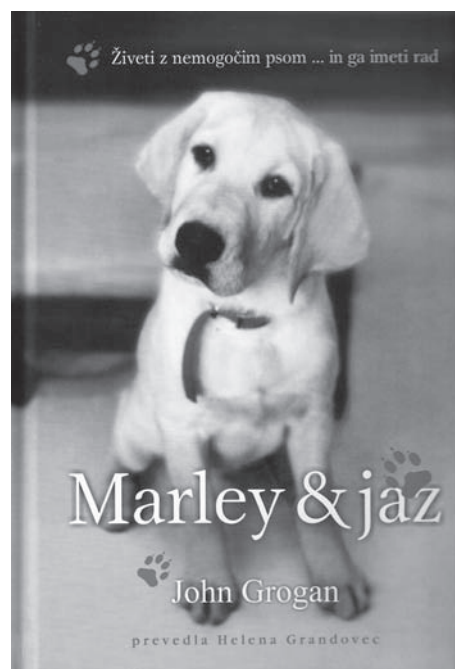
»Izkušnje, ki si jih pasji mladič pridobi v prvih mesecih življenja, odločajo o tem, ali se bo iz njega kasneje razvil prikupen, uravnotežen družinski pes ali problematičen pes. V tem priročniku spremljamo štiri pasje mladiče mešančke od kotitve do privajanja v novem domu. Izjemne fotografije predstavljajo raznolike načine vedenja pasjih mladičev. Veliko v praksi preizkušenih navodil in koristnih namigov, kako svoje pasje mladiče najbolje spodbujate...« Priporočamo vsem vzrediteljem in skrbnikom mladih psov!

John Grogan: »Marley in jaz« - Ljubljana, Tuma, 2008.

Pasji mladič, mali labradorec pride k ameriškemu paru. Zgodba je tako zelo resnična, da se v njej najde vsak skrbnik psa; z mladim parom doživljamo vzpone in padce, veselja in tudi neprijetna presenečenja skozi celo pasje življenje. Knjigo boste zagotovo prebrali »na dušek«, prav zdaj pa je na ogled tudi film, posnet po istoimenskem romanu.

Vprašanja o štirinožnih prijateljih lahko posredujete na elektronski naslov:

astra10@siol.net.

PROGRAM dela Lokalne akcijske skupine (LAS) v občini Grosuplje za leto 2009

Lokalna akcijska skupina (LAS) v občini Grosuplje, ki deluje kot posvetovalno telo župana, želi v letu 2009 svoje delo usmeriti na področje preventive. V naši občini deluje veliko društev, ki si na svoj specifičen način v svojih programih prizadevajo vključevati mlade, da bi aktivno preživljali svoj prosti čas. Le na ta način jih odvrnemo od nevarnih poti najrazličnejših zasvojenosti.

Prepričani smo, da tudi naši obe osnovni šoli v občini (OŠ Louis Adamič in OŠ Brinje) vodita natančno evidenco o vključevanju njihovih učenk in učencev v interesne dejavnosti na šoli in zunaj nje. Res je, da morajo večino interesnih dejavnosti, ki potekajo zunaj šole, starši delno financirati. Prav gotovo za nekatere starše, še posebej tiste, ki imajo več otrok, povzroča to že kar velik problem. Prepričani smo, da vsem tem otrokom naše šole organizirajo brezplačne interesne dejavnosti na šoli. In to je zelo pohvalno in prav. Vsak otrok naj bo vključen vsaj v eno interesno dejavnost na šoli ali zunaj nje. To je druženje otrok tudi na drugačen način, kar je za celostno oblikovanje mlade osebnosti zelo pomembno.

V letu 2009 pa bo Lokalna akcijska skupina organizirala še tri dodatna srečanja za starše, in sicer:

- Prvo srečanje bo na temo: Kako pomembna je zdrava prehrana za otroke in mladostnike (Uvodno razmišljanje z razpravo bo vodila Irena Simšič, Zavod RS za šolstvo in šport, priznana strokovnjakinja tega področja). Na to

srečanje vabimo starše in mladostnike. Srečanje bo v začetku meseca maja 2009.

- Drugo srečanje bo na temo: Kako starši prepoznajo, da ima njihov otrok težave z drogami in način ukrepanja (Uvodno razmišljanje z razpravo bo vodil g. Boris Hrovatin, priznani strokovnjak tega področja). Srečanje bo v začetku meseca junija 2009.

- Tretje srečanje bo na temo: Kako reševati vzgojne probleme v družini, v šoli in kako pomembno je dobro sodelovanje pri reševanju učnih in vzgojnih problemov med šolo in domom. (Uvodna razmišljanja z razpravo bo vodila Angelca Likovič, dolgoletna ravnateljica osnovne šole, sedaj predsednica Komisije za osnovno šolo v okviru Strokovnega sveta za splošno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in šport). Srečanje bo v mesecu septembru 2009.

Srečanja bodo odprta za vse starše, ne le tiste, ki imajo otroke v osnovni šoli, pač pa tudi za tiste, ki imajo otroke že v nadaljnjem šolanju.

O času in kraju srečanja bodo starši naknadno pisno obveščeni preko svojih otrok in radia Zeleni val. Želimo si sproščenega srečanja, odkrite diskusije in spoznanja, da smo za srečno in zdravo odraščanje naših mladostnikov odgovorni prav vsi.

Že sedaj pa se starši s svojimi problemi, ki vas težijo pri vzgoji vaših otrok, lahko obračate na:

- g. Boruta Hrovatina, če imate vprašanja glede zasvojenosti in iskanje pomoči: GSM:051-369-295

- g. Angelco Likovič, če imate probleme na področju vzgoje, sodelovanja s šolami: GSM: 031-280-834.

LAS bo kmalu dobil prostore v prostorih sedanje Upravne enote Grosuplje, takrat pa vam bomo na voljo tudi za osebne stike.

Veselimo se srečanja z vami - dragi starši!

**Predsednik LAS občine Grosuplje,
Borut Hrovatin**

Brezplačno cepljenje proti HPV za šestšolke

Cepljenje proti humanemu papiloma virusu (HPV) bo za deklice v šestem razredu osnovne šole s prihodnjim šolskim letom brezplačno. Ministrstvo za zdravje se je v zadnjih mesecih pogajalo o znižanju cen zdravil z učinkovinami atorvastatin, simvastatin in enalapril na letnem nivoju. Financiralo se bo iz prihrankov, ki so jih na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in ministrstvu za zdravje dosegli v pogajanjih za cene nekaterih zdravil. Od junija letos do konca 2010 znaša predvideno znižanje vseh stroškov za vsa ambulantno predpisana in v bolnišnicah porabljena zdravila z omenjenimi učinkovinami sedem milijonov evrov, od tega bo šlo 5,4 milijona evrov iz javne zdravstvene blagajne, 1,6 milijona evrov pa iz sredstev treh prostovoljnih zdravstvenih zavarovalnic - Vzajemne, Adriatic Slovenice in Triglava. Vrednost tega cepljenja ocenjujejo na nekje 1,5 milijona evrov letno - odvisno tudi od števila deklic, ki se bodo za cepljenje odločile, ostale prihranke iz nižjih cen zdravil pa bodo usmerili v prioriteten programe v zdravstvu in skrajševanje nekaterih čakalnih dob. Prostovoljne zdravstvene zavarovalnice bodo po besedah ministra v prihodnji petih letih za cepljenje proti HPV prispevale 900.000 evrov letno. Okužba z virusom HPV je ena izmed najpogostejših spolno prenosljivih okužb. Kar 90 odstotkov okužb sicer v roku dveh let spontano izgine, perzistentna okužba pa lahko vodi v razvoj raka materničnega vratu. Rak na materničnem vratu pa je po podatkih ministrstva na šestem mestu med vsemi ženskimi raki v Sloveniji: leta 2003 je zbolelo 208 žensk, umrlo pa jih je 55, leta 2006 pa je zbolelo 153 žensk, umrlo pa 39. Zdravniki bodo staršem in deklicam pred cepljenjem dali podrobna pojasnila o cepljenju, o varni spolnosti in tudi o pomenu preventivnih pregledov. Na voljo bodo imeli tudi informativno gradivo o cepljenju za starše in deklice.

V Sloveniji je cepivo že nekaj časa na voljo samoplačniško, po ceni 108,5 EUR za odmerek. V letu 2007 se je za cepljenje odločilo 1050 oseb, od katerih jih je potrebne tri odmerke prejelo 344. Leta 2008 pa se je za cepljenje na novo odločilo 957 oseb.

Povzel Matjaž Trontelj

Čas pomladi – čas alergij

Z besedo »alergije« označujemo preobčutljivost ali spremenjen odziv organizma na določen dražljaj, ki ljudem povzroča nemalo skrbi.

Mojca Sajovic

Okoli 25 odstotkov ljudi se spopada z alergijami, te pa so še posebej pogoste spomladi in jeseni, ko je v zraku veliko cvetnega prahu, plesni in drugih delcev. Vse te alergije pa imajo skupen izvor – poškodovan imunski sistem. Medtem ko je vročina znak zdravega imunskega sistema, ki se brani pred virusom, pa naša telesa, ko se odzovejo na dražljaje npr. cvetnega prahu, pretiravajo. Pojavijo se srbečica, vnetje, kihanje, polni sinusi, astma, glavoboli, pomanjkanje koncentracije, utrujenost in celo driska. Alergije so skupno ime za najpogostejši vzrok spomladanskih težav, zagotovo pa spadajo tudi med bolezni, pri katerih je zdravljenje dolgotrajno in pogojno uspešno. Alergične reakcije običajno prepoznamo po solzenju, izcedku iz nosu in izpuščajih, drugi znaki alergije so tudi kronično vnetje ušes, gnojen izcedek iz oči, srbenje oči, bruhanje. Pri alergiji je potrditev diagnoze zelo pomembna, saj je najprej potrebno izključiti druge organske vzroke, ki imajo podobne simptome. Kožne težave so lahko tudi posledica drugih bolezni, pikov, poškodb ..., prebavne motnje imajo lahko množico različnih vzrokov.

Alergije so tudi po homeopatski doktrini najprej težava imunskega sistema, šele nato nastopi alergen. Telo se namreč lahko odzove na kateri koli alergen iz okolja, vzroki pa so različni. Splošno uveljavljeno zdravljenje alergij najprej poizkuša odstraniti snov, ki je v telesu sprožila alergično reakcijo. Obvezno navodilo je hranjenje z dietno hrano, izogibanje cvetnemu prahu, travam..., skratka vsem dejavnikom, ki bi utegnili povzročati težave, hkrati pa se medicina trudi utišati odziv imunskega sistema.

Zdravniki, ki se ukvarjajo s celostno medicino, mednje štejemo ayurvedske zdravnike in homeopate, seveda s takim pristopom niso zadovoljni, saj našete težave predstavljajo le vrh ledene gore. Alergije so navsezadnje preobčutljivost na snovi, ki jih srečujemo vsakodnevno in pridemo z njimi v stik vsepovsod, v normalnih okoliščinah pa se telo nanje ne odzove. Alergen torej ni alergen, dokler se telo ne odloči tako, in ne prične graditi obrambe proti taki snovi. Tako, pravijo holistični zdravniki, je alergija stvar

presoje imunskega sistema posameznega organizma, ali bo pšenična moka v piškotu le okusna sestavina ali pa vzrok za srbeče izpuščaje.

Alergeni vstopijo v telo najpogosteje preko prebavne in dihalne sluznice, pa tudi preko kože. So večinoma beljakovine ali na beljakovine vezane različne snovi, ki vzpodbujajo del imunskega sistema, ki tvori obrambni sistem. Sproži se verižna reakcija, ki se običajno začne s sproščanjem histamina in zaključí z nastankom protiteles, ki naj bi tujek odstranili iz organizma.

Marsikdo na alergije gleda preveč površinsko. Običajno se o alergijah govori kot o nenevarnih boleznih, ki povzročajo le manjše neprijetnosti in ne vplivajo na kakovost življenja. To pa še zdaleč ni res. Kdor je imel priložnost videti hude, tudi življenje ogrožajoče alergične reakcije, se verjetno s tako trditvijo ne bo strinjal. Zdravniki uporabljajo zdravila, kot so antihistaminiki, kortikosteroidi, pri hudih oblikah alergijskih reakcij pa dosežemo le zmanjševanje simptomov, najpogostejše kronične bolezni pa ne moremo ozdraviti. S pretiranimi omejitvami in predpisovanjem preširoke sheme zdravil lahko življenje postane bolj zapleteno kot olajšano. Poleg tega pa so nezdravljene alergije osnova za razvoj najrazličnejših avtoimunih bolezni. V znatnem deležu vseh alergij nastopa preobčutljivost na hrano. Zdrav človek povečini ne razvije alergične reakcije, ne glede na hrano, ki jo uživa. Ob zaužitju nove vrste hrane organizem dobi nove informacije in nove snovi, če pa hrane telo »ne prepozna«, v spominu celic imunskega sistema ostane informacija, da je ta snov tujek. Pri naslednjem zaužitju se zato sproži imunski odgovor, saj se telo bori proti tej snovi, kot da je tujek. Z gotovostjo lahko trdimo, da so vsi alergiki preobčutljivi na eno od osnovnih živil in/ali prehranske dodatke, kot so konzervansi, antioksidanti, barvila, arome itd.

Alergije so mnogokrat povzročitelj ušesnih vnetij, pravzaprav njihov pogost spremljevalec. Pogosto gre za sekundarno glivično vnetje, ki zahteva resno zdravljenje in še posebej odstranitev alergijskega

Zdrav človek ima sto želja, bolan le eno. (A. P. Čehov)

povzročitelja. Konvencionalni pristop k ušesnemu vnetju predpisuje dajanje antibiotikov in s tem zaduši odziv imunskega sistema na dogajanje v področju ušes, lahko pa tudi v celotnem organizmu. Sodobna holistična, t.j. celostna medicina pri alergičnih reakcijah svari pred pretirano uporabo antibiotikov, saj se običajno po pol leta pojavi nova infekcija, morda bronhitis, ki ga ponovno zdravimo z antibiotiki. Naslednji znak alergije, npr. vnetje prebavne cevi, nato ponovno zdravimo z antibiotiki in bolezen s tem potiskamo vse globlje v telo.

Pogosto spregledamo tudi stres kot možnega povzročitelja padca imunskega sistema in s tem ponavljajočih se vnetij. Stres dokazano uničuje imunski sistem, zato je čas, da se lotimo tudi spomladanskega čiščenja svojih navad in čustvenih pasti. Potrebno je preveriti torej vse možne vzroke za stres, skupaj z alergeni v hrani in okolju. Najti je potrebno vzrok in ne le zdraviti znakov bolezni, kar pa je seveda najtežje. Podatki kažejo, da se število alergičnih ljudi, predvsem otrok, večja, in pri tem je krivdo treba pripisati tudi hormonskemu neravnovesju.

Zdrav imunski sistem je najbolj pomemben za preprečevanje alergij. Pri tem seveda veliko vlogo igra pazljiva izbira prehrane, ki naj ne vsebuje sladkorja, obenem pa je priporočljivo zmanjšati tudi vnos žit. Če bolnik pozna hranila, na katera je alergičen, se jim mora v celoti odpovedati. Nujno je tudi, da si privoščí dovolj spanca in se redno giblje. Maščobne kisline, ki se nahajajo predvsem v ribjem olju (rastlinske omega-3 maščobne kisline nimajo enakega učinka), lajšajo težave z alergijami in blažijo vnetja. Predvsem olje polenovke je odlično za krepitev imunskega sistema, saj vsebuje vitamin A, ki obenem pomiri sluznice, in vitamin D, ki ga večina ljudi pozimi dobi občutno premalo.

Poleg metod uradne medicine alergije lahko uspešno zdravimo s pomočjo homeopatije, še posebej je metoda uspešna pri otrocih, ayurvedske medicine in bioresonančne terapije.

Tudi v Obljubljeni deželi – nič novega

3. nadaljevanje - Islam, križarske vojne, židovska preganjanja in dokončna izguba Svete dežele

Širjenje islama in propadanje Rimskega imperija

Njavečja težava obvladovanja Rimskega imperija je bila njegova razsežnost in neprestani boji za oblast. Zato je cesar Teodozij v letu 375 razdelil ozemlje na dva dela, na zahodni in vzhodni del. Slednji je imel za glavno mesto Bizanc, poznejši Konstantinopol in današnji Carigrad ali Istanbul.

Po smrti Justiniana se je v rimskem cesarstvu vse bolj zanemarjala vzhodna in severna meja, kar so izkoristili Perzijci, ki so zasedli Sirijo, Palestino in Egipt. Rimski cesar Heraklej (610-641) jih je premagal pri Ninivah 628. in tako dotolkel dolgo najmočnejšo tekmico rimske države. Leta 614 je perzijska vojska pregnala Rimljane v rimski provinci Palestina. Perzijski vladar Kozrav II. (590-628) je vkorakal v Jeruzalem, zaplenil križ iz cerkve Kristusovega groba, cerkev pa požgal. Še pred njegovo smrtjo pa so začeli vzhodne in južne meje cesarstva ogrožati tudi sovražni Arabci.

Arabci so živeli na Arabskem polotoku, ki je večinoma puščava. Beduini so se ukvarjali z rejo koz, ovc in predvsem kamel. Stalno so živeli le v oazah, kjer so pridelovali žito in dateljne. Povezani so bili v plemena, ki so se med seboj večkrat spopadala v glavnem zaradi vode. Velikih naselij na Arabskem polotoku je bilo zelo malo. Največ mest pa je bilo ob trgovskih poteh.

Sprva je bil Damask središče arabskega sveta, potem Bagdad. Največje sejemsko zbirališče pa je bilo mesto Meka ob Rdečem morju, kjer se je okoli leta 570 rodil Mohamed. S svojim verskim delovanjem je združil več arabskih plemen, kar je povečalo moč Arabcev, ki so s pomočjo svoje nove vere stoletja širili velik imperij. Leta 630 je Mohamed s somišljeniki zavzel Meko, s čimer se je pričela islamska sveta vojna. Mohamedovi nauki so se do njegove smrti 8. 6. 632 že močno uveljavili.

Muslimani imajo Mohameda za zadnjega

Turki zavzamejo Konstantinopol - Carigrad.

preroka abrahamskih verstev (židovstvo, krščanstvo in muslimanstvo).

Arabci uničujejo krščanske cerkve in mesta

Poleg arabskih vdorov v rimsko državo so jo s severa preplavili tudi Bolgari, za njimi pa Slovani. Ko so okoli leta 634 mohamedanci vdrli v Egipt, so zavzeli Aleksandrijo. Kalifa Omarja so vprašali, kaj naj naredijo z veliko knjižnico, v kateri je bilo shranjenih čez 700.000 zvitkov. Omar je dejal: 'Če na zvitkih piše enako kot v Koranu, so odveč. Če pa je v njih kaj drugega, so škodljivi.' Najdragocenejšo zbirko pisanega gradiva do tedaj so mohamedanci zažgali.

Islamskiselđžukisozavzelitudinajbogatejšo provinco Anatolijo in vzeli oblast kalifom v Antiohiji, Tripoliju in Jeruzalemu. Sledil je napad na Konstantinopol. Po dveh dolgih arabskih obleganjih (674-678, 717-718) je papež Leon III. prisilil Arabce, da so nehali oblegati mesto.

Arabci so nato do leta 716 zasedli skoraj celoten Pirenejski polotok in del južne Francije ter močno ogrožali že oslABLJENO Bizantinsko cesarstvo predvsem na morju. Leta 863 je bila uničena arabska vojska pri reki Halis v Anatoliji. S prihodom Vasilija II. (976-1025) so Bizantinci z vrsto zmag spet povečali državo.

Leta 966 so v neredih v Jeruzalemu med drugim zgorela vrata in streha cerkve Svetega groba. 18. 10. 1009 pa je nori fatimidski kalif El-Hakim bi-Amr Allah ukazal, da se bazilika Svetega groba popolnoma poruši.

Uničenje cerkve je bilo v resnici del širše kampanje proti krščanskim svetim mestom v Palestini in v Egiptu. Adhemar Chabanski ja zapisal, da je bila do tal porušena tudi cerkev sv. Jurija v Lyddi in mnogo drugih cerkva. Krščanski pisec Yahida ibn Sa'id je poročal, da je bilo v baziliki uničeno vse, kar se je dalo uničiti ali se ni dalo odnesti. Cerkevne temelje so podrli do žive skale. Kmalu zatem so na cerkvi opravili nekaj manjših popravil, na pravo obnovo pa je bilo treba počakati še nekaj desetletij. Rušenje cerkve Svetega groba pa je v Evropi povzročilo velik odpor, ki je imel daljnosežne posledice. Uničenje cerkve je postalo eden od motivov za skorajšnjo prvo križarsko vojno.

Menih Raoul Glaber iz Clunija je za uničenje obtožil Jude, kar je povzročilo njihov izgon iz Limogesa in drugih francoskih mest. Tu pa je treba posebej poudariti, da je šlo

predvsem za konflikt med arabskimi in neenotno židovsko-krščansko skupnostjo. Nekdanji Filistejci pa so se v tem času že popolnoma porazgubili kot avtohtona manjšina in so izginili iz zgodovine, kljub temu da nekateri še danes prebivalce v Palestini želijo poimenovati kot narod Palestinecev s tem starodavnim korenem.

Prva križarska vojna 1095-1099

Neposredni vzrok prve križarske vojne je bilo arabsko ogrožanje bizantinskega cesarstva. Židje, razseljeni v različnih diasporah, pa so bili vseskozi že tisočletje preganjani. To preganjanje doseže vrhunec leta 1096 v Porenju. Že v srednjem veku pa so Žide preganjali v Angliji, Španiji, Franciji in širši Nemčiji.

Poleg tega pa se je do konca 11. stoletja islam notranje utrjeval, a je počasi izgubljal ozemlja na Pirenejskem polotoku in v Mali Aziji. Leta 1071 pa so Turki Seldžuki povsem razbili zelo oslabele bizantinske vojske in prišli pred Carigrad.

Leta 1095 se je cesar Aleksej I. Komnen, sposoben vojščak in diplomat, obrnil na papeža Urbana II. po pomoč s prošnjo, naj mu pošlje najemnike, ki bi vrnilo Anatolijo, ter predlagal, da bi osvobodili tudi Jeruzalem. Papež je odobril »sveto vojno«. Vsakomur, kdor bi se udeležil romanja, je obljubil oprostitev pokore. Odgovor na njegov poziv »Deus vult« (Bog hoče) je postal kasneje bojni krik viteških križarjev v Sveti deželi.

Križarske vojske so na prvem križarskem pohodu preko Evrope potovale vsaka zase in se leta 1097 zbrale pred Bizancem. Cesar Aleksej I. je pričakoval, da se bo na njegov poziv za vojaško pomoč, ki ga je preko papeža Urbana II. poslal v zahodno Evropo, odzvalo samo nekaj evropskih vitezov, ki se

Ohranjena križarska trdnjava blizu Tripolija - Libija.

bodo kot njegovi najemniki bojevali proti seldžuškim Turkom.

Bile pa so mnogo večje, kot je pričakoval, zato jih je zadržal pred mestom in jim ni dovolil oditi, dokler mu niso njihovi poveljniki prisegli zvestobe. Obljubiti so morali, da bodo vsa bivša ozemlja Bizantinskega cesarstva, ki jih bodo osvojili na poti v Jeruzalem, vrnili cesarstvu. Plemiči so se nazadnje vdali in prisegli. Nekateri plemiči, med njimi Rajmond IV. Touluški, so bili najbrž iskreni, ostali, med njimi tudi Bohemond Tarantski, pa prisege nikoli niso nameravali spoštovati.

Do prvega večjega spora med križarji in Bizantinci je prišlo že med obleganje Nikeje. Križarji so pričakovali, da bodo po osvojitvi mesta prišli do bogatega plena, s katerim bodo financirali nadaljevanje pohoda, mesto pa se je med obleganjem nepričakovano vdalo Bizantincem. Križarji so se čutili izdane in ogoljufane. To se je dogajalo tudi kasneje, saj je Alekseju uspelo brez udeležbe bizantinske vojske dobiti mnogo pomembnih mest in otokov in večino zahodne Male Azije, ki so jo na svoji poti v Jeruzalem osvojili križarji. Do drugega velikega spora je prišlo med obleganjem Antiohije.

Druga križarska vojna

1145-1149

Druga križarska vojna je bila nov vojaški pohod z verskim ozadjem, ki se je začel leta 1145 kot odgovor na padec Edese leta 1114. Grofija Edesa je bila prva križarska država, ki so jo ustanovili v Levantu že med prvo križarsko vojno in prva, ki je propadla. Vojska

pa je doživela popoln polom. Velika zmaga muslimanov je tako pripeljala do padca Jeruzalema in tretje križarske vojne. Njen edini uspeh se ni zgodil na Bližnjem vzhodu, pač pa na Portugalskem. Križarji iz Flandrije, Frizije, Normandije, Anglije, Škotske in delno iz Nemčije so namesto po kopnem potovali po morju. Mimogrede so se ustavili na Portugalskem in leta 1147 pomagali osvojiti Lizbono.

Leta 1187 je Jeruzalem zasedel Saladin, ki je po tretji križarski vojni skladno s pogodbo kristjanom spet dovolil romanje v Jeruzalem. Mesto in cerkev je v 13. stoletju s pogodbo dobil nazaj cesar Friderik II. Hohenstaufen, vendar so Jeruzalem že leta 1244 osvojili Horezmijci.

Po propadlem drugem križarskem pohodu je muslimanska dinastija Zengidov obvladovala celotno Sirijo in se zapletla v spore s Fatimidi iz Egipta, kar je nazadnje pripeljalo do združitve egiptovske in sirske vojske pod Saladinovim poveljstvom. Združena vojska je postopoma osvajala ozemlje Jeruzalemskega kraljestva in leta 1187 osvojila Jeruzalem.

Verska gorečnost in padec Jeruzalema sta vzpodbudila angleškega kralja Henrika II. in francoskega kralja Filipa II, da sta prekinila medsebojno vojno in napovedala novo sveto vojno. Henrik je leta 1189 umrl, zato je poveljevanje angleškega dela križarske vojske prevzel Rihard I. Pozivu na vojno se je odzval tudi ne več mladi cesar Svetega rimskega cesarstva Friderik »Rdečebardec«, ki je osebno vodil nemško vojsko preko Anatolije. Friderik je še pred prihodom v Sveto deželo umrl, kar je tako zmanjšalo moralo njegove vojske, da se je večina njegovih enot vrnila domov.

Križarska vojska je na začetku dosegla nekaj vojaških uspehov, potem pa so se začeli prepiri zaradi delitve plena. Zato sta Leopold V. in Filip 11. 8. 1191 razočarana nad Rihardom zapustila Sveto deželo.

2. 9. 1192 sta Rihard in Saladin sklenila mirovno pogodbo, po kateri je Jeruzalem ostal pod muslimansko oblastjo, neoboroženi krščanski romarji pa so lahko neovirano obiskovali sveta mesta. 9. 10. 1192 je tudi Rihard zapustil Sveto deželo.

Tretja križarska vojna

1189-1192

Tretja križarska vojna ni dosegla svojega cilja - osvoboditve Jeruzalema, zato so šest let kasneje začeli četrto križarsko vojno.

Četrta križarska vojna

1202-1204

Četrta križarski pohod ni bil namenjen proti Sveti deželi ampak proti Egiptu, ki je bil najmočnejša islamska dežela tudi v vojaškem smislu. Križarji so prišli do Sredozemskega morja in zaprosili Benečane, naj jim posodijo ladje, s katerimi bi odpluli na Jutrovo. Benečani so na to pristali, a pod pogojem - v zameno za ladje so morali križarji ob svojem potovanju pleniti tudi za Benečane, med drugim tudi po obalah Jadranskega morja. Križarji so tako napadli dalamska mesta (Zadar in Split) in se nato podali v Bizanc. V Bizancu so ustanovili latinsko cesarstvo (1204-1261) pod beneškim vplivom. Ker so naropali že dovolj, so se odrekli nadaljnji plovbi proti Jutrovemu in se obrnili nazaj proti Benetkam.

Peta križarska vojna - 1217-1221

Cerkev je na četrtem lateranskem cerkvenem zboru leta 1215 oblikovala načrt za ponovno zavzetje Svete dežele. Ogrski, avstrijski in bavarski križarji so z zavzetjem egiptovske Damiette leta 1219 dosegli bleščečo zmago, vendar so zaradi vztrajanja papeškega odposlanca Pelagija nadaljevali z napadom na Kairo, kjer pa so jih Nilove poplave prisilile v vdajo in povzročile uničenje.

Šesta križarska vojna - 1228-1229

Friderik II. je odplul iz Birndisija proti Siriji, čeprav ga je obremenjevalo papeževo izobčenje. Kljub temu je z diplomacijo dosegel nepričakovan uspeh: Jeruzalem, Nazaret in Betlehem je križarjem zagotovil za dobo desetih let. Ta križarski pohod je bil prvi, na katerega ni pozval Vatikan in so taka prizadevanja trajala vse do konca stoletja.

Leta 1229 je koncil v Mainzu Židom določil, da morajo nositi obleko, po katerih jih bo možno takoj prepoznati. Pregarjanje Židov pa se dogaja tudi v Franciji pod vodstvom Ludvika IX. in v Angliji pod Rihardom Levjesrčnim.

Sedma križarska vojna - 1248-1254

Papeški interesi, ki so jih zastopali templarji, so leta 1243 privedli do spora z Egiptom. Naslednjega leta so Horezmijci napadli Jeruzalem. Kljub temu da napad v Evropi ni izzval takšne jeze, kot jo je padec Jeruzalema leta 1187, je Ludvik IX. Francoski pripravil križarski pohod nad Egipt, ki se je začel v novozgrajenem pristanišču Aigues-Mortes v južni Franciji. Pohod se je izjalovil in Ludvik je večino časa preživel na križarskem dvoru v Akki.

Osma križarska vojna - 1270

Ludvik IX. Francoski se je na pohod odpravil, da bi pomagal ostankom križarskih držav v Siriji, vendar se je preusmeril v Tunizijo in tam ostal le dva meseca, nato pa umrl.

Deveta križarska vojna - 1274-1291

Že l. 1271 je bodoči angleški kralj Edvard I., ki je spremljal Ludvika na prejšnjem pohodu, v trdnjavi Akon sklenil enajstletno premirje s palestinskimi mameluki. Slednji pa so leta 1289 osvojili Tripoli in tri leta kasneje še Akon. Na ta način so pregnali kristjane iz Svete dežele.

■ islamsko ozemlje
■ obseg križarskih držav 1140

Štiri križarske države so obsegale grofijo Edeso (ustanovljeno 1098), kneževino Antiohijo (1098), Jeruzalemsko kraljestvo (1099), ki je zahtevalo zase vrhovno oblast, in grofijo Tripoli (1109). Slednja — najmanjša in najšibkejša — je dobila nepričakovane zaveznike v Asassinih, heretični muslimanski sekti, ki je 200 let podpirala Franke proti Damasku. Države so bile fevdalne, kovale so svoj lastni denar in vzdrževale obsežno trgovino z Evropo in Levantom.

*Dragi očka, veliko si nas naučil,
a vseeno še premalo,
kar si s trudom naredil,
za teboj je vse ostalo.
Vedno vesel si bil doma in hiše,
naše oko pa še zmeraj te išče.
Ni te na pragu, ni te v hiši,
tvojega glasu nihče več ne sliši.
Vsak dan čakamo, da boš stopil med nas,
in rekel kakšno besedo naglas.
Kot lučka odšel si tiho v nebo,
da več na zemlji te ne vidi oko.
A vemo, da dom, ki ti je dan
pri Bogu v nebesih, je darovan.*

ZAHVALA

*Ob boleči in nenadomestljivi izgubi
našega dragega moža, očeta, sina,
brata in strica*

Staneta Kastelica

(24. 9. 1967 - 16. 3. 2009)

Iz Predol

se zahvalujemo za vso dobroto vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom, sošolcem, učiteljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih slovesa sočustvovali z nami, darovali cvetje, svete maše, darove za cerkev, izrekli pisna in ustna sožalja in ste nam kakorkoli pomagali.

Posebna zahvala Borisu Zupančiču, ki mu je stal ob strani do zadnjega trenutka. Hvala gospodu kaplanu Boštjanu Prevcu in domačemu duhovniku Zvonku Vozlju za lepo opravljeno mašo in obred. Hvala vsem pevcem, gasilcem in govornikom Matjažu Kastelicu in Jožetu Valentinčiču za ganljive poslovilne besede. Najlepša hvala zdravnikoma Katarini Vukelič in Janku Dolinarju, ki sta po svojih močeh pomagala v njegovi bolezni. Hvala direktorju G-M&M gospodu Petru Tevžu.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili v prerani grob.

Žalujoci vsi njegovi

*STANE, NAJ TI BO LAHKA SLOVENSKA ZEMLJA,
KI SI JO TAKO LJUBIL!*

Pripovedi: O Ani Gale (46)

Ana Gale je bila rojena na Grosupljem. Kruh si je služila kot učiteljica in kjerkoli je delala, je bila uspešna in se je razdajala tudi pri delu izven poklica. Eno leto je učila tudi svojo mamo.

»Dobra učiteljica je bila. Z besedo je znala umiriti učence. Le en fant, z Blata je bil doma, ji je pa nagajal, da ga ni mogla ukrotiti. Klečat ga je dala v kot. Ker tudi to ni nič pomagalo, ga je s palico po podplatih švrknila. Saj ga ni dosti, drobna kot je bila. Pa se ji je smejal: 'Dajte me še, meni to tako dobro dene!' Ni ga mogla umiriti.«

Moja mama, Marija Vintar, pa je ohranila v spominu na Ano Gale še tale droben dogodek: »V Podkoritnikovi hiši sva sedeli v čakalnici pri zobozdravniku, Ana Galetova in jaz. Večinoma sva bili tiho, malo pa sva se tudi pogovarjali. Ona je bila študirana, učiteljica, jaz pa samo predica, pa sem se je malo 'šunirala'. Takrat je delala v fabriki, kamor so pogosto skrivali ljudi, ki so jih preganjali zaradi sodelovanja s partizani.

»Zobe si je treba popraviti,« je rekla Ana Gale, »da bova enkrat, ko bo svoboda, lahko meso jedli.«

Pripravila Marija Samec

*Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.
(Kant)*

ZAHVALA
Ob slovesu našega dragega

Vinka Zupančiča

iz Grosupljega, Taborska cesta 7

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sostanovalcem, prijateljem in znancem za vso pomoč, ki ste jo nesebično nudili v težkih trenutkih, nam stali ob strani in sočustvovali z nami. Hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Posebej se zahvaljujemo dr. Janku DOLINARJU, ZD Grosuplje, za dolgoletno zdravljenje, MPZ Grosuplje za lepe, ganljivo zapete pesmi slovesa, Krajevni organizaciji ZB Grosuplje in ŽSAM Grosuplje za darovana venca, udeležbo in sodelovanje na pogrebni svečanosti, g. ŠTIBERNIKU in g. KRIŽMANU za lepe besede slovesa.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

*Volja je bila močna in želja velika,
vendar je bila bolezen močnejša.
Odšla je na pragu pomladi ...*

ZAHVALA
Po slovesu od naše drage

Marije, Marice Zupančič

iz Grosupljega, Taborska cesta 7,

se z globokim spoštovanjem in spoznanjem, kako dragocen in pomemben je odnos najbližjih in bližnjih v trenutkih najtežjih preizkušenj, zahvaljujem za veliko stvari: prejeli smo številne osebne in pisne izraze sožalja, na zadnjo pot jo je spremilo veliko prijateljev in znancev, mnogi so darovali vence, cvetje in sveče, namenili za svete maše.

Vsem iskrena hvala.

Posebej se zahvaljujemo dr. Darku TASESKEMU in osebju ZD Grosuplje za dolgoletno zdravljenje, patronažni službi – še posebej patronažni sestri ge. Evi Kovačič za človeško toplino in požrtvovalnost, MPZ Grosuplje za lepe, ganljivo zapete pesmi slovesa in ge. Malči ŽITNIK za poslovilni nagovor.

Predvsem pabomovečno hvaležni sorodnikom, sostanovalcem in prijateljem, ki so ji pomenili pomoč in oporo, jo imeli radi in ji tudi z obiski in srečanji stali ob strani in ji lajšali življenje.

Mož Vinko in sorodniki

*Prišla je pomlad,
dočakal bi jo rad ...
Toda srce je omagalo,
tvoj dih je zastal.
Ostala je praznina.
A spomin bo nate
večno v naših srcih ostal.*

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega sina,
brata, strica in svaka

Tonija Bučarja

23. 2. 1956 - 28. 3. 2009
s Police

iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in kolektivu tovarne Vega, še posebej njegovim sodelavcem za izražena sožalja, besede tolažbe, cvetje sveče in darove za dober namen.

Hvala g. župniku Jožetu Mrvarju za besede tolažbe in lepo opravljen pogrebni obred.

Prisrčna hvala PGD Polica za pomoč pri izvedbi pogreba in za ganljive besede slovesa ter vsem ostalim PGD društvom, ki so našega TONIJA pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvala Poliškemu oktetu pod vodstvom Emila Kovačca za zapete pesmi in zaigrano Tišino.

Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste kakorkoli pomagali, ter vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoci vsi njegovi

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Vse to si zdaj prestala,
zdaj v grobu boš mirno spala.*

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi
naše drage mame

Vide Krivec

(6. 10. 1940-13. 3. 2009)
z Gornjega Rogatca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše.

Iskrena hvala gospodu župniku Antonu Hostniku, pevskemu kvartetu pod vodstvom Ivana Jakoba ter vaščanom za lepo opravljen pogreb.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni.

Mali pohodniki iz Šmarja

Vreme v Grosupljem: marec 2009

Na poti z Magdalenske gore.

Na Osnovni šoli Šmarje - Sap že več let deluje krožek pohodništva. Vanj je vključenih okrog 12 učencev prvega razreda. Vodi jih učiteljica Damjana Stergar, pomaga pa ji domačinka Ana Fabjan.

Dobimo se enkrat na mesec. Nič se ne vozimo, samo pešačimo. Vsakič v drugo smer v okolico Šmarja. Obiščemo lepo urejena Sela pri Šmarju. Na poti v Gajniče si ogledamo peskokop London in zapuščen mlin, pomalicamo pa pri Babnikovih. Magdalenska gora je zanimiva tudi zaradi razgleda. Na Plešah nas Kovačičevi sprejmejo na svojo kmetijo. Na poti na Mali vrh si ogledamo »šmarski kozolček«, potem pa s poti na drugi strani Vrhovke še prostor nekdanjega rudnika barita. Frbežarjevi nam razkažejo svojo vrtnarijo. Vrtnarijo vidimo tudi na Repčah. Najdaljši pohod je na Lipoglav. Pomalicamo na klopcah pred gostilno, sprejeli pa so nas že tudi v novi šoli.

Enkrat pa se le peljemo z avtobusom in to v Grosuplje. Obiščemo prostore planinskega društva. Sprejme nas predsednik društva, Franci Štibernik, znani planinec in plezalec. Otroci so navdušeni nad otroško plezalno steno, mehкими telovadnimi blazinami in vrvmi, napetimi nad tlemi.

Tako spoznavamo naše vasi in se srečujemo z domačini. Ogledujemo si naravo. Starosti primerno se seznanimo z raznimi znamenitostmi. Najvažnejše pa je veselo druženje v naravi.

Ob koncu vsakega pohoda je čutiti nekaj utrujenosti, ki pa je hitro pozabljena. Navdušenje za hojo v naravi ostane. Le pojdite še s starši, jim pravim!

Ana Fabjan

Na plezalni steni PD Grosuplje.

Marec se je začel z oblačnim in toplim vremenom. Prve dni je le občasno rahlo deževalo, med 4. in 6. marcem pa je bilo dežja več. Sledilo je nekajdnevno toplejše in suho obdobje s spremenljivo oblačnostjo. Najtopleje je bilo 8. marca, ko se je segrelo na +16,9 °C. Že naslednji dan nas je dosegla hladna fronta, zaradi katere se je občutno ohladilo. Popoldne je bilo kar 15 stopinj Celzija hladneje kot pretekli dan. Krajši čas je padal dež s snegom. Proti večeru se je že začelo jasnit in naslednje jutro sta se pojavila močna slana ter ivje. Živo srebro je v meteorološki hišici padlo na -4,6 °C, pri tleh pa na -6,7 °C.

Novo poslabšanje je po suhih in prijetno toplih dneh z najvišjimi temperaturami med +13 °C in +16 °C prinesla oslabljena hladna fronta proti večeru 15. marca. Rahel dež je bil le kratkotrajen in zvečer se je že začelo jasnit. Naslednje jutro je bilo megleno in hladno, dan pa sončen in topel. Sledilo je nekaj suhih in toplejših dni, 19. marca pa se je znova ohladilo. Po toplem dopoldnevu je zvečer krajši čas naletaval rahel sneg, ki se je občasno pojavljal tudi na prvi pomladanski dan (20. 3.). Dan kasneje je bilo najhladnejše jutro v mesecu, saj se je ohladilo do -5 °C (pri tleh do -8 °C). Ker so bili zaradi sonca popoldnevi zopet prijetno topli, zemlja pa na površju suha, so najbolj zgodnji vrtničkarji že pričeli s prvimi opravili. Novo ohladitev je prinesla oslabljena hladna fronta 24. marca. Za njo se je vremensko dogajanje le prehodno ustalilo in nekaj dni kasneje je sledilo obilno deževje. Vodotoki so močno narasli in mestoma prestopili bregove. V nekaj dneh je padlo več padavin kot običajno v vsem mesecu.

Srednja mesečna temperatura je bila +5,9 °C, kar je glede na povprečje obdobja 1995-2008 0,9 °C topleje. Glede na povprečje obdobja 1961-1990 z nekdanje uradne meteorološke postaje v Šmarju - Sapu je bil letošnji marec toplejši za 2 °C. Jutra s povprečno temperaturo +0,9 °C so bila glede na povprečje obdobja 1995-2008 toplejša za 1 °C, popoldnevi s povprečno temperaturo +11,9 °C pa so bili toplejši za 0,9 °C. Najnižja mesečna temperatura je bila -5,0 °C (22. 3.), najvišja pa +16,9 °C (8. 3.). Ker je temperatura pogosto padla pod ledišče (15 dni), je bila slana opažena v štirinajstih dneh. 10. marca zjutraj se je pojavilo ivje. Megla je bila opažena v treh dneh. Za razliko od preteklih let letos snežne odeje v marcu ni bilo (snežilo je v treh dneh). V trinajstih padavinskih dneh je na kvadratni meter tal padlo 152 litrov padavin, kar glede na obdobje po letu 1995 predstavlja 177 % običajne količine padavin. V omenjenem obdobju je bil najbolj suh marec leta 2003, ko je padlo vsega 5 mm padavin, najbolj namočen pa z 212 mm lansko leto.

Več podrobnosti o vremenu v Grosupljem se nahaja na spletni strani www.grosuplje.slometeo.net.

Iztok Sinjur

Dečki U12 ekipni državni prvaki, Kristian Grunfeld državni prvak v krosu, Maruša Mišmaš podprvakinja

Prvenstvo Slovenije v ekipnem mnogoboju je potekalo 15. 2. 2009 v Slovenski Bistrici, kjer so nastopili tudi člani AK ŠPELA. Postava dečkov U12 Gal Savšek (Grosuplje), Blaž Kričej Režek (Šmarje - Sap) ter Jaka Grunfeld (lg) so upravičili vlogo favoritov in osvojili naslov DRŽAVNIH PRVAKOV v mnogoboju (60 m, 300 m, skok v daljino in met žoge, težke 2 kg). Seveda pa je trojica posegla tudi v vrh slovenske atletike kot posamezniki, saj je Jaka Grunfeld osvojil 2. mesto, Gal Savšek 3. mesto, Blaž Kričej Režek pa je osvojil 6. mesto. Nastopila sta še Marko Čmrlec (Dobropolje) in Gašper Dizdarevič (Grosuplje), ki pa sta predvsem nabirala izkušnje.

15. 3. 2009 se je v Turnšah pri Domžalah odvijalo državno prvenstvo v krosu, kjer je nastopila tudi ekipa tekačev AK ŠPELA. Cilji so bili visoki, saj smo vedeli, da se bo trud v zimskem času, ki je bil vložen na treningu, obrestoval, to so dokazali že mlajši člani AK ŠPELA na državnem prvenstvu v mnogoboju. Na štart so se podali mlajše deklice in dečki letnik 1998 in mlajši Špela Javornik (Šmarje - Sap), Blaž Kričej Režek ter Jaka Grunfeld. Vsi trije so odtekli tek solidno in v pričakovanju štarta deklic in dečkov, rojenih leta 1996 in 1997, se je napetost stopnjevala. Nastopila je Kaja Zupančič, ki je v cilj pritekla kot 15., kar je odličen rezultat, saj je Kaja imela skozi zimsko obdobje težavo s poškodbo. Na štart je odšel Kristian Grunfeld, ki je dejal: »Danes je moj dan.« Pognal se je na 1000 m dolgo progo odločno in povedel že v začetnih metrih in svoj tempo stopnjeval. Sledil je vzpon in spust, kjer so mu ostali tekači še sledili, nato pa je nastopila ravnina cca. 200 m, kjer je Kristian krenil v podaljšan šprint in si že 100 m pred ciljem zagotovil naslov državnega prvaka v krosu. Sam je dejal: »Želim si daljše proge, seveda pa mi je trenerka Špela povedala pravo taktiko, ki se mi obrestuje prav na vsakem teku.« Seveda pa je na štart teka odšla tudi Maruša Mišmaš (Grosuplje), ki je bila kar malo nestrpna, saj je bilo pred Marušo nova preizkušnja, kros v dolžini 3000 m. S štarta je krenila odločno in cel tek nadzorovala. V ciljno ravnino je pritekla na drugem mestu in svojo prednost pred tretjo uvrščeno zadržala in na koncu postala podprvakinja v krosu na 3000 m. Maruša je bila z odličnimi rezultati v letu 2008 povabljen s strani AZS, glavnega trenerja za teke, da se udeleži in pristopi k ekipi tekačev, ki se bodo pripravljali za nastop na evropskem prvenstvu v krosu.

Kot zadnji je nastopil Matevž Fakin, ki je tekač na srednje proge in mu kros na 3000 m ni preveč pri srcu, kljub temu pa je dosegel 11.mesto.

Špela Dizdarevič

Občinska in medobčinska rekreativna tekmovanja

Namizni tenis

2. februarja se je pričela nova tekmovalna sezona v medobčinski namiznoteniški ligi. V tej sezoni nastopa osem ekip iz občin Ivančna Gorica, Dobropolje, Velike Lašče in Grosuplje. Grosupeljsko občino, tako kot v preteklih letih, zastopata ekipi ŠMARJE VETERANI in ŠMARSKI TAMLADI. Naslov najboljšega iz lanskega leta brani KGG KRKA, ki je tudi letos med glavnimi favoriti za osvojitve prvega mesta. Med favorite štejemo tudi ŠMARSKE TAMLADE, ki so bili v preteklih petih letih trikrat prvi in dvakrat drugi, ter VELIKE LAŠČE. Tekmovanje poteka po klasičnem dvokrožnem ligaškem sistemu (pomlad, jesen), pri čemer se odigra en krog na teden.

V prvem delu, ki se je zaključil koncem marca, so bili doseženi naslednji zanimivejši izidi:

Šmarje Veterani – Šmarski Tamladi	4 : 6
KGG Krka – Šmarje Veterani	6 : 4
Šmarski Tamladi – KGG Krka	3 : 7
Velike Lašče – Šmarje Veterani	6 : 4
Šmarski Tamladi – Velike Lašče	2 : 8
Velike Lašče – KGG Krka	5 : 5

LESTVICA - po prvem delu

	tekme	zma-ge	re-miji	po-razi	TOČ-KE
1. KGG KRKA	7	6	1	0	13
2. VELIKE LAŠČE	7	5	2	0	12
3. ŠMARSKI TAMLADI	7	5	0	2	10
4. ŠMARJE VETERANI	7	4	0	3	8
5. FLIRT BAR	7	3	0	4	6
6. ŠD KOMPOLJE I	7	2	0	5	4
7. KGG KRKA MLADI	7	0	2	5	2
8. ŠD KOMPOLJE II	7	0	1	6	1

Tekmovanje se bo z osmim krogom nadaljevalo v začetku oktobra.

Odbojka

Ženske in moške odbojkarske ekipe so pričele s tekmovanjem v medobčinski odbojkarski ligi sredi februarja. V tekmovanju sodelujejo ekipe iz občin Dobropolje, Škofljica in Grosuplje.

V ženski konkurenci nastopa šest ekip, grosupeljsko občino pa zastopajo: TIM-TRADE TEAM, ŽABE, ŠD GROSUPLJE in ŠMARČANKE. Nesporni favorit tekmovanja je ekipa Špele Škulj TIM-TRADE TEAM, ki je praktično abonirana na prvo mesto, saj je bila v preteklih petih letih najboljša kar štirikrat. Izkušnje in stalnost v igri so glavne prednosti ekipe, ki ima v svojih vrstah nekaj "šolanih" igralok, ki so svojo odbojkarsko pot pričele v grosupeljskem ženskem odbojkarskem klubu. Zelo solidna je, kot vedno, tudi ekipa iz DOBREPOLJA, njej ob bok pa lahko postavimo še ZELENE REGE iz Škofljice, ki so letos močnejše za dve igralok, ki imata nekaj izkušenj tudi z igranjem v 3. državni odbojkarski ligi.

LESTVICA - ženske

	tekme	zmage	porazi	TOČKE
1. TIM-TRADE TEAM	5	5	0	10
2. ŠD DOBREPOLJE	5	4	1	9
3. ZELENE REGE	5	3	2	8
4. ŠD GROSUPLJE	5	2	3	7
5. ŽABE	5	1	4	5
6. ŠMARČANKE	5	0	5	5

V moški konkurenci nastopa sedem ekip. Naslov prvaka medobčinske lige brani ŽOGCA BAR (lani CONRAD), ki je odvzel primat ŠPORTNEMU DRUŠTVU GROSUPLJE. Ta je bil pred tem najboljši kar sedemkrat zapored in očitno je, da so fantje izgubili motivacijo, saj se letos na tekmovanje sploh niso prijavi. Ekipa ŽOGCE BAR-a je daleč najstarejša, kar pa je zaradi izkušenj prej prednost kot slabost. Edina prava konkurenca so jim letos ZGAGE, medtem ko vse ostale ekipe po kvaliteti zaostajajo. Najresnejši kandidat za tretje mesto je ekipa TORPEDO BANANE, kateri je tretje mesto očitno usojeno na vsaka dva ali tri leta.

LESTVICA - moški

	tekme	zmage	porazi	TOČKE
1. ŽOGCA BAR	6	6	0	12
2. ZGAGE	6	5	1	11
3. TORPEDO BANANE	6	4	2	10
4. ŠD DOBREPOLJE	6	2	4	8
5. ŠRD KOSEC	6	2	4	8
6. LULČKI	6	2	4	8
7. FLOWER POWER	6	0	6	6

Razveseljivo je, da se pojavljajo nove ekipe. Letos so to ŠMARČANKE pri ženskah in FLOWER POWER pri moških. Z izgradnjo novih telovadnic (Št. Jurij in Žalna) se pojavlja vse več možnosti za rekreativno udejstvovanje naših občanov. V prihodnjem letu lahko tako pričakujemo še kakšno novo ekipo prav iz teh dveh okolij.

Košarka – trojke

Spomladanskim delom tekmovanja za Prvenstvo občine Grosuplje so zaključile tudi moške košarkarske ekipe v tekmovanju trojk. V tej sezoni nastopa osem ekip, šest iz občine Grosuplje in dve iz občine Škofljica. Naslov najboljšega iz lanskega leta branijo ŠENTJURSKI VELEMOJSTRI, ki bodo tudi letos krojili sam vrh prvenstvene razpredelnice. Precej sta napredovali tudi obe ekipi iz sosednje občine, ŠKPG ČMRLJI in ŠKPG TROTI, ki sta v letošnjem letu kandidatki tudi za najvišja mesta.

Novi lokostrelci v Št. Juriju

Športno društvo Št. Jurij je v sodelovanju z lokostrelskim klubom Turjak odprlo lokostrelsko šolo za začetnike že pred novim letom. Vadbo so si uredili v dvorani doma krajanov v Mali vasi, kjer so uspeli pridobiti ustrezno daljavo z uporabo odra. Krajevna skupnost Št. Jurij je prispevala sredstva za zaščito in tarče, Lokostrelski klub Turjak pa je zagotovil strokovno vodenje in možnost vključevanja najboljših v tekme Lokostrelske zveze Slovenije. Nekateri so se že udeležili klubske tekme v tako imenovanem »Lajšta turnirju« v Radovljici. Na prvi tekmi za 3D

slovenski pokal v Dolenjskih Toplicah (21. 3. 2009) pa je zahtevnost tekmovanja pokazala, da bo potrebno še nekaj vaje za doseg boljših rezultatov. Vremenske prilike še niso dopuščale, da bi se takih tekmovanj udeležili že najmlajši.

Pričakujemo, da bo lepše vreme privabilo tekmovalce v naravo, tako nas že 11. aprila 2009 čaka tekma v »Gozdnem krogu« na Turjaku. Tekma šteje tudi za slovenski pokal.

Ob tej priliki vabimo vse ljubitelje lokostrelstva, da se včlanijo v lokostrelsko organizacijo. Vse informacije dobite pri licenčnem vaditelju lokostrelstva in vodji lokostrelske sekcije Mala vas g. Edu Goršiču na številki 041 520368.

Svetovali vam bomo tudi za izbor in nabavo opreme.

Lokostrelski pozdrav: Vse v zlato!

Božo Kovačič

V prvem delu so bili doseženi naslednji zanimivejši izidi:

Bar Fortuna Cikava – Šmarje Avantura	35 : 20
Šentjurski velemojstri – Šmarje Avantura	35 : 16
ŠKPG Čmrlji – Bar Fortuna Cikava	24 : 35
Šentjurski velemojstri – Bar Fortuna Cikava	35 : 29
ŠKPG Čmrlji – Šentjurski velemojstri	28 : 35
Šmarje Avantura – ŠKPG Čmrlji	32 : 35

LESTVICA - po prvem delu

	tekme	zmage	porazi	TOČKE
1 ŠENTJURSKI VELEMOJSTRI	7	7	0	14
2 BAR FORTUNA, CIKAVA	7	6	1	13
3 ŠKPG ČMRLJI	7	5	2	12
4 ŠMARJE AVANTURA	7	4	3	11
5 ŠKPG TROTI	7	3	4	10
6 REKREATIVCI	7	1	6	8
7 MZG GROSUPLJE	7	1	6	8
8 ŠMARJE - SAP	7	1	6	8

Tekmovanje se bo nadaljevalo v novembru.

Franc Vidmar, Zveza športnih organizacij Grosuplje

Še bolj kot marsikaj drugega iz leta 2008 nas opogumlja droben utrinek iz zadnjih lanskoletnih Odmevov na televiziji Slovenija. V njih so za menedžerko leta izbrali mamico sedmih otrok Elizabeto Rus. Kamera je v tesnem, menda komaj petdeset kvadratnih metrov velikem stanovanju, sledila obrazom otrok, ki so brez besed pripovedovali zgodbo o lepoti in toplini doma, v katerem so lahko sproščeni, razigrani, veseli in ljubljani. Končno začenjamo razumeti, kako izjemna kariera je lahko materinstvo.

Publicistka Zlata Krašovec v Reporterju

Spoštovani občani občine Grosuplje in ljubitelji avto športa!

V petek, 8. maja, se bo z otvoritveno ceremonijo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pričel **32. rally Saturnus**, ki šteje za odprto državno prvenstvo Slovenije, evropski rally pokal (koeficient 10) in za Mitropa rally pokal. Rally bo v petek gledalcem ponudil atraktivno hitrostno preizkušnjo na stadionu Ilirije v Šiški. V soboto bo rally v Zasavju, v nedeljo, 10. maja 2009, pa tudi na območju občin: Ljubljana, Šmartno pri Litiji, Ivančna Gorica in Grosuplje. Trasa bo na tem območju razdeljena na tri različne hitrostne preiskušnje:

HP Janče, HP Metnaj in **HP Višnja Gora** bodo potekale po praktično isti trasi kot lanskega maja. **O popolni zapori cest na trasi HP, poteku obvozev ter možnih nujnih prevozih, vas bomo obvestili s posebnim**

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o.

⇒ **PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:**

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih),
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča.

⇒ **ČE STE ETAŽNI LASTNIK V VEČSTANOVANJSKI HIŠI, NAS LAHKO NAJAMETE:**

- za upravnika vaše hiše,
- za vpis etažne lastnine.

NAJDETE NAS
na Taborski cesti 3 v Grosupljem
in na telefonskih številkah
01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

32. rally Saturnus

letakom, ki ga bomo najkasneje v tednu pred dirko delili po hišah, ki so neposredno v krajih, kjer bo potekala trasa. Obvestila o zaporah bomo poiskovali zagotoviti tudi v vaših lokalnih radijskih postajah.

Vse hitrostne preizkušnje se bodo vozile dvakrat. Tako je urnik zapore cest naslednji:*

Nedelja, 10. maj 2009

HP Janče od 7.10 do 14.30
HP Metnaj od 7.50 do 15.00
HP Višnja Gora od 8.20 do 15.30

* Popolne zapore cest bodo izvajane v okviru predstavljenega urnika. Le-ta se lahko delno spremeni, o čemer boste obveščeni po predvidenem načinu (letaki...).

Kdaj štartajo tekmovalna vozila? Štart prvega vozila je na posamezni HP približno 60 do 90 minut po jutranji zapori cest. Npr., da je za HP Janče predviden štart prvega vozila ob 8.30. uri. Trajanje te HP dobimo tako, da temu štartnemu času dodamo toliko minut, kot bo še nastopilo posadk. Če je torej na štartu predvidenih 70 posadk, dodamo še 70 minut in je čas zadnjega štarta v tem primeru ob (8.30 + 70 min.) 9.40. uri. Vedno pa so lahko na progi še zamudniki. Po prvem krogu tekmovanja, ki v našem primeru obsega še HP Metnaj in HP Višnja Gora, se posadke vrnejo v Ljubljano, natančneje na Gospodarsko razstavišče, kjer ste tudi dobrodošli, da si ogledate njihovo delo v t.i. servisni coni. Od tu se podajo v drugi krog tako, da se ponovni štart na HP Janče predvideva okoli 12. ure, cilj rallya pa okoli 16. ure na Gospodarskem razstavišču.

Dodatno bodo zaprti še nekateri odseki cest, ki vodijo neposredno na dele posamezne hitrostne preiskušnje. Po teh cestah bo stanovalcem omogočen dostop

Vaclav Pech

do njihovih hiš. Tiste stanovalce, ki nimate možnosti dostopov po obvoznih cestah in imate res nujni prevoz, pa prosimo, da se na dan rallya obrnete neposredno na uradne osebe rallya. Ti imajo na določenih točkah radijsko zvezo z vodjem hitrostne preiskušnje. Z njimi se dogovorite, kdaj bo možna vožnja po poti hitrostne preiskušnje, ki pa mora biti vedno v smeri tekmovanja.

Prireditelj predstavlja pomembno tekmovanje v letošnji izjemno zanimivi sezoni avtomobilskega športa in je največja pri nas, dobro pa je poznana tudi v srednji Evropi in širše. Pričakujemo, da bo veliko gledalcev. Njim lahko predstavite vaše prelepe kraje in vašo gostoljubnost turističnih kmetij oziroma kmečkih turizmov, planinskih domov, pa tudi kakšna improvizirana stojnica ne bo odveč. O postavitvi teh nas predhodno obvestite, da skupaj dorečemo varnostne naloge.

Kot športnega prijatelja, ki se zaveda, da hitrost in adrenalinsko sproščanje v vožnji sodi na organizirana tekmovanja, vas prosimo, da nam pri izvedbi tekmovanja pomagate, predvsem tako, da se ravnate po navodilih uradnih oseb. Zaradi varnosti veljajo pri tovrstnih tekmovanjih določena pravila tako za tekmovalce, kakor tudi gledalce.

Vse informacije o pripravi in poteku tekmovanja so vam na razpolago na spletni strani: www.rally-saturnus.si. Dodatne informacije lahko dobite tudi na vodstvu rallya, in sicer do 7. maja 2009 na naslovu: Avto športno društvo SA - I, Koprška 98, 1000 Ljubljana, E-naslov info@rally-saturnus.si.

Zelo bomo veseli, če se nam boste pridružili.

Davorin MOŽINA,
tajnik organizacijskega odbora

Darko Peljhan

Kolesarsko društvo Grosuplje z novim vodstvom v nove izzive

Na zboru članov Kolesarskega društva Grosuplje dne 4. 3. 2009 je bilo podano poročilo o dosedanjem uspešnem delovanju kluba pod vodstvom Tonija Hrena, izvedene pa so bile volitve novih članov upravnega odbora (UO), nadzornega odbora (NO) in predsednika kluba ter tajnika. Potrjen je bil tudi dopolnjen statut kluba, ki je sedaj usklajen z novo zakonodajo. KD Grosuplje bo sedaj vodil predsednik Bojan Lukavečki ob pomoči tajnice Pege Kunstelj. V UO, ki ima sedaj sedem članov, so bili izvoljeni še: Peter Bizjak, Andraž Čeligoj, Srečko Gjerek, Toni Hren, Tone Kogovšek, Franci Škerlj ml. in Marko Štrbenc. V NO pa so bili izvoljeni: Urša Jerše, Tone Mohorič in Sonja Tratnik. Andreja Barič, Vika Tomšič in Lojze Tisu ostajajo na dosedanjih zadolžitvah.

Kolesarsko društvo Grosuplje je bilo ustanovljeno leta 1976. Tekmovalni dosežki našega največjega kolesarja Franca Škerlja so ponesli ime našega društva po Sloveniji, preko nekdanje Jugoslavije vse do olimpijskih iger v Mehiki. Od leta 1990 dalje smo se usmerili predvsem v rekreativno kolesarjenje. Množična rekreacija nam daje polet za nadaljnje delo, saj v naših vrstah združujemo posameznike in družine, mlade in stare, hitre po kilometrih in počasne za opazovanje narave.

Sodelujemo na različnih prireditvah:

maratoni v sklopu akcije Slovenija kolesari, ki jih organizira Olimpijski komite Slovenije; Maraton češenj od Ljubljane do Goriških Brd; Vinska vigred do Metlike; pot nas zanese tudi v tujino. Z velikim veseljem že več let sodelujemo na tridnevem 500 km dolgem humanitarnem maratonu Pot prijateljstva Vukovar-Ljubljana.

V sosedi in slogi je moč, kar se že 10 let lepo kaže, ko organiziramo Maraton treh občin. V sklopu Maratona treh občin potekajo 3 asfaltirane proge v dolžini 92, 80 in 56 km in gredo skozi občine Dobropolje, Ivančna Gorica in Grosuplje. Najkrajši pa je družinski maraton, ki je dolg 25 km in poteka delno po makadamu, ker želimo poleg kolesarjenja pokazati udeležencem še naše naravne in kulturne znamenitosti. Kot zanimivost bo izvedena tudi gorsko kolesarska proga, ki bo potekala po brezpotjih bližnje okolice Koščakovega hriba in Magdalenske gore pod vodstvom izkušenih MTB kolesarjev (primerno samo za gorska kolesa).

Maratona se udeleži več kot 800 kolesarjev. Letos bo potekal že 11. zapored in to v nedeljo, 7. 6. 2009. Start in cilj bo pred športno dvorano Brinje. Za vse spremljevalce udeležencev maratona, ki se ne bodo udeležili kolesarjenja, bo poskrbljeno z vodenim ogledom (posebne znamenitosti) Grosupljega

- mesta kipov. Na cilju bo vsak udeleženec prejel spominsko darilo. Deležen bo malice, žrebanja praktičnih nagrad, okrepčil na progi in veliko zabave. Posebnih priznanj bodo deležni najstarejši udeleženci, skupine in najštevilčnejša skupina.

Organiziramo tudi 2. kolesarsko akcijo »Vzponi na Gradišče«, ki se začne 5. 4. 2009 in konča 27. 9. 2009 ter okrona s kronometrom 4. 10. 2009. Vzponi se beležijo v knjižici, za doseženo št. vzponov pa dobijo udeleženci priznanja. Udeleženec akcije, ob plačilu startnine 10 €, dobi evidenčni kartonček in se ob vsakem prihodu vpiše v evidenčno knjigo. Dnevno šteje samo en vzpon. Skupno število vzponov bo lahko kar 176. Več informacij dobite v Lavričevi koči na Gradišču nad Šentvidom pri Stični.

Slogan »Za ohranjanje zdravja in narave skupaj potiskajmo pedale« velja za vse kolesarje, ki se želijo vključiti v KD Grosuplje. Vabljeni vsak petek, od 19⁰⁰ do 21⁰⁰, v društvene prostore na Kolodvorski 2, Grosuplje (vhod zadaj za upravno enoto).

Več informacij dobite na internetni strani KD Grosuplje <http://www.kolesarsko-drustvo-grosuplje.si/>.

Kolesarsko društvo Grosuplje, predsednik Bojan Lukavečki

Razpis občinskega prvenstva v badmintonu za leto 2009

Zveza športnih organizacij Grosuplje razpisuje občinsko prvenstvo dvojic v badmintonu. Tekmovanje bo izpeljano v štirih kategorijah:

- **ženske dvojice,**
- **mešane dvojice,**
- **moške dvojice do 40 let,**
- **moške dvojice nad 40 let.**

Pravico do nastopa imajo le tekmovalci **brez veljavne licence!**

Tekmovanje bo **v nedeljo, 10. maja 2009, s pričetkom ob 9. uri, v telovadnici Osnovne šole Louisa Adamiča**, Tovarniška cesta 14, Grosuplje. Sistem tekmovanja bo določen glede na število prijavljenih dvojic. V vsakem primeru pa bo sodelujočim

dvojicam zagotavljal vsaj dva dvoboja.

Priznanja (medalje) prejmejo tri prvouvrščene dvojice v vsaki kategoriji.

Prijavite se lahko osebno, po pošti ali preko e-pošte. V prijavi je potrebno navesti:

- ime in priimek obeh igralcev (k),
- letnici rojstva,
- kategorijo, v katero se igralca prijavljata,
- telefonsko številko in elektronski naslov enega od igralcev.

Prijavni obrazci so na voljo pri organizatorju tekmovanja (ZŠO Grosuplje, Ljubljanska cesta 40A, Grosuplje, 01 7864 745, 01 7864 746, 041 726 898, andrej.cevc@guest.arnes.si.). Tisti, ki obiskujejo rekreativno vadbo

badmintona, jih lahko dobijo tudi na sami vadbi. Izpolnjena prijava mora prispeti na naslov organizatorja najpozneje **do srede, 6. maja 2009, do 12. ure.**

Prijavnina znaša **10 EUR** na dvojico. Nakažete jo na transakcijski račun Zveze športnih organizacij Grosuplje št. **02022-0010689069 sklic 00 2-3-8.**

Prijava brez vplačane prijavnine se ne upošteva!

Dodatne informacije o tekmovanju lahko dobite pri organizatorju tekmovanja.

Zveza športnih organizacij Grosuplje Andrej Cevc

Nov uspeh grosupeljskih košarkaric

Potem ko so decembra lani naslov državnih prvakinj v sezoni 2008 osvojile starejše pionirke, so do novega uspeha prišle tudi kadetinke. Sezono 2008/2009, ki se je konec marca s finalnim turnirjem zaključila v Ljubljani, so končale na četrtem mestu. Naslov državnih prvakinj je pripadel ekipi Merkur Celje.

Pot do zaključnega turnirja

Ekipo sestavljajo dekleta, ki so v sezoni 2007 osvojile naslov državnih prvakinj v kategoriji starejših pionirk. V pravkar končani sezoni pa so prvič nastopile v kategoriji kadetinj. Njihova dobra pripravljenost pričča, da gre za ekipo igralk, ki so leto ali več mlajše od svojih tekmic. Nastopale so namreč v konkurenci deklet, rojenih leta 1992 in mlajših, ekipa Grosupljega pa je sestavljena zgolj iz igralk, rojenih leta 1993 in mlajših. Varovanke trenerja Tea Hojča so se na finalni turnir uvrstile s 13 zmagami in 5 porazi, kar je pomenilo tretje mesto v rednem delu sezone. Na turnir so se uvrstile še ekipe Merkur Celje, Ježica in Triglav.

Kadetinke sezono končale na četrtem mestu

Zaključni turnir je potekal v športni dvorani Ježica v Ljubljani. Kot običajno je bil razdeljen na dva tekmovalna dneva. V polfinalu, ki je potekalo v petek, 27. marca, so se Grosupeljčanke pomerile z ekipo Ježice. Po napeti končnici so z 78:73 izgubile z domačinkami, ki so se uvrstile v veliki finale. Druga tekma polfinala je po pričakovanju pripadla favoriziranim Celjankam. Ekipo Triglava so premagale s 70:53. Zaključni boji so se nadaljevali v nedeljo, 29. marca. Po petkovem porazu v polfinalu, so Grosupeljčanke na tekmi za tretje mesto dale vse od sebe, vendar na koncu kljub vsemu klonile proti razigrani ekipi Triglav. Izid srečanja je bil 67:78. Ekipo trenerja Hojča je srečanje začela zadržano in tudi v nadaljevanju ni uspela streti nasprotne ekipe. Gorenjke so napake Grosupeljčank znale izkoristiti in obrniti v svojo korist, na koncu pa so se zasluženo veselile osvojitve tretjega mesta.

Kadetska ekipa ŽKK Grosuplje je naporno sezono torej zaključila na četrtem mestu državnega prvenstva, v katerem je sodelovalo osemnajst ekip. Prav gotovo je to še en lep uspeh mladih košarkaric. Končna ocena sezone je vsekakor pozitivna in dovolj velika vzpodbuda za nadaljnje delo.

Naslov prvakinj je osvojila ekipa Merkur Celje, ki v tej sezoni sploh ni okusila poraza. Celjanke so zmagale na prav vseh tekmah, svoj uspeh pa so zasluženo kronale z osvojitvijo naslova prvakinj. V finalu so s 63:92 premagale Ježico, ki je osvojila drugo mesto, na tretjem mestu pa so, kot že omenjeno, končale igralke Triglava.

Alina Gjerkeš izbrana v najboljšo peterko turnirja

Trenerji sodelujočih ekip so po končanih tekmah izbrali tudi najboljšo peterko zaključnega turnirja. V izbrano vrsto so uvrstili tudi Grosupeljčanko Alino Gjerkeš, ki je na obeh tekmah skupaj zbrala 35 točk. V prvo peterko so bile izbrane še Nika Barič, Sandra Jevtović (obe Merkur Celje), Eva Rupnik (Ježica), Tjaša Gortnar (Triglav).

Košarkarski klub Grosuplje z novim vodstvom

V senci končnih odločitev kadetinj, začetka nove pionirske sezone in uvrstitve članske ekipe LOGO Grosuplje v ligo za napredovanje v 1.B SKL, o čemer bomo več poročali v naslednji številki časopisa, so se na rednem občnem zboru sestali člani Košarkarskega kluba Grosuplje. Na seji so izvolili nov upravni odbor, nadzorni odbor in disciplinsko komisijo, vodenje kluba pa za naslednji mandat zaupali novemu predsedniku Andreju Gabrijelu. V upravni odbor so bili izvoljeni tudi Gorazd Trontelj, Božidar Gabrijel, Sandi Grubelič, Roman Zupančič, Matjaž Bernjak, Branko Hojč, Milan Hojč, Franc Dobnikar, Boris Legan in Marjan Kosi. Nadzorni odbor bo naslednja štiri leta deloval v sestavi Nataša Perko, Anton Žabot in Jože Ulčar, člani nove disciplinske komisije pa so Mateja Gjerkeš, Matjaž Golob in Matjaž Beguš.

Več informacij o našem klubu najdete na spletnem naslovu www.kklub-grosuplje.si.

Alja Gabrijel

Fantastični dosežki grosupeljskih plezalcev

V nedeljo, 19. 4. 2009, je bila v Slovenski Bistrici zadnja, šesta, tekma v športnem plezanju za Vzhodno ligo 2009. Tekmovalci iz vrst PS Ascendo Grosuplje, spremljevalci in starši so v velikem pričakovanju čakali na začetek tekme, kajti boj za skupna mesta še ni bil odločen. Tekem za Vzhodno ligo so se udeležili naslednji tekmovalci, ki so dosegli skupno vsaj štiri uvrstitve: cicibani - Matevž Klančar, Samo Šajn, Urban Stanko; cicibanke – Pia Ečimovič; mlajši dečki - Matevž Klančar; starejši dečki - Jure Medved, Rok Lukavečki, Aljaž Gorjup, Jernej Peklaj.

Plezalna sekcija Ascendo, Bojan Lukavečki

Ob 9,15 sledi prva demonstracija smeri za cicibane in cicibanke ter za mlajše dečke in mlajše deklice. Tekmovalci požirajo gibe, si jih poskušajo zapomniti, gibe ponavljajo, prijemajo steno... In akcija se začne. Vsi cicibani odplezajo prvo smer, nato sledi še drugi krog. Naši so odplezali fantastično, saj je v SAMO ŠAJN obdržal skupno 2. mesto v seštevku Vzhodne lige 2009, MATEVŽ KLANČAR je dosegel skupno 4. mesto, URBAN STANKO je z odličnim drugi plezanjem zasedel skupno 9. mesto, PIA EČIMOVIČ je le prišla in si je priborila skupno 15. mesto, zvesti tekmovalci JAN AHČIN si je priboril skupno 12. mesto.

V kategoriji »cicibani« je nastopilo skupno 55 tekmovalcev, pri »cicibankah« pa 44. Kategorija »mlajši dečki« je štela 44 tekmovalcev.

Obloženi s priznanji in pokali so naši najmlajši tekmovalci zapustili prizorišče, ko so že prihajali naši paradni tekmovalci v kategoriji »starejši dečki«. Izkušeni fantje so si ogledali demonstracijo smeri in začelo se je. Tako na prvi kot na drugi smeri je blestel ROK LUKAVEČKI, ki je na šesti tekmi zasedel sicer zelo pomembno prvo mesto, vendar si je le-to delil s tremi tekmovalci. Sledilo je finale, kjer so se trije tekmovalci pomerili v posebni smeri, ko so morali plezalno vrv sami vpeti v complete na steni. Ta način plezanja je zahteven, saj se mora z dvema nogama in eno roko držati na steni, z drugo roka pa vpeti vrv. Vsi ostali tekmovalci so namreč plezali po sistemu »top rope«, ko je plezalec varovan od zgoraj in lahko mirno uporablja obe roki

in nogi za plezanje.

Rok je priplezal najdlje in si je priboril 1. mesto na šesti tekmi. Potem se je pa začelo zares, kajti s tem dosežkom si je v skupnem seštevku priboril delitev 1. mesta. Po posvetu s sodniki, postavljalcem smeri in trenerji smo skupaj sklenili, da naj se fanta, ki si delita prvo skupno mesto, podata spet na isto smer.

Rok je začel kot prvi s plezanjem in prvo tretjino smeri navzgor je odplezal zelo lahkotno in suvereno. Smer se je obrnila pravokotno na desno, ko je bilo potrebno vpeti vrv po robu stropa. Tu je Rok naredil 100 % 'špago', vpel komplet in nadaljeval s smerjo, ki se je postavila navpično. Potne roke, napete mišice, oznojeno čelo in utrujeno telo je zmoglo še dva giba in skupni dosežek je bil na oprimku št. 32.

Potem se je v steno podal drugi tekmovalci, ki se je tudi levje boril, Rok ga je bodril, navijal za njega, vendar špage ni zmogel narediti, telo je omahnilo navzdol pri oprimku št. 25.

Tako je ROK LUKAVEČKI dosegel največjo zmago v svoji karieri, v skupnem seštevku, v kategoriji »starejši dečki« je zasedel 1. mesto.

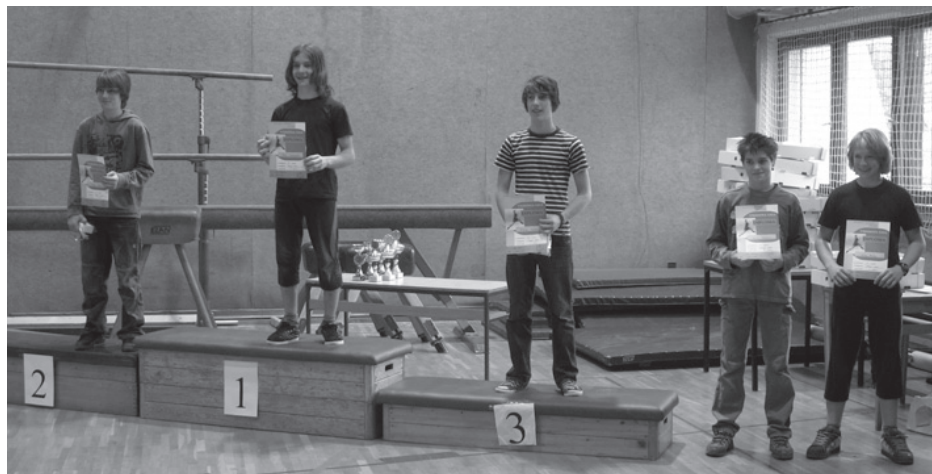
Uspeh so dopolnili še ostali naši tekmovalci, saj je na zmagovitih stopničkih skupnega seštevka stal JURE MEDVED na 3. stopnički, tik ob njemu pa JERNEJ PEKLAJ s skupnim 4. mestom.

V Vzhodni ligi 2009 je bilo skupno organizirano šest tekem, od katerih so se štirje najboljši rezultati šteli za skupno točkovanje. Razen treh tekmovalcev, kateri

so žal predčasno končali s tekmovanjem, so vsi ostali pridno hodili na tekme in si nabirali točke. Nastopila je skupno 24 klubov, od katerih je naša plezalna sekcija ASCENDO zasedla odlično 5. mesto.

Organizacija tekmovanj za Vzhodno ligo 2009 je potekala na visokem nivoju, s pohvalami koorinatorju Martin Bedraču.

Na koncu se moramo zahvaliti načelniku NEJCU ŠTEFANČIČU za spremljanje na tekmah, staršem za vožnje in klepete, našim tekmovalcem pa za ganljive trenutke ob njihovih dosežkih. In ne pozabimo na slogan tekmovalcev, ko jih vprašamo zakaj plezanjo, kajti odgovor je na dlani: »Plezamo za sebe«.

Piše, ureja,
brska, stika,
Polde Sever,
ker ga mika.

Kako je Stane z Dalmatincem »šeftal«

Kdo pravi, da ne vem!!!

Ko smo se Slovenci po 1. svetovni vojni »prostovoljno« združili z drugimi južno slovanskimi narodi, so iz jugovzhoda države pričeli prihajati ljudje, ki so govorili soroden, vendar mnogim slabo razumljiv jezik, še posebej, če so govorili v narečju. Med prvimi so v naše zakotne vasi prišli dalmatinski krošnjarji. Na enega izmed njih sta naletela brata Stane in Ludbe. Stanetu je med krošnjarjevo robo najbolj ugajal žepni nož, zato je vprašal za njegovo ceno. »Petdeset dinara,« je bil odgovor. »Deset dinarjev ti dam zanj!« je odvrnil Stane, ker se mu je zdela cena res pretirana. »Kaj, deset dinara, da li si lud?« je skoraj vzrojil potujoči trgovec. Stane pa nazaj: »E, prijatelj, zmotil si se; jaz

nisem Ludbe, to je moj brat, če hočeš vedeti.« Dalmatinec, ki se je za trgovske potrebe že naučil kakšno našo besedo, ga je nekaj časa debelo gledal, potem pa pristavil: »Da li znaš, koliko stane ovakav nož u trgovini?« Tedaj se je Stanetu razjasnil obraz in je potrepljal Dalmatinca po rami: »No, zdaj si pa zadel, jaz sem res Stane. Od kod pa naju poznaš?« Dalmatinec je oba brata spet debelo pogledal, nato pa godrnjaje odšel naprej. Očitno se mu je zdel sogovornik le preveč »lud«, to se pravi neumen. Stane in Ludbe sta se potem naokoli hvalila, da ju poznajo ljudje daleč naokoli. Nikoli pa nista znala razvozlati uganke, kako so zanju vedeli celo Dalmatinci. **LS**

Ljudska primerljivka

Drži se, kot bi se s kočijo pripeljal!

He, he, kajne, da je dobra? Kaj ne bo, saj je ljudska!

Več glav, več - napak!

»Mama, učiteljica je takoj vedela, da ste mi domačo nalogo pomagali pisati ti, oči in dedek.«

»Nemogoče,« je začudena mama, »kako neki je to ugotovila?«

»Preprosto. Rekla je, da toliko napak in sam človek sploh ne more napraviti.«

Vremenske prerokbe za mali traven

O svetem Juriju visoko žito - leto plodovito.

Slana v aprilu je bolj škodljiva kot poleti toča.

Dež v aprilu je zares božji dar naravnost iz nebes.

Če je mali traven preveč gorak, se veliki traven obrne naopak.

Če se na Jurjevo krokar lahko v žitu skrije, mlatič jeseni dosti cepcev razbije.

Večkrat kot ima leto dni, se aprila vreme spremeni.

1. Kdo je bil apostol in zavetnik naših Karantancev?

- a) sveti Benedikt
- b) sveti Modest
- c) sveti Florjan

2. V koliko agregatnih stanjih se v naravi kaže H₂O?

- a) v petih
- b) v treh
- c) samo v enem

3. Kakšne barve je poldragi kamen citrin?

- a) zelene
- b) rdeče
- c) rumene

4. Koliko je približno stara znamenita situla z Vač?

- a) poltretje tisočletje
- b) poldrugo tisočletje
- c) pol tisočletja

5. Koliko kosov pomeni »veliki ducat«?

.....

6. Poiščite pesnika, ki je zložil pesem Veseli pastir?

(Zakrivljeno palico v roki .....)

- a) Anton Aškerc
- b) Tone Pavček
- c) Simon Gregorčič

7. V davnini je bilo grešno početje, če (se) je kdo:

- a) na kresni dan plezal na lipo
- b) ogledoval v vodnem odsevu
- c) jedel česen pred vasovanjem

8. Katero selišče ima najbolj dobrodejno ime?

- a) Zgornji Kašelj
- b) Spodnje Blato
- c) Mirna Peč
- d) Malo Hudo

9. Kaj so v zgodnjem avtomobilizmu naredili vozniki pred ovinkom?

- a) zatrobili
- b) odšli pogledat, če je prosto
- c) pomahali z zastavo na dolgem drogu

10. Kaj kaže podoba?

Rešitve za marčevsko številko:

- 1. a, 2. b, 3. dva, 4. c, 5. b., 6. a, 7. a, 8. c, 9. b, 10. mlinček za kavo.

Lahka križanka z dodatki

Vsaka stvar je za nekoga dobra, čeprav smrdi, pravi pregovor. To potrjujejo tudi hrošči govnači, ki se zaredijo v iztrebkih rastlinojedov. Če bi radi vedeli, kako so te živalce na splošno imenovali naši stari, vem za pot do odgovora – rešite križanko, pa boste zvedeli v III. navpičnem stolpcu. Da se ne bi preveč praskali za uhlji, si pri iskanju gesla lahko pomagate tudi s pesmico. Pa dajmo!

Vodoravno: 1. stara dolžinska mera, 2. velika lesna rastlina, 3. čvekanje, 4. domače pernate živali, 5. majhen plod, 6. kuhana jed, 7. žabje zadnje noge, 8. stisk, 9. slovenski ljudski junak Peter, 10. dlaka.
Geslo iz prejšnje številke: KRATKA.

Pesem pomočnica

Ko rep privzdigne naša krava, se spod pokaže reč rjava. Iz nje napeče hlebkov pet, lepo po vrsti, kot je red.

Nanje čaka hroščkov sorta, ker zanje to je slastna torta. Neverjetno, kakšen tek, čeprav gre za govejci d...

Pa pravi eden od brskačev: »Kaj nam mar današnja kriza, saj polna je jedilna miza.«

LS

1	P				N
2					V
3			E		T
4					Š
5					K
6			B		
7					K
8				J	
9					C
10			C		

Podobnica

Bila je ptica lastovica in ste jo précej spoznali, kajne? Kaj jo ne boste, ko je tako znana! O sami lastovici je bolj malo domislic, zato nam je žival tokrat služila kot simbol za vse pernate letalce. Tole se je nabralo. »Ena lastovka še ne prinese pomladi; Se ptič rad tja leti, kjer se zvali; Mrzel veter tebe žene, drobna tičica, od nas; Ta je pa tič, zmeraj se znajde; Leti ko tica; Gnezdo je ptičji dom; Poje kot slavček; Mogočni imajo najrajši orla v grbu; Jaz na češnje, ptice pa že na njej; Sam gobec ga je, kot mladega kosa rit;

Iste vrste tiči skupaj letijo; V kljunčku nese pismo belo droben tič...«

No, pa še vi dodajte kakšno mojstrovino, da ne bo vse na meni viselo!

Kajpak je tu nov izziv za obdelavo v majski številki, ko bo že toplo in bodo ptički žvrgoleli.

Uganka za posebej bistre glave

V čem se razlikujejo župani in Županova jama?

ODGOVOR: Županova jama ima veliko kapnikov, župani pa samo enega. (Pa še ta menja ime: včasih je stalagmit, največkrat pa stalaktit).

Drugi časi – drugačni špasi

(Humor pred 100 leti)

Vzajemni ponos

Konj in krava vlečeta težak voz. Pa se konj zviška ozre k svoji počasni spremljevalki:

»Lahko si ponosna, da smeš stopati vstric s tako postavno živaljo.« Krava pa mu odgovori:

»Kar tiho bodi, tudi ti boš ponosen, ko se boš nekoč znašel v salami skupaj z okusno kravo!«

Logični mislec

Mož je prvič v življenju kupil sod vina. Ker se je klet slabo zapirala, je za vsak primer čep posebej zavaroval s patentno ključavnico. A nepridipravi so se znašli. Proti dnu soda so zvrtili luknjico in posrkali večino pijače. Nekega dne lastnik pripelje prijatelja, da bosta skupaj poskusila žlahtno kapljico. Toda smola, sod je bil skoraj prazen. »Morda ti je kdo spodaj v sod zvrtil luknjico,« je posumil prijatelj.

Toda lastnik se s tem ne strinja: »Nemogoče, vino vendar manjka zgoraj, ne spodaj!«

Anzel in Tonzel

Anzel: »Tonzel, je vate že kdaj udarila strela?«

Tonzel: »Ne sprašuj neumnosti. V petindvajsetih letih zakona se ti vse sorte primeri!«

Neverjetno se znajde. Jetniško kroglo je predelal v nabiralnik in vanj pobira prostovoljne prispevke.

Uganka šaljivka

Kdo je najbolj vesel splošne rejenosti današnje populacije?

Odgovor : ILABINAK

še pomnite, tovariši?

Titu – spomenik in svetniški sijaj?

- V Hudi jami Barbarinega rova pri Laškem so odkrili na stotine po vojni pobitih žrtev.
- Janez Stanovnik – predsednik zveze borcev pa je obtožil, da je Tito tisti, ki je dal ukaz o pobijanju teh žrtev.

- Med Titovo o-Mladino se govori, da ga bodo, komunističnega diktatorja, razglasili za svetnika, v Ljubljani pa so na predlog BOŽIČA takoj po pravoslavni veliki noči spet razglasili TITOVO često – menda od Kliničnega centra pa do Žal.

Komentar: Slej ali prej vse poti vodijo do Žal, le nekatere do mrzle hiše cvetja. Spomenik Titu pa so že itak mnogo prej postavile zaprte ženske na otoku Grgur pri Golem otoku, ki so bile v glavnem komunistke in (preveč) dosledne v svojem prepričanju.

P.S.: Bolj črn humor je lahko samo še v slovenski realnosti.

Danes 24. JANUARJA 1989 VEČER Odstopanja niti za korak

Uresničevanje reformskih procesov je prvo, od česar ZK Slovenije ne odstopa niti za korak. In tudi ne od Jugoslavije kot federacije suverenih republik in avtonomnih pokrajin, kot države enakopravnih narodov in narodnosti. Združujoča sila je lahko le demokratični socializem. Nestrankarski politični pluralizem je demokratična oblika tekme in povezovanja različnih interesov.

Slovo od vseh elementov državne partije in partijske države ter demokracija v ZK ostajata temeljni smeri njene prenove. To se ne sme spremeniti v opredelitev za vračanje ZK k vlogi partije na oblasti, in sicer po nestatutarni poti.

Začeti je treba s pripravami na oba kongresa ZKJ za tri reforme moramo takoj začenjati spreminjati v konkretne projekte.

Kakšen socializem naj postane skupni jugoslovanski projekt? ZK Slovenije je aktivno tudi za konkretizacijo skupnih razvojnih ciljev države in projektov uresničevanja razvojno produktivne solidarnosti. Zato, da ne bi preobrazba našega socializma končala v socialni eksploziji, mednacionalnih spopadih in izrednem stanju.

In naposled slovenski CK zavrta neargumentirane obtožbe na račun Slovenije. Gre za raven političnega dialoga posameznikov na srečanjih ZK v nekaterih delih Jugoslavije, na kar kršno se v Sloveniji ne bomo odzivali.

Marjan Kunjč

mi (se) volimo

Kako priti na oblast?

Govoriti morate o:

- socialni državi,
- medgeneracijski solidarnosti,
- nasprotovati liberalizmu (razen porokam za istospolne, splavom, privilegijem za Rome, nižjim kaznim za kriminalce, drogam in vsemu, zaradi česar so »revolucionarji« videti permisivnejši od klerikalcev in se lahko deklarirajo za nekakšne leninistične liberalce),
- o boju proti globalnemu segrevanju,
- in o trajnostnem razvoju.

Čim več – zaporov!

»Minister za pravosodje Aleš Zalar bo gradil nove zapore. V sedanji krizi je to vendarle nujno, ker ljudje že kradejo kruh, mleko in druge dobrine, in če jih ne bomo v kali zatrli, bodo jutri – postali tajkuni na področju »perutninskih poslov«.
Sicer pa tistih predvidenih 100.000 brezposelnih do konca letošnjega leta čim prej zaprite!
Bodo imeli vsaj stanovanje in ričet plačan.

Smejte se!

Volivci, ki so volili Boruta, pravijo, da se Borut kljub vsemu še vedno smeje.

... le nasmeh je bolj grenak...

P.S.: Ne me žgečkat! Kdor se zadnji smeje, se najslajši smeje.

Kje je tu pravica?

»Na eni strani si predsednik vlade plačuje kavice sam, na drugi pa si neki kramarski direktor banke z 51 % deležem države izplača 1 milijon €. Kje je tu pravica?« se je jezil JØežek po telefonu, ko je že več kot tri mesece vedel za nameravano izplačilo mastne nagrade. Borut sicer zdaj trdi, da je tako ravnanje nesprejemljivo, minister + A 0 pa s peskom v očeh posipa ostale ministre s pepelom. Ukrene pa nobeden nič, pa še Draško menda ves čas skozi okno gleda, le sem ter tja kakšen puf reprogramira.

Vprašanje za 1 milijon €?

Ali so ob načrtovanih stečajih pokriti tudi nekdanji dolgovi ene od političnih strank?

Kud plovi ovaj brod?

V Sloveniji so ljudje v zadnjih mesecih postali zelo pesimistični. Vse gre navzdol. Še bolj pesimističen je Urad za makroekonomske odnose in razvoj.

Najbolj od vseh pesimistov pa je pesimistična vlada.

Komentar JØežka Zagraškega: »Ne vem, zakaj ne sejejo več obljub, kot so jih takrat, ko še niso bili v vladi.

Spomladi vendarle se sadijo rožice!«

Sindikati štrajkajo

»Zdaj, ko nekaterim res voda v grlo teče, so se oglasili še sindikati,« je komentiral JØežek Zagraški in dejal: »Kje so pa prej bili, ko so vse 'svoje' ljudi nastavili na direktorska mesta, da so lahko lastnili na debelo?«

CVIKL-A-že(?)

Odrezanim in odstavljenim nekdanjim zaposlenim v vrhovnih vladnih in drugih državnih institucijah ter podjetjih se po novem reče CVIKLaže.

SDS - na dan zmage

SDS bo imela kongres na dan zmage.

Komentar: Verjetno nekaj pripravljajo...

med(ŽU)narodni odnosi

13 : o za Patrio

Do konca leta 2008 bi morala finska Patria dobaviti Sloveniji 13 patrij, dobavila pa jih je 0,00.

gaspadarski rakamavhi

Fuj! Smrdi.

V Pomurki so menda po 13-ih dnevih električnega mrka poleg svežega mesa tik pred velikonočnimi prazniki delili tudi šunko, pa so jo odpušeni delavci metali v kante za smeti, ker je bila preveč neslana, kislina in plesniva.

Komentar: Pri nas bi tako meso vrgli v kanto že po 3 dnevih.

Odstrel?

Na Slovenskem je minister odredil, da lahko odstrelijo 70 medvedov, kljub temu pa so nekateri še vedno močno politično zaščiteni.

Mi, mi - mi, mi – MIP...

Sindikati v MIP - Mesni industriji Primorska pa pravi, da bi bilo treba odstreliti tudi nekaj VOLKOV, ki so masovno požrli kraški pršut in druge suhomesnate dobrote.

iz JØžkove rumene beležke

Anja Šrot med manekenke

Baje je bil njen oče Boško zelo razočaran, ko je izvedel, da namerava njegova hčerka Anja stopiti na modne brvi, saj si bolj želi, da bi doštudirala ekonomijo in se posvetila njegovi pivovarni. Ona pa ostaja gluha.

Komentar: Anja bo delala za nacionalne interese.

Alenka Bikar diplomirala

Slišati je bilo, da je atletinja Alenka Bikar diplomirala na Visoki šoli za pošto in telekomunikacije z odlično oceno. Zdaj bo lahko najhitreje, kar bo mogla, raznašala pošto po domovih.

Izjava desetletja

»Tudi če si majhen, ni vedno slabo,« je rekla miška, ko je stekla v luknjo pred mačko.

P.S. »Ti mali, tam spodaj, pa ne glej gor!« (reče oblast - RAJI)

veleupeljske zdrahe

Pisma o - ZAMERI

Veleupeljski špan trdi, da je podpisal že celo vrsto PISEM O NAMERI, a pravi tudi, da so vsa prej ali slej postala PISMA O ZAMERI.

Rezultat in datum

Ko je Željo – veleupeljski strelec z zračno puško, 22. 2. zasedel odlično 22. mesto na evropskem prvenstvu, je dejal: »Če bi bilo tekmovanje 3. 3., bi bil 3., če pa 1. 1. pa absolutno prvi - le zvečer ne bi smel predolgo silvestrovat' v Kongotu.«

Vremenska napoved

Na Novi Štifti lahko med drugimi kamni najdete tudi takega, na katerem boste lahko ugotovili:

Če je kamen moker, pada dež.

Če je kamen suh, ni dežja.

Če pada senca po tleh, sije sonce.

Če je kamen na vrhu bel, je nanj padel sneg.

Če se kamna ne vidi, je zelo gosta megla.

Če se kamen ziba, piha močan veter.

Če kamen skaše gor, pa dol, je potres.

Če vidite dva kamna, ste pijani.

Če pa ni kamna, ga je najbrž nekdo ukradel.

Komentar: Slednje se je v Žalni pred novo šolo že zgodilo.

laPsusi

NAPAČNO / PRAVILNO

Demokratizacijo so po mnenju nekaterih zakuhal v krogu **Nore** revije./ Demokratizacijo so po mnenju nekaterih zakuhal v krogu Nove revije./

... tako nerodna **komunistična** izjava ....
/...tako nerodna kolumnistična izjava....

Zgodovinsko dogajanje je spremljal v **razvratnem** ogledalu. / Zgodovinsko dogajanje je spremljal v vzvratnem ogledalu.

Praznovali so praznik **norcev**. / Praznovali so praznik borcev.

Slavisti so praznovali **praznih** besed. / Slavisti so praznovali praznik besed.

Med vojno je bil v **uradnem** bataljonu. / Med vojno je bil v udarnem bataljonu.

Sklep o imenovanju **reflektorjev**... / Sklep o imenovanju elektorjev...

Bil je predsednik občinskega **odpora**... / Bil je predsednik občinskega odbora...

Na kmetiji gojijo krave **simulantke**. / Na kmetiji gojijo krave simentalke.

Gasilci so na novem domu že vlili prvo **alarmirano** betonsko ploščo. / Gasilci so na novem domu že vlili prvo armirano betonsko ploščo.

Tekom dneva so zaradi rahlega naletavanja snega ceste postale **opolzke**. / Tekom dneva so zaradi rahlega naletavanja snega cesto postale spolzke.

paredniška palit'ka

JØžek - spet ustrelil...

Ko je JØžek Zagraški med veleupeljskimi strelci po skoraj 20 letih probal, če bi prostoročno slučajno kaj zadel z zračno pištolo, mu je uspelo s prve (brez probe) zadeti celo tarčo tam nekje okoli 5, kar pomeni - če že ravno ne v srce, pa vsaj v glavo ali trebuh.

»Samo toliko, da veste, s kom imate opravka,« si je mislil sam pri sebi in še naprej kozle streljal.

Bodo neodvisni EURO poslanci?

Nekaj neodvisnih novinarjev se je SPET slučajno znašlo na strankarskih listah za €-parlament. Le na katero stran se bodo NAGNILI, ko se bodo zrinili vanj?

Tak'le 'mamo

»Grega RE-Polž ima samo srednješolsko izobrazbo, pa je celo predsednik Društva novinarjev Slovenije,« je oni dan sam sebi v brke in brado sikal JØžek Zagraški, ko je za to izvedel. Sicer pa! Saj smo še nedavno tega imeli ključavničarja za predsednika države.

Komentar: Glede na to, kaj je JØžek Zagraški v življenju že vse sorte počel, bi moral biti najmanj predsednik € - p s k e g a parlamenta.

Kolofon

Grosupeljski odmevi - Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje

Odgovorni urednik: Jože Miklič,
tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21 GSM 041-98-22-33
e-pošta: joze.miklic@t-2.net

Uredniški odbor: mag. Tatjana Jamnik Skubic, Barbara Pance, Janez Pintar, Marija Samec, Vera Špa-rovec, Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:
1290 Grosuplje, Taborska 2
(Občina Grosuplje, hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje: Marija Samec

Oblikovanje matrice: Miha Črtalič

Fotografije in prelom: Jože Miklič

Tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Grosuplje, Kolodvorska 2

COBISS-ID: 61148160 / ISSN: 1580-0911

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od novembra 2007 dalje) v nakladi 6.252 izvodov in ga prejema v vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Navodila za dopisovalce

SPOROČILA DOPISOVALCEM: PRISPEVKE ZA GROSUPELJSKE ODMEVE v maju JE TREBA ODDATI do petka, 8. 5. 2009.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati še žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisanih prispevkov in prispevkov, oddanih po datumu za oddajo, ne objavljamo.

V uredništvu NISMO ZAVEZANI, da se z vsemi pisici prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorski možnostmi v časopisu pridruži pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. **Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb ter PR prispevki se ne honorirajo, objavijo pa se, če so napisani v skladu z NAVODILI.**

Če želite, da vam posamezno gradivo vrnemo, priložite kuverto z ustreznim znakom in na njej napisan vaš polni naslov.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelujočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAJANJU LOKALNEGA ČASOPISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Grosuplje, dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL

Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. **PRISPEVKE V DIGITALNIH OBLIKAH JE TREBA ODDATI V RTF, TXT ALI DOC ZAPISIH BREZ VNEŠENIH FOTOGRAFIJ.** Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printani v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajši, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA PRIPRAVO FOTOGRAFIJ IN SLIKOVNEGA GRADIVA

Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bo posredovano na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi diapozitivi ali negativni. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razslojitvi. Najmanjša ločljivost glede na željeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

Oglasno trženje v Grosupeljskih odmevih

CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN (CENE SO PRERAČUNANE V EVRO)

Dimenzije oglasa v cm	Površina oglasa v cm ²	Korekcijski tržni faktor	Skupno število točk	Cena v €	Končni znesek z DDV v €
A 6,0 x 6,0	36,0	1,650	59	30,37	36,44
B 6,0 x 8,3	49,8	1,549	77	39,44	47,33
C 6,0 x 12,5	75,0	1,347	101	51,65	61,98
D 9,2 x 8,3	76,4	1,339	102	52,28	62,73
E 12,3 x 8,3	102,1	1,143	117	59,66	71,59
F 12,3 x 12,5	153,8	1,060	163	83,56	100,28
G 18,6 x 8,3	154,4	1,062	164	83,83	100,59
H 18,6 x 12,5	232,5	0,994	231	117,92	141,51
I 18,6 x 27,3	507,8	0,918	466	238,33	286,00
J [39,6 x 27,3]	1081,1	0,866	936	478,68	574,42

Vrednost oglasa J dimenzij (39,6 cm x 27,3 cm) je izračunana za oglas na dveh straneh v sredini. Točka znaša 0,51129188 EVRA. Izračun je za vse oglase pripravljen za črno-beli natis. **Za oglase na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5, na naslovnici pa s faktorjem 2,00.** K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV.

Račun se izstavi po izidu časopisa. **V ceno ni vračunano oblikovanje oglasa.**

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta.

Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razliko popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je enak kot za oddajo ostalih prispevkov. Predhodno rezervirajte časopisni prostor za vaš oglas!

Če boste oddali **digitalno oblikovan oglas**, mora biti zapisan v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglase v CMYK barvni razslojitvi).

Digitalno izdelan oglas pošljite na elektronski naslov joze.miklic@t-2.net najpozneje en teden po roku za oddajo nenapovedanih prispevkov, vendar morate o nameri predhodno obvestiti odgovornega urednika po telefonu (**GSM 041/98 22 33**) ter mu po pošti na njegov domači naslov poslati potrjeno naročilnico pravitako najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Za vse dodatne informacije sem vam na voljo popoldne na naslovu:

Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje,
ali na tel. št. 01/786-07-22 (popoldne)
ali GSM 041/98-22-33,

lahko pa tudi po elektronski pošti na naslovu: joze.miklic@t-2.net.

»Za prijazno Grosuplje«
odgovorni urednik **Jože Miklič**

16 - letna tradicija

- NADSTREŠKI ZA AVTOMOBILE
- STREHE IN KRITINE
- KLJUČAVNIČARSKA DELA

Luče 1, 1290 Grosuplje www.ince.si
TEL: 01 78 08 839 GSM: 041 679 003

Turistično informacijski center Grosuplje

Izleti, sprehodi, kolesarjenje, kulturna dediščina, naravne lepote – opise, ideje in kup podrobnosti najdete v TIC-u Grosuplje, ki je aprila znova odprl svoja vrata. Nahajamo se v prostorih Mestne knjižnice Grosuplje, odprti pa smo v ponedeljek, sredo in petek, od 14. do 18. ure, ter v soboto, od 9. do 13. ure. V TIC-u predstavljamo raznovrsten promocijski material ter pomagamo z informacijami tako o naši kot tudi o sosednjih občinah.

Vabimo vas, da obiščete tudi našo spletno stran www.grosuplje.si/turizem, ki dopolnjuje ponudbo turistično informacijskega centra. Na njej bomo skušali opisovati in napovedovati čimveč dogodkov in zanimivosti v občini Grosuplje in tako združiti najbolj aktualne in popolne informacije, ki jih potrebujejo tako domačini kot obiskovalci. Ob tej priložnosti naprošamo vse, ki prirejate dogodke, zanimive za širši krog obiskovalcev, da nam preko spletne strani TIC-a posredujete podatke. Tako bodo na enem mestu zbrani vsi dogodki, ki se odvijajo v naši občini.

TIC Grosuplje, Uroš Perme

CVETLIČARNA BARBARA

V CENTRU ADAMIČ V GROSUPLJEM

NUDIMO VAM:

- ✿ REZANO CVETJE, LONČNICE
- ✿ ARANŽIRANJE PO ZADNJIH TRENDIH
- ✿ POROČNO DEKORACIJO
- ✿ ŽALNO FLORISTIKO, SVEČE
- ✿ DEKORACIJO POSLOVNIH PROSTOROV

Tel.: 01/786 26 88, Gsm: 041/32 67 78

Odprto: pon-pet: 8.00 - 18.00, sobota: 8.00 - 13.00

bredent
medica

ZASEBNA ZOBNA ORDINACIJA
Adamičeva 30, Grosuplje

preventivni pregledi in posveti

konzervativa

protetika

oralna kirurgija: implantologija (vsadki Bredent)

dentalna higiena

beljenje zob

rtg digitalno slikanje zob

Petrovič Goran dr. dent. med.

tel.: +386 1 767 34 13
gsm: +386 41 723 731

Tel.: 01/786-04-10, fax: 01/786-10-76
GSM: 041/741-500

E-mail: drago.kastelec@siol.net
www.racunovodja-grosuplje.si

FRANŠIZNA SKUPINA

SIMIČ & PARTNERJI

Svetujemo in posredujemo pri nakupu TV aparatov, monitorjev in druge avdio-video tehnike priznanih znamk:

SONY
SHARP
ViewSonic®

Servisiramo vse avdio video naprave

Peter Kastelic s.p.
Partizanska 8, 1290 Grosuplje

Telefon: 059 190 524
GSM: 041 774 274
E-mail: servis.gaber@masicom.net

Del. čas:
pon., sre., pet.
9-12^h in 14-16^h

Pooblaščen servis za:

Gledališče pod mostom

Gledališče pod mostom iz Velike Loke pri Grosupljem vabi na uprizoritev komedije

DVA PARA SE ŽENITA,

ki bo v petek, 8. maja, ob 19.30. uri, v Kulturnem domu GROSUPLJE,

ter v soboto, 9. maja, ob 20. uri, pod kozolcem Pr' Mrtinet v Lučah (ob toplem vremenu).

Vabljeni!

Romi vabijo

Društvo Romi gredo naprej/Roma džan angle Vas vljudno vabi na kulturno prireditev, ki bo v soboto, 23. maja 2009, ob 18. uri, v avli Osnovne šole Louisa Adamiča, Tovarniška cesta 14 v Grosupljem.

Se vidimo! Vabljeni vsi.

Društvo Romi gredo naprej/Roma džan vabino tumen na kulturno prireditvo, ki ovla du sobota, 23. maja 2009, ob šesti popodne, du Osnovna šola Louis Adamič, Tovarniška cesta 14 du Grosuplje.

Hikam pe! Povabinde hile sa.

Support skupine

skupine za samopomoč v grosupljem za ljudi s čustvenimi težavami

Obveščamo vas, da namerava DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE v Grosupljem organizirati nadstandardno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč. Trenutno smo v fazi zbiranja kandidatov. Udeležba je brezplačna, število prisotnih na posamezni terapiji je omejeno na 20 udeležencev.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšno drugo tovrstno težavo, Vas vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 041/341-081, da se dogovorimo o vaši prisotnosti v skupini. - Vljudno vabljeni!

Predsednik: Zlatko Jajčanin

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE

1360 VRHNIKA

Tržaška cesta 33

E-pošta: dzm.zdravljenje@gmail.com

Telefon: 031/643-782

ELTEHNIKA

ELEKTROMEHANIKA IN TEHNIČNA TRGOVINA
JOŽE AHLIN s.p., Kolodvorska cesta 1, 1290 Grosuplje
☎ 01/787 14 51, GSM: 031/640 100

POOBLAŠČENI
ZASTOPNIK

Pomladni kredit

z ugodno obrestno mero

HRANILNICA LON

Poslovna enota GROSUPLJE

Kolodvorska 3, telefon: 01 781 01 30

www.lon.si info@lon.si

Loniјеvo varčevanje

z obrestno mero do

5,80 %

Varčevanje in vse bančne storitve na Ljubelniv Oseben Način